

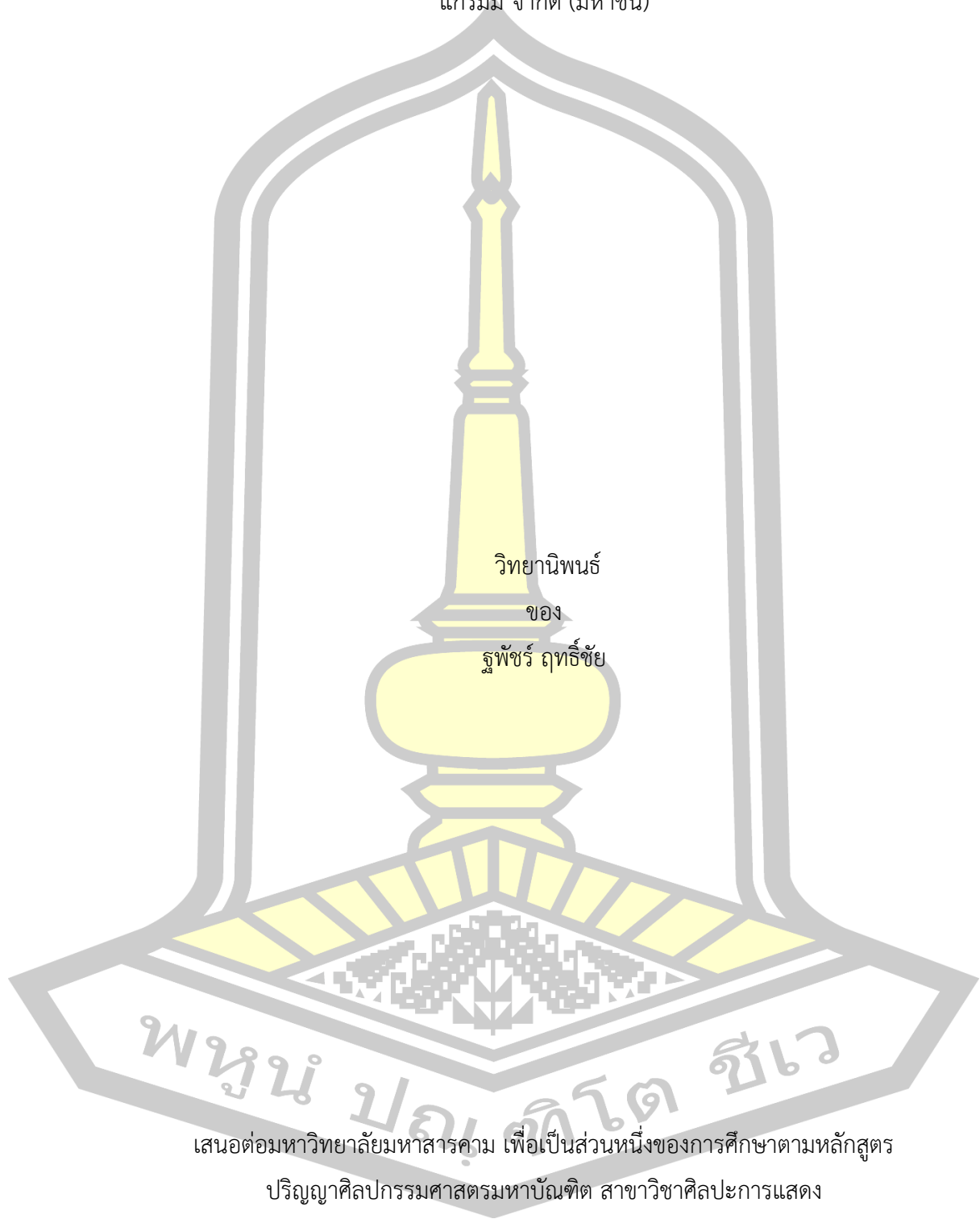
กระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงในงานแสดงคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โซว์ บริษัท จีเอ็มเอ็ม
แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)

วิทยานิพนธ์
ของ
ฐพัชร์ ฤทธิ์ชัย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง
กันยายน 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงในงานแสดงคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โซว์ บริษัท จีเอ็มเอ็ม
แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)

วิทยานิพนธ์
ของ
ฐพัชร์ ฤทธิ์ชัย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง

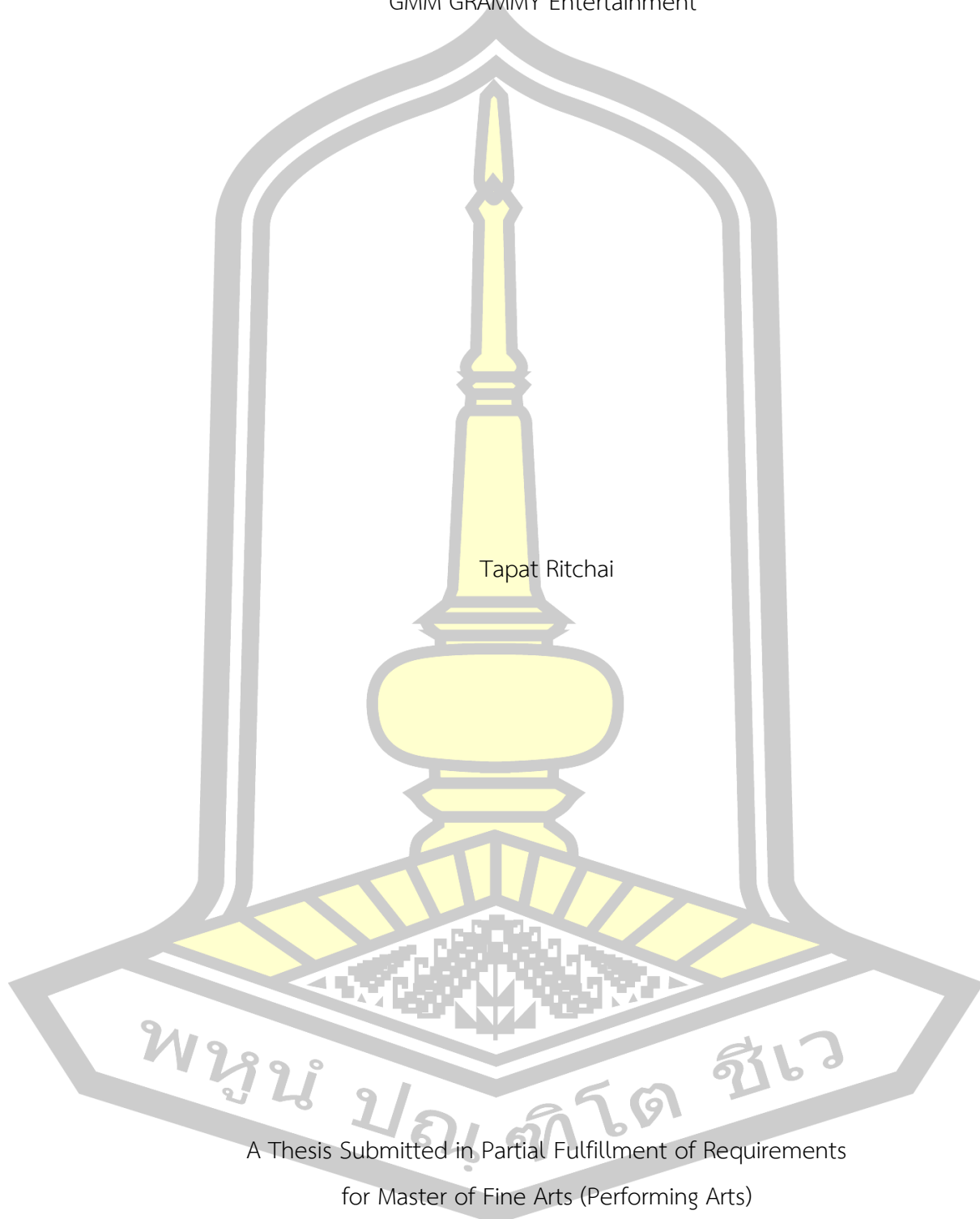
กันยายน 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

A Study on Performing Art Production form a live Concert “Baab Bird Bird Show”

GMM GRAMMY Entertainment

Tapat Ritchai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Fine Arts (Performing Arts)

September 2021

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวฐพัชร์ ฤทธิ์ชัย
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปะการแสดง ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. สุพรรณิ เหลือบุญชู)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. ปัทมาวดี ชาญสุวรรณ)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. วุฒิพงษ์ โรจน์เชษมศรี)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. เมตตา ศิริสุข)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(ศ. ดร. ศุภชัย สิงห์บุญชูย์)

คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรม
ศาสตร์

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	กระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงในงานแสดงคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โซว์ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)		
ผู้วิจัย	ฐพัชร์ ฤทธิ์ชัย		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ปัทมาวดี ชาญสุวรรณ		
ปริญญา	ศิลปกรรมศาสตรมหา บัณฑิต	สาขาวิชา ศิลปะการแสดง	
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงในงานแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ต เบิร์ต โซว์ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) วัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ 1.) ศึกษาพัฒนาการ กระบวนการสร้างสรรค์และการบริหารจัดการแสดงในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ต เบิร์ตโซว์ และ 2.) ศึกษา กลวิธีการสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยในคอนเสิร์ต โดยเลือกกรณีศึกษา จากคอนเสิร์ตแบบเบิร์ต เบิร์ต โซว์ ที่มีศิลปะการแสดงไทยเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงคอนเสิร์ต การ วิจัยได้เลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการศึกษจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การ สัมภาษณ์ และสื่อวิทัศน์ รวมถึงข้อมูลจากประสบการณ์ร่วมปฏิบัติงานคอนเสิร์ตแบบเบิร์ต เบิร์ต โซว์ และสรุปผลการวิจัยด้วยวิธีการการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการสร้างสรรค์การบริหารจัดการและ พัฒนาการ ศิลปะการแสดงในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ต เบิร์ต โซว์ โดยบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) ที่ได้ ดำเนินการจัดขึ้นอย่างต่อเนื่องมากกว่า 30 ปี โดยมีศิลปินเจ้าของคอนเสิร์ตคือ ธงไชย แมคอินไตย์ หรือ เบิร์ต ศิลปินที่ได้รับความนิยมตลอดมาตั้งแต่เริ่มมีผลงานเพลงเป็นของตนเองในปี พ.ศ. 2526 จนได้ เข้ามาเป็นศิลปินภายใต้สังกัด บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) ในส่วนของกระบวนการ สร้างสรรค์ศิลปะการแสดงในรูปแบบการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยนั้น ได้มีการนำเสนอทาง ด้านศิลปะการแสดงบรรจุเข้าไปในคอนเสิร์ต เพื่อเพิ่มความบันเทิง และสอดแทรกศิลปวัฒนธรรม อันดงามของไทย เริ่มเกิดขึ้นในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ต เบิร์ต โซว์ ครั้งที่ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2530 และ คอนเสิร์ตแบบเบิร์ต เบิร์ต โซว์ ครั้งที่ 5 เมื่อปี พ.ศ. 2534 รวมถึงในปี พ.ศ. 2561 บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) ได้จัดคอนเสิร์ตแบบเบิร์ต เบิร์ต โซว์ ครั้งที่ 11 ภายใต้การนำเสนอผลงานใน

รูปแบบสร้างสรรค์การแสดงโดยการประยุกต์และนำเอาประเพณีของไทยมาผสมผสานกับบทเพลงของศิลปิน ธงไชย แมคอินไตย์

จากการวิจัยครั้งนี้จะเห็นว่า กระบวนการสร้างสรรค์ การบริหารจัดการและ กลวิธีในการนำเสนอการแสดงของศิลปินคือ องค์ประกอบร่วมที่ทำให้การสร้างสร้งงานด้านศิลปะการแสดงที่ปรากฏรูปแบบการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ นั้นเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการอนุรักษ์เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของไทย สู่สายตาผู้ชมให้เป็นที่รู้จักโดยแพร่หลาย

คำสำคัญ : การศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง, เบิร์ด เบิร์ต โชว์

TITLE	A Study on Performing Art Production form a live Concert “Baab Bird Bird Show” GMM GRAMMY Entertainment		
AUTHOR	Tapat Ritchai		
ADVISORS	Associate Professor Pattamawadee Chansuwan , Ph.D.		
DEGREE	Master of Fine Arts	MAJOR	Performing Arts
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2021

ABSTRACT

Researching the creative process of performing arts in the Bird Bird Show, GMM Grammy Public Company Limited. Objectives of the research are: 1.) To study the development of the creative process and the management of the performance in Concert as Bird Bird Show and 2.) Study strategies for creating a performance format that promotes Thai culture and culture in the concert. The case study was selected from the Bird Bird concert with Thai performing arts as part of the concert. Research has chosen a qualitative research methodology. With the study of the document Related research, interviews and video media This includes information from experience in concert with a bird bird show and summarizes the research results using descriptive and analytical methods.

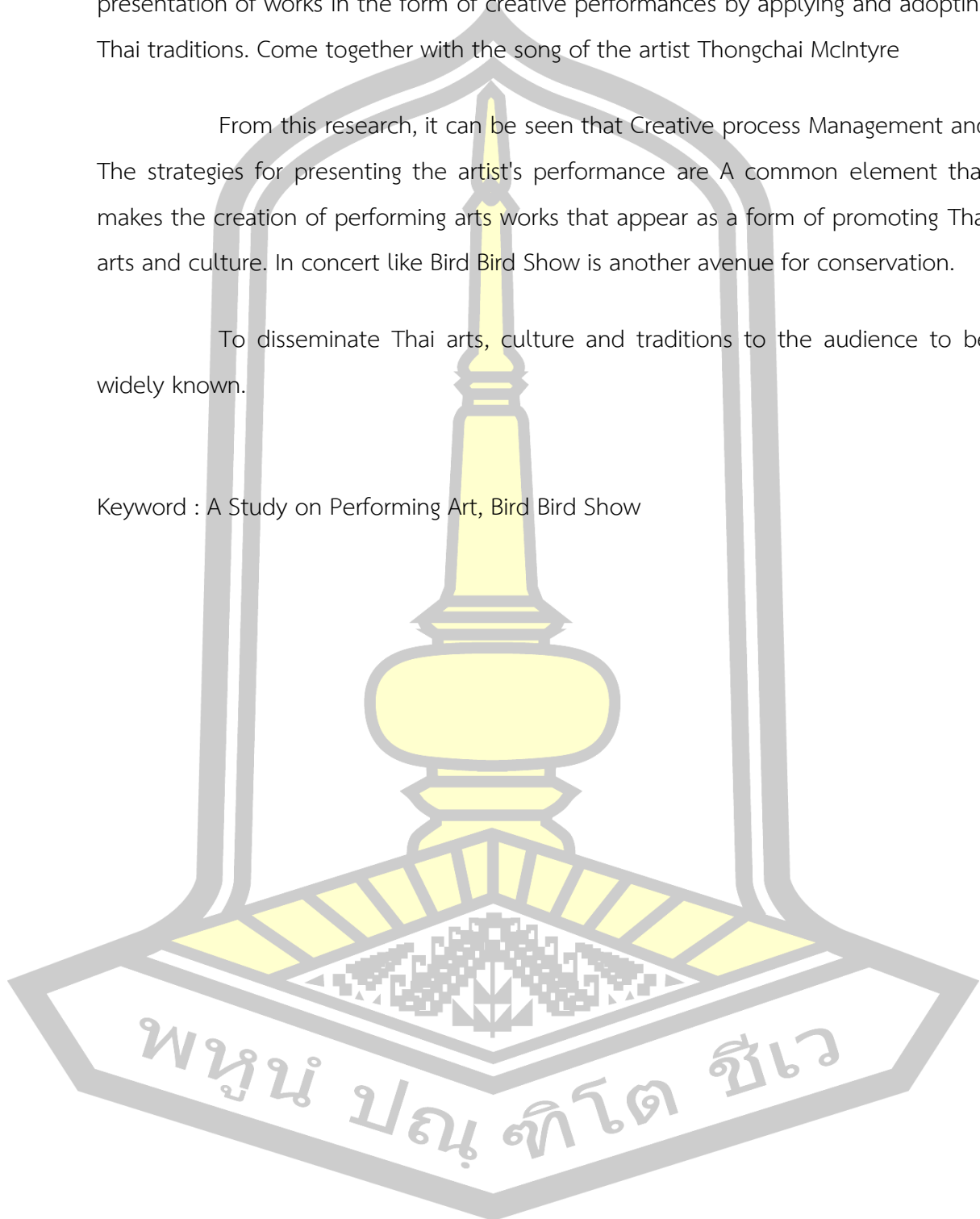
The results of the research were as follows: Process of creative management and The development of performing arts in the Bird Bird Show by GMM Grammy Public Company Limited has been held continuously for more than 30 years with the artist who is the owner of the concert, Thongchai McIntyre or Bird, an artist that has always been popular since starting to have his own music in 1983 until he became an artist under the GMM Grammy Company. Public Company Limited in the creative process of performing arts in the form of promoting Thai arts and culture. Has presented the performance of the performing arts into the concert. To enhance entertainment And interpolate the good arts and culture of Thailand It began with the 2nd Bird Bird Show in 1987 and the 5th Bird Bird Show in 1991, as well as in 1996.

2018, GMM Grammy Public Company Limited held the 11th Bird Bird Show, under the presentation of works in the form of creative performances by applying and adopting Thai traditions. Come together with the song of the artist Thongchai McIntyre

From this research, it can be seen that Creative process Management and The strategies for presenting the artist's performance are A common element that makes the creation of performing arts works that appear as a form of promoting Thai arts and culture. In concert like Bird Bird Show is another avenue for conservation.

To disseminate Thai arts, culture and traditions to the audience to be widely known.

Keyword : A Study on Performing Art, Bird Bird Show

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงในงานแสดงคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โซว์ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ เพราะได้รับความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และคำแนะนำในการศึกษาหาข้อมูล จากแหล่งข้อมูลต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้ เป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณ คุณบุษบา ดาวเรือง ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) คุณสันติสุข จงมันคง และและคุณชลชัย ปุเวกิจ และขอขอบพระคุณตะชีระ พัทธวนิช นักออกแบบการแสดง ผู้ก่อตั้งบริษัท Move Mania Co.,Ltd

กราบขอบพระคุณท่านรศ.ดร.ปัทมาวดี ชาญสุวรรณ และ ท่านรศ.ดร.อุรารมย์ จันทมาลา ที่คอยแนะนำ และกำลังใจ พร้อมทั้งให้แนวทางในการจัดทำงานวิจัย ดูแลผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

กราบขอบพระคุณท่านรศ.ดร.ศิริมงคล นาฎยกุล ผู้ควบคุมดูแล คอยให้คำแนะนำเสนอแนะ แนวทางการจัดทำให้งานวิจัยครั้งนี้

กราบขอบพระคุณท่านผศ.ดร.วุฒิพงษ์ โรจน์เชษมศรี ที่กรุณาให้คำแนะนำแนวทางการปรับแก้รายงาน และผลักดันให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ในเนื้อหาและข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และผู้วิจัยขอขอบคุณครอบครัวและทุกๆกำลังใจจากเพื่อนๆ พี่ น้อง ที่คอยให้การสนับสนุนผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจงานกระบวนการคิดสร้างสรรค์การแสดงเพื่องานคอนเสิร์ตต่อไป

ฐพัชร์ ฤทธิ์ชัย

พูน ปณ สิโต ชีเว

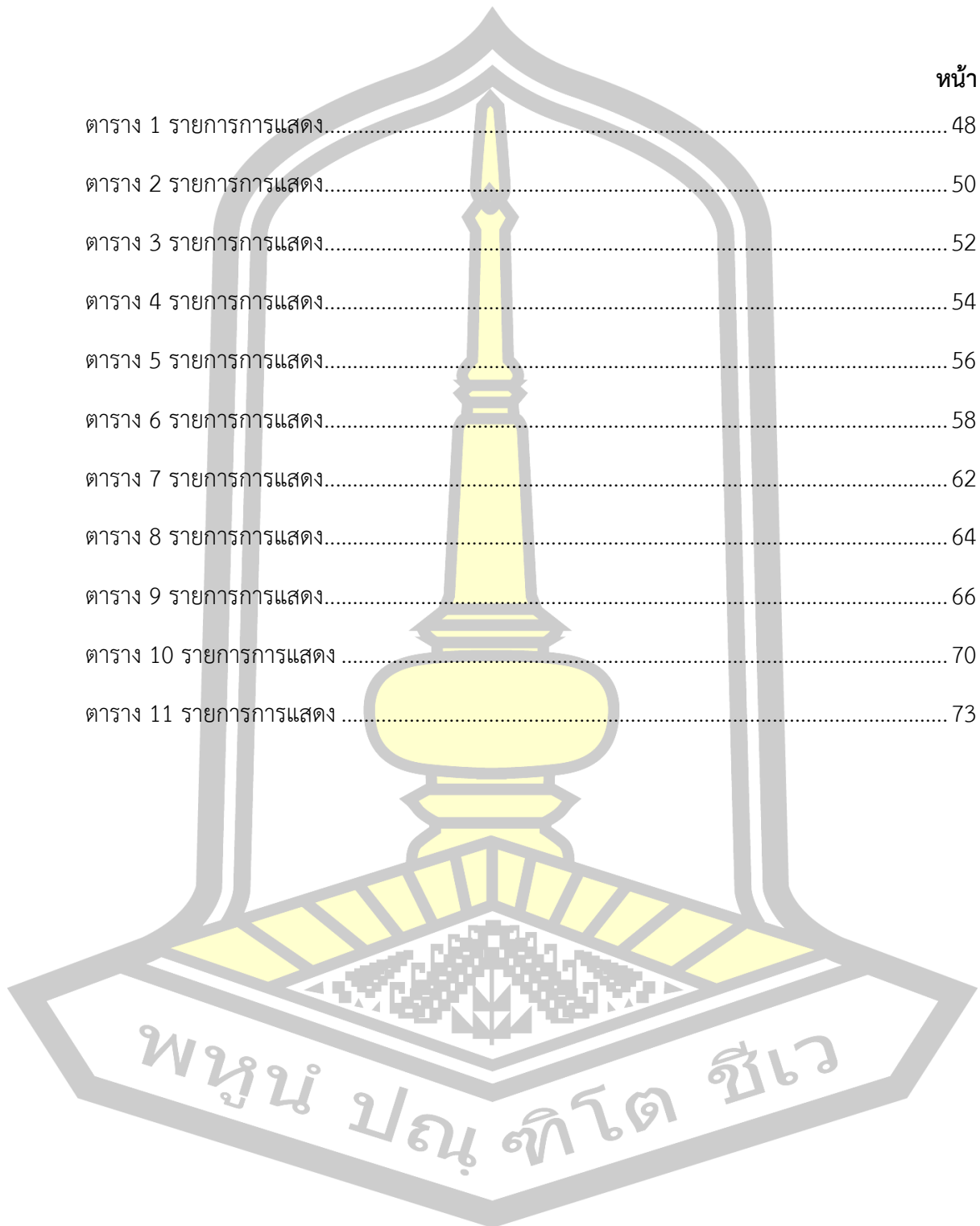
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฏ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	7
คำถามในการวิจัย.....	8
ความสำคัญในการวิจัย.....	8
ขอบเขตเบื้องต้นในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
องค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการสร้างสรรค์.....	11
องค์ความรู้เกี่ยวกับศิลปะการแสดง.....	21
องค์ความรู้เกี่ยวกับคอนเสิร์ต.....	23
แนวคิดและทฤษฎี.....	25
แนวคิดทุนทางวัฒนธรรม.....	25
แนวคิดด้านภาพลักษณ์.....	26

ทฤษฎีการบริหารจัดการ.....	28
ทฤษฎีการสื่อสาร	29
บริบทพื้นที่	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
งานวิจัยในประเทศ	37
งานวิจัยต่างประเทศ	39
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	41
ขอบเขตของการวิจัย.....	41
วิธีดำเนินการวิจัย	42
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
4.1 พัฒนาการการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โซว ของบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัดและใน ส่วนท้ายจะต้องวิเคราะห์	44
4.2 กระบวนการสร้างสรรค์และการบริหารจัดการ การผลิตการแสดงรูปแบบที่ส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมไทยในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โซว.....	76
4.3 การวิเคราะห์กลวิธีการใช้ต้นทุนทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทย	110
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล	127
สรุปผล	127
อภิปรายผล.....	129
ข้อเสนอแนะ	130
บรรณานุกรม.....	131
ภาคผนวก.....	134
ประวัติผู้เขียน.....	138

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 รายการการแสดงผล.....	48
ตาราง 2 รายการการแสดงผล.....	50
ตาราง 3 รายการการแสดงผล.....	52
ตาราง 4 รายการการแสดงผล.....	54
ตาราง 5 รายการการแสดงผล.....	56
ตาราง 6 รายการการแสดงผล.....	58
ตาราง 7 รายการการแสดงผล.....	62
ตาราง 8 รายการการแสดงผล.....	64
ตาราง 9 รายการการแสดงผล.....	66
ตาราง 10 รายการการแสดงผล	70
ตาราง 11 รายการการแสดงผล	73

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 ภาพวง ดิอิมพอสซิเบิล (The Impossible).....	4
ภาพประกอบ 2 ภาพเรวัต พุทธินันท์.....	5
ภาพประกอบ 3 กรอบแนวความคิด	10
ภาพประกอบ 4 ภาพแสดงขั้นตอนการเกิดภาพลักษณะในปัจเจกบุคคล	27
ภาพประกอบ 5 องค์ประกอบของ Process of Management.....	29
ภาพประกอบ 6 องค์ประกอบของกระบวนการสื่อสาร	30
ภาพประกอบ 7 โลโก้ บริษัท แกรมมี เอ็นเตอร์เทนเมนต์ (ปีพ.ศ.2531 - 2544)	33
ภาพประกอบ 8 โลโก้ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี จำกัด (มหาชน)	36
ภาพประกอบ 9 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต ครั้งแรก	46
ภาพประกอบ 10 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต ครั้งที่ 2	49
ภาพประกอบ 11 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต ครั้งที่ 3	51
ภาพประกอบ 12 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต ครั้งที่ 4	53
ภาพประกอบ 13 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต ครั้งที่ 7	55
ภาพประกอบ 14 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต ครั้งที่ 8	57
ภาพประกอบ 15 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต ครั้งที่ 9	60
ภาพประกอบ 16 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต ครั้งที่ 10	63
ภาพประกอบ 17 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต ครั้งที่ 11	65
ภาพประกอบ 18 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต ครั้งที่ 10	68
ภาพประกอบ 19 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต ครั้งที่ 11	72
ภาพประกอบ 20 บุษบา ดาวเรือง (โปรดิเวอส์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์).....	76
ภาพประกอบ 21 ธงไชย แมคอินไตย์ (ศิลปินเจ้าของคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์).....	77

ภาพประกอบ 22 การแสดงชุด รำกลองยาว ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2	78
ภาพประกอบ 23 การแสดงชุด รำกลองยาว ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2	79
ภาพประกอบ 24 วาณิช จรุงกิจอนันต์ นักเขียนรางวัลซีไรต์ พ.ศ. 2527	80
ภาพประกอบ 25 การแสดงชุด ลำตัดแม่ประยูรและคณะ ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2	81
ภาพประกอบ 26 การแสดงชุด ลำตัดแม่ประยูรและคณะ ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2	83
ภาพประกอบ 27 ธงไชย แมคอินไตย์,นักแสดงกลองยาวคณะดุริยประณีต และลำตัดแม่ประยูร และคณะ ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2	84
ภาพประกอบ 28 ธงไชย แมคอินไตย์,นักแสดงชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5	90
ภาพประกอบ 29 ธงไชย แมคอินไตย์,นักแสดงชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด	91
ภาพประกอบ 30 ธงไชย แมคอินไตย์,นักแสดงชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ในคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5	92
ภาพประกอบ 31 ธงไชย แมคอินไตย์,นักแสดงชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ในคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5	93
ภาพประกอบ 32 ธงไชย แมคอินไตย์,นักแสดงชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ในคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5	94
ภาพประกอบ 33 ธงไชย แมคอินไตย์และแม่ประยูร ยมเยี่ยม ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์	95
ภาพประกอบ 34 ธงไชย แมคอินไตย์และแม่ประยูร ยมเยี่ยม ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5	96
ภาพประกอบ 35 ธงไชย แมคอินไตย์และแม่ประยูร ยมเยี่ยม ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5	97
ภาพประกอบ 36 ธงไชย แมคอินไตย์และแม่ประยูร ยมเยี่ยม ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5	98

ภาพประกอบ 37 ธงไชย แมคอินไตย์ ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5.....	99
ภาพประกอบ 38 ภาพแสดงสัดส่วนการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5.....	101
ภาพประกอบ 39 เพลงแก้วตา-แก้วโตว คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 11.....	105
ภาพประกอบ 40 ชุดประกอบเพลงแก้วตา-แก้วโตว คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 11	105
ภาพประกอบ 41 ชุดประกอบเพลงขันทมากระทีก คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 11.....	106
ภาพประกอบ 42 ชุดประกอบเพลงขันทมากระทีก คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 11.....	106

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทย เป็นประเทศที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมประจำชาติหลากหลายลักษณะไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมด้านการแต่งกายเป็นต้น วัฒนธรรมด้านภาษา วัฒนธรรมด้านอาหาร และวัฒนธรรมด้านดนตรีและศิลปะการแสดงเป็นต้น วัฒนธรรมเหล่านี้ได้รับการสืบทอดโดยคนไทยมาหลายชั่วอายุคน สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทยในหลากหลายด้านดังนั้น เพื่อเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีงามของไทยให้คงอยู่สืบไป หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนหลายแห่งจึงมีการนำวัฒนธรรมต่างๆเข้ามาผสมกับศิลปะบันเทิงหลากหลายรูปแบบเพื่อเป็นการอนุรักษ์และ เผยแพร่ในมิติของการสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะการแสดง

การพัฒนาในด้านต่างๆที่ไม่เคยหยุดนิ่งในโลกปัจจุบัน ทำให้ดนตรีและการแสดงได้รับการพัฒนาโดยตลอด คนรุ่นใหม่กับเทคโนโลยีต่างๆ สร้างความแปลกใหม่ให้กับชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนเสมอ การปรับตัวและยอมรับในสิ่งใหม่ๆจึงเป็นค่านิยมที่คนรุ่นใหม่ในยุคปัจจุบันมักจะแสวงหาเพื่อให้มาซึ่งความทันสมัยและก้าวให้ทันโลกในยุคที่ความรู้ไม่ได้อยู่แค่ในตำราอีกต่อไป อย่างไรก็ตามหากแม้การดำรงชีวิตจะเปลี่ยนไปเพียงใด ความต้องการเรื่องสุนทรีย์ศาสตร์ทางด้านความบันเทิง และเสียงเพลง ดนตรี การแสดงที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน ความสบายใจ ความดึงดูดใจให้ตกไปอยู่ในห้วงความรู้สึกบันเทิงใจของมนุษย์นั้น ยังเป็นที่ต้องการอยู่เสมอไม่มีเสื่อมคลาย เพียงแต่สิ่งเร้าบันเทิงใจเหล่านั้น จะพัฒนาการถ่ายทอดให้น่าดึงดูดใจเพียงใดภายใต้การพัฒนาด้านเทคโนโลยี การสื่อสารในยุคปัจจุบันอย่างไร การแสดงดนตรีก้าวผ่านช่วงเวลามานานและไม่หยุดที่จะพัฒนาแนวทางการสร้างสรรค์และผสมผสาน เนื้อร้อง ทำนอง รูปแบบการแสดงต่างๆให้เข้ากับยุคสมัย ด้วยการพัฒนานั้นยังคงได้รับเดินควบคู่กับการสานสัมพันธ์อันดีงามกับชาติตะวันตก สำนวนภาษาที่ใช้ในการสื่อสารงานทางด้านดนตรีจึงมีความหลากหลายในการใช้เป็นคำศัพท์ทางการแสดง จากการแสดงวงดนตรี พัฒนามาจนนิยมเรียกการนั้นว่า “คอนเสิร์ต” การแสดงประกอบดนตรี คอนเสิร์ต (อังกฤษ: Concert) เป็นภาษาอิตาเลียน หมายถึงการบรรเลงดนตรีพร้อมๆกัน ในความหมายเดิมนั้น “คอนเสิร์ต” หมายถึง “การรวมวง” ซึ่งจะพบในประวัติดนตรีตะวันตก Vocal concerts หมายถึงการรวมวงของการขับร้อง concert of instruments ซึ่งเป็นการรวมวงที่ใช้เครื่องดนตรีล้วนๆ คอนเสิร์ตไม่ได้หมายถึงเหตุการณ์ของการแสดงแต่อย่างใด (สุกรี เจริญสุข, 2532: 27-31)

ธุรกิจเพลงไทยสากลในประเทศไทยเริ่มมีพัฒนาการมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2510 และก้าวหน้าขึ้นไปเรื่อยๆตามความทันสมัยของเทคโนโลยี ประกอบการเติบโตของระบบทุนนิยมในประเทศหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 จากเศรษฐกิจแบบยังชีพถูกแปรรูปให้เป็นเศรษฐกิจแบบการค้า และอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ธุรกิจเพลงเข้าสู่ประเทศไทยอย่างเต็มตัว คือการเปิดรับวัฒนธรรม

ตะวันตกซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการฟังเพลงของคนไทย และต่อยอดเป็นระบบอุตสาหกรรมเพลง โดยมีวัยรุ่นเป็นกลุ่มเป้าหมายใหญ่ ปัจจุบันดังกล่าวข้างต้นทำให้อุตสาหกรรมเพลงเติบโตจนมีมูลค่าหมื่นล้านบาท ในช่วงที่ธุรกิจเพลงไทยสาบสูญเรื่องสูงสุดคือช่วงปี พ.ศ. 2526 – 2540 (ณวรา พิไชยแพทย, 2553:46)

พัฒนาการการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ของบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด และในส่วนท้ายจะต้องวิเคราะห์ เดิมทีการแสดงคอนเสิร์ตของนักร้องไทยในอดีต ปรากฏเด่นชัดมาตั้งแต่ยุคที่การขับร้องเพลงไทยสากลปรากฏร่วมบนเวทีการแสดงละครเพลงของไทยในช่วงก่อนการเกิดสงครามมหาเอเชียบูรพา กล่าวคือในช่วงปี พ.ศ. 2474 แนววงการแสดงละครร้องของไทยในขณะนั้นมีการปฏิรูประบบการแสดงละครรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า ละครเพลง ขึ้น โดยพรานบุรี หรือ จวงจันทร์ จันทรคณา หัวหน้าคณะละครจันทโรภาส ได้พัฒนารูปแบบการแสดงละครร้องมาสู่การแสดงละครเพลงแบบจันทโรภาสด้วยการนำเพลงไทยสากลทั้งที่มีทำนองสากลใส่ในเนื้อร้องภาษาไทย และเพลงไทยสากลที่พรานบุรีแต่งขึ้นใหม่มาประกอบการแสดงปรากฏเด่นชัดในการแสดงละครเพลงเรื่อง จันทรเจ้าชา การขับร้องเพลงไทยสากลในช่วงแรกเริ่มในประเทศไทยนั้นมีครูผู้มีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการขับร้องเพลงไทยเดิมสู่รูปแบบเพลงไทยสากลในยุคแรกเริ่ม “อาจกล่าวได้ว่ามีอยู่เพียง 3 ท่านคือ “แม่แก้ว” (ประวดี โคจริก) แห่งละครแม่บุญนาถ คณะนครบรรเทิง “พรานบุรี” (จวงจันทร์ จันทรคณา) แห่งละครแม่เลื่อน คณะศิลป์สำเร็จ และ “เพชรรัตน์” (สมประสงค์ รัตนทัศนีย์) ซึ่งขณะนั้นท่านประจำอยู่ในโรงละครปราโมทย์นครของ “แม่เสี่ยม” คือ เสี่ยม กลิ่นหอมเป็นพระเอก “เพลงไทยรุ่นแรก จะมีทำนองไปแนวทางไทยเดิมอยู่มาก โดยดัดแปลงจากเพลงละครร้องท่านอง 2 ชั้น มาใส่เนื้อร้องแทนทำนองเอื้อนเรียกกันในสมัยนั้นว่า เพลงเนื้อเต็ม หรือ “เพลงเนื้อเฉพาะ” ทั้งเนื้อร้องและทำนองของแต่ละเพลงนั้นฟังแล้วรื่นหูรสรสในเชิงกวีอย่างสมบูรณ์ ทั้ง 3 ท่านต่างก็มุ่งมั่นที่จะปรับปรุงการละครให้เจริญรุดหน้าทันสมัย ทั้งในด้านเพลงและดนตรีซึ่งแต่เดิมใช้วิธีที่เรียกว่า “ตีกรับรับลูกคู่” และใช้ปี่พาทย์บรรเลงเมื่อเปลี่ยนมาเป็นเพลงเนื้อเต็ม หรือเนื้อเฉพาะดังกล่าว ดนตรีก็ใช้ไวโอลินคลอเพลงร้อง

ต่อมาใน ปี 2474 เมื่อ “แม่แก้ว” เขียนบทละครเรื่อง “เจ้าหัวใจ” ให้คณะละครแม่บุญนาถ คณะนครบรรเทิง แสดงที่โรงละครฉันทน์ สำโรงบางลำภู โดยใช้ “เครื่องสายมลายู” วง “ดวลอย” ของกมล ฐานุชศิษย์คนหนึ่งของ “แม่แก้ว” บรรเลงประกอบเพลงร้องและในระยะเดียวกันนั้น “พรานบุรี” ก็ได้นำเอาดนตรีสากลวง “แจ๊ส” เข้าประกอบในเรื่อง “โรสิตา” ของท่าน โดยมี ประยูร ชีรานนท์ สีไวโอลินคลอเพลงร้อง โดยมอบให้ละครแม่เลื่อน คณะศิลป์สำเร็จแสดงที่โรงละครบุษยพรรณ ที่ได้รับความนิยมตลอดมา” (ศิริมงคล นาฏยกุล, 2545:19)

ดังที่ ศิริรัตน์ ราชวรรณ และวราภรณ์ อัจฉริยะดี (2562:171-172) ได้ให้ความหมายของเพลงลูกกรุง ว่าเป็นเพลงไทยสากลประเภทหนึ่ง ที่บอกเล่า ถ่ายทอด ความรู้สึกของคนเมืองหลวงและผู้คนในสังคมทั่วไป รูปแบบการถ่ายทอดอารมณ์ การขับร้อง น้ำเสียง ของกลุ่มนักร้อง นักแต่งเพลง

และนักดนตรีมักจะมีรูปแบบการใช้ภาษา ประณีต ละเอียดย่ออัน อีกความหนึ่งเพลงลูกกรุง คือ บทเพลงที่มีความหมายคล้ายกับเพลงไทยสากลแต่แตกต่างกันในรายละเอียดบางประการเนื้อร้องเรื่องราว และการขับร้อง การถ่ายทอดบทเพลงตลอดจนบุคลิกของนักร้องจะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวรวมทั้งน้ำเสียง เพื่อจะทำให้เข้าถึงผู้ฟัง ภาษาที่ถ่ายทอดออกมานั้น และแสดงความรู้สึกการตอบสนองแตกต่างกันตามที่ศิลปินต้องการจะให้เป็นตามแนวเพลงของตนและสามารถบอกเล่าเรื่องราวสังคม ได้การถ่ายทอดอารมณ์ การขับร้อง น้ำเสียง ของกลุ่มนักร้อง นักแต่งเพลง และนักดนตรีมักจะมีภาษาที่ประณีต ละเอียดย่ออันนุ่มนวล ส่วนเนื้อร้องมีลักษณะเป็นทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรอง ในแต่ละเพลงได้สอดแทรกแนวคิด เพื่อเป็นข้อคิดให้กับผู้ฟัง อาทิ แนวคิดเกี่ยวกับความรักที่มีหลากหลายแบบและแนวคิดเกี่ยวกับผู้ชายมักหลงใหลในความงามของผู้หญิง

ส่วนเพลงลูกทุ่งไทย มีวิวัฒนาการมาจากเพลงพื้นบ้าน พื้นเมืองหรือเพลงชาวบ้าน แม้ว่าจะนำเครื่องดนตรีของตะวันตกมาใช้บรรเลงทำนองก็ตาม แต่เนื้อหาหรือแก่นใจความของเพลงลูกทุ่งก็ยังคงสะท้อนให้เห็นลักษณะของคนไทยหรือสังคมไทยได้อย่างชัดเจน จึงอาจถือได้ว่า “เพลงลูกทุ่ง” คือเพลงพื้นเมืองยุคใหม่ ที่มีเอกลักษณ์สะท้อนให้เห็นลักษณะของคนไทย และสังคมไทยอย่างกว้างขวาง กลุ่มลูก และลีลาอันหลากหลาย ถือได้ว่าเพลงลูกทุ่งซึมลึกอยู่ในสายเลือดของคนไทยทุกคนมาตั้งแต่อดีต เพราะคนไทยเป็นคนในสังคมเกษตรกรรม เพลงลูกทุ่งหลายเพลงได้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคม ความเป็นอยู่และวัฒนธรรมไทย บางเพลงมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทย ต่อมายุคทองของเพลงลูกทุ่ง นำโดยศิลปินอย่าง สุรพล สมบัติเจริญ ได้ทำให้เพลงลูกทุ่งอยู่ในความนิยม ด้วยเอกลักษณ์ลีลา และ รูปแบบเฉพาะตัว อีกทั้งยังแต่งเพลงร้องเองเป็นส่วนใหญ่ เขาเริ่มชีวิตการร้องเพลงจากกองดุริยางค์ทหารอากาศ สุรพลชอบใช้เพลงจังหวะช้า ในเพลงที่เขาแต่ง ผลงานเพลงของเขามีลีลาสนุกสนานครึกครื้นเป็นส่วนใหญ่ เช่น เพลงเสียวไส้ เพลงของปลอม ฯลฯ แม้ว่ายุคทองของสุรพล สมบัติเจริญ อาจกล่าวได้ว่าเป็นช่วงเวลา เพลงลูกทุ่ง พัฒนามาถึงจุดสุดยอด เป็นยุคทองของเพลงลูกทุ่งอยู่ระหว่างปี พ.ศ. 2506 -2513 ในช่วงนี้ สุรพล สมบัติเจริญ ได้ออกผลงานเพลงลูกทุ่งออกมาเป็นจำนวนมากมาย นักแต่งเพลงรุ่นนี้สืบทอดการแต่งเพลงมาจากครูเพลงในยุคต้น ตัวอย่างเช่น พิระ ตรีบุปผา เป็นศิษย์ของสมยศ ทัศนพันธ์ ส่วนศิษย์ของวงดนตรีจุฬารัตน์ ได้แก่ พร ภิรมย์ สุชาติ เทียนทอง และชาย เมืองสิงห์ นักแต่งเพลงที่สำคัญท่านอื่น ๆ อาทิ เพลิน พรหมแดน จี๊ว พิจิตร สำเนียง ม่วงทอง ฉลอง การะเกดชาญชัย บัวบังศรี สมเสียร พานทอง ฯลฯ สอดคล้องกับที่ เจริญภพ จบกระบวนวรรณ กล่าวไว้ใน หนังสือ ดวลเพลงลูกทุ่ง ว่า “เพลงลูกทุ่งเฟื่องฟูสุดขีดในยุคสมัยของครูสุรพล สมบัติเจริญ (ประมาณปี 2504-2511) และหลังจากครูสุรพลถูกลอบยิงตายในขณะที่ชื่อเสียงกำลังเกรียงไกร หลังจากนั้นเพลงลูกทุ่งก็พุ่งขึ้นสู่ความนิยมชมชอบของผู้คนทั่วประเทศ ไม่ว่าจะเป็นชนบทหรือ ในเมือง นอกจากนี้ยังมีนักร้องลูกทุ่งเกิดขึ้นใหม่หลายคน นักร้องเด่นของยุคนี้ได้แก่ ไหวพจน์ เพชรสุพรรณ , เพลิน พรหมแดน , พรภิรมย์ , ชาย เมืองสิงห์ , ศรีคีรี ศรีประจวบ , ก้าน แก้วสุพรรณ , ไพโรจน์ลูกเพชร , ผ่องศรี วรนุช , สุชาติ เทียนทอง ฯลฯ (ทัศนวิสิน ฐุสรานนท์, 2560:5-6)

ในปี พ.ศ. 2507 มีการจำแนกเพลงไทยสากลออกเป็น 2 ประเภท คือ เพลงลูกกรุง และเพลงไทยลูกทุ่ง ในระยะเวลาไล่เลี่ยกันกระแสเพลงร็อกแอนด์โรลทางฝั่งตะวันตกอย่างวงเดอะบิตเทอเลสได้รับความนิยมอย่างมาก ในส่วนของประเทศไทยได้มีการประกวดเพลงไทยสากลแนวใหม่ซึ่งถ้วยพระราชทานนั้นซึ่งลักษณะเพลงไทยสากลดังกล่าวเรียกว่า เพลงสตริงคอมโบ (ใช้เครื่องเป่าผสมกีตาร์เป็นหลัก) วงชนะเลิศคือ วง ดิอิมพอสซิเบิล ซึ่งเป็นวงที่ได้รับความนิยมอย่างมาก

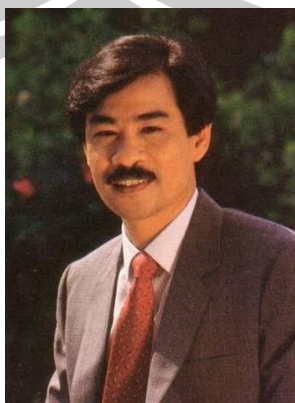
ภาพประกอบ 1 ภาพวง ดิอิมพอสซิเบิล (The Impossible)

ที่มาของภาพโดย : th.wikipedia.org

ต่อมาในยุคที่ประเทศไทยเกิดวิกฤตทางการเมือง เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เพลงไทยมักมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การเมือง สังคม และคนยากไร้ใช้ดนตรีเรียบง่ายอย่างกีตาร์โปร่งที่รู้จักกันว่า “เพลงเพื่อชีวิต” มีวงที่มีชื่อเสียงอย่าง วงคาราวาน ภายหลังปี 2521 เพลงแบบสตริงได้รับความนิยมอย่างมาก เกิดวงใหม่ๆ ขึ้นมาเป็นจำนวนมากเช่น วงแกรนด์เอ็กซ์ , คีรีบูน , บรันดี , อ้วน – วสันต์ ฯลฯ และเพลงสตริงก็ยังเป็นที่นิยมในตลาดเพลงจนถึงปัจจุบัน และในปัจจุบันมีแนวเพลงเพิ่มขึ้นหลากหลายมากขึ้น กลุ่มผู้ฟังได้แยกแตกกระจายเป็นกลุ่มๆ ตามความชอบของผู้ฟัง โดยในแต่ละกลุ่มก็มีการมอบรางวัลให้นักร้อง นักแต่งเพลง สำหรับแนวเพลงที่เกิดขึ้นในยุคหลังก็เช่น แร็ป ฮิปฮอป เป็นต้น (เพลงไทยสากล.2564)

ด้วยกระแสนิยมของเพลงแนวสตริงในยุคนั้น ประกอบกับวิสัยทัศน์ของ เรวัต พุทธินันท์ ซึ่งเป็นนักร้อง นักแต่งเพลง รวมถึงเป็นโปรดิวเซอร์ อดีตสมาชิกวงดิ อิมพอสซิเบิล และวงโอเรียนเต็ล ฟังก์ อีกทั้งยังเป็นผู้ก่อตั้งบริษัท แกรมมี่ เอนเตอร์เทนเมนต์ (หรือที่รู้จักกันดีในนาม จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่) ร่วมกับ ไพบูลย์ ดำรงชัยธรรม เมื่อ พ.ศ. 2526 เรวัต พุทธินันท์ เป็นบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์แห่งวงการเพลงไทย เป็นโปรดิวเซอร์ นักดนตรี นักแต่งเพลงในตำนาน เป็นผู้ปฏิวัติวงการเพลงไทยให้ไปสู่ยุคทองแห่งความเจริญรุ่งเรือง และผู้ริเริ่มความทันสมัยของดนตรีสมัยใหม่ให้กับประเทศไทย อีกทั้งผู้บุกเบิกแนวเพลงสตริงอันทันสมัยให้กับวงการเพลงไทย ผู้นำแนวเพลง ร็อก ปี๊อบ แดนซ์ โมเดิร์นแจ๊ส ฟังก์ ฯลฯ เข้ามาเป็นที่นิยมในไทย เป็นผู้ริเริ่มโครงการ มหาศาลแก่วงการเพลง

ไทย เป็นผู้ปลูกปั้นศิลปินให้มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับ เป็นบุคคลตัวอย่าง สร้างแรงบันดาลใจให้กับนักร้อง นักดนตรีของเมืองไทย มาจวบจนสมัยนี้จึงได้มีแนวคิดในการสร้างสรรค์งานด้านการแสดง เพื่อตอบสนองกระแสนิยมในยุคปัจจุบัน (เรวัต พุทธินันท์.2564)

ภาพประกอบ 2 ภาพเรวัต พุทธินันท์

ที่มาของภาพโดย : th.wikipedia.org

คอนเสิร์ต เป็นการแสดงสดทางดนตรี ในสถานที่ และเวลา ที่ได้มีการตกลงกันเอาไว้ โดยการแสดงแต่ละครั้งจะประกอบไปด้วยผู้แสดงและผู้ชม ทีมงานจัดเตรียมงานในด้านต่างๆ เวที แสง สี เสียง ฯลฯ ซึ่งทำให้การจัดคอนเสิร์ตในแต่ละครั้งมีค่าใช้จ่ายมากมายไม่ว่าจะเป็นค่าสถานที่ ค่าสื่อสาร โฆษณาประชาสัมพันธ์ ทำให้ต้นทุนในการจัดคอนเสิร์ตแต่ละครั้งสูงมาก โดยผู้จัดจะเป็นผู้แบกรับรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด ปัจจุบันคอนเสิร์ตสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ คอนเสิร์ตที่เก็บค่าผ่านประตู และ ฟรีคอนเสิร์ต ในยุคปี 2526 ค่ายเพลงคือเครื่องหมายทางการค้า โดยมีหน้าที่หลักคือการหารายได้สูงสุดแก่บริษัท สินค้าที่ออกสู่ตลาดได้แก่ ศิลปิน และเสียงเพลงในรูปแบบ คลาสเซ็ท หรือ ซีดีรอม เพื่อให้บรรลุในจุดมุ่งหมายดังกล่าว ค่ายเพลงจึงจำเป็นต้องมีส่วนประกอบในหลายๆส่วนเช่น ในส่วนของการผลิตได้แก่ การสร้างสรรค์แนวเพลง การเขียนเนื้อร้อง ทำนอง การหาศิลปิน และการสร้างทำดีน และความเป็นตัวตนของศิลปิน นอกจากนี้เมื่อทำเพลงเรียบร้อยแล้วค่ายเพลงจำเป็นต้องทำการโฆษณาประชาสัมพันธ์เทปเพลงของตนเพื่อให้เป็นที่รู้จัก ซึ่งวิธีการหนึ่งที่ค่ายเพลงนิยมทำคือ การจัดคอนเสิร์ตเพื่อโปรโมทศิลปิน ซึ่งทำให้หลายๆครั้งค่ายเทปก็น่าจะเป็นผู้จัดทำคอนเสิร์ตเอง ในการจัดคอนเสิร์ตแต่ละครั้ง เปรียบเสมือนที่สังสรรค์สำหรับคนชอบแบบเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ทำให้การสื่อสารภายในคอนเสิร์ตนั้นเป็นการสื่อสารภายในกลุ่ม ดังนั้นศิลปินหรือนักร้องจึงถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะทำให้คอนเสิร์ตนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคอนเสิร์ตที่ต้องเสียค่าบัตรผ่านประตูเพื่อเข้าชม หากศิลปินใดเป็นที่นิยมจะเห็นได้ว่า ยอดการขายบัตรนั้นจะเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว เช่น คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ โดย ธงไชย แมคอินไตย์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นศิลปินยอดนิยมของคนไทย บัตรในคอนเสิร์ตแต่ละรอบ สามารถขายได้หมดภายในเวลาไม่ถึง 1 วัน (ศิริมา ลิมวิริยะเลิศ,2541.3-5)

ช่วงปีดังกล่าวเริ่มมีการผลิตศิลปินออกสู่ตลาดโดยวงที่ได้รับความนิยมสูงสุดในปี พ.ศ. 2522 คือ (วงแกรนด์เอ็กซ์) มียอดจำหน่ายหนึ่งแสนชุดในการออกอัลบั้มชุดแรก และอัลบั้มเอ็กซ์โอ ในปี พ.ศ. 2526 มียอดจำหน่ายถึงหนึ่งล้านชุดเป็นครั้งแรกในประเทศไทย (ศมกมล ลิ้มปิชัย, 2532:110) นี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ต่อยอดธุรกิจค่ายเพลง และมีการตั้งบริษัทเพื่อผลิตเพลงเป็นธุรกิจ คือ บริษัท อาร์ เอส ชวรัตน์ จำกัด ในปี พ.ศ. 2525 โดยปัจจุบันได้ใช้ชื่อ บริษัทอาร์เอส จำกัด (มหาชน) และ บริษัทแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด ในปี พ.ศ. 2526 โดยปัจจุบันใช้ชื่อ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) และบริษัทนิธิทัศน์ โปรโมชั่น จำกัด (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อบริษัทและยุติการผลิตศิลปิน) แต่บริษัทจะมีจุดเด่นในการสร้างสรรค์งานตามกลุ่มเป้าหมายที่บริษัทวางไว้ การเติบโตของบริษัทค่ายเพลง และการตอบรับที่ดีจากผู้ฟัง บริษัทที่มีผลประกอบการสูงอย่างบริษัท อาร์เอส จำกัด (มหาชน) และ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) ได้เปิดบริษัทย่อยที่ผลิตเพลงออกมาหลากหลายรูปแบบทั้ง เพลงป๊อป เพลงร็อก และเพลงเต้นรำ ผลผสมผสานกับการประชาสัมพันธ์และการตลาด ทำให้กระจายการตลาดไปสู่ผู้บริโภคได้อย่างกว้างขวาง ทำให้ผู้บริโภคโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่เคยนิยมฟังเพลงสากลมากถึงร้อยละ 80 หันมานิยมฟังเพลงไทยสากลถึงร้อยละ 60 จึงเป็นปัจจัยให้ตลาดเพลงไทยขยายตัวมีการผลิตออกมาจำหน่ายสูงขึ้นโดยเฉลี่ยปีละ 200 ชุด คิดเป็นยอดจำหน่ายทั้งหมดสูงกว่า 10 ล้านตลับต่อปี มูลค่าซื้อขายไม่ต่ำกว่า 600 ล้านบาทต่อปี (ณิศา ทรัพย์สินวิวัฒน์. 2560:157)

ความหลากหลายทางดนตรีและแนวเพลงที่สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยม จวบจนการตอบรับจากการชื่นชอบในตัวศิลปิน นอกจากการร้องเพลง การนำเสนอผลงานด้านการขับร้องเพลงของศิลปิน รวมไปถึงการถ่ายทอดผ่านมิวสิกวิดีโอเพลง หรือ คลื่นวิทยุ การแสดงคอนเสิร์ตของศิลปินในช่วง พ.ศ. 2529 ที่เป็นกระแสนิยมและได้รับเสียงตอบรับจากผู้ชมจนสร้างปรากฏการณ์การแสดงรูปแบบคอนเสิร์ตคือ ศิลปิน ภายใต้สังกัดบริษัท แกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) นั่นคือ คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ดโชว์ ครั้งแรก เป็นชื่อตอนของคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ดโชว์ที่จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 1 ในวันที่ 12 กรกฎาคม 2529 จัดแสดงที่ ศูนย์เยาวชนไทย-ญี่ปุ่นดินแดง จำนวน 2 รอบการแสดง จำนวนผู้ชม 6,400 คน นั่นคือก้าวแรกของความสำเร็จ และเป็นพลังในการพัฒนาสร้างสรรค์งานในรูปแบบคอนเสิร์ต อย่างต่อเนื่องโดยศิลปินที่มีความตั้งใจ และมีความเป็นนักเอ็นเตอร์เทนเนอร์อันดับต้นๆของประเทศไทย

คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ดโชว์ คือคอนเสิร์ตของ ธงไชย แมคอินไตย์ ซึ่งมีการจัดอย่างต่อเนื่องเริ่มต้นครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. 2529 ที่ ศูนย์เยาวชนไทย-ญี่ปุ่นดินแดง ครั้งที่ 2 - ครั้งที่ 8 จัดที่หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย และตั้งแต่ครั้งที่ 9, 10 และ 11 จัดที่ อิมแพ็ค อารีน่า เมืองทองธานี โดยคอนเสิร์ตและโชว์ครั้งที่ 1-8 มีผู้ชมรวม 264,400 คน จาก 131 รอบ โดยคอนเสิร์ตที่ประสบความสำเร็จสูงสุดคือครั้งที่ 5 ปี 2534 สร้างสถิติสูงสุดของ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ด้วยจำนวนผู้ชม 58,000 คน จาก 29 รอบการแสดง ส่วนครั้งที่ 9 สร้างสถิติสูงสุดของคอนเสิร์ตไทยที่จัดขึ้น ณ อิมแพ็ค อารีน่า เมืองทองธานี จำนวน 12 รอบ (รวมรอบอังกอร์พลัส) โดยมีผู้ชม 120,000 คน

และครั้งที่ 10 สร้างสถิติการจัดคอนเสิร์ตในคราวเดียวกัน 10 รอบ โดยมีผู้ชม 100,000 คน สร้างปรากฏการณ์ยอดผู้ชมสูงสุดในเมืองไทย จากการจำหน่ายบัตรต่อเนื่องในคราวเดียว และครั้งที่ 11 ในยุคที่เศรษฐกิจของประเทศไทยยังไม่ฟื้นตัว คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ตครั้งที่ 11 ยังสามารถจำหน่ายบัตรได้ถึง 7 รอบการแสดง โดยมีผู้ชมกว่า 70,000 คน ในประเทศไทย เบิร์ต ธงไชย แมคอินไตย์คือศิลปินเพียงผู้เดียวที่สามารถจัดคอนเสิร์ตและมีผู้ติดตามให้การสนับสนุน รอบคอบที่จะได้รับชมคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ในทุกๆ ครั้ง

ในการจัดการแสดงดังกล่าว ผู้สร้างสรรค์และผลิตงานคอนเสิร์ตคือทีมงานภายใต้สังกัดบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) เป็นองค์กรเอกชนที่มีศักยภาพทั้งในด้านบุคลากรและเทคโนโลยี สามารถสร้างสรรค์ ผลิตงาน ผลิตศิลปิน ผลิตบทเพลงและศิลปะการแสดงมากมายหลากหลายรูปแบบ จึงสามารถผลิตคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ได้ถึง 11 ครั้ง ตลอดระยะเวลากว่า 35 ปี ควบคู่กับการเจริญเติบโตของบริษัท

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจในการศึกษากระบวนการสร้างสรรค์และพัฒนาการด้านศิลปะการแสดงในคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์ เพื่อศึกษาและรวบรวมแนวคิดหลักการในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะการแสดงที่ปรากฏในการแสดง กระบวนการบริหารจัดการการผลิต ซึ่งความสำคัญในเนื้อหามีผลต่อการเป็นข้อมูลในการศึกษาสำหรับผู้สนใจงานด้านการสร้างสรรค์งานศิลปะการแสดง เพราะยังไม่มีกรรวบรวมข้อมูลในงานวิจัย เพื่อใช้ในการศึกษา อีกทั้งข้อมูลนี้ยังเป็นต้นแบบในความสำเร็จงานด้านศิลปะการแสดงที่ยังไม่มีการศึกษา การรวบรวมและประเมินผลที่คาดว่าจะได้จากงานวิจัยนี้ จึงสามารถนำไปปรับใช้ในสถานการณ์ใหม่ สอดคล้องตามสภาวะการณ์ของอนาคตของธุรกิจบันเทิงและการพัฒนาสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง อีกทั้งยังสามารถนำไปพัฒนาหลักสูตรการศึกษาในอนาคตต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาพัฒนาการกระบวนการสร้างสรรค์และการบริหารจัดการแสดงในคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์ พ.ศ. 2529 – พ.ศ. 2561
2. ศึกษาทวิวิธีการสร้างรูปแบบการแสดงที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยในคอนเสิร์ต โดยเลือกกรณีศึกษาจากคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่มิศิลปะการแสดงไทยเป็นส่วนหนึ่งของกำหนดการคอนเสิร์ต

คำถามในการวิจัย

1. ในการแสดงคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โซว์มี กระบวนการสร้างสรรค์ การบริหารจัดการ และ พัฒนาการ ศิลปะการแสดงในคอนเสิร์ตอย่างไร
2. การแสดงคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โซว์ มีกลวิธีการในการแสดงในรูปแบบการส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมอย่างไร

ความสำคัญในการวิจัย

1. การศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงในงานแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ต เบิร์ต โซว์ บริษัท จีเอ็ม เอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) มีความมุ่งหมายหลักสำคัญคือ เป็นการค้นหา กระบวนการออกแบบ กลวิธีสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง รวมถึงการบริหารจัดการทางดำเนินงาน คอนเสิร์ตในประเทศไทย

ขอบเขตเบื้องต้นในการวิจัย

1. ศึกษาคอนเสิร์ตแบบเบิร์ต เบิร์ต โซว์ ภายใต้ลิขสิทธิ์เกี่ยวกับการแสดงของ บริษัทจี เอ็ม เอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) โดยศึกษาและวิเคราะห์เฉพาะในส่วนของศิลปะการแสดง ที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ต เบิร์ตโซว์ ปี พ.ศ.2529 – พ.ศ. 2561 เท่านั้น
2. ศึกษาคอนเสิร์ตแบบเบิร์ต เบิร์ตโซว์ ในรูปแบบการแสดงที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย ที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ต เบิร์ตโซว์ ปี พ.ศ.2529 – พ.ศ. 2561 เท่านั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ กระบวนการสร้างสรรค์ และพัฒนาการของศิลปะการแสดงที่ปรากฏในคอนเสิร์ต แบบเบิร์ต เบิร์ต โซว์ รวมถึงการศึกษาอัตลักษณ์ความเป็นศิลปินของ ธงไชย แมคอินไตย์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับมีดังนี้

1. ได้นำความรู้เกี่ยวกับการแสดงมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการสร้างผลงานทางด้าน ศิลปะการแสดง
2. นำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในการเรียนการสอน สำหรับผู้ที่สนใจในการสร้างผลงาน หรือ การพัฒนางานด้าน การละคร (Drama) , ด้านนาฏศิลป์และการเต้นรำ (Dance) และ Talk show
3. เป็นแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษา เพื่อการสร้างหรือผลิต ผลงาน สร้างสรรค์งานด้านศิลปะการแสดง

นิยามศัพท์เฉพาะ

แบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ หมายถึง ชื่อที่ใช้กำหนดรูปแบบการแสดงคอนเสิร์ต ของศิลปิน ริงไชย แมคอินไตย์ โดยการนำเสนอรูปแบบการสร้างสรรค์งานด้านการแสดงที่หลากหลาย และใช้สื่อความหมายในเชิงของการประชาสัมพันธ์

คอนเสิร์ต (Concert) หมายถึง การแสดงดนตรีไทยสากลประกอบการร้องเพลงของศิลปินที่มีศิลปะการแสดงในรูปแบบแสดงนาฏศิลป์การเต้นรำ การละคร และการเจรจากับผู้ชมในขณะทำการแสดงบนเวที

โปรดักชั่น (Production) หมายถึง กระบวนการสร้างงานเพื่อการแสดงในรูปแบบคอนเสิร์ต การวางแผน การกำหนดรูปแบบ และขั้นตอนการทำงาน

ศิลปะการแสดงในคอนเสิร์ต หมายถึง การแสดงการร่ายรำ เต้นรำ การแสดงละคร และการเจรจากับผู้ชมการแสดง ประกอบเพลงสมัยนิยมซึ่งอาจทำให้เกิดภาพจำและสามารถสร้างกระแสนิยมให้กับบทเพลงและการแสดง

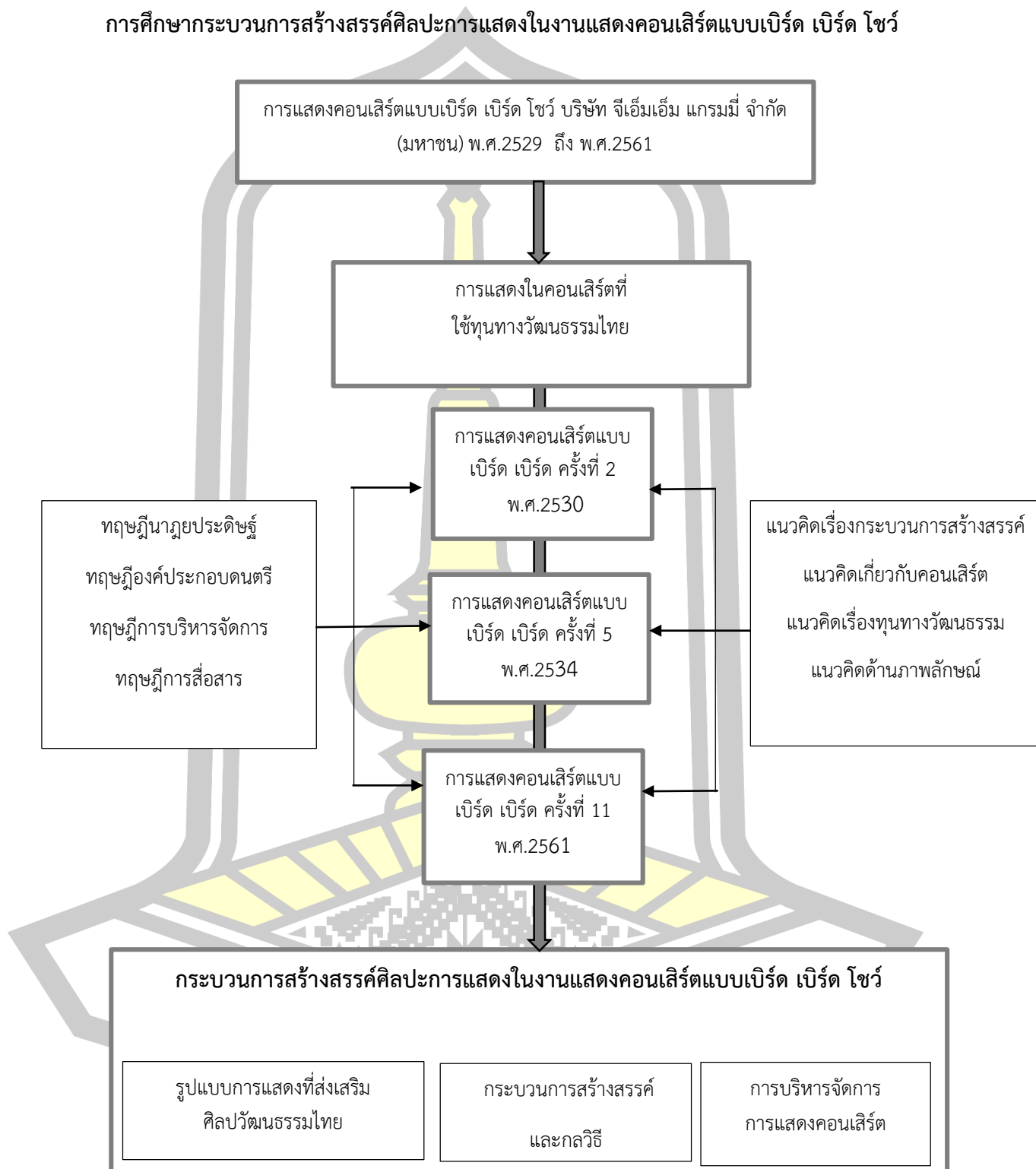
กระบวนการสร้างสรรค์ หมายถึง ขั้นตอน วิธีการ คิดวิเคราะห์ รวมไปถึงการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในการสร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะการแสดงในคอนเสิร์ต

กลวิธี หมายถึง วิธีการแสดงของศิลปินที่เป็นความสามารถเฉพาะด้าน สามารถแสดงในงานคอนเสิร์ตและผสมผสานกับการร้องเพลงและการเต้นรำ ฟ้อนรำได้

กรอบแนวความคิด

การศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงในงานแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์

ภาพประกอบ 3 กรอบแนวความคิด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงในงานแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในด้านศิลปะการแสดง รวมถึงกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งแนวคิดต่างๆ และรวบรวมข้อมูลศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องตามความมุ่งหมายของการวิจัยและได้เสนอตามลำดับ ดังนี้

1. องค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการสร้างสรรค์
2. องค์ความรู้เกี่ยวกับศิลปะการแสดง
3. องค์ความรู้เกี่ยวกับคอนเสิร์ต
4. แนวคิดและทฤษฎี
  - 4.1 แนวคิดเรื่องทุนทางวัฒนธรรม
  - 4.2 แนวคิดด้านภาพลักษณ์
  - 4.3 ทฤษฎีการบริหารจัดการ
  - 4.4 ทฤษฎีการสื่อสาร
5. บริบทพื้นที่ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

องค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการสร้างสรรค์

จากการประมวลองค์ความรู้แนวความคิดของ ศ.ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2543:127) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของนาฏกรรมไทยไว้ว่า กระบวนการเกิดการคงอยู่การเสื่อมสลายและการเปลี่ยนไป ของนาฏศิลป์แต่ละชนิดในแต่ละกาลเทศะ นาฏศิลป์เป็นศิลปะที่มีการเคลื่อนไหวเป็นธรรมชาติของตน อีกทั้งการบันทึกผลงานทางศิลปะยังปรากฏขณะแสดงเท่านั้น นอกนั้นอยู่ในความทรงจำของผู้แสดงเป็นส่วนใหญ่ นาฏศิลป์ดำรงอยู่ได้ด้วยผู้แสดง ผู้ดู และผู้สนับสนุน คนเหล่านี้เปลี่ยนพฤติกรรมและเปลี่ยนรสนิยมไปตามการเปลี่ยนแปลงทั้งหลายที่เกิดขึ้นในสังคมของตน จึงส่งผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในนาฏศิลป์ของสังคมนั้นเสมอ นาฏศิลป์จึงไม่สามารถดำรงอยู่ในสภาพเดิมได้ตลอดไปย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลาบ้างน้อยบ้างแล้วแต่กรณีการศึกษาประวัติศาสตร์หรือนาฏยประวัติ จึงมิใช่แต่เพียงการพิจารณาเฉพาะตัวผลงานนาฏศิลป์เท่านั้นแต่ยังต้องพิจารณา

จากองค์ประกอบต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกไปพร้อมๆ กัน จึงจะเข้าใจถึงสาเหตุแห่งการเกิด การคงอยู่ การเสื่อมสลาย และการเปลี่ยนไปของนาฏยศิลป์นั้นๆ ได้อย่างชัดเจน

ประยูร ศิริกุล (2551:24) ได้กล่าวถึงข้อมูลเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้นาฏกรรมไทยไว้ดังนี้ ในปัจจุบันการประยุกต์ใช้นาฏกรรมไทยในการแสดงคอนเสิร์ต มีกระบวนการการคิด การออกแบบ และการประยุกต์สร้างสรรค์ แนวคิด รูปแบบกลวิธีของนาฏกรรม ชุดหนึ่ง ที่แสดงโดยผู้แสดงคนเดียวหรือหลายคน ทั้งนี้รวมถึงการปรับปรุงผลงานในอดีตนาฏยประดิษฐ์จึงเป็นการทำงานที่ครอบคลุม ปรัชญา เนื้อหา ความหมาย ท่าท่าทำเต้น การแปรแถว การตั้งซุ่ม การแสดงเดี่ยว การแสดงหมู่ การกำหนดดนตรี เพลง เครื่องแต่งกาย จากการประดับตกแต่งให้นาฏกรรมมีความงดงามด้วยฉากเครื่องแต่งกาย แสงสี และเทคนิคพิเศษ เพื่อให้การแสดงมีความอลังการหรือตระการตา อีกทั้งยังช่วยสื่อความหมาย และอารมณ์ของการแสดงเพิ่มขึ้นเพราะฉาก เครื่องแต่งกาย แสงสี และเทคนิคพิเศษซึ่งบอกสิ่งต่างๆ ที่ทำให้คนดูเข้าใจและมีอารมณ์ร่วมกับสมมติภาวะของการแสดงได้ดีขึ้นแม้ว่าฉากเครื่องแต่งกาย แสงสี และเทคนิคพิเศษจะทำหน้าที่ต่างกันอย่างชัดเจน แต่สิ่งเหล่านี้จะปรากฏขึ้นพร้อมกันเสมอทำให้ต้องมีการกำกับให้ผลงานกลมกลืนกัน และสนับสนุนกันเพื่อเอกภาพในการนำเสนอต่อคนดู ผู้ออกแบบนาฏยศิลป์ เรียกกัน โดยทั่วไปว่า ผู้อำนวยการฝึกซ้อม หรือ ผู้ประดิษฐ์ท่าท่า แต่ในที่นี้ขอเสนอคำใหม่ว่า นักนาฏย ประดิษฐ์ ซึ่งตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า choreographer

สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2543 : 220-238) ได้กล่าวถึง นาฏยประดิษฐ์มีการทำงานเป็นขั้นตอนเพื่อสะดวกต่อการรวบรวมแนวความคิดให้ เป็นระบบต่อการสร้างสรรค์งานนาฏกรรม จากการประมวลองค์ความรู้และแนวคิดของ ศ.ดร. สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ได้กล่าวไว้ดังนี้ คือ 1. การคิดให้มีนาฏยศิลป์ 2. การกำหนดความคิดหลัก 3. การประมวลข้อมูล 4. การกำหนดขอบเขต 5. การกำหนดรูปแบบ 6. การกำหนดองค์ประกอบอื่น ๆ 7. การออกแบบนาฏยศิลป์

แต่ละขั้นตอนมีลักษณะของการทำงาน ดังต่อไปนี้

1. การคิดให้มีนาฏยศิลป์

ดังได้กล่าวมาแล้วในคำนำว่า นาฏยศิลป์มีบทบาทมากมายในสังคมมนุษย์ เพราะฉะนั้นความต้องการให้มีการฟ้อนรำขึ้นในโอกาสใดนั้นย่อมมีเหตุผลมากมายแต่พอสรุปได้เป็นเหตุผลใหญ่ 5 ประการ คือ

1.1 พิธีกรรม และพิธีการ

1.2 ส่งเสริมกิจกรรม

1.3 เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

1.4 ความคิดสร้างสรรค์ทางศิลป์

1.5 เพื่อพัฒนาอาชีพ

2. การกำหนดความคิดหลัก

การกำหนดความคิดหลักเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสร้างสรรค์งานด้านนาฏศิลป์ เพื่อให้ผลงานเป็นไปตามเจตนารมณ์ของผู้สร้างสรรค์ การกำหนดความคิดหลักมี 2 ระดับคือ ระดับเป้าหมาย และระดับวัตถุประสงค์

2.1 ระดับเป้าหมาย หมายถึง การกำหนดให้ชัดเจนว่านาฏศิลป์ชุดที่คิดขึ้นนี้ เพื่ออะไร หรือ เพื่อใคร เช่น เพื่อเก็บสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อทดสอบขีดความสามารถเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาที่เรียนสาขานาฏศิลป์ระดับปริญญาตรี และเพื่ออวยพรวันเกิดผู้อาวุโส หรือ เพื่อแสดงประกอบการแนะนำในวาระต่างๆ ที่เห็นเหมาะสม จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าการกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนได้เพียงใดก็จะทำให้การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เป็นไปตามความต้องการได้มากเพียงนั้น

2.2 ระดับวัตถุประสงค์

เป็นการนำเอาเป้าหมายมากำหนดเป็นสิ่งที่ประสงค์จะเกิดขึ้นในรูปแบบของกิจกรรมต่างๆ ที่ชัดเจน เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้ง่าย เช่น

2.2.1 เพื่อให้การรำกัณฑ์หลวงพ่อโสธรทำได้ในราคาประหยัดสวยงาม ไม่ปะปนกับคนอื่นๆ และสะดวกกับผู้เป็นเจ้าของภาพที่จะไปร่วมพิธี

2.2.2 เพื่อให้นิสิต นักศึกษาสังสรรค์นาฏศิลป์ชุดใหม่ที่มีคุณภาพสูงมีความเป็นตัวของตัวเอง มีสาระสะท้อนสังคมปัจจุบัน

2.2.3 เพื่อให้เจ้าของวันเกิดชื่นชมกับความวิริยะอุตสาหะของลูกหลานที่มาร่วมกตัญญูด้วยการฟ้อนรำอวยพร

2.2.4 เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการผสมผสานศิลปะสองสาขาที่มาจากต่างวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน

3. การประมวลข้อมูล

เมื่อได้กำหนดวัตถุประสงค์แล้วนักนาฏยประดิษฐ์ ต้องทำการรวบรวมข้อมูลมาเป็นปัจจัยในการสร้างสรรค์ ทั้งนี้เพราะการสร้างสรรค์ด้านศิลปะใดๆ ก็ตามมิได้เกิดขึ้นจากความว่างเปล่าแต่เป็นกระบวนการที่นำเอาสิ่งที่มีอยู่ก่อนแล้วมาประยุกต์หรือปรับเปลี่ยนทั้งในระดับนามธรรม หรือรูปธรรม ให้ได้ผลลัพธ์ใหม่ตามวัตถุประสงค์ข้อมูลมีสองลักษณะคือ ข้อมูลที่เป็น ข้อเท็จจริงกับข้อมูลที่เป็นแรงบันดาลใจ

3.1 ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง คือ ความรู้ต่างๆ ที่สืบค้นได้ และนำมาพิจารณาเพื่อใช้ประกอบความคิดให้เป็นรูปร่างตัวอย่างเช่น นิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม ที่ตั้งใจที่จะสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อจบการศึกษาปริญญาตรีชั้นชุดหนึ่ง โดยตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ว่าเป็นการแสดงระบำชุดที่สะท้อนชีวิตมนุษย์โบราณ และข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง ซึ่งนิสิตผู้นี้ใช้เป็นหลักฐานและพื้นฐานการคิดก็คือ ภาพเขียนของมนุษย์โบราณ อายุประมาณ 4,500-5,000 ปี บนหน้าผายาวประมาณ 3 กิโลเมตร ซึ่งเรียกว่า ผาแต้ม ที่อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี และภาพเขียนลักษณะเดียวกันที่มีอายุใกล้เคียงกันและอยู่ในบริเวณใกล้เคียง

3.2 ข้อมูลที่เป็นแรงบันดาลใจ คือ ข้อมูลที่กระตุ้น หรือเสริมให้นักนาฏยประดิษฐ์คิดนาฏศิลป์ชุดนั้นไปใน แนวใดแนวหนึ่ง ข้อมูลแรงบันดาลใจมักเป็นผลงานศิลปะสาขาต่างๆ ทั้งนาฏศิลป์ ทัศนศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และวรรณศิลป์ ผลงานเหล่านั้นเมื่อนักประดิษฐ์ได้สัมผัสอย่างจริงจังก็อาจเกิดความคิดเกิดเป็นความบันดาลใจขึ้นได้เช่น การได้อ่านวรรณคดี หรือดูภาพเขียน หรือฟังเพลงแล้วเกิดจินตนาการขึ้น ข้อมูลแรงบันดาลใจนี้จะช่วยให้นักนาฏยประดิษฐ์ นักภาพนาฏศิลป์ ชุดที่ตนต้องการสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ในจินตนาการได้ง่ายขึ้น ตัวอย่างเช่น นิสิตคนเดียวกันนั้น ได้ศึกษาข้อมูลแรงบันดาลใจจากดนตรีและนาฏศิลป์ของชนเผ่าพื้นเมืองของอาฟริกากลาง และจากนาฏศิลป์ที่แสดงชีวิตชนเผ่าโบราณที่นักนาฏยประดิษฐ์ของจีนได้หวนคิดขึ้นมาใหม่ หรือนิสิตคนหนึ่งต้องการทำระบำนกยูงขึ้นใหม่ก็อาจศึกษาระบำนกยูงที่เป็นของอินเดีย อินโดนีเซีย จีน และไทย เป็นข้อมูลแรงบันดาลใจได้เช่นกัน

4. การกำหนดขอบเขต หมายถึง การกำหนดว่านาฏศิลป์ชุดนั้นจะครอบคลุมเนื้อหาสาระอะไรบ้าง และอย่างไรบ้าง ในที่นี้ขอยกตัวอย่างเดิมต่อเนื่องมาก็คือ นิสิตกำหนดให้ระบำชุดของตนครอบคลุมวิถีชีวิตคนโบราณที่ปรากฏบนผาแต้มเป็นหลักโดยแสดงทั้งความเป็นอยู่ของคนและสัตว์ และกำหนดโดยข้อจำกัดของอาจารย์ประจำวิชาคือ ต้องใช้ผู้แสดงไม่เกิน 7 คน ใช้เวลาแสดงไม่เกิน 7 นาที ลงทุนไม่เกิน 7 พันบาท และใช้เวทีหอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งมีขนาดกว้าง 15 เมตร ลึก 15 เมตร สูง 4 เมตร การกำหนดขอบเขตของการสร้างสรรค์จะช่วย นักนาฏยประดิษฐ์ มีให้คิดอะไรเกินกว่าที่จะทำได้จริง เพราะการทำงานสร้างสรรค์ทุกอย่างมี ข้อจำกัดมากมาย หากไม่กำหนดขอบเขตของตนแล้วผลงานก็มักจะเต็มไปด้วยสิ่งละอันพันละน้อย จนทำให้การแสดงขาดเอกภาพ และไม่ตอบสนองเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือ มิฉะนั้นก็ทำออกมาไม่สำเร็จสมดังจินตนาการ

5. การกำหนดรูปแบบ การกำหนดรูปแบบเป็นเรื่องสำคัญของนักนาฏยประดิษฐ์ที่กล่าวว่า ข้างต้นว่า ด้วยขั้นตอนตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายจนถึงการกำหนดขอบเขตนั้น นักนาฏยประดิษฐ์อาจเป็นผู้กำหนดหรือเป็นผู้ร่วมกำหนดหรือเป็นเพียงผู้รับคำสั่งมาก็ได้โดยปกติ นักนาฏยประดิษฐ์มักมีความชำนาญในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเป็นพิเศษ และมักได้รับมอบหมายให้สร้างสรรค์ผลงานที่มีรูปแบบอย่างที่ตนเคยผลิตมาก่อนหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ มีผู้ชอบรูปแบบผลงานของนักนาฏยประดิษฐ์คนนั้นจึงมอบหมายให้ทำโดยหวังว่าจะได้รูปแบบใกล้เคียงกัน หรือมิฉะนั้น นักนาฏยประดิษฐ์คนนั้นทดลองฝีมือในรูปแบบใหม่ๆ บ้างได้เช่นเดียวกับจิตรกรเปลี่ยนรูปแบบ การเขียนภาพของตนการ

กำหนดรูปแบบของนาฏยศิลป์ชุดใหม่ นักนาฏยประดิษฐ์มีวิธีกำหนดได้ มากมายหลายแนวทาง แต่อาจสรุปเป็นแนวทางหลักๆ ได้ 4 แนว คือ

5.1 การกำหนดให้อยู่ในหนึ่งนาฏยจาริต นักนาฏยประดิษฐ์โดยทั่วไปนิยมสร้างสรรค์ผลงานในแนวนี้นี้ เพราะเป็นแนว ที่ทำได้ง่าย เพราะมีกฎเกณฑ์ หรือข้อกำหนดในลักษณะของไวยากรณ์ หรือฉันทลักษณ์ทางนาฏยศิลป์ ให้หยิบใช้ในการสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบระเบียบ ตัวอย่างเช่น การรำอวยพรวันเกิด หรือเปิดงานสำคัญก็มีการแต่งเนื้อร้องให้ได้ใจความกับงานนั้น บรรจุเพลงไทยที่มีอยู่แล้ว และเห็นว่าเหมาะสมเช่น เพลง สร้อยสนสองชั้น แล้วนักนาฏยประดิษฐ์กำหนดท่ารำติดจากท่ารำไทยฉบับหลวงมาให้ ผู้ปฏิบัติ อาจมีการแปรแถวและตั้งซุ่มบ้างตามสมควร ครั้นถึงช่วงจบปีพาทย์ทำเพลงรำ ผู้นำพานดอกไม้ออกมาโปรยเป็นเครื่องหมายอำนวยพร แล้วเข้าโรง การประดิษฐ์นาฏยศิลป์เช่นนี้มี ให้เห็นอยู่ทั่วไปในงานมงคลต่างๆ ผลงานในทำนองเดียวกันนี้แต่มีคุณสมบัติที่โดดเด่นกว่าอาจเป็นเพราะมีการใช้เพลงที่แต่งขึ้นมาโดยเฉพาะมีเครื่องแต่งกายที่แปลกใหม่เช่นนาฏยศิลป์ชุดระบำพรัตนในเรื่องสุวรรณหงษ์ ที่อาจารย์มนตรี ตราโมท ประพันธ์เนื้อร้องและทำนอง และท่านผู้หญิง แก้ว สนิทวงศ์เสนี เป็นนักนาฏยประดิษฐ์

5.2 กำหนดให้เป็นการผสมหลายนาฏยจาริต นักนาฏยประดิษฐ์ที่มุ่งแหวกแนวออกไปจากจาริตเดิมโดนการนำเอานาฏยจาริต ตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปมาผสมกันให้เกิดเป็นพันธุ์ผสมคล้ายการผสมพันธุ์กล้วยไม้ตัวอย่างเช่น การผสมการรำไทยกับบัลเล่ต์ การรำไทยกับ คอนเทมปอรรารีด้านซ์ การพ้องอีสานกับการร่ายของญี่ปุ่น เป็นต้น การผสมการรำไทยกับบัลเล่ต์ มีเป็นตัวอย่างเด่นชัด คือ บัลเล่ต์เรื่อง มโนห์รา ซึ่งคุณหญิงเจนีเวียฟ เดมอน เป็นนักนาฏยประดิษฐ์ คุณหญิงได้ใช้บัลเล่ต์ เป็นนาฏยจาริตหลักแล้วสอดแทรกการรำไทยลงไปในที่ๆเหมาะสมเช่น การตั้งวง การจับ การกระดกหลัง ผลก็คือประเทศไทยมีบัลเล่ต์ที่มีลักษณะเฉพาะตัวเกิดขึ้นและได้มีนักนาฏยประดิษฐ์คนต่อๆ มาใช้วิธีการผสมผสานนี้ในการสร้างบัลเล่ต์จากประวัติศาสตร์และวรรณคดีไทยอาทิ ศรีปราชญ์ การผสมระหว่างการรำไทย กับ คอนเทมปอรรารีด้านซ์ ออกจะเป็นสิ่งที่นักนาฏยประดิษฐ์ นิยมคิดทำมากกว่าเพราะจาริตคอนเทมปอรรารี ด้านซ์ง่ายกว่าบัลเล่ต์ และมีข้อจำกัดน้อยกว่าอีกทั้งมีรูปแบบคล้ายคลึงกับท่าพื้นฐานบางอย่างของรำไทย จึงทำให้การผสมผสานกันเป็นไปได้ค่อนข้างจะแนบเนียน

5.3 กำหนดให้ประยุกต์จากนาฏยจาริตเดิม การคิดสร้างสรรค์ในลักษณะนี้มักอาศัยเพียงเอกลักษณ์ หรือลักษณะเด่น เช่น โครงสร้าง หรือท่าทาง หรือเทคนิคบางอย่างมาเป็นหลัก นอกนั้นนักนาฏยประดิษฐ์ก็พยายาม บุกเบิกแสวงหาท่าทางใหม่ๆ มาใช้ในการออกแบบ ตัวอย่างเช่น โมเดิร์นบัลเล่ต์ ซึ่งนักนาฏยประดิษฐ์ จะใช้หลักของบัลเล่ต์ อาทิ การขึ้นปลายเท้า การเตะสูง การเต้นคู่ชายหญิงที่เกาะเกี่ยวกันและการ ยกลอย นอกจากหลักดังกล่าว นักนาฏยประดิษฐ์จะออกแบบท่าที่มิได้มีอยู่ในนาฏยจาริตของบัลเล่ต์ คลาสสิก เพื่อให้ผลงานของเขาดูแปลกใหม่ทันสมัยอีกตัวอย่างหนึ่ง คือการที่นักนาฏยประดิษฐ์ ชาวอินโดนีเซียนำเอาท่ามวยพื้นเมือง ที่เรียกว่า ซีลัต มาแปลงเป็นระบำสมัยใหม่หลายชุดในปัจจุบัน โดยนำเอาท่ายืนเปิดเหลี่ยม ท่าชก และท่าปิดป้อง มาเป็นหลักแล้ว แล้ว

เสริมทำด่างต่างเข้าไปให้ แปลกใหม่ไปกว่าเดิม และให้ได้ความหมายใหม่ตามที่ตนต้องการ การคิดสร้างสรรค์ในลักษณะนี้ แม้จะมีน้ำหนักใหม่ๆ เข้ามาใช้แต่นักนาฏยประดิษฐ์ก็จะปรับให้ดูกลมกลืนกับนาฏยจารีตเดิมเพื่อ ความมีเอกภาพ โดยที่ผลงานใหม่มีความต่อเนื่องกับอดีต

5.4 กำหนดให้อยู่นอกนาฏยจารีตเดิม นักนาฏยประดิษฐ์ในปัจจุบันได้พยายามค้นคว้าหา รูปแบบนาฏยศิลป์ใหม่ๆ ที่จะสะท้อนวิถีชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบัน โดยไม่นำเอาอดีตมาปะปน เพราะเห็นว่าการนำปัจจัย ต่าง ๆ เช่น ดนตรี และท่ารำของนาฏยจารีตใดก็ตาม ซึ่งเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของอดีตมาใช้ ผลงานก็อาจไม่สะท้อนความเป็นศิลปะปัจจุบันได้ดีพอ ตัวอย่างเช่น บุต ซึ่งเป็นนาฏยศิลป์สมัยใหม่ ของญี่ปุ่นที่แพร่หลายไปในสหรัฐอเมริกาและยุโรปก็เป็นมิติใหม่ทางนาฏกรรม ที่นักนาฏยประดิษฐ์ และนาฏยศิลปินของญี่ปุ่นพยายามคิดค้นขึ้นใหม่ โดยไม่อาศัยรูปแบบนาฏยศิลป์ทั้งหลายที่มีอยู่ก่อนนี้แต่อย่างใด

สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2543 : 210-223) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับข้อมูลด้านนาฏกรรมดังนี้ อย่างไรก็ตาม การคิดค้นรูปแบบใหม่ๆ ในวงการนาฏกรรม เมื่อรูปแบบนั้นเป็นที่ ยอมรับในวงกว้าง และมีการสืบทอดกันเป็นระบบรูปแบบใหม่นั้นก็ตกเป็นนาฏยจารีตขึ้นอีกชนิดหนึ่งในวงการนาฏกรรม เช่น เมื่อมีการคิดนาฏกรรมใหม่ขึ้นที่เรียกว่า โมเดิร์นแดนซ์ เพื่อหนีไปจาก บัลเลต์ในราวต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ก็แพร่หลายและพัฒนาจนกลายเป็นรูปแบบที่มีมาตรฐานปัจจุบันเมื่อกล่าวถึงโมเดิร์นแดนซ์ นักนาฏยประดิษฐ์มักพากันเห็นเป็นของล้าสมัย ไม่ควรแม้แต่จะ ใช้คำว่า “โมเดิร์น” ซึ่งแปลว่าทันสมัย และหันไปใช้คำว่า “คอนเทมปอรา” ว่า “Contemporary” ซึ่ง แปลว่า ปัจจุบัน แทนการรำตามแบบพื้นทาง ซึ่งเป็นแบบที่ทดลองคิดขึ้นในสมัยปลายรัชกาลที่ 4 เพื่อให้การรำดูเป็นออกภาษาต่างชาติ ทำนองเดียวกันกับดนตรีที่ชื่อว่าเช่น การออกภาษามอญ การออกภาษาลาว เป็นต้น จนเกิดมีการราเสมอมอญ เสมอลาวฯ ขึ้น ในที่สุดการรำแบบพื้นทาง ดังกล่าวก็กลายเป็นรูปแบบมาตรฐานตายตัวไม่พัฒนาต่อไป การเกิดนาฏกรรมใหม่ๆ แล้วกลายเป็นนาฏยจารีตอีกอย่างหนึ่งในที่สุดเช่นนี้เป็นเพราะนักนาฏยประดิษฐ์มีบทบาทสำคัญที่ทำให้รูปแบบ นาฏยศิลป์เคลื่อนไปข้างหน้าตลอดเวลา

6. การกำหนดองค์ประกอบอื่น ๆ นอกจากรูปแบบของนาฏยศิลป์ชุดใหม่แล้ว นักนาฏยประดิษฐ์ต้องกำหนดแนวคิดหรือรูปแบบขององค์ประกอบอื่นๆ ที่จะใช้ในการแสดงเช่น ผู้แสดง รูปแบบเครื่องแต่งกาย รูปแบบ ฉากรูปแบบเพลง แสง เสียง ฯลฯ การกำหนดสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญในเบื้องต้น เพราะ นักนาฏยประดิษฐ์ต้องทำงานกับคนอื่น ๆ ที่มีความชำนาญเฉพาะทาง นักนาฏยประดิษฐ์ต้องทำให้คนเหล่านั้นเข้าใจแนวคิดและรูปแบบนาฏยศิลป์ชุดที่ตนคิดขึ้นให้ชัดเจนที่สุดเท่าที่จะทำได้และบอกความประสงค์ในด้านปริมาณและด้านคุณภาพให้ละเอียด เพื่อเขาเหล่านั้นจะได้ทำการออกแบบและจัดทำทุกสิ่งทุกอย่างให้ได้ใกล้เคียงกับสิ่งที่นักนาฏยประดิษฐ์ต้องการให้มากที่สุด ในขณะเดียวกันนักนาฏยประดิษฐ์ก็ต้องรับฟังเงื่อนไขปัญหาและข้อเสนอแนะของเขาเหล่านั้น ตั้งแต่นั้นเพื่อให้การทำงานมีอุปสรรคซึ่งขัดขวางการสร้างสรรค์น้อยที่สุดและงานจะมีเอกภาพเพราะเป็นผลงานรวมกันของหลายฝ่ายที่มีรูปแบบเข้ากันได้เป็นอย่างดี

นักรนาฏยประดิษฐ์ต้องกำหนดรูปร่าง หน้าตา บุคลิก และความสามารถของผู้แสดงเพื่อเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้แสดงให้เหมาะสม เพราะการคัดเลือกผู้แสดงได้ถูกต้องทำให้การแสดงสำเร็จไปแล้วครั้งหนึ่งนักรนาฏยประดิษฐ์ต้องกำหนดรูปแบบชนิดและแนวทางของดนตรี เพื่อให้สามารถคัดเลือก หรือแต่งเพลง และทำเสียงต่างๆ ให้เหมาะสมกับการใช้นาฏยศิลป์ นอกจากนี้ นักรนาฏยประดิษฐ์ต้องกำหนดรูปแบบและแนวทางของฉาก และเครื่องแต่งกายให้ ตอบสนองและส่งเสริมการแสดงอย่างเหมาะสม การที่นักรนาฏยประดิษฐ์ต้องกำหนดรูปแบบและ แนวทางขององค์ประกอบเหล่านี้อย่างชัดเจนก็เพื่อให้ผู้ร่วมงานทุกคนเข้าใจ และสร้างผลงาน สนองความต้องการด้านการแสดง ได้ดีมีคุณภาพและมีเอกภาพ

7. การออกแบบนาฏยศิลป์ คล้ายคลึงกับการออกแบบทัศนศิลป์เพราะนาฏยศิลป์ เปรียบเสมือนประติมากรรมเคลื่อนที่บนเวที ผู้แสดงเป็นปัจจัยหลักนักรนาฏยประดิษฐ์มีหน้าที่ ออกแบบโดยกำหนดให้ผู้แสดงออกท่าทาง ทิศทางการเคลื่อนไหว การจับกลุ่ม ฯลฯ ให้เป็นไปตาม การออกแบบทางนาฏยศิลป์ของตนดั่งนั้น ในการออกแบบนาฏยศิลป์นั้น นักรนาฏยประดิษฐ์ จำเป็นต้องคำนึงถึงทฤษฎีทางทัศนศิลป์ และทฤษฎีแห่งการเคลื่อนไหวที่จะนำมาประยุกต์ในการออกแบบของตนอยู่เสมอ

ทฤษฎีทัศนศิลป์ที่กล่าวถึงข้างต้น หมายถึง แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ และวิธีนำองค์ประกอบเหล่านั้นมาบรรจุไว้ในภาพทำให้เกิดความงามและความหมาย นาฏยศิลป์ต้อง อาศัยหลักทัศนศิลป์เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงออกเช่น ท่ารำ การแปรแถว การตั้งซุ่ม รูปแบบ สีสน ของเครื่องแต่งกาย และแสง สี หากนักรนาฏยประดิษฐ์มีความรู้และความเข้าใจในทฤษฎีทัศนศิลป์ไม่เพียงพอ ผลงานที่สร้างสรรค์ก็อาจด้อยคุณค่าทางศิลปะ

ทฤษฎีทัศนศิลป์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

1. องค์ประกอบทางทัศนศิลป์ 2. การจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์

1. องค์ประกอบทางทัศนศิลป์ ได้แก่

- จุด
- เส้น
- รูปทรง
- สีพื้นผิว

จุด คือ หน่วยเล็กที่สุดที่ปรากฏบนพื้นผิว จุดที่ใกล้ๆ กันจะให้ความรู้สีกว่าดึงดูดกันตั้งชั่วขณะเล็กน้อย หากจุดอยู่ห่างกันความรู้สึกดึงดูดกัน หรือความผูกพันจะลดลงเป็นลำดับ ผู้แสดง นับเป็นจุดๆ หนึ่งบนเวที หากผู้แสดงอยู่ห่างกันเกินไปทำให้เกิดความรู้สึกว่าผู้แสดงไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใด เกี่ยวข้องผูกพันกันทำให้ขาดเอกภาพ

เส้น คือ ทางเดินของจุดที่มีจุดเริ่มต้นและจุดจบ เส้นมีสองชนิดคือ เส้นตรง และ เส้นโค้ง เส้นตรงให้ความรู้สีกที่จริงจัง เขียวขาด แน่วแน่ ส่วนเส้นโค้ง ให้ความรู้สีกที่อ่อนไหว ไม่แน่นอน นอกจากนั้นทั้งเส้นตรงและเส้นโค้ง ยังมีต่อออกไปเป็นเส้นฟันปลา และเส้นลูกคลื่น เส้นฟันปลา คือ การนำ

เส้นตรงมาต่อกันในทิศทางที่หักเห ให้ความรู้สึกสับสน เส้นลูกคลื่น คือ การต่อเส้นโค้งและเส้นเข้าเข้า เป็นลูกคลื่น เส้นลูกคลื่นให้ความรู้สึกกังวล หลีกเลียงนอกจากนี้ เส้นทั้งจะให้ความรู้สึกสูงสง่า เส้นนอนให้ความรู้สึกสงบ เส้นทแยงให้ความรู้สึกนุ่มรับและเปลี่ยนแปลง ผู้แสดงที่ยืนตรงชูมือขึ้นสูงย่อมแสดงความสง่า จริงจังร่าเริง เป็นผู้นำ ผู้แสดงที่โน้มตัวลงหรือเอนตัว ตามผู้อื่นย่อมแสดงความเป็นผู้ตาม ความอ่อนน้อมถ่อมตนตลอดจนถึงแสดงความโศกเศร้า เส้น ฟันปลา หรือ เส้นลูกคลื่น คือ ทิศทางที่ผู้แสดงเคลื่อนที่ไปในอารมณ์ต่างๆ บางครั้งสับสน วุ่นวาย หวาดกลัว แตกตื่น บางครั้งร่าเริง บางครั้งโศกเศร้าแล้วแต่กรณี

รูปทรง คือ อาณาบริเวณที่เส้นมาบรรจบกัน เกิดเป็นรูปทรงขึ้น รูปทรงมีทั้ง 2 มิติ และ 3 มิติ รูปทรงแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ รูปทรงเรขาคณิต และรูปทรงธรรมชาติ

รูปทรงเรขาคณิต คือ รูปทรงที่เกิดจากการประกอบกันของเส้นตรงและเส้นโค้ง อันเป็นส่วนหนึ่งของวงกลม เช่น รูปเหลี่ยมต่างๆ รูปกลม รูปรี รูปผสมระหว่างเส้นตรงกับเส้นโค้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การนำเส้นตรงและเส้นโค้งมาประกอบกัน รูปสามเหลี่ยมด้านเท่าสี่เหลี่ยมจัตุรัส และ วงกลม ให้ความรู้สึกที่หนักแน่น เข้มแข็ง ไม่เปลี่ยนแปลง รูปวงกลมให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว และ เข้ากับสภาพแวดล้อมอื่นๆ หรือ ผสมผสานกับรูปทรงอื่นได้ง่ายกว่าสองรูปแรกรูปทรงเหล่านี้ มักใช้ใน การออกแบบ การแปรแถว หรือการตั้งซุ่ม ให้ความความงดงาม และความหมายต่างๆ ดังกล่าว

รูปทรงธรรมชาติ คือ รูปทรงที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของเส้นที่เป็นไปตามธรรมชาติ ทำนองเดียวกันกับเส้นโค้ง เส้นเข้าของชายหาด ทะเลสาบ ลำธาร เป็นต้น การแปรแถว และการตั้งซุ่ม โดยอาศัยรูปทรงธรรมชาติ มักใช้กับการออกแบบที่ต้องการความรู้สึกที่ไม่เป็นทางการ ความรู้สึกที่ไม่ต้องการความมีระเบียบ หรือความรู้สึกเป็นอิสระ

สี เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของวัตถุที่จะมีสีเฉพาะตัวและเมื่อผสมผสานกันก็จะเกิดเป็นสีใหม่ขึ้น ดังนั้นจำนวนของสีในโลกจึงนับไม่ถ้วนแต่สีทั้งหมดนี้เกิดจากแม่สีเพียง 3 สี คือ สีน้ำเงิน สีเหลือง สีแดง จากนั้นเมื่อต้องการสีอื่นๆ ก็ผสมสีแม่สีเข้าด้วยกัน เช่น ผสมสีน้ำเงิน กับสีเหลือง ในปริมาณที่เท่ากัน ก็จะเกิดเป็นสีเขียว ผสมสีเหลืองกับสีแดงในปริมาณที่เท่ากันก็จะเกิดเป็นสีส้ม ผสมสีแดงกับสีน้ำเงินในปริมาณที่เท่ากัน ก็จะเกิดเป็นสีม่วง การเลือกสีมีวิธีหลักๆ คือ 1. สีเดียว 2. สีตรงข้าม 3. สีข้างเคียง

1. สีเดียว คือ การใช้สีใดสีหนึ่งแล้วกำหนดให้มีความเข้ม และเจือจางต่างกัน เช่นสีแดงเข้มไปจนถึงสีแดงเจือจาง หรือสีชมพูอ่อน หรือการใช้สีเขียวเข้มไปจนถึงสีเขียวอ่อน เป็นต้น

2. สีตรงข้าม คือ การใช้สีที่อยู่ตรงข้ามกันในการผสมสี เช่น สีแดงจะอยู่ตรงข้าม กับสีเขียว สีเหลืองอยู่ตรงข้ามกับสีม่วง สีน้ำเงินอยู่ตรงข้ามกับสีส้ม เป็นต้น

3. สีข้างเคียง คือ การใช้สีที่อยู่ถัดไปในการผสมสี เช่น ใช้ตั้งแต่สีน้ำเงินไปจนถึง สีเขียว หรือสีเขียวไปจนถึงสีเหลือง หรือสีแดงไปจนถึงสีม่วง เป็นต้น

2. การจัดองค์ประกอบทัศนศิลป์ การจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์มีหลัก 4 ประการ คือ 1. ความมีเอกภาพ 2. ความสมดุล 3. ความกลมกลืน 4. ความแตกต่าง แต่ละประเภทจะมีเกณฑ์มาตรฐานดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1. ความมีเอกภาพ

ในการนำองค์ประกอบต่างๆ มารวมกันขึ้นเป็นภาพ ผู้สร้างสรรค์ต้องคำนึงถึงความมีเอกภาพในผลงานทั้งหมด ไม่ว่าองค์ประกอบต่างๆ นั้นจะมีความหลากหลายเพียงใดแต่ทุกส่วนต้องเชื่อมโยงกัน โดยไม่มีอะไรขาดอะไรเกิน ไม่มีอะไรแปลกปลอม กลวิธีในการสร้างเอกภาพให้แก่ผลงาน คือ ควรจะมีองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกันเป็นปริมาณมากพอ เพื่อสร้างพลังของ ความกลมกลืน ซึ่งเป็นการนำไปสู่เอกภาพและให้อิสระแก่ส่วนที่เหลือที่จะมีความแปลกแตกต่าง ไปบ้าง แต่ไม่ควรสร้างผลงานด้วยองค์ประกอบที่แตกต่างกันอย่างมากมาย จนไม่สามารถจะเชื่อม ประสานกันไว้ ภาพที่สร้างขึ้นจะแตกเป็นเสี่ยงๆ ขาดเอกภาพโดยสิ้นเชิงตัวอย่างในทฤษฎีที่อาจ ยกมาขยายความตรงนี้ได้แก่ การขึ้นปลายเท้าของบัลเล่ต์ การตั้งจิบและวงของรำไทย การเดินเข้ากับ จังหวะกลองของภารตนาฏยัม เป็นองค์ประกอบสำคัญที่เชื่อมองค์ประกอบอื่นๆ ในนาฏยจาริต ของบัลเล่ต์ หรือรำไทย หรือภารตนาฏยัม เข้าเป็นหนึ่งเดียวกันได้ดีหรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเอกลักษณ์บางอย่างอาจเป็นตัวเชื่อมความหลากหลายในนาฏยศิลป์ชุดหนึ่งให้มีเอกภาพ

2. ความสมดุล

ความสมดุล เป็นความรู้สึกโดยปกติของมนุษย์เพราะความรู้สึกว่าสิ่งที่เห็น อยู่มีความสมดุลก็จะเกิดความมั่นใจว่าสิ่งที่เห็นอยู่นั้นมีความมั่นคงไม่ล่มสลายเพราะขาดสมดุล ความสมดุลเกิดจากการจัดองค์ประกอบที่อยู่สองข้างของแกนกลางของลำตัวเป็นหลักในการพิจารณา และพิพากษาว่าสิ่งใดสมดุลหรือไม่เพียงใด ความสมดุลนี้มีใช้เกิดจากการซึ่งน้ำหนักวัตถุหนักเท่ากันบนตราชู ซึ่งเป็นเครื่องชั่งน้ำหนักที่มีเข็มอยู่ตรงกลางและมีถาดรับน้ำหนักอยู่ปลายคานทั้งสองข้างแต่ความสมดุลนี้เป็นความรู้สึกที่ว้าวสองข้างของแกนมีองค์ประกอบต่าง ๆ จัดวางไว้น้ำหนักที่ดึงดูด ความสนใจพอๆ กัน

การจัดองค์ประกอบเพื่อความสมดุล มี 2 ชนิด คือ

2.1 ชนิดสองข้างเหมือนกัน คือ การจัดองค์ประกอบทั้ง 2 ข้างของแกนให้ เหมือนกันทุกประการ แบบเดียวกับร่างกายของมนุษย์ปกติ

2.2 ชนิดสองข้างไม่เหมือนกัน คือ การจัดองค์ประกอบ 2 ข้าง ของแกนแตกต่างกัน แต่เมื่อดูแล้วมีแรงดึงดูดความสนใจของผู้ที่เท่ากันทั้งสองด้านเมื่อนำหลักแห่งความสมดุลมาใช้ใน นาฏยศิลป์ก็ จะใช้แนวกลางเวทีเป็นแกนแบ่งสองข้างซ้ายและขวา ผู้แสดงที่อยู่ในตำแหน่งต่างๆ บนเวทีจะถูกแบ่งด้วยแกนสมมุติตั้งนั้น การวางตำแหน่งผู้แสดงในแต่ละช่วงควรพิจารณา มิให้ ผู้แสดงไปรวมตัวอยู่ข้างใดข้างหนึ่งของเวทีมากเกินไปจนดูไม่สมดุลและในส่วนของการตั้งซุ้ม หรือ การที่ผู้แสดงมารวมตัวกันเพื่อจัดเป็นกลุ่มในช่วงใดช่วงหนึ่งของระบำหรือตอนจบของละครก็ต้อง คำนึงถึงการจัดผู้แสดงทุก

คนให้เกิดภาพรวมที่สมดุล โดยนิยมถือเอาแนวที่ตัวละครตัวเอกเป็นแกนหลัก มีตัวละครอื่นๆ ประกอบเข้ามาเป็นภาพหมู่ที่ดูสมดุลแม้ว่าจะทำท่าต่างๆ กัน

3. ความกลมกลืน

ในที่นี้ไม่ใช่ความเหมือนแต่เป็นความคล้ายคลึงขององค์ประกอบที่นำมาใช้ เช่น การใช้สีกลุ่มเดียวกัน หรือ การใช้รูปทรงคล้ายกัน หรือ การใช้เส้นโค้งเป็นหลัก เป็นต้น ความกลมกลืนเช่นนี้จะช่วยให้การสร้างเอกภาพเป็นไปได้โดยง่าย ความกลมกลืนเป็นการสร้างพลังแห่งความน่าสนใจจากการมีลักษณะความเป็นกลุ่มเป็นก้อน แต่ความกลมกลืนหากใช้มากเกินไปอาจทำให้ขาดจุดเด่น ตัวอย่างเช่น ผู้แสดงนำอาจถูกกลืนหายไปในกลุ่มผู้แสดงประกอบ แต่ถ้าให้ผู้แสดงนำ แยกไปจากกลุ่มมากนัก ผู้แสดงนำนั้นก็อาจเหมือนตัวละครหลงโรง คือ เข้ากับคนอื่นไม่ได้ เครื่องแต่งกายบัลเลต์ เรื่องสวอนเลก เป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องความกลมกลืน โดยเฉพาอย่างยิ่งชุดของหงส์ ซึ่งตัวนางพญาหงส์จะมีรูปแบบที่เด่นแตกต่างไปจากฝูงหงส์เพียงเล็กน้อยเท่านั้น และเครื่องแต่งกาย ชุดนั้นก็กลมกลืนไปกับท่าเต้น ทำให้กระบวนเต้นและท่าเต้นบัลเลต์ดูเป็นนาฏยลีลาของหงส์ทีเดียว

ความกลมกลืนทางนาฏยศิลป์อีกตัวอย่างหนึ่ง คือ บัลเลต์จีน ซึ่งเป็นนาฏยศิลป์ ที่คิดขึ้นใหม่ ในยุคของเหมาเจ๋อตุง จีนได้รับแนวความคิดเรื่องนี้จากบัลเลต์คลาสสิกที่จีนรับอิทธิพล มาจากรัสเซีย จากนั้นจีนได้พัฒนาระบบเรื่องแทนจ้าว โดยเลียนแบบบัลเลต์ แต่ใช้ท่าทางของจีนที่ ดูคล้ายบัลเลต์ เพียงแต่ไม่ขึ้นปลายเท้า เช่น ท่ากายกรรม ท่าจากนิ้ว เป็นต้น จากนั้นก็ออกแบบ เสื้อผ้าให้ดูพลิ้วไหว เหมาะกับกระบวนเต้นอย่างบัลเลต์กลายๆ ฉากและแสง ก็ทำเป็นแบบ จีนตนการ เช่นเดียวกับ บัลเลต์คลาสสิก วงดนตรีก็ใช้เครื่องดนตรีจีน แต่ปรับเสียงให้มีระดับเป็นสากลเทียบเท่าวงซิมโฟนีของ ดนตรีสากล โดยสร้างเครื่องดนตรีแบบจีนบางชนิดเสริมขึ้นมา เช่น ซออุซุนาโตใหญ่ใช้แทนเชลโล่และ เบส อันเป็นเครื่องดนตรีสากล ซึ่งมีเสียงต่ำ หัมกังวาล เป็นต้น เพลงเป็นเพลงจีน แต่วิธีบรรเลงก็เป็นแบบสากล ผลของการแสดง คือ ความประทับใจในนาฏยศิลป์ รูปแบบใหม่ ที่กลมกลืน สอดคล้องกัน ไม่เคอะเขินไม่ถูกพวกอนุรักษนิยมตำหนิว่า เอาศิลปะดั้งเดิมมาทำลาย บัลเลต์จีน คือ ตัวอย่างที่ดีแห่งความกลมกลืน ซึ่งต้องใช้ความวิริยะอุตสาหะ ความเข้าใจในศิลปะ และบารมีในการสร้างสรรค์อย่างมากมาย

4. ความแตกต่าง

มีความหมายตรงข้ามกับความกลมกลืนก็คือ องค์ประกอบที่นำมาใช้ในที่เดียวกัน มีความแตกต่างกัน แต่เป็นที่ทราบกันดีว่าทั้งความคล้ายคลึง ความแตกต่างนั้นอยู่ที่ปริมาณของความเหมือนและความไม่เหมือนเจตนาในการนำองค์ประกอบที่แตกต่างกันไปมาประมวลเข้าให้เป็นหนึ่งเดียวกันเพื่อให้เกิดความหลากหลายอันเป็นมูลเหตุแห่งความตื่นตันทึ่งใจชวนติดตาม ดังนั้นการสร้างความแตกต่าง จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างสรรค์งานศิลปะทุกชนิด

หลักในการให้เกิดความแตกต่างก็คือ องค์ประกอบแต่ละหน่วยย่อมมีลักษณะ เฉพาะตัวอยู่ไม่มากนัก ผู้สร้างสรรค์งานศิลปะจึงใช้ประโยชน์จากความแตกต่างเหล่านี้มาเป็นปัจจัยในการสร้างความหลากหลายอันนำไปสู่ความหลากหลายความตระการตาของผลงานทั้งนี้ ผู้สร้างสรรค์จักต้องกำหนดว่าเมื่อใดควรจะให้เกิดความแตกต่างขึ้นด้วยองค์ประกอบหน่วยใด เวลาใด มากหรือน้อยเพียงใด การกำหนดนี้มาจากประสบการณ์และวิสัยทัศน์ ซึ่งในที่สุดจะปรากฏเป็นรูปแบบเฉพาะตัวของผู้สร้างสรรค์คนนั้น เมื่อจะขยายความหลักการนี้ไปในทางนาฏกรรมก็เปรียบได้ว่า ผู้แสดงเป็นองค์ประกอบ หน่วยหนึ่งในการสร้างสรรค์ ผู้แสดงแต่ละคนย่อมมีความสามารถที่แตกต่างแฝงอยู่ในตัวเอง นักนาฏยประดิษฐ์อาจกำหนดให้ทุกคนที่ონრაเหมือนกันหมดตั้งแต่ต้นจนจบก็ได้ แต่ผลงานจะหรูหราหรือออกสลดตายได้มากขึ้น หากนักนาฏยประดิษฐ์ได้กำหนดให้ผู้แสดง แสดงความแตกต่างกันบ้าง หรือนำความสามารถพิเศษเฉพาะตัวมาใช้เสริมอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดความแตกต่างกันบ้าง การแสดงก็จะตื่นตาตื่นใจมากขึ้นและชวนดูมากขึ้น (สุรพล วิรุฬห์รักษ์ 2543 : 210-223)

องค์ความรู้เกี่ยวกับศิลปะการแสดง

สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2547: 251-256) ได้อธิบายองค์ความรู้เกี่ยวกับศิลปะการแสดงไว้ดังนี้ ศิลปะการแสดงที่สอดคล้องและเกี่ยวข้องโดยหลักในการแสดงคือ นาฏยศิลป์ ไม่ว่าจะเป็นการฟ้อน การรำ รำ หรือการเต้น ทุกอย่างมีที่กล่าวมาคือองค์ประกอบหลักในการสร้างสรรค์งานด้านศิลปะการแสดง ผู้วิจัยใช้แนวคิดหรือทฤษฎีนาฏยศิลป์เข้ามาเป็นองค์ประกอบในการอธิบายการสร้างสรรค์งานด้านการแสดงในรูปแบบคอนเสิร์ต ดังต่อไปนี้

นาฏยประดิษฐ์ของไทยมีจารีตมาอย่างช้านาน และมีลักษณะสำคัญสามประการคือ ทำรำ การแปรแถว และการตั้งซุ่ม สรุปได้ดังนี้

1. ทำรำ ทำรำของไทยแบ่งออกได้เป็นสามแบบ คือ ทำระบำ ทำละคร และทำเต้น
  - 1.1 ทำระบำ เป็นการรำท่างามๆ ให้คนดูพอเป็นเค้าตามความหมายของคำร้อง ตัวอย่างนาฏยประดิษฐ์ของลักษณะในทำระบำที่เด่นที่สุดชุดหนึ่งคือทำ ระบำ ดาวดึงส์ ในละครดึกดำบรรพ์เรื่องสังข์ทอง ตอนตีกลี นักนาฏยประดิษฐ์คือ หม่อมเข้ม กุญชร หม่อมในเจ้าพระยาเทเวศน์วงศ์วิวัฒน์
  - 1.2 ทำละคร เป็นท่าที่กำหนดไว้ให้แต่ละท่ามีความหมายเฉพาะ แบ่งได้เป็นสามประเภทคือ ท่าแสดงอารมณ์ เช่น รัก โกรธ เศร้า ท่าแสดงกิริยา เช่น ทำยิงธนู ท่าเคียดคู่ ท่าช่วยเหลือ และท่าแสดงปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น ลมพัด ทำดอกไม้บาน ท่าละคร หรือทำรักก็เอามือทั้งสองแนบกันไขว่อกแต่กรายมือให้เป็นการฟ้อนรำ เป็นต้น ท่าสิบทของนาฏศิลป์ไทยจึงเข้าใจได้ง่าย
  - 1.3 ทำเต้น นาฏศิลป์ไทยอาจดูเด่นในการใช้มือทำท่ารำต่างๆ แต่ในความเป็นจริง นาฏศิลป์ไทยมีท่าเต้นเป็นจำนวนไม่น้อย และวิธีการเคลื่อนไหวของขาและเท้าทั้งชนิดที่ใช้ได้โดยทั่วไป หรือกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ เช่นท่าเต้นของยักษ์หรือลิง ท่าเต้นเหล่านี้ก็เช่นเดียวกับการรำ คือสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในนาฏยประดิษฐ์ของไทยสมัยใหม่ในวงกว้าง

2. การแปรแถวในนาฏศิลป์ไทย

การแปรแถวในนาฏศิลป์ไทยค่อนข้างจำกัด เป็นการแปรแถวที่ไม่สลับซับซ้อนมากนัก อาจเป็นไปได้ว่านักนาฏยประดิษฐ์ไทยเน้นการประดิษฐ์ท่ารำเดี่ยวมากกว่าการแปรแถว การแปรแถวในแบบหลักๆของนาฏยประดิษฐ์ไทย ได้แก่ แถวหน้ากระดานขนาน แถวหน้ากระดานทแยงมุม แถวตอนเดียว แถวตอนคู่ แถวยืนปากผาย แถวปากผั่ง วงกลมชั้นเดียว วงกลมซ้อน และสำหรับการแปรขบวนแถวนั้นได้แก่ การเดินหน้า การเดินถอยหลัง การเดินตามกัน การเดินสวนกัน การเดินสลับกัน และการเดินเข้าออกศูนย์กลาง

3. การตั้งซุ้มของนาฏยประดิษฐ์ของไทย

การตั้งซุ้มของนาฏยประดิษฐ์ของไทย นิยมจัดให้ผู้แสดงจับกลุ่มเป็นซุ้มรูปสามเหลี่ยม โดยทำให้สองข้างของแกนเหมือนกันทั้งซ้ายขวา หากมีหลายกลุ่มก็จะจัดกลุ่มกลางให้ใหญ่เป็นกลุ่มหลักและกลุ่มย่อยสองข้างมีจำนวนเท่ากัน และท่าท่าเหมือนกัน อย่างไรก็ตามการตั้งซุ้มของโขนเรียกว่า ซุ้มลอย ซึ่งประกอบด้วย ยักษ์ พระ ลิง ตั้งแต่สองตัวขึ้นไปจนถึงจับกลุ่มเป็นซุ้มใหญ่นั้น มีลักษณะสองข้างไม่เหมือนกันแต่ดูสมดุลกัน นับเป็นการตั้งซุ้มในนาฏยประดิษฐ์ของไทยที่งดงามและมีเอกลักษณ์โดดเด่น และเริ่มมีนักนาฏยประดิษฐ์รุ่นใหม่นำความคิดไปพัฒนาเพื่อใช้ในผลงานของตน

เมื่อพิจารณานาฏศิลป์ไทยให้ลึกซึ้งจะพบว่า การรำไทยมีปริมาณมากมายอีกทั้งมีการกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์การใช้ท่ารำต่างๆ แต่ท่ารำที่ค่อนข้างตายตัวทั้งเปิดโอกาสให้ใช้ภูมิปัญญาของนักนาฏยประดิษฐ์คิดออกแบบให้หลากหลายไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เช่นการแปรแถว และการตั้งซุ้ม แม้จะนิยมคิดในแนวให้ทั้งสองข้างเหมือนกันแต่มีข้อจำกัดในเรื่องนี้ ดังเช่น การซุ้มลอยในโขนเป็นการออกแบบตั้งซุ้มให้ทั้งสองข้างไม่เหมือนกันได้อย่างงดงาม นาฏยประดิษฐ์ของไทยในอดีตมีความร่ำรวยในจารีตและภูมิปัญญาซึ่งสามารถอำนวยความสะดวกให้นักนาฏยประดิษฐ์ของไทยในปัจจุบันสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ในปัจจุบันสมัยได้อย่างไม่มีข้อจำกัด นับได้ว่านาฏศิลป์ไทยมีคุณค่าสูงส่งมากชนิดหนึ่งในโลก

ข้อควรระวังด้านนาฏยประดิษฐ์ นักนาฏยประดิษฐ์ใหม่ ๆ มักมีความกังวลว่าผลงานของตนจะไม่งดงาม และไม่เป็นที่ยอมรับของคนดู ความงดงามทางศิลปะเป็นเรื่องของจิตใจในการยอมรับและชื่นชมไม่ใช่ความถูกต้องอย่างคณิตศาสตร์ คนดูจะชื่นชมยินดีหรือไม่ในส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับว่าคนดูเข้าใจนาฏศิลป์ชุดนั้นเพียงใด แม้ว่างานนาฏศิลป์ชุดใหม่ ๆ จะแตกต่างไปจากประเพณีและวิธีการดั้งเดิมที่คนดูเคยชิน แต่หากเป็นการแสดงที่มีคุณภาพ คนดูก็ย่อมเข้าใจและพึงพอใจ คล้ายรับประทานอาหารต่างชาติที่มีรสถูกปาก และมีการประดับประดาที่ถูกต้องก็เกิดความนิยมยินดี การกำหนดรายละเอียดลงไปว่าผลงานสร้างสรรค์อย่างใดจึงจะงดงามเป็นเรื่องสุดวิสัย จึงมักกระทำได้แต่เพียงกำหนดเป็นหลักการดังกล่าวแล้ว ในที่นี้จะกล่าวถึงการหลีกเลี่ยงไม่ทำอะไรบ้างที่เสี่ยงต่อความงดงามของนาฏศิลป์ ดังนี้

1. ไม่ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดซ้ำ ๆ จนคนดูเจตาและไม่เห็นว่ามีสิ่งใดใหม่เกิดขึ้น แม้ว่าสิ่งที่ทำซ้ำนั้นจะทำได้ยากแต่เมื่อทำบ่อย ๆ ก็หมดความหมาย

2. ไม่ทำสิ่งใดที่คนดูคาดเดาได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น เพราะคนดูจะไม่แปลกใจและจะไม่ชื่นชม เพราะไม่ตื่นตาตื่นใจ

3. ไม่ทำสิ่งที่หลากหลาย มีสิ่งละอันพันละน้อยปะปนสับสนวนวาย จนยากที่จะทำให้คนดูเข้าใจและติดตามการแสดงอย่างต่อเนื่อง

4. ไม่มีสิ่งใดที่ทาลายสมาธิอย่างต่อเนื่องของคนดู มิฉะนั้นคนดูจะต้องเริ่มต้นใหม่ต่อการแสดงได้ผ่านไประยะหนึ่งแล้ว และอาจติดตามต่อไปไม่ทันก็เลยหยุดการชื่นชมแต่เพียงเท่านั้น

5. ไม่ทำสิ่งใดที่เกินความสามารถของผู้แสดงจะทำได้ดี เพราะจะได้ผลตรงข้าม คือ คนดูจะดูถูกความสามารถของผู้แสดง และมีผลเลยมาถึงการไม่ยอมรับผลงานโดยรวมอีกด้วย

6. ไม่มีสิ่งใดที่กีดขวางการเคลื่อนไหวของผู้แสดง ไม่ว่าจะเป็นเครื่องแต่งกายที่รุ่มร่าม หรือ ฉากที่เกะกะ เพราะจะทำให้สะดุด หลุด ล้ม เสียความงดงามของการแสดงไปได้

7. ไม่ทำสิ่งใดที่แปลกใหม่ ที่คนดูไม่คุ้นเคย หรือไม่สามารถจะเข้าใจได้ด้วยปัญญาและประสบการณ์

8. ไม่ทำสิ่งใดที่ขัดต่อ ศีลธรรม จารีตประเพณีที่คนดูยอมรับนับถือ

9. ไม่ทำสิ่งใดที่ขาดความพร้อม และความมั่นใจ

10. ไม่ทำสิ่งใดที่ทำให้คนดูเบื่อ

นาฏยประดิษฐ์ เป็นการประมวลปัจจัยต่าง ๆ ของการแสดงมาสร้างสรรค์เป็นนาฏยศิลป์ นาฏยประดิษฐ์แม้จะเป็นศิลปะสร้างสรรค์ ที่ต้องการความแปลกความใหม่ แต่ก็ยังต้องอาศัยปัจจัยของนาฏยจารีตจากอดีตเป็นฐาน วัตถุประสงค์ ความคิด วิธีการ การศึกษาและเรียนรู้ตัวอย่างจากอดีตยังมีมากและหลากหลายเพียงใดก็ย่อมทำให้นักนาฏยประดิษฐ์มีโอกาสสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์ได้กว้างไกลเพียงนั้น เพราะนักนาฏยประดิษฐ์สามารถนำสิ่งที่ได้พบได้เห็น มาใช้ในงานออกแบบของตนได้มากประการหนึ่ง และสามารถหลีกเลี่ยงไม่ออกแบบซ้ำกับผลงานที่มีอยู่แล้วอีกประการหนึ่งทั้งสองประการนี้จะทำให้ผลงานสร้างสรรค์ของนักนาฏยประดิษฐ์มีความแปลกใหม่และโดดเด่นอย่างแท้จริง

องค์ความรู้เกี่ยวกับคอนเสิร์ต

วิรัช ชูสูงเนิน (2521 : 77) ได้กล่าวถึงความหมายและที่มาของคำว่า คอนเสิร์ต หรือ Concert มาจากรากศัพท์ภาษาละติน Consensus แปลว่า การเข้ามาร่วมกัน หรือเรียกตามภาษาดนตรีว่า การรวมกลุ่มร้องเพลง หรือบรรเลงขับร้องร่วมกัน ทั้งนี้เราอาจสรุปความหมายของคอนเสิร์ตจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ว่า คอนเสิร์ต หมายถึง การแสดงที่มีดนตรีหรือเพลงเป็นหลัก โดยผู้ชมสามารถมีส่วนร่วมไปกับการแสดงและมีปฏิริยาโต้ตอบได้ทันทีในขณะที่มีการแสดง คอนเสิร์ต หมายถึง การแสดงดนตรีสากลแบบหนึ่ง ใช้เครื่องดนตรีวงใหญ่ อาจมีนักร้องประสานเสียงด้วย โดยผู้ชมจะได้นั่งกรังและผู้แสดงประกอบอื่นๆบนเวทีโดยตรง และสามารถแสดงปฏิริยาโต้ตอบของการมีส่วนร่วมในความพอใจหรือไม่พอใจได้ทันที หรือคอนเสิร์ต หมายถึงการแสดงดนตรีการแสดงความสามารถของนักแสดง นักดนตรี นักร้อง แต่ในบางครั้งนั้น การแสดงดนตรีก็ไม่อาจเรียกว่าคอนเสิร์ตเสมอไป เพราะหากมีการแสดงอื่นๆเข้ามาประกอบ เช่น “แบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์” ที่

มีการแสดงและการร้องเพลง เต้นรำ และการนำการเล่นต่างๆ หรือวัฒนธรรมไทย เข้ามาผสมผสาน เพื่อสร้างความสนุกสนานและเพลิดเพลินให้แก่ผู้ชมมากขึ้น จะเรียกว่าเป็น “การโชว์” มากกว่า “คอนเสิร์ต” เพราะการแสดงคอนเสิร์ตนั้นจะเป็นเรื่องของการเล่นดนตรีเป็นหลัก การนำเสนอเพลงหรือดนตรีซึ่งอาจจะมีหรือไม่มีนักร้องก็ได้ เช่น การแสดงของวงออเครสตรา เป็นต้น

ดังนั้น การแสดงคอนเสิร์ตจึงเป็นการแสดงที่มีเพลงและดนตรีเป็นหลักของการแสดงส่วนการแสดงอื่นๆ เช่น การแสดงลำตัด การฟ้อนรำ การเต้น การเล่นละคร การเล่นลิเก หรือการพูดคุย ที่นำมาแสดงประกอบในการแสดงคอนเสิร์ตนั้น ถือเป็นการผสมผสานทำให้เกิดความหลากหลายในการแสดงมากขึ้น ดังเช่น แบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ที่ในการแสดงทุกครั้งจะมีการร้องเพลงเป็นหลัก แล้วมีการนำการแสดงอื่นๆ เข้ามาประกอบการแสดงในแต่ละช่วง เพื่อสร้างความสนุกสนานแก่ผู้ชม นอกเหนือจากการฟังเพลงอย่างเดียว (สุจิตต์ วงษ์เทศ.2532:8)

Dean J.Champion and others(1984:465) ได้กล่าวไว้ว่า ดนตรีได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิต และถูกนำมาใช้ในการแสดงอารมณ์ต่างๆ เช่น ความรัก ความผิดหวัง และสะท้อนถึงพฤติกรรมบางอย่าง เช่น เพลงชาติ เพลงปลุกใจ สื่อถึงความเชื่อทางศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยมของชุมชนหรือสังคมหนึ่งๆ เช่น เพลงศาสนา มนุษย์ได้ใช้เพลงเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงสังคมต่างๆ หรือในปัจจุบันที่นักโฆษณาสร้างสรรค์เพลงเพื่อโน้มน้าวให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าของตนเอง

ดังนั้น เพลงจึงเป็นผลสะท้อนทางความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ ทศนคติ และพฤติกรรมของมนุษย์ และเพลงช่วยโน้มน้าวพฤติกรรมและทัศนคติต้องสมาชิกในสังคมให้ดำเนินไปตามปทัสถานของสังคม ดังเช่นพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า “เพลงมีอิทธิพลเข้าไปในทุกๆ แห่งสะท้อนสังคมทุกชั้นนี้ จึงขอให้ร้องแต่งเพลงแทรกสิ่งที่ดีงามเข้าไปในเพลงให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม” จากความหมายตามพจนานุกรมได้บัญญัติความหมายไว้ว่า เพลง หมายถึง “สำเนียงขับร้อง ทำนองดนตรี” ดนตรี หมายถึง “เสียงที่ประกอบกันเป็นทำนองเพลง เครื่องบรรเลงที่มีเสียง ทำให้รู้สึกเพลิดเพลินหรือเกิดอารมณ์รัก โศก หรือรื่นรมย์ ได้ตามทำนองเพลง” (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2526:493)

วันชัย ธนะวังน้อย (2524:43) ได้กล่าวถึงอีกความหมายของคำว่า ดนตรี หมายถึง วิทยาศาสตร์ และศิลปะของการรวมเสียงเข้าด้วยกันอย่างมีจังหวะจะโคน เสียงในที่นี้คือ เสียงของมนุษย์และเครื่องดนตรี ด้วยการสอดแทรกท่วงทำนองและการประสานเสียง เพื่อแสดงออกถึงอารมณ์ ทั้งนี้เพลงจะมีองค์ประกอบหลายอย่างรวมกัน โดยเพลงต้องอาศัยองค์ประกอบต่างๆ ดังต่อไปนี้

ผู้ประพันธ์เพลง หรือคีตกวี (Composer) เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ และจินตนาการต่างๆ ออกมาเป็นเนื้อร้องและทำนองเพลง ซึ่งผู้ประพันธ์เพลงจะมีความสำคัญอย่างยิ่งในการถ่ายทอดรสนิยมให้แก่ผู้ฟัง , ผู้เผยแพร่ (Publisher) เป็นผู้ที่ทำหน้าที่เผยแพร่ให้เป็นที่รู้จัก

แพร่หลาย , นักร้อง นักดนตรี (Performer) , สื่อ (Medium) ได้แก่ สื่อระหว่างนักร้อง นักดนตรีและผู้ฟัง สื่อที่กล่าวนี้ได้แก่ เสียงร้องหรือเสียงดนตรี รวมไปถึงสื่อมวลชนประเภทต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ แผ่นเสียง เครื่องบันทึกเสียง เทปคาสเซ็ท (Cassette) ซีดี และอื่นๆ ซึ่งจะช่วยในการถ่ายทอดบทเพลงไปสู่ผู้ฟัง , ผู้ฟัง (Listener) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง เนื่องจากถ้าไม่มีผู้ฟัง ก็จะไม่มีการถ่ายทอดผลงานจากศิลปิน

จากองค์ประกอบที่กล่าวมาข้างต้นจัดเป็นองค์ประกอบทั่วไปของบทเพลง หากพิจารณาแล้ว องค์ประกอบของเพลงที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

- มีท่วงทำนองที่ไพเราะ และแต่งเนื้อร้องออกมาดีเมื่อนำไปเรียบเรียง พร้อมทั้งบรรเลงประสานเสียงมีความเหมาะสมดี
- เนื้อร้องมีความหมายที่ดี ต้องใจผู้ฟัง
- มีนักร้อง นักดนตรีที่ดี มีความสามารถในการถ่ายทอดบทเพลงออกมาด้วยความไพเราะ
- เมื่อนำมาบรรเลงออกสู่ผู้ฟัง บทเพลงนั้นควรได้รับการฝึกซ้อมใช้ความสามารถ ความสามัคคีร่วมกันบรรเลง

แนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดทุนทางวัฒนธรรม

รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ (2539:29-30) ได้กล่าวถึงความหมายของ ทุนทางวัฒนธรรม (Cultural Capital) คือทุนที่ใช้ในการไปในการผลิตสินค้าและบริการที่มีนัยทางวัฒนธรรม ทุนวัฒนธรรมจะเติบโตอยู่กล้าแข็งได้ มาจากการเติบโตของอุตสาหกรรม เป็นสินค้าและบริการที่วัฒนธรรมฝังตัวในสินค้าหรือบริการนั้นได้แบ่งออกเป็น 2 นิยามที่ชัดเจน คือ

1. มรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรม (Tangible Cultural Heritage) สิ่งที่มีมนุษย์ได้สร้างขึ้นเช่น สถานที่ อาถรรพ์ที่อยู่อาศัย ชุมชน อาคาร รวมถึงงานฝีมือ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เป็นต้น
2. มรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นนามธรรม (Intangible Cultural Heritage) รวมถึงประเพณี ขนบธรรมเนียม ภาษา เพลง พิธีกรรม เทศกาล และทักษะพิเศษ

ชัยอนันต์ สมุทรวณิช (2540) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับทุนทางวัฒนธรรมทุนคงคลัง วัฒนธรรมคงคลัง (Cultural Stock) อธิบายว่า ทุนวัฒนธรรมอาจจะปรากฏได้ในรูปแบบใดในรูปแบบหนึ่งใน 3 รูปแบบคือ 1) เป็นสิ่งที่ฝังรากในตัวคนหรือเบื้องลึกทางจิตใจ (Embodied as state of mind/body) เช่น ความคิด ความเชื่อ 2) เป็นสิ่งที่ตัวตนจับต้องได้ (Objectified) ซึ่งจะอยู่ในรูปแบบของสินค้าทางวัฒนธรรม เช่น สิ่งประดิษฐ์ สถาปัตยกรรม และสิ่งก่อสร้าง 3) ความเป็นสถาบัน (Institutionalized) หมายถึงกติกากฎความเชื่อ การยอมรับที่หลายคนเห็นร่วมกัน อาทิ

สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา โดยทุนวัฒนธรรมในรูปแบบที่ฝังในตัวตน หรือ จิตใจเป็นรูปแบบที่สำคัญที่สุด

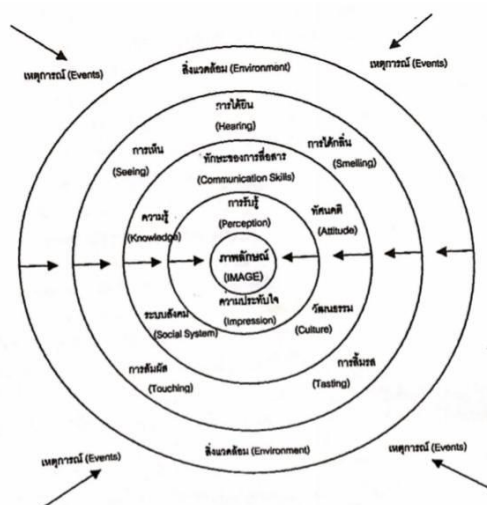
แนวคิดด้านภาพลักษณ์

ดวงพร คำนูณวัฒน์ (2541 : 60) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ภาพลักษณ์” หรือ “Image” เป็นคำที่นิยมใช้มากในปัจจุบัน ซึ่งเป็นคำที่มีผู้ให้ คำจำกัดความไว้มากมาย ได้แก่ แฟรงค์ เจฟคินส์ (Frank Jefkins) แพทริเซีย เอ็ม แอนเดอร์สัน และเลียวนาร์ด จี รูบิน (Patricia M. Anderson and Leonard G. Rubin)” สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า ภาพลักษณ์ คือ ภาพที่เกิดขึ้นในใจของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งได้มาจากการสะสมข้อมูลต่างๆ รอบตัวรวมกับประสบการณ์ในอดีต และเกิดความรู้สึกประทับใจจนสามารถจดจำออกมาเป็นภาพ

ทั้งนี้สามารถจำแนกภาพลักษณ์ เสรี วงษ์มณฑา (2538:14) ได้จำแนกออกเป็นหลายประเภทด้วยกัน ซึ่งในที่นี้จะขอศึกษา เฉพาะภาพลักษณ์ของตราสินค้าเท่านั้น เนื่องจากการศึกษาเรื่องของการจัดคอนเสิร์ตที่ส่งผล ต่อภาพลักษณ์ของนักร้อง ซึ่งเปรียบเสมือนกับตัวสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ในธุรกิจเพลงจำเป็นต้องสร้างให้สินค้าของตนหรือศิลปินนักร้องเป็นสินค้าที่ประชาชนรู้จัก และจดจำได้ซึ่งจะกล่าวถึง ต่อไปในเรื่องของตราสินค้า ซึ่งเกี่ยวกับความหมายของภาพลักษณ์ตราสินค้านั้น ภาพลักษณ์ตราสินค้า เป็นการรับรู้ของผู้บริโภคที่มีต่อตราสินค้าหรือภาพของตราสินค้าที่เกิดขึ้นในใจของผู้บริโภค ดังนั้นจึงเป็นเรื่องของความรู้สึกนึกคิดมากกว่าข้อเท็จจริงในคุณภาพและลักษณะต่างๆ ของผลิตภัณฑ์

บัวร์สติน (Boorstin) 15 และอานวย วีรวรรณ (2537:106) ได้กล่าวถึง ลักษณะการเกิดภาพลักษณ์ว่า ภาพลักษณ์สามารถเกิดขึ้นได้เองโดยธรรมชาติ ซึ่งอาจผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริงอันเนื่องมาจากอิทธิพลของทัศนคติของสังคมที่ต่างกันและภาพลักษณ์ที่เกิดจากการปรุงแต่งกล่าวคือ ภาพลักษณ์สามารถสังเคราะห์หรือสร้างขึ้นมาเพื่อสนองความต้องการ หรือเพื่อให้เกิดความประทับใจต่อบุคคล หน่วยงาน หรือองค์กร แต่ควรอยู่ในวิสัยที่บุคคลทั่วไปยอมรับเชื่อถือได้คือ เป็นภาพลักษณ์ที่สอดคล้องกับความเป็นจริงมีการปรุงแต่งพอสมควร มิใช่เปลี่ยนแปลงจนเกิดความสับสน เพราะผู้รับสารส่วนใหญ่ยอมรับได้กับภาพลักษณ์ที่เสมอดันเสมอปลายเท่านั้น ภาพลักษณ์จะต้องสนองตอบวัตถุประสงค์ก่อให้เกิดการเร้าอารมณ์และดึงดูดความสนใจของผู้รับสารให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือพฤติกรรมตามเจตจำนงของผู้ส่งสารได้ Boorstin D., The Image.1970.10

ซึ่งในเรื่องนี้ พงษ์เทพ วรกิจโกศาทร (2537:129) ได้อธิบายถึงลักษณะของการเกิดภาพลักษณ์ เพิ่มเติมว่า “ในกระบวนการสื่อสารเมื่อปัจเจกบุคคลได้รับเหตุการณ์ภายนอกมายังตัวตนเองนั้น เหตุการณ์ยังไม่สามารถจะสร้างเป็นภาพได้ทันทีจำเป็นต้องมีขั้นตอนที่จะพัฒนาภาพลักษณ์ ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 4 ภาพแสดงขั้นตอนการเกิดภาพลักษณ์ในปัจเจกบุคคล

ที่มา : พงษ์เทพ วรกิจโกศาทร. (2537)

จากภาพสามารถอธิบายถึงการเกิดภาพลักษณ์ในปัจเจกบุคคลได้ว่า เหตุการณ์ และ สิ่งแวดล้อม (Events and Environment) ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษาและอื่นๆ เกิดขึ้นแต่มีเพียงบางส่วนของเหตุการณ์เท่านั้นที่จะผ่านเข้ามาสู่ตัวเราได้ โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 อันได้แก่ การได้ยิน การได้เห็น ได้สัมผัส ได้ลิ้มรส และได้กลิ่น หรือที่เรียกว่าเป็นช่องทางการสื่อสาร (Communication Channel) ซึ่งแต่ละช่องทางเหล่านี้ก็ยังมีประสิทธิภาพด้านการรับความสมบูรณ์ของเหตุการณ์ต่างกัน สืบเนื่องมาจากองค์ประกอบเฉพาะตัวของบุคคล (Personal Element) คือ ทักษะของการสื่อสาร ทัศนคติ ความรู้ ระบบสังคม และวัฒนธรรม

วรรณฎีกา โกศการิกา (2546:15) ได้กล่าวว่า ภาพลักษณ์ของศิลปินหรือตัวบุคคลนั้น ส่งผลให้เกิดการรับรู้ และความประทับใจ (Perception and Impression) แต่ภาพลักษณ์จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ทันที เมื่อเหตุการณ์ได้ผ่านช่องทางการสื่อสารเข้ามามององค์ประกอบเฉพาะบุคคล ทั้งหมดจะเป็นตัวที่พิจารณาเหตุการณ์นั้นก่อนโดยการรับรู้ (Perception) ซึ่งเป็นตัวแปลงเหตุการณ์ให้เป็นไปตามความหมาย ตามความคิดของบุคคลนั้น ส่วนความประทับใจ (Impression) มีความสำคัญในการรับรู้อีกลักษณะหนึ่งโดยจะเกี่ยวกับคุณภาพและปริมาณของความทรงจำถ้าประทับใจมากก็จะมี ความทรงจำได้มากและนาน และเมื่อเกิดเป็นภาพลักษณ์อะไรขึ้นมาแล้วก็เป็นภาพลักษณ์ที่คงทนกว่าภาพลักษณ์ที่มีความประทับใจน้อยหรือไม่มีความประทับใจเลย

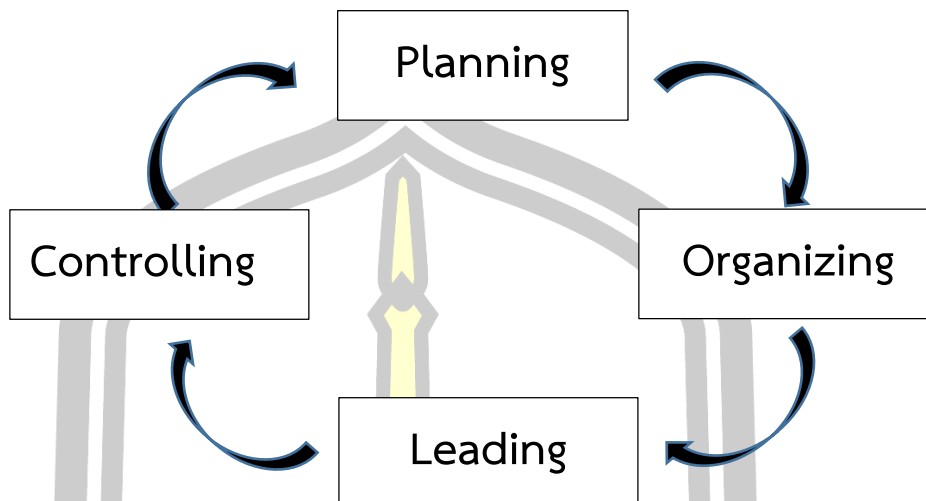
ภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดังกล่าว จะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เนื่องมาจากการได้รับข้อมูลใหม่เกี่ยวกับตราสินค้านั้นๆ หรือไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเลยนอกจากนี้ ทั้งกระบวนการอันได้แก่ สภาพแวดล้อม ช่องทางการสื่อสาร การรับรู้และความประทับใจ รวมถึงองค์ประกอบเฉพาะบุคคลเป็นตัวแปรสำคัญของการปรับเปลี่ยนและปรุงแต่งภาพลักษณ์ต่อไปในอนาคต

จากแนวคิดด้านภาพลักษณ์สามารถนำมาอธิบายถึงการเกิดภาพลักษณ์ของ ธงไชย แมคอินไตย์ได้ว่า ภาพลักษณ์ของธงไชย แมคอินไตย์ นั้นเกิดขึ้นมาจากการแสดงคอนเสิร์ต “แบบ เบิร์ต เบิร์ต โหว์” ของเขา เป็นวิธีการนำเสนอตัวตนของเขาไปสู่ผู้ชมคอนเสิร์ต จนผู้ชมเกิด การรับรู้ และเกิดความประทับใจจนกระทั่งเกิดเป็นภาพลักษณ์ของ “ธงไชย แมคอินไตย์” ขึ้นมา ซึ่ง ภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นนี้ย่อมมีความเกี่ยวข้องไปถึงเรื่องของตราสินค้า หรือ ภาพแทนองค์กรด้วย

ทฤษฎีการบริหารจัดการ

ทฤษฎีการบริหารจัดการของ Peter Drucker (Process of Management) ทฤษฎีการบริหารจัดการของ Peter Drucker ปีเตอร์ เอฟ. ดรักเกอร์ (Peter F. Drucker, 1909-2005) เป็นนักคิดที่บุกเบิกแนวคิดด้านการบริหารจัดการขององค์กรธุรกิจสมัยใหม่ ดรักเกอร์มีแนวคิดเรื่องการบริหารจัดการองค์กรที่แตกต่างอย่างมาก จากนักคิดด้านการบริหารรุ่นใหม่ๆ ที่การนำเสนอแนวคิดการบริหารธุรกิจ จะมีหลักวิชาการรองรับและมีวิธีคิดที่เป็นระบบแบบแผน แต่แนวคิดที่เป็นจุดเด่นของดรักเกอร์คือ ความพยายามที่จะเข้าใจความซับซ้อนต่างๆ ของสังคม และพยายามถอดสรุปสิ่งที่เข้าใจออกมาเป็นแนวคิดที่ได้มาจากการประสบการณ์ด้านการปฏิบัติ ทฤษฎีการบริหารจัดการของประกอบด้วย

1. การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดหน้าที่การทำงานที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยกำหนดว่าจะดำเนินการอย่างไรและดำเนินการเมื่อไร เพื่อให้สำเร็จตามแผนที่วางไว้ การวางแผนต้องครอบคลุมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
2. การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการมอบหมายงานให้บุคลากรในแผนกหรือฝ่ายได้ปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนที่วางไว้ เมื่อแผนกหรือฝ่ายประสบความสำเร็จก็จะทำให้องค์การประสบความสำเร็จไปด้วย
3. การนำ (Leading) เป็นการจูงใจ การชักนำ การกระตุ้นและชี้ทิศทางให้ดำเนินไปสู่การบรรลุเป้าหมาย โดยการเพิ่มผลผลิตและเน้นมนุษย์สัมพันธ์ทำให้เกิดระดับผลผลิตในระยะยาวที่สูงกว่าภาวะงาน เพราะคนมักไม่ค่อยชอบภาวะงาน
4. การควบคุม (Controlling) เป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหาร ที่จะต้องรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลดำเนินงานเปรียบเทียบกับผลงานปัจจุบันกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ทำการตัดสินใจไปตามเกณฑ์หรือไม่

ภาพประกอบ 5 องค์ประกอบของ Process of Management

ที่มา: www.logistics.go.th / <http://ioklogistics.blogspot.com>

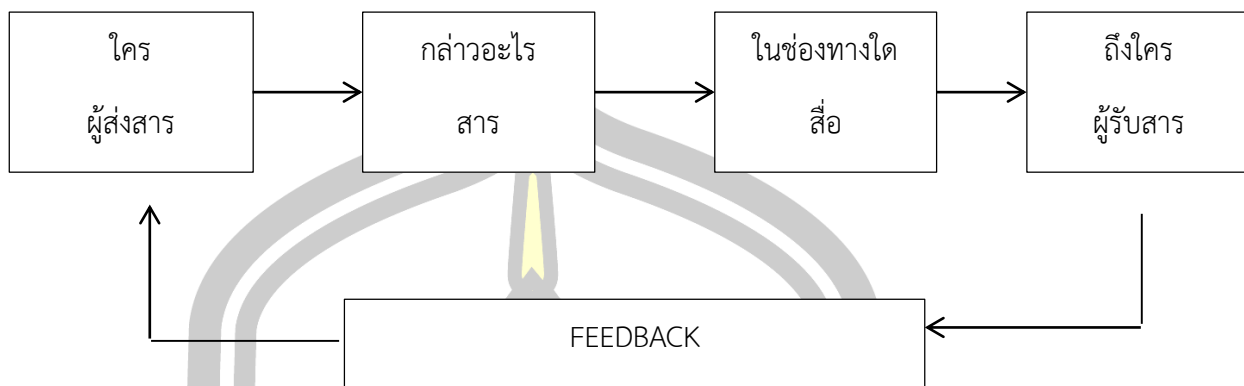
ทฤษฎีการสื่อสาร

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการศึกษาการสร้างสรรคศิลปะการแสดงในงานแสดงคอนเสิร์ตได้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีการสื่อสารต่างๆ เพื่อเข้ามาอธิบายองค์ประกอบและลักษณะของการสร้างสรรค์รูปแบบของการแสดงคอนเสิร์ต ดังต่อไปนี้

พัชนี เขยจรรยา เมตตา วิวัฒนานุกูล และถิรนนท์ อนวัชรศิริวงศ์ (2538:23-25) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีการสื่อสารของลาสเวลล์ แนวคิดดังกล่าวจะใช้อธิบายกระบวนการสื่อสารผ่านคอนเสิร์ต โดยทฤษฎีการสื่อสารนี้เป็นความคิดของ ฮาโรลด์ ดี ลาสเวลล์ นักรัฐศาสตร์ชาวอเมริกันในปี ค.ศ. 1948 ที่ได้อธิบายว่าการสื่อสารก็คือการตอบคำถามต่างๆ ต่อไปนี้

- ใคร
- กล่าวอะไร
- ในช่องทางใด
- ถึงใคร
- พร้อมด้วยเหตุผลอะไร

ในความคิดของลาสเวลล์ องค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารจึงประกอบด้วย ผู้ส่งสาร สาร สื่อผู้รับสาร และผลของการสื่อสาร

ภาพประกอบ 6 องค์ประกอบของกระบวนการสื่อสาร

ที่มา: พัทณี เชยจรรยา เมตตา วิวัฒนานุกูล และถิรนนท์ อนวัชรศิริวงศ์ (2538:23-25)

สรุปการสื่อสารมีองค์ประกอบหลัก 4 ประการคือ

1. ผู้ส่งสาร Sender (S)
2. สาร Message (M)
3. ช่องทางการสื่อสาร Channel (C)
4. ผู้รับสาร Receiver (R)
5. ผลของการสื่อสาร Feedback (F)

โดยสามารถอธิบายรายละเอียด สรุปการสื่อสารมีองค์ประกอบหลัก 4 ประการได้ดังนี้

1. ผู้ส่งสาร (Sender) คือ บุคคลหรือกลุ่มคนที่ริเริ่มหรือเริ่มต้นส่งสารไปให้อีกบุคคลหนึ่งจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม หรือเป็นผู้ทำหน้าที่ส่งสารผ่านช่องทางหนึ่งไปยังผู้รับสาร ฉะนั้น ผู้ส่งสารจึงมีบทบาทในการชี้แนะว่าพฤติกรรมการสื่อสารภายในสถานการณ์หนึ่งๆ นั้นจะเป็นไปในรูปแบบใดและมีผลอย่างไร หรือ อีกนัยหนึ่งก็คือผู้ส่งสาร ผู้กระตุ้น (Stimulus) ที่ทำให้เกิดการตอบสนอง (Response) จากผู้รับสาร
2. ผู้รับสาร (Receiver) คือ ผู้รับสารจากบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มคนหนึ่ง เมื่อได้รับสารผู้รับสารจะมีการตอบสนองจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตามและส่งปฏิกิริยาตอบสนอง (Feedback) กลับไปให้ผู้รับ
3. สาร (Message) คือ สิ่งที่ผู้ส่งสารส่งไปให้ผู้รับสารในรูปแบบของรหัส คำว่า “รหัส” หมายถึงสัญญาณ (Signal) หรือ สัญลักษณ์ (Symbol) หรือหลุมของสัญลักษณ์ถูกสร้างขึ้นในลักษณะที่มีความหมายต่อคน และผู้รับสารสามารถเข้าใจความหมายของสัญญาณหรือสัญลักษณ์ในที่นี้อาจเป็นคำพูด ตัวหนังสือ รูปภาพ เครื่องหมาย หรือ กิริยา ท่าทางต่างๆ ฯลฯ ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงหรือถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารซึ่งส่วนใหญ่แล้ว สาร คือ ภาษา (Language)

สารแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

3.1 วจนสาร หรือ วจนภาษา (verbal message or language) คือ สารที่แสดงออกในรูปแบบของถ้อยคำ คำพูด หรือตัวอักษรซึ่งได้แก่ ภาษาพูด ภาษาเขียน เป็นต้น

3.2 อวจนสาร และ อวจนภาษา (nonverbal message or language) คือ สารหรือภาษาที่ไม่ได้แสดงออกโดยใช้คำพูดหรือตัวอักษรโดยตรง แต่แสดงออกทางอื่นซึ่งสามารถสื่อความหมายได้เช่นกัน ได้แก่ ระยะห่างระหว่างบุคคล สายตา การแสดงออกทางสีหน้า กิริยาท่าทาง การสัมผัส และรูปลักษณะต่างๆ

สารเป็นกลุ่มของสัญลักษณ์ซึ่งโดยมากได้แก่ ภาษาใช้ในการถ่ายทอดความหมายผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร อย่างไรก็ตามความหมายของสารเกิดจากการตีความหมายของผู้รับสารมิใช่อยู่ว่าตัวสารเอง ฉะนั้นผู้รับสารอาจส่งสารที่มีความหมายหนึ่งไปให้ผู้รับสารอาจตีความหมายของสารไปอีกอย่างหนึ่งก็ได้

4. ช่องทางการสื่อสาร (Channel medium/media) คือตัวกลางที่ช่วยในการนำส่งสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ช่องทางเปรียบเสมือนทางหรือพาหะ ระหว่างผู้ร่วมสื่อสารช่องทางคือทางที่ทำให้ผู้ส่งสารหรือผู้รับสารติดต่อกันได้ ซึ่งก็คือประสาทสัมผัสทั้งห้า ขณะที่สื่อ คือ สิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติ และเป็นตัวกลางของผู้สื่อสาร เช่น อากาศและเสียง ตลอดจนเครื่องมือและอุปกรณ์สื่อสารต่างๆ
5. ผลของการสื่อสาร (Feedback) คือ สิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างและหลังการสื่อสาร มรการสื่อสารซึ่งมาจากการตีความสารที่ได้รับจากผู้รับสารหรือสิ่งที่แสดงว่าผู้ส่งสารมรการสื่อ มีการรับรู้ความหมายทางสารในกระบวนการสื่อสารร่วมกันหรือไม่และมากน้อยเพียงใด

ดังนั้นเมื่อนำทฤษฎีการสื่อสารของลาสเวลล์มาเปรียบเทียบกับารสื่อสารในการแสดงคอนเสิร์ตจะพบว่า

1. ผู้ส่งสาร (Sender) ผู้สนับสนุน ผู้จัด ผู้ผลิตและสร้างสรรค์คอนเสิร์ต ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในตัวคอนเสิร์ตทั้งหมด
2. สาร (Message) ตัวรูปแบบของเนื้อหาคอนเสิร์ต ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับตัวศิลปินลำดับการแสดง เนื้อหาที่นำเสนอในการแสดงและวิธีการจัดการ
3. ช่องทางการสื่อสาร (Channel) การแสดงคอนเสิร์ตที่เน้นเฉพาะการแสดงสดเท่านั้น ดังนั้นช่องทางจึงเปรียบได้กับการแสดงในรูปแบบคอนเสิร์ต
4. ผู้ฟัง (Receiver) ในที่นี้หมายถึงผู้ที่เสียเงินซื้อบัตรเพื่อเข้าชมคอนเสิร์ต

5. ผลของการสื่อสาร (Feedback) การที่ผู้ชมสามารถรับรู้เรื่องราวและจดจำในสิ่งที่ศิลปินนำเสนอได้ พร้อมทั้งมีการสนองตอบต่างๆ ระหว่างการแสดง เช่น การร้องเพลงตามศิลปิน หรือการเลียนแบบท่าเต้น หรือการกรี๊ดร้องไห้กำลังใจกับศิลปิน (พัทณี เขยจรรยา เมตตา วิวัฒนานุกูล และถิรนนท์ อนุวัชรศิริวงศ์.2538:11-25)

บริบทพื้นที่

ประวัติบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)

บริษัท แกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด เริ่มก่อตั้งในปี 2526 โดยผู้นำในวงการเพลงไทย คือ คุณไพบูลย์ ดำรงชัยธรรม และคุณเรวัต พุทธินันทน์ ระยะแรกบริษัทดำเนินธุรกิจหลักในการสร้างสรรค์ผลงานเพลงไทยและรายการทีวี จากความสำเร็จในธุรกิจดังกล่าว บริษัทได้ขยายการดำเนินธุรกิจเข้าสู่ธุรกิจบันเทิงอื่นๆ เช่น วิทยุ, ภาพยนตร์, การจัดคอนเสิร์ต, การศึกษา, สื่อสิ่งพิมพ์ รวมทั้งธุรกิจร้านค้าปลีกเพื่อจัดจำหน่ายสินค้าต่างๆของบริษัทในเครือ เช่น เทป และซีดีเพลง การขยายธุรกิจดังกล่าวส่งผลให้บริษัทดำเนินธุรกิจอย่างครบวงจร และเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมบันเทิงไทย ในปี 2537 บริษัทได้เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ภายใต้ชื่อบริษัท แกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด (มหาชน) และในปี 2544 บริษัทได้เปลี่ยนชื่อเป็น " บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) " ในปัจจุบันกลุ่มบริษัทมีเป้าหมายในการเป็น "King of Content" และภายใต้ปรัชญา "การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์และบริการทางด้านบันเทิง จากความคิดที่กว้างไกลและเทคโนโลยีที่ใหม่อย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงคุณภาพสูงสุดและความรับผิดชอบต่อสังคม ทำให้ จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ สามารถส่งมอบความสุขให้แก่ทุกกลุ่มผู้บริโภคตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เมื่อปี พ.ศ. 2526 ไพบูลย์ ดำรงชัยธรรม นำเงินที่สะสมไว้ราว 4-5 แสนบาท มาเป็นทุนจดทะเบียนก่อตั้ง บริษัท แกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด โดยร่วมกับ เรวัต พุทธินันทน์ นักดนตรีซึ่งมีชื่อเสียงในยุคนั้น และกลุ่มเพื่อนจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน โดยก่อตั้งขึ้นเพื่อดำเนินธุรกิจผลิตงานดนตรีแล้วบันทึกเพื่อจำหน่าย มีสถานะเป็นค่ายเพลง และผลิตศิลปินนักดนตรีเป็นหลัก ซึ่งผลงานลิขสิทธิ์ชิ้นแรกของแกรมมี่ คือการผลิตเพลงชุดมหาตุรียางค์ไทย ที่ประพันธ์โดยหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) โดยในระยะแรกดำเนินธุรกิจหลักสร้างสรรค์ผลงานเพลงไทยสากล โดยมีศิลปินคนแรกคือ แพทย์หญิงพันทิwa สนิรชตานันท์ โดยออกอัลบั้มชุดแรก นิยายรักจากก้อนเมฆ และต่อมาแกรมมี่ได้ผลิตรายการทีวี 3 รายการ ได้แก่ ยิ้มใส่ไข่, มันกว่าแล้ว และ เสียงติดดาว ในปี พ.ศ. 2527 แกรมมี่ประสบความสำเร็จอย่างมากในการออกอัลบั้ม เต๋อ 1 ของเรวัต พุทธินันทน์ และพร้อมทั้งคาราบาว ในอัลบั้ม เมด อิน ไทยแลนด์ ซึ่งเป็นอัลบั้มที่ 5 ของวงที่แกรมมี่สนับสนุนอยู่ โดยทำยอดขายได้ถึง 5 ล้านตลับ เป็นสถิติยอดจำหน่ายอัลบั้มเพลงของศิลปินไทยที่สูงที่สุดของไทยไม่มีใครทำลายได้มาจนปัจจุบัน

ในปี พ.ศ. 2529 มีการออกอัลบั้มแรกของ เบิร์ด ชงไชย แมคอินไตย์ อัลบั้ม หาดทราย สายลม สองเรา ออกวางตลาด ซึ่งได้รับความนิยมอย่างสูง พร้อมทั้งเพิ่มการผลิตเพลงรีคั ได้แก่วงไมโคร

ในอัลบั้มแรก ร็อค เล็ก เล็ก ซึ่งประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีเช่นกัน จากเพลง รักปอนปอน หลังจากนั้นก็มีผลงานต่อมาคือ หมิ่นฟ้าเรนไฮต์ ซึ่งมีเพลงดังคือ เอาไปเลย ที่ต่อมากลายเป็นเพลงประจำคอนเสิร์ตมือชาวสามัคคี และ เต็มถึง ซึ่งมีเพลงดังคือ สัมหล่น

ในปี พ.ศ. 2531 จัดตั้งบริษัท เอ็มจีเอ จำกัด (Music Generating Administration) เพื่อผลิตและจัดจำหน่ายเทปเพลงและสินค้าบันเทิงต่าง ๆ จากนั้นจึงเริ่มขยายกิจการไปสู่ธุรกิจผลิตรายการโทรทัศน์และรายการวิทยุ

ในปี พ.ศ. 2532 ได้ขยายธุรกิจวิทยุ โดยจัดตั้ง บริษัท เอไทม์ มีเดีย จำกัด ควบคุมโดยสายทิพย์ ประภาษานนท์ โดยออกอากาศ 2 สถานีแรกคือ กรีนเวฟ และฮอตเวฟ

ในปี พ.ศ. 2534 จัดตั้งบริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด โดยผลิตรายการโทรทัศน์ ควบคุมโดย ถกลเกียรติ วีรวรรณ และเริ่มออกอากาศละครชุดเรื่อง "3 หนุ่ม 3 มุม" และในปีเดียวกัน ได้จัดสร้างบริษัท เอ็กซ์ทรอกาโนเซอร์ จำกัด เป็นธุรกิจการแสดงและคอนเสิร์ต ทำให้บริษัทมีความเจริญเติบโตมากขึ้น

ในปี พ.ศ. 2536 บริษัทเริ่มต้นเข้าสู่ยุคแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์และภูมิปัญญาของผู้สร้างสรรค์ผลงานเพลงและผลงานบันเทิง และเมื่อปี พ.ศ. 2537 เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เป็นบริษัท แกรมมี่ เอนเตอร์เทนเมนต์ จำกัด (มหาชน) ดำเนินการทำธุรกิจดนตรี และสื่อควบคู่กันเรื่อยมา จนกระทั่งกลายเป็นบริษัทที่ครองตลาดเพลงเป็นอันดับหนึ่งของประเทศไทย โดยมีรายได้จากธุรกิจดนตรีไม่น้อยกว่า 3,000 ล้านบาทต่อปี ในปีเดียวกันเริ่มมีธุรกิจภาพยนตร์โดยชื่อว่า แกรมมี่ ภาพยนตร์ หรือ แกรมมี่ ฟิล์ม และเมื่อปี พ.ศ. 2539 เริ่มขยายเข้าสู่ธุรกิจสื่อสิ่งพิมพ์ โดยการเข้าลงทุนในนิตยสารอิมเมจ

ภาพประกอบ 7 โลโก้ บริษัท แกรมมี่ เอนเตอร์เทนเมนต์ (ปีพ.ศ.2531 - 2544)

ที่มา: <http://www.gmmgrammy.com/>

แล้วจากนั้นก็เริ่มขยายไปยังตลาดต่างประเทศ โดยเปิดบริษัทในไต้หวัน ในปี พ.ศ. 2540 และในปี พ.ศ. 2542 ได้มีการจัดตั้งสถาบันดนตรี โรงเรียนมีฟ้า แล้วปิดตัวไปในปี พ.ศ. 2543 จัดตั้งหน่วยธุรกิจ E – Business ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2545 มีการปรับโครงสร้างธุรกิจและองค์กรครั้งใหญ่ โดยแบ่งการดำเนินธุรกิจเป็นสองกลุ่มอย่างชัดเจน พร้อมทั้งเปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) (เปลี่ยนเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2544) และก่อตั้งบริษัท จีเอ็มเอ็ม มีเดีย จำกัด (มหาชน) ควบคุมโดย สายทิพย์ มนตรีกุล ณ อยุธยา เพื่อดำเนินธุรกิจสื่อทุกประเภท โดยนำทั้งสองบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และมีมูลค่าตลาดอยู่ที่ 5,000 ล้านบาท โดยมีการโอนขายบริษัทย่อยที่ประกอบธุรกิจวิทยุ ธุรกิจผลิตรายการโทรทัศน์ และธุรกิจสิ่งพิมพ์ จำนวน 8 บริษัท โดยคำว่า "GMM" ย่อมาจาก "Global Music & Media" ต่อมาในปี พ.ศ. 2546 กลุ่มบริษัทมีกลยุทธ์ในการขยายธุรกิจภาพยนตร์ ภายในปีเดียวกันมีภาพยนตร์เรื่อง แฟนฉัน โดย 365 फिल्ม โดยมอบหมายให้ จีเอ็มเอ็ม พิคเจอร์ ร่วมทุนสร้างกับ ไท เอ็นเตอร์เทนเมนต์ และ หับ ให้ หิ้น เป็นภาพยนตร์ที่ทำรายได้มากที่สุดจากการฉายสูงสุดในปีนั้น ด้วยมูลค่าถึง 137.7 ล้านบาท และในปีเดียวกัน ภาพยนตร์เรื่อง บิดีพี่ลุ บ๊องเซอร์ ยังได้รับความสนใจจากต่างประเทศอย่างมาก กำกับโดย เอกชัย เอื้อครองธรรม ซึ่งในเวลาต่อมาทั้ง 3 บริษัทได้รวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็น บริษัท จีเอ็มเอ็ม ไท หับ จำกัด

จากนั้นเมื่อปี พ.ศ. 2547 บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ มีรายได้และกำไรสูงที่สุดนับแต่ก่อตั้ง เป็นจำนวนกว่า 6,671 ล้านบาท และเป็นผลให้มูลค่าตลาดของกลุ่มบริษัทจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ มีมูลค่ากว่า 11,025 ล้านบาท และในปีเดียวกันบริษัทตั้งเป้าหมายสู่การเป็น "King of content" โดยการร่วมทุนกับพันธมิตรทางธุรกิจ ได้แก่ บริษัท ดีทอล์ก จำกัด เป็นธุรกิจโทรทัศน์, บริษัท สยามอินฟินิทิ จำกัด ให้บริการเกมออนไลน์, บริษัท จีเอ็มเอ็ม ไท หับ จำกัด ธุรกิจภาพยนตร์ และบริษัท นินจา รีเทิร์นส์ คอมมูนิเคชั่น จำกัด รับผิดชอบกิจกรรมและคอนเสิร์ต

ในช่วงปี พ.ศ. 2548 บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ มีเหตุการณ์สำคัญ โดยมีรายละเอียดดังนี้

เดือนเมษายน ได้ขยายเข้าสู่ธุรกิจอีเวนต์ โดยเข้าลงทุน 50% ในบริษัท อินเด็กซ์ อีเวนต์ เอเจนซี จำกัด (มหาชน) (Index Event) ผ่านบริษัทย่อย บริษัท จีเอ็มเอ็ม มีเดีย ในเดือนเดียวกัน ได้รับผลโหวตให้เป็น "Best Small Cap" ของประเทศไทย และได้อันดับสองในการจ่ายเงินปันผลสม่ำเสมอ ซึ่งจัดโดยนิตยสารไฟแนนซ์เอเชีย

เดือนมิถุนายน เข้าลงทุนใน บริษัท ซีอีดียูเคชั่น จำกัด (มหาชน) เพื่อพัฒนาความร่วมมือทางธุรกิจ เช่น ช่องทางการจำหน่ายสินค้า

เดือนกรกฎาคม เข้าร่วมทุนในบริษัท คลีน คาราโอเกะ จำกัด เพื่อให้บริหารจัดการเรื่องลิขสิทธิ์เพลง การจัดการเรียกเก็บเงิน จากตู้คาราโอเกะ โดยบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 80 ของทุนจดทะเบียนจำนวน 20 ล้านบาท

เดือนกันยายน ลงทุนผ่าน บริษัท จีเอ็มเอ็ม มีเดีย เพื่อขยายเข้าสู่ธุรกิจหนังสือพิมพ์ โดยลงทุนในมติชนในสัดส่วน 20% และบางกอกโพสต์ในสัดส่วน 23.6%

ในปี พ.ศ. 2549 เข้าร่วมทุนในบริษัท จีเอ็มเอ็ม ฟิตเนส คลับ จำกัด เพื่อให้บริการด้านสถานออกกำลังกาย โดยบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน จำนวน 40 ล้านบาท ในปีเดียวกัน เข้าร่วมทุนในบริษัท ลักซ์มิวสิก 999 จำกัด เพื่อขยายธุรกิจด้านผลิตและจัดจำหน่ายสินค้าเพลงโดยบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 50 ของทุนจดทะเบียนจำนวน 20 ล้านบาท

ในปีต่อมา พ.ศ. 2550 บริษัทซื้อหุ้นสามัญของบริษัท ทรี-อาร์ดี จำกัด ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 50 จำนวน 2.63 ล้านบาท ในปีเดียวกัน บริษัท จีเอ็มเอ็ม มีเดีย จำกัด (มหาชน) ได้ลงทุนในหุ้นสามัญของแคนแนลวี ไทยแลนด์ มิวสิก ในสัดส่วนร้อยละ 25 จำนวน 16.65 ล้านบาท จากนั้นเมื่อปี พ.ศ. 2551 มีการปรับโครงสร้างธุรกิจและองค์กรขนาดใหญ่อีกครั้ง โดยเพิกถอน บมจ.จีเอ็มเอ็ม มีเดีย ออกจากตลาดหลักทรัพย์ และให้ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ เข้าถือหุ้นทั้งหมด เพื่อควบรวมกิจการ โดยให้ บมจ.จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ เป็นบริษัทแม่ของกลุ่ม ส่งผลให้มีรายได้กำไรสุทธิในปีนั้น เป็นจำนวน 7,834 ล้านบาท ซึ่งสูงสุดอีกครั้งนับแต่ก่อตั้ง ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2552 กลุ่มบริษัทจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ ร่วมถือหุ้นกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในสัดส่วน 50% ผ่านบริษัทแฟมมิลี โนฮาว จำกัด โดย บมจ.จีเอ็มเอ็ม มีเดีย จัดตั้งสถานีโทรทัศน์ผ่านระบบดาวเทียมขึ้นจำนวน 4ช่องสัญญาณ ด้วยเงินลงทุนจำนวน 500 ล้านบาท เพื่อนำเสนอในรูปแบบสถานีโทรทัศน์บันเทิง ซึ่งใช้เวลาออกอากาศตลอด 24 ชั่วโมง

ในปี พ.ศ. 2553 บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ มีรายได้รวมสูงกว่า 8,863 ล้านบาท ในปีเดียวกัน ได้เข้าร่วมลงทุนในบริษัท แอ็กซ์ สตูดิโอ จำกัด และ บริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทร่วมเพื่อดำเนินการก่อสร้างสตูดิโอขนาดใหญ่ โดยถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 50 ของทุนจดทะเบียนจำนวน 200 ล้านบาท และในปีเดียวกัน เข้าร่วมลงทุนในบริษัท ลักซ์ แซทเทลไลท์ จำกัด เพื่อผลิตรายการโทรทัศน์ออกอากาศผ่านดาวเทียม โดยถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 25 ของทุนจดทะเบียนจำนวน 20 ล้านบาท

ในปี พ.ศ. 2554 ได้เข้าร่วมทุนกับบริษัท ซีเจ โอ ซ็อบปิ้ง จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทโฮมช้อปปิ้งอันดับ 1 ของสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อประกอบธุรกิจโฮมช้อปปิ้ง โดยบริษัทถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียนทั้งหมด 540 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2555 เข้าลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัท จีเอ็มเอ็ม แซท จำกัด เพื่อให้บริการแพลตฟอร์มโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม โดยถือหุ้นทั้งหมดของทุนจดทะเบียนซึ่งมีจำนวน 100 ล้านบาท และจีเอ็มเอ็ม แซท ได้ลงทุนในหุ้นสามัญของ บริษัท จีเอ็มเอ็ม บี จำกัด เพื่อให้บริการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมแบบเสียค่าบริการ (เพย์ ทีวี) โดยถือหุ้นทั้งหมดของทุนจดทะเบียนซึ่งมีจำนวน 1 ล้านบาท

ในปี พ.ศ. 2556 ในเดือนมีนาคม จีเอ็มเอ็ม ไท หับ นำภาพยนตร์เรื่อง พี่มาก..พระโขนง ออกสู่สายตาประชาชน และทำรายได้ Box Office สูงสุดในประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ไทยที่ 567 ล้านบาท เดือนพฤษภาคม จีเอ็มเอ็ม ไท หับ เปิดตัวซีรีส์เรื่อง ฮอริมอน วัยว้าวุ่น จำนวนทั้งหมด 13 ตอน ออกฉายผ่านทางช่องโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม จีเอ็มเอ็มวัน และผ่านช่องทางยูทูบ ซึ่งได้กลายเป็นซีรีส์ยอดนิยมระดับประเทศ สามารถทำยอดผู้ชมในยูทูบได้กว่า 80 ล้านผู้ชม และในเดือนกันยายน ทางบริษัท

ได้เพิ่มทุนเพื่อนำไปลงทุนใน Strategic Investment ด้วยอัตราส่วน 5 หุ้นเดิมต่อ 1 หุ้นใหม่ในราคาหุ้นละ 10 บาท จำนวน 106,052,989 หุ้น ส่งผลให้สามารถระดมเงินทุนคิดเป็นจำนวน 1 พันล้านบาท จำนวนหุ้นจดทะเบียนรวมทั้งหมด 636,317,936 หุ้น จำนวน 636,317,936 บาท และเดือนธันวาคม ทางบริษัทได้เข้าร่วมการประชุมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินระบบดิจิทัล ประเภทบริการทางธุรกิจระดับชาติ และคณะกรรมการประมูล 2 ช่องได้แก่ ช่องทั่วไปความคมชัดสูง (วาไรตี้ เอชดี) ซึ่งต่อมาคือช่องวัน 31 และช่องทั่วไปความคมชัดมาตรฐาน (วาไรตี้ เอสดี) ซึ่งต่อมาคือ จีเอ็มเอ็ม 25 และวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2560 ช่งยูทูปของ บริษัทจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) สามารถสร้างประวัติศาสตร์เป็นช่องแรกในประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีผู้ติดตามมากกว่า 10,000,000 คน

วิสัยทัศน์ บริษัทจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)

ผู้นำทางด้านธุรกิจบันเทิงครบวงจร เพื่อสร้างความสุขให้กับผู้บริโภคทุกกลุ่มในทุกช่องทางอย่างไร้ขีดจำกัด

พันธกิจ บริษัทจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)

เป็นผู้ผลิต คิดค้น สร้างสรรค์ นวัตกรรม ศิลปกรรมทางด้านดนตรี ภาพยนตร์ ละคร ซีรีส์ ข่าว สารบันเทิง สื่อพาณิชย์ และ ศิลปิน อย่างครบวงจร (Content Provider)

เป็นผู้ลงทุน บริหาร จัดจำหน่าย เนื้อหาด้านธุรกิจบันเทิง (Content) ผ่านสื่อแบบผสมผสานทุกรูปแบบของเทคโนโลยี เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ที่หลากหลายทางด้านสารบันเทิงให้กับผู้บริโภค ก้าวทันสังคมแห่งอนาคต

เป้าหมายระยะยาวของบริษัทจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)

เป็นบริษัทชั้นนำผู้สร้างสรรค์ผลงานเป็นเลิศระดับสากลทั้งในและต่างประเทศ

GMM
GRAMMY

ภาพประกอบ 8 โลโก้ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)

ที่มา: <http://www.gmmgrammy.com/>

จากข้อมูลการศึกษาจะพบว่า บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) ได้มีการพัฒนาและขยายธุรกิจด้านบันเทิงมาตลอดระยะเวลากว่า 30 ปี และมีการขยายสินค้า บริการต่างๆ มากมาย รวมถึงการพัฒนาต่อยอด หรือรวมลงทุนกับหน่วยงานหรือบริษัทอื่นๆ ในด้านการผลิตสื่อบันเทิงต่างๆ จึงทำให้บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) ประสบความสำเร็จทั้งทางรายได้ การสร้างผลกำไร และการขยายผลงาน ผลิตภัณฑ์ต่างๆ ในด้านสื่อบันเทิง ถือเป็นบริษัทที่ครบถ้วนในด้านสื่อบันเทิงระดับต้นๆ ของประเทศไทยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจ รวมถึงเป้าหมายที่บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) ตั้งไว้ และปัจจุบันบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) ตั้งอยู่ที่ อาคารจีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ เฟส เลขที่ 50 ถนนสุขุมวิท 21 (อโศก) แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สุพรรณิ บุญเพ็ง (2534:39) ได้ศึกษาเรื่อง “การนำศิลปะการเต้นรำมาใช้ในการแสดงคอนเสิร์ต” พบว่า การเต้นรำในงานคอนเสิร์ตเป็นเรื่องของการนำเสนอการแสดงในรูปแบบต่างๆ เริ่มจากการดูคอนเสิร์ตในแต่ละครั้ง ผู้ชมไม่ได้คาดหวังว่าจะมีการเต้นรำของนักเต้นให้กับศิลปินขึ้นอยู่กับแนวเพลงของศิลปิน ถ้าเป็นเพลงในแนว Dance Music ผู้ชมจะมีความคาดหวังที่จะมีการเต้นรำประกอบตัวอย่างแน่นอน และควรจะมีการพิจารณาด้วยว่าเพลงใดควรเต้นและรูปแบบน่าจะเป็นอย่างไร มิใช่การเต้นแต่ทำซ้ำๆ กันโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสม การแสดงคอนเสิร์ตจะมุ่งเน้นการแสดงดนตรีและเสียงร้องเป็นสำคัญ

การต้องการการตอบรับ (Feed Back) ของผู้ชม นักดนตรีและนักร้องโดยนักเต้น เป็นเพียงส่วนช่วยให้การแสดงสนุกสนานมากยิ่งขึ้น การเลียนแบบท่าเต้นจากในคอนเสิร์ตและ มิวสิควิดีโอของศิลปินต่างชาติต้องพิจารณาจาก แนวความคิด (Concept) ของงานและตัวศิลปิน ต้องพิจารณาดูว่าเข้ากับเพลงที่ใช้หรือไม่เพื่อความสวยงามที่ลงตัว

ดาริกา สังข์นาค (2539:45-46) ได้ศึกษาเรื่อง “การออกแบบท่าเต้นกับงานคอนเสิร์ตในประเทศไทย” พบว่า ในคอนเสิร์ตแต่ละครั้ง ท่าเต้นที่ใช้ในการแสดงจะถูกออกแบบโดยการนำแนวคิดของผู้ออกแบบ การแสดงคอนเสิร์ต นำมาออกแบบแนวความคิดของการแสดงแต่ละท่าของแต่ละเพลง ซึ่งการวางแผนแนวความคิดและท่าเต้นจะแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับเนื้อร้อง ทำนอง จังหวะของแต่ละเพลง เมื่อได้แนวความคิดแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการออกแบบท่าเต้นโดยนำแนวความคิดของแต่ละเพลงบวกกับเนื้อหาและทำนองของเพลงนั้นๆ นำมาออกแบบท่าเต้นแล้วขั้นตอนต่อไปคือ การนำเสนอผลงานของนักออกแบบท่าเต้นต่อผู้ออกแบบรูปแบบคอนเสิร์ต เพื่อแก้ไขปรับปรุงท่าเต้นตามต้องการ เมื่อผ่านการนำเสนอแก้ไขและซ่อมเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการแสดง

สาธิตา เขียวชะอุ่ม (2539:12) ได้ศึกษาเรื่อง “ความสำคัญของนักเต้นบนเวทีคอนเสิร์ต” พบว่า บทบาทของนักเต้นในปัจจุบันถูกมองว่าอาชีพนี้ในปัจจุบันแตกต่างจากมุมมองในอดีตมาก อาชีพนักเต้นเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางและสามารถทำเงินให้กับผู้ประกอบการอาชีพนี้ได้อย่างมาก แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่างเช่น การรู้จักฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ ดูแลรูปร่างหน้าตา

การเต้นรำที่นำมาใช้ในการแสดงคอนเสิร์ตนั้นได้รับอิทธิพลมาจากการแสดง ต่างประเทศ ทำให้ค่ายเพลงในประเทศเห็นความสำคัญและเริ่มนำนักเต้นมาเป็นส่วนประกอบที่สำคัญบนเวทีการแสดงคอนเสิร์ต ในแนวเพลงการเต้นได้ขยายตัวกว้างขึ้น ทำให้นักเต้นมีบทบาทมากยิ่งขึ้น ผู้ชมส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับนักเต้นบนเวทีคอนเสิร์ต โดยให้ความคิดเห็นว่า นักเต้นเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการแสดงคอนเสิร์ตที่ทำให้ดูน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

วรรณฎีกา โกศการิกา (2546:43) ได้ศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การจัด แบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์ เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของ ธงไชย แมคอินไตย์” จากการศึกษาเรื่อง แบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์ กับภาพลักษณ์ของ ธงไชย แมคอินไตย์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้การยอมรับในความสามารถของธงไชย แมคอินไตย์ ในด้านการให้ความบันเทิงกับคนดูจากการแสดงคอนเสิร์ตของเขา สามารถสรุปถึงลักษณะเด่นของ ธงไชย แมคอินไตย์ ได้ดังนี้

1. มีบุคลิกอบอุ่น เป็นกันเอง และเป็นคนสนุกสนานเฮฮา
2. ความสามารถเฉพาะตัวในการดัดอารมณ์ และสร้างความรู้สึกบันเทิงให้กับคนดูหรือกลุ่มแฟนเพลงได้ตลอด นับเป็นจุดแข็งที่ก่อให้เกิดความรักความผูกพันอย่างมั่นคงต่อแฟนเพลง
3. ธงไชย แมคอินไตย์ ถือเป็น “ตราสินค้า” ที่แข็งแกร่งและมีคุณภาพในตลาด สังเกตได้จากทุกครั้งที่มีการจำหน่ายบัตรคอนเสิร์ต บัตรจะถูกจองหมดภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว ทั้งที่มีจำนวนรอบการแสดง แบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์ ในแต่ละครั้งถึง 20 รอบการแสดง

ลักษณะเด่นต่างๆของ ธงไชย แมคอินไตย์ นั้นผู้ชมสามารถรับรู้ได้จากการแสดงแบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์ ซึ่งมีการจัดต่อเนื่องมาเป็นเวลา 17 ปี และความยาวนานนี้เองเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ธงไชย แมคอินไตย์ กับแฟนเพลง จนถึงวันนี้สามารถกล่าวได้ว่า เขามีกลุ่มผู้ฟังที่ชื่นชอบมากมายมหาศาล จนเรียกได้ว่า เป็นชุมชนเลยทีเดียว ไม่ว่าธงไชย แมคอินไตย์จะทำไร ก็จะมีคนติดตามผลงานของเขาตลอดเวลา ทำให้ แบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์ จำเป็นต้องจัดต่อเนื่องมาจนถึงทุกวันนี้ และเป็นที่เข้าใจกันว่า เมื่อมีคอนเสิร์ต ผู้ชมได้รับความสุขจากเขามากที่สุด ได้ใกล้ชิดกันมากที่สุด จนเกิดเป็นภาพลักษณ์ที่มั่นคงและติดอยู่ในใจของแฟนเพลงอยู่เสมอ ทำให้ “ธงไชย แมคอินไตย์” เสมือนเป็นตราสินค้าที่รับประกันความสุขได้ตลอดมา

ประยุทธ ศิริกุล (2561:127) ได้ศึกษาเรื่อง “ การประยุกต์นำภูมิปัญญาไทยร่วมสมัยสำหรับการแสดงคอนเสิร์ต” เป็นการศึกษาขั้นตอนการดำเนินงานการสร้างรูปแบบการแสดงคอนเสิร์ตและการประยุกต์นำภูมิปัญญาไทยร่วมสมัยสำหรับการแสดงคอนเสิร์ต โดยศึกษาจากรูปแบบการแสดงคอนเสิร์ตไทยธนาคาร ภูมิใจไทยครั้งที่ 4-6 รวม 3 กรณีศึกษา การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสหวิธี (Mutiple Methodology) โดยผู้วิจัยเป็นทั้งผู้สังเกตการณ์และเข้าร่วมปฏิบัติงานในฐานะผู้ร่วมงานอิสระ (Freelance) ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การสรุปผลการวิจัยพบว่า รายละเอียดในการวิเคราะห์ลักษณะที่เป็นเหมือนและแตกต่างของคอนเสิร์ตไทยธนาคารภูมิใจไทย ครั้งที่ 4-6 ทำให้เข้าใจความต้องการหลักของผู้ชมและลูกค้า ผู้ให้การสนับสนุนการจัดแสดงคอนเสิร์ต ที่ต้องการรักษารูปแบบของคอนเสิร์ตไว้ในรูปแบบเดิมที่มีทั้งความเพลิดเพลินและผสมผสานกับเนื้อหาสาระของวัฒนธรรมไทยเป็นหลัก จากข้อสรุปในขั้นตอนนี้ทำให้พบว่า กลุ่มผู้ชมและลูกค้าผู้ให้การสนับสนุนมีความต้องการปรับเปลี่ยน หรือประยุกต์ใช้การนำเสนอที่สำคัญๆ เพียง 4 ส่วนเท่านั้นคือ

1. แนวความคิดหลักของการนำเสนอการแสดง
2. บทเพลงที่ใช้ในการบรรเลง
3. ศิลปิน
4. ระบบฉากและเทคนิคพิเศษ

องค์ประกอบทั้ง 4 ส่วนนี้ ถือเป็นโครงร่างที่สำคัญในการสร้างสรรค์รูปแบบคอนเสิร์ต ถ้าเกิดการปรับเปลี่ยนหรือประยุกต์รายละเอียดขององค์ประกอบทั้ง 4 ส่วน ก็สามารถทำให้ 4 ส่วน ก็ทำให้ภาพรวมการแสดงทั้งหมดเปลี่ยน ซึ่งอาจถือเป็นจุดขายหรือกลยุทธ์ทางการตลาด (Marketing Strategies) ของคอนเสิร์ตที่มีการเปลี่ยนแปลง ชวนให้ติดตามและเฝ้าต่อการประชาสัมพันธ์เพื่อให้สังคมรับรู้ และเป็นการจูงใจให้ผู้ชมซื้อบัตรเข้ามาชมการแสดงคอนเสิร์ต

งานวิจัยต่างประเทศ

Bourgeois (1988:40) ได้ศึกษารูปแบบกลยุทธ์ของการควบคุมองค์กรและการแสดงโดยกำหนดแผนกลยุทธ์ การเชื่อมโยงเข้าสู่การก่อตั้งองค์กรและการขัดขวางต่อประสิทธิภาพของเป้าหมาย การศึกษากรอบแนวคิดนี้ มีจุดศูนย์กลางอยู่ทั้งด้านนโยบายธุรกิจหรือทฤษฎีองค์กร รูปแบบอย่างละเอียดที่ได้ปรับปรุงขึ้น เพื่อทำการวิเคราะห์ในแผนกลยุทธ์และการแสดง ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์ภายในระหว่างปัจจัยแต่ละชนิด และความสำคัญของความสัมพันธ์ภายใน เช่น สภาวะแวดล้อมที่ส่งผลกระทบอย่างชัดเจนในโครงสร้างองค์กรปรับตัวให้เข้ากับแรงกดดันภายนอก แพลกกลยุทธ์ก็สะท้อนชัดเจนในรูปแบบโครงสร้างเนื่องจากทั้งโครงสร้างได้ทำงานตามหน้าที่จนบรรลุสู่เป้าหมาย ปัจจัยกลางของแบบคือ ยุทธวิธีและจากการแสดงโครงสร้างและสภาพแวดล้อมอิทธิพลตอบสนอง

Woodyard Stephen Edward (2010:6) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณค่าของการศึกษาดนตรีการพิจารณาคูณค่าของการศึกษาดนตรีเป็นกรอบการทำงานสำหรับการพิจารณาประโยชน์ของกิจกรรมดนตรีที่เฉพาะเจาะจง นักเขียน นักการศึกษา หลายคนและนักดนตรีได้กล่าวถึงประโยชน์และคุณค่าของดนตรีการศึกษา Elliott (1995) เป็นนักเขียนคนหนึ่งที่มีผลกระทบอย่างมากต่อชุมชนดนตรี โดยเฉพาะผู้ที่เน้นการแสดงสำคัญของดนตรีในชีวิตมนุษย์หนึ่งในสถานที่ของ Elliott (1995) ในเรื่อง Music Matters คือความหมายของการศึกษาดนตรีขึ้นอยู่กับความสำคัญของดนตรีในชีวิตมนุษย์ ดนตรีมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์มากแค่ไหน สิ่งสำคัญคือต้องตอบคำถามนี้เพราะส่วนหลังเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณค่าและประโยชน์ของการศึกษาดนตรีดนตรีมีความสำคัญต่อมนุษยชาติและยังคงมีความสำคัญต่อไป สวอนวิก (พ.ศ. 2542) กล่าวว่าดนตรีเป็นสิ่งที่เก่าแก่พอๆ กับมนุษยชาติ ผู้คนจากทุกวัฒนธรรมสื่อสารความคิดเกี่ยวกับตนเองและโลกของพวกเขา เขาเน้นย้ำความโดดเด่นของดนตรีในมนุษย์เมื่อก้าวว่า “ดนตรีคือ วิธีคิด วิธีรู้” เพลงนั้นมีบทบาทสำคัญในเฉลิมฉลองเหตุการณ์สำคัญในชีวิต เช่น การเกิด วัยรุ่น การแต่งงาน และความตายเป็นอีกหนึ่งสัญญาณของบทบาทที่โดดเด่นของดนตรีในหลายๆ ด้านที่สำคัญของชีวิตและเหตุการณ์สำคัญ

Bosse Maggie (2011:12) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเคลื่อนไหวร่างกาย การเต้น (โดยเฉพาะ การรำแบบคันสด) เป็นแนวปฏิบัติทางสังคมแทนที่จะทำตามที่ร่างกายคุ้นเคย ซึ่งร่างกายที่เต้นเป็น การสื่อถึงการปลดปล่อย ผู้เขียนใช้นักทฤษฎีเช่น Michel Foucault, Pierre Klossowski และ Judith Butler เพื่อแนะนำว่าร่างกายที่เคลื่อนไหวนั้นถูกกำหนดบางส่วนผ่านระเบียบวินัย ภาษาที่ เข้ารหัส และบรรทัดฐานของเพศและเพศ โดยอ้างถึงกรณีการแสดงนาฏศิลป์และการปฏิบัติของผู้เขียนเอง ได้แนะนำว่าร่างกายที่เคลื่อนไหวนั้นยังไม่ถูกกำหนดบางส่วนตามแบบแผนทางวัฒนธรรม การคาดเดาจากตัวอย่างของการคันสด ซึ่งนักเต้นเริ่มต้นด้วยบรรทัดฐานหรือการออกแบบท่าเต้นแบบ หลวมๆ จากนั้นจึงย้ายไปยังดินแดนที่คาดไม่ถึง เพื่อเสนอแนวคิดทางเลือกของร่างกาย ผู้เขียนให้ เหตุผลว่าวัตถุที่เคลื่อนไหวเคลื่อนที่ไปมาอย่างเสรีภาพ

สรุปได้ว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังที่กล่าวข้างต้นผู้วิจัยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการกำหนด ออกแบบและควบคุมการแสดง และการศึกษาดนตรีที่ใช้ในการแสดงโดยการศึกษาดนตรีกับ ความสำคัญของดนตรีในชีวิตมนุษย์ เพื่อให้เห็นถึงการประกอบสร้างการแสดงประกอบดนตรี และ สังเกตได้ว่าวิจัยดังกล่าว อธิบายถึงกระบวนการออกแบบการแสดงโดยใช้ทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ การเคลื่อนไหวร่างกายในรูปแบบต่างๆ ผสมผสานการออกแบบทางด้านดนตรี และการออกแบบ ศาสตร์ทั้งทางนาฏศิลป์และดนตรีจึงทำให้เกิดการแสดงที่สอดคล้องเกี่ยวกับ วิถี วัฒนธรรม ความ เป็นอยู่ของมนุษย์ในแต่ละชาติ กลายเป็นสื่อทางวัฒนธรรมที่สำคัญ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัย เรื่องการศึกษากระบวนการสร้างสรรค์การแสดงในงานแสดงคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ด เบิร์ด โซว์ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ภายใต้ระเบียบวิธีวิจัยในการแสวงหาความรู้ เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคม โดยมีวัตถุประสงค์ศึกษารูปแบบกระบวนการสร้างสรรค์งานการแสดงในรูปแบบงานคอนเสิร์ต และผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยรวมถึงการลงพื้นที่เก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการจัดระบบข้อมูลและทำการวิเคราะห์ เพื่อนำไปสรุปผลการศึกษาค้นคว้าเป็นลายลักษณ์อักษรตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยและขั้นตอนการดำเนินการไว้ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย
  - 1.1 เนื้อหา
  - 1.2 วิธีการวิจัย
  - 1.3 ระยะเวลาการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
  - 2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
  - 2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 2.3 การจัดการข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
  - 2.4 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาในการศึกษาวิจัยไว้ดังนี้

- 1.1.1 ศึกษาพัฒนาการการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง (Production design development) ที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ด เบิร์ด โซว์ โซว์ พ.ศ. 2529 – พ.ศ. 2561
- 1.1.2 ศึกษาทฤษฎีการสร้างสร้งงาน (Creative tactics) ด้านศิลปะการแสดงโดยการนำเสนอในการแสดงงานคอนเสิร์ต

1.2 วิธีการวิจัย

- 1.2.1 ศึกษาโดยการรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเชิงเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ ตำรา วิจัย บทความวิชาการ บทความวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสื่อสารสนเทศทั้งในและต่างประเทศ
- 1.2.2 ออกแบบเครื่องมือสำหรับงานวิจัย

1.2.3 เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1.2.4 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม ประกอบด้วย การสัมภาษณ์ การสังเกต และการจัดสนทนากลุ่ม

1.2.5 นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตีความ เพื่อสรุปผลและนำเสนอในรูปแบบงานวิจัย

1.2.6 เขียนอธิบายเนื้อหาประกอบการเขียนบทความวิจัยเสนอวารสารที่เกี่ยวข้องและนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ในเวทีวิชาการระดับชาติ

1.2.7 นำเสนอผลงานวิจัยต่อคณะกรรมการสอบประเมิน

1.3 ระยะเวลาในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เวลาในการศึกษาตามกรอบระยะเวลาของหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศิลปการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2562 – 2563

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ กลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์งานคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ในด้านกระบวนการการผลิต การสร้างสรรค์ และออกแบบการแสดง

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยจำแนกกลุ่มประชากรออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

2.1 กลุ่มกระบวนการการผลิต และการสร้างสรรค์ งานคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์

- (1) นางบุษบา ดาวเรือง ประธานกรรมการบริหารร่วมบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)
- (2) นายสันติสุข จงมันคง กรรมการบริหารบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)
- (3) นายชลชัย ปุเวกิจ

2.2 กลุ่มออกแบบการแสดง

- (1) นายตะชีละ พัทธนิช

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัยเบื้องต้นก่อนที่จะนำเสนอเครื่องมือการวิจัยกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข ตลอดจนนำเสนอผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความถูกต้อง ด้านโครงสร้าง และด้านเนื้อหา ตลอดจนความเหมาะสมของภาษาการใช้ถ้อยคำ ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1.1 แบบสัมภาษณ์

1.2 แบบสอบถาม

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้หลักการเก็บข้อมูลที่มีลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยและสามารถตอบคำถามของการวิจัยได้ตามกำหนดไว้ ซึ่งมีการเก็บข้อมูลดังนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างสรรค์งานด้านศิลปะการแสดง ตลอดจนศึกษาเอกสารและแนวคิดทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้อง

2.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยใช้วิธีสำรวจ สังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม เพื่อที่จะได้ตรวจสอบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่สมบูรณ์มากขึ้น โดยจำแนกลักษณะการเก็บข้อมูลภาคสนามดังนี้

2.2.1 แบบสัมภาษณ์

สัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ผู้วิจัยสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างไม่จำกัดขอบเขตเพื่อจับประเด็นแล้วตีความ หาคำตอบในเรื่องกระบวนการสร้างสรรค์งานในรูปแบบคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ด เบิร์ด โชว์ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)

2.2.2 แบบสอบถาม

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเพื่อสรุปแนวคิดอันสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการสร้างสรรค์งานพร้อมถึงอัตลักษณ์ของศิลปิน เพื่อใช้ประกอบการวิจัย

3. การจัดทำข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากเอกสารและข้อมูลจากภาคสนามมาทำการสังเคราะห์ โดยแยกตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

3.1 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสารต่างๆ มาศึกษาอย่างละเอียดและจัดหมวดหมู่ตามลักษณะของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน

3.2 นำข้อเสนอจากภาคสนามที่เก็บรวบรวมได้ มาจัดหมวดหมู่สรุปสาระสำคัญ

3.3 นำข้อมูลจากหมวดหมู่ต่างๆ ที่จำแนกไว้มาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาด้วยวิธีสามเส้า

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยโดยการนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม ภาคเอกสารและข้อมูลภาคสนาม มาทำการวิเคราะห์โดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ

4.2 นำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่

4.3 สรุปข้อมูลการวิเคราะห์และแบ่งประเด็นการเรียบเรียงเนื้อหา

4.4 นำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงตามความมุ่งหมายของการวิจัย

5. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเรียบเรียงผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายที่กำหนด โดยใช้นำเสนอในลักษณะเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis) และนำเสนอผลงานในรูปแบบงานวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์กระบวนการสร้างสรรค์ การบริหารจัดการ และ พัฒนาการศิลปะการแสดงในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ของบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) ตลอดจนศึกษาและวิเคราะห์กลวิธีการแสดงของ ธงไชย แมคอินไตย์ ในการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ในรูปแบบการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย ที่ปรากฏในช่วงปี พ.ศ. 2530 และปี พ.ศ.2534 และปีพ.ศ. 2561 โดยผู้วิจัยทำการวิเคราะห์กระบวนการคิดสร้างสรรค์การแสดงเพื่องานคอนเสิร์ต ในคอนเสิร์ต แบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์ จากสื่ออินเทอร์เน็ต ข้อมูลเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกต และประสบการณ์ของผู้วิจัย โดยสามารถจำแนกหัวข้อในการวิเคราะห์ได้ดังนี้

4.1 พัฒนาการการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ของบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด

4.2 กระบวนการสร้างสรรค์และการบริหารจัดการ การผลิตการแสดงรูปแบบที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์

4.3 การวิเคราะห์กลวิธีการขั้นตอนทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทย

4.1 พัฒนาการการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ของบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัดและในส่วนท้ายจะต้องวิเคราะห์

คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ของบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) จัดขึ้นครั้งแรกเมื่อปีพ.ศ. 2529 เป็นช่วงปีเดียวกันที่ ธงไชย แมคอินไตย์ ได้ออกเพลงอัลบั้มแรกชื่อว่า หาดทราย สายลม สองเรา โดยในอัลบั้ม เพลง "ผ่านมา ผ่านไป" ถือเป็นซิงเกิ้ลแรกที่ ธงไชย แมคอินไตย์ ได้เข้าบันทึกเสียงซึ่งได้รับกระแสตอบรับและเป็นที่ชื่นชอบของผู้ฟังในยุคนั้น แต่สำหรับซิงเกิ้ลแรกที่เผยแพร่ต่อสาธารณชนคือ "เพลงด้วยรักและผูกพัน"และ "เพลงฝากฟ้าทะเลฝัน" และ "เพลงบันทึกหน้าสุดท้าย" เป็นต้น บุชบา ดาวเรือง หนึ่งในทีมผู้บริหาร บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) และได้รับมอบหมายงาน โดย เรวัต พุทธินันทน์ ให้ดูแลงานเพลง และผลงานทั้งหมด ของธงไชย แมคอินไตย์ กล่าวถึงที่มาของคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ไว้ดังนี้

“เมื่อปี พ.ศ.2529 สมัยนั้นประเทศไทยยังไม่มีคอนเสิร์ตในรูปแบบการจำหน่ายบัตร มีเพียงฟรีคอนเสิร์ต ที่รู้จักกันเป็นอย่างดีเช่น คอนเสิร์ตโลกดนตรี ที่จะนำศิลปิน ที่มีชื่อเสียงในยุคนั้น มาแสดงดนตรีให้ผู้ชมที่อยู่นั้นรับชมรับฟัง และมีการถ่ายทอดสดในโทรทัศน์เพื่อให้ผู้ชมที่อยู่ทางบ้าน หรือ ต่างจังหวัดได้รับชมด้วยเช่นกัน ซึ่งได้รับความนิยมอย่างสูงและทำให้แฟนเพลงได้รู้จักกับ ธงไชย แมคอินไตย์ อย่างแพร่หลาย ” (บุชบา ดาวเรือง,สัมภาษณ์ในรายการเรื่องของเรื่อง ปี2555)

นั่นคือจุดเริ่มต้นที่ทำให้ บุชบา ดาวเรือง ต้องศึกษาหาข้อมูลเป็นอย่างมากเพื่อการวางแผนจัดงานคอนเสิร์ตโดยเป็นงานที่ไม่เคยมีประสบการณ์ ไม่มีความรู้ ไม่มีรูปแบบตัวอย่างใดๆ มีเพียงความมั่นใจในความเชื่อในสิ่งเดียวคือ มั่นใจว่า ธงไชย แมคอินไตย์ จะทำให้ผู้ชม มีความสุขในผลงานของเขาเพียงเท่านั้น จากความสำเร็จเหล่านั้นทางต้นสังกัดคือ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) จึง

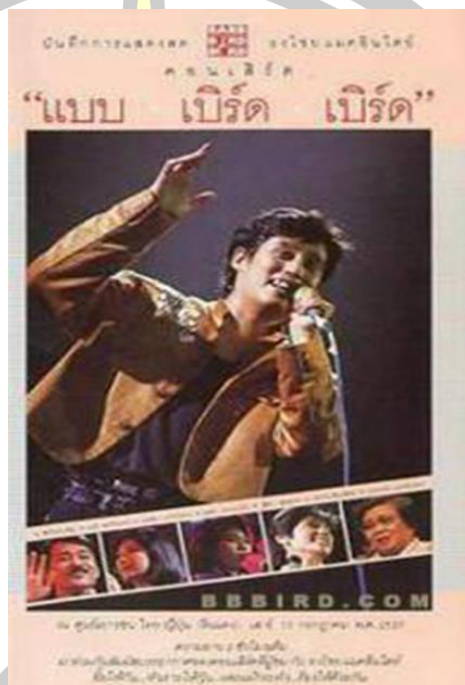
ได้ดำเนินการจัด คอนเสิร์ตเปิดอัลบั้มแรกชื่อว่า "คอนเสิร์ต สุดชีวิต ธงไชย" ซึ่งถือเป็นการแสดง คอนเสิร์ตเปิดอัลบั้มและผลงานเพลงของ ธงไชย แมคอินไตย์ ขณะเดียวกัน ในปี 2529 ยังมีการ จัดการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ดเบิร์ดโชว์ ครั้งที่ 1 ซึ่งนับเป็นการแสดงคอนเสิร์ตครั้งแรกของ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) ในประเทศไทย คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 1 เป็นการ แสดงสดทางดนตรี ในสถานที่ในอาคาร (Indoor) เช่น ศูนย์ประชุม หรือ หอประชุมขนาดใหญ่ ที่มีสิ่ง อำนวยความสะดวกต่างๆ พร้อมทั้งสามารถรองรับผู้ร่วมงานหรือผู้ชม จำนวน 1,000-10,000 คน การ แสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ เป็นการแสดงครั้งแรกในกรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ. 2529 ณ ศูนย์เยาวชนไทย-ญี่ปุ่นดินแดง ครั้งที่ 2 ถึงครั้งที่ 8 จัดที่หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย และตั้งแต่ครั้งที่ 9 ถึงครั้งที่ 10 และครั้งที่ 11 จัดที่ อิมแพ็ค อารีน่า เมืองทองธานี จากข้อมูล ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวม พบว่าการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ครั้งที่ 1-8 ได้รับกระแส กตอบรับจากผู้ชมเป็นอย่างดี มีผู้ชมเข้ารับชมการแสดงคอนเสิร์ตรวม 264,400 คน จาก 131 รอบการ แสดง และคอนเสิร์ตที่ประสบความสำเร็จสูงสุดคือ การแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ดโชว์ครั้งที่ 5 จัดขึ้นเมื่อปี 2534 และสามารถสร้างสถิติสูงสุดของ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย สถานที่ในการ จัดคอนเสิร์ตครั้งนั้น ด้วยจำนวนผู้ชม 58,000 คน จาก 29 รอบการแสดง และในส่วนของการแสดง ครั้งที่ 9 สามารถสร้างสถิติสูงสุดของคอนเสิร์ตไทยที่จัดขึ้น ณ อิมแพ็ค อารีน่า เมืองทองธานีเช่นกัน

โดยสามารถทำการแสดงถึงจำนวน 12 รอบการแสดง (รวมรอบอังกอร์พลัส) นับเป็น ปรากฏการณ์ครั้งสำคัญในวงการการจัดงานคอนเสิร์ตของประเทศไทยที่ศิลปินไทยที่ได้รับฉายาว่า “ซูเปอร์สตาร์ตลอดกาล เบิร์ด ธงไชย แมคอินไตย์” สามารถทำการแสดงคอนเสิร์ตเดี่ยวของเขา ด้วยจำนวนผู้ชมถึง 120,000 คน ต่อมาด้วยกระแสนิยมอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 10 ในครั้งนี้ ธ.ไชย แมคอินไตย์ ยังรักษาสถิติการจัดคอนเสิร์ตในคราว เดียวกัน 10 รอบ โดยมีผู้ชม 100,000 คน สร้างปรากฏการณ์คอนเสิร์ตที่มียอดผู้ชมสูงสุดในเมืองไทย จากการจำหน่ายบัตรต่อเนื่องในคราวเดียว และครั้งที่ 11 ในยุคที่เศรษฐกิจของประเทศไทยยังไม่ฟื้นคืน กคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ดครั้งที่ 11 ยังสามารถจำหน่ายบัตรได้ถึง 7 รอบการแสดง โดยมีผู้ชมกว่า 70,000 คน จากข้อมูลและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดตลอดระยะเวลาในการทำการแสดงใน ประเทศไทย เบิร์ด ธงไชย แมคอินไตย์ คือศิลปินเพียงผู้เดียวที่สามารถจัดคอนเสิร์ตและมีผู้ติดตามให้ การสนับสนุน รอคอยที่จะได้รับชมคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ด เบิร์ด ในทุกๆ ครั้ง

จากความสำเร็จของบทเพลงในอัลบั้มแรกดังกล่าว ต่อมาได้มีการนำเพลงในอัลบั้มดังกล่าวไป ใช้ประกอบในภาพยนตร์เรื่อง ด้วยรักและผูกพัน ซึ่งผลิตและเผยแพร่เมื่อปี พ.ศ. 2529 แสดงโดย ธงไชย แมคอินไตย์ คู่กับ กาญจนา จินดาวัฒน์ ซึ่งภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวยังช่วยให้คนไทยนิยมชื่นชม ในตัวของ ธงไชย แมคอินไตย์ จากกระแสความนิยมในตัว ธงไชย แมคอินไตย์ ทั้งในด้านงานเพลง ละการแสดงมากขึ้น จึงเป็นที่รู้จักอย่างรวดเร็ว เพราะมีผลงานออกมาน่าสนใจอย่างต่อเนื่อง เรวัต พุทธินันท์ ผู้บริหาร บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) จึงได้เกิดความคิดที่จะจัดการแสดง คอนเสิร์ตให้กับ ธงไชย แมคอินไตย์ โดยมอบหมายให้ บุชบา ดาวเรือง เป็นผู้ดำเนินงานจัดการใน คอนเสิร์ต บุชบา ดาวเรือง กล่าวถึงที่มาในการจัดการแสดงคอนเสิร์ตว่า “ มั่นใจในตัว ธงไชย แมคอินไตย์อย่างมากในการจัดคอนเสิร์ตครั้งแรกครั้งนี้ ด้วยพลังในความเป็นศิลปินที่เปี่ยมล้น และ

การมีความต้องการอย่างสูงสุดของธงไชย ในการที่จะมอบความสุขให้กับคนดู โดยผ่านผลงานเพลง และการแสดงของ ธงไชย แมคอินไตย์ ” (บุษบา ดาวเรือง,สัมภาษณ์ในรายการเรื่องของเธอปี2555)

คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์

ภาพประกอบ 9 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต ครั้งแรก

ที่มาของภาพโดย : th.wikipedia.org

ครั้งแรก เป็นชื่อตอนของคอนเสิร์ตแบบเบิร์ดเบิร์ดโชว์ของ ธงไชย แมคอินไตย์ ที่จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 1 ในวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2529 จัดแสดงที่ ศูนย์เยาวชนไทย-ญี่ปุ่นดินแดง จำนวน 2 รอบ จำนวนผู้ชม 6,400 คน คอนเสิร์ตครั้งแรกนั้น เบิร์ต ธงไชย ได้ทำการแสดงโดยเน้นเรื่องการขับร้องเพลงเป็นหลัก และมีการแสดงร่วมกับแขกรับเชิญที่มาช่วยร้องเพลงไปด้วยกัน สร้างความประทับใจผ่านเสียงเพลงให้กับผู้ชม และแขกรับเชิญในคอนเสิร์ตครั้งนี้ประกอบด้วย การแสดงของ เรวัต พุทธินันทน์ ในการแสดงเพลง "SAY YOU SAY ME" นันทิดา แก้วบัวสาย มาโชว์เพลงคู่กับเบิร์ด ธงไชย เพลง "Don't You Just Know It" และ "CLOSE TO YOU" ฐิติมา สุตสุนทร มาโชว์เพลงคู่เบิร์ด ธงไชย ในเพลง "เรามีเรา / หนูมีนาข้าวสาวนาเกลือ" ผุสชา โทณะวณิก มาโชว์ในเพลง "THAT'S WHAT FRIENDS ARE FOR" และ "WHAT A WONDERFUL WORLD" โดยที่มาของแขกรับเชิญทั้ง 4 ท่านเกิดจากแนวคิดของ บุษบา ดาวเรือง

ดังนั้นคือ ครั้งแรกของการจัดคอนเสิร์ต โดย ธงไชย แมคอินไตย์ กระบวนการคิดในการเลือกผลงานที่จะนำมาถ่ายทอดสู่ผู้ชมในครั้งนี้ เกิดจากข้อมูลส่วนตัวของธงไชย แมคอินไตย์ เช่น ชอบร้องเพลง , ชอบเต้น และสามารถร้องเพลงได้หลายภาษาอีกด้วย เราควรจะเชิญศิลปิน นักแต่งเพลง และศิลปินในครอบครัวของเรามาร่วมแสดงความยินดี ร่วมกันโดยการถ่ายทอดผ่านบทเพลง และร่วมแสดงด้วยกัน นำโดยพี่ใหญ่สุด ผู้ทำให้พวกเราได้รู้จักกับ ธงไชย แมคอินไตย์ นั่นคือ เรวัต พุทธินันทน์ ต่อมาคือ ศิลปินยกเครื่องร่วมค่ายแกรมมี่ และกำลังมีผลงานที่เป็นที่รู้จักของผู้ชมนั่นคือ นันทิดา แก้วบัวสาย และ ฐิติมา สุตสุนทร รวมถึง ผุสชา โทณะวณิก

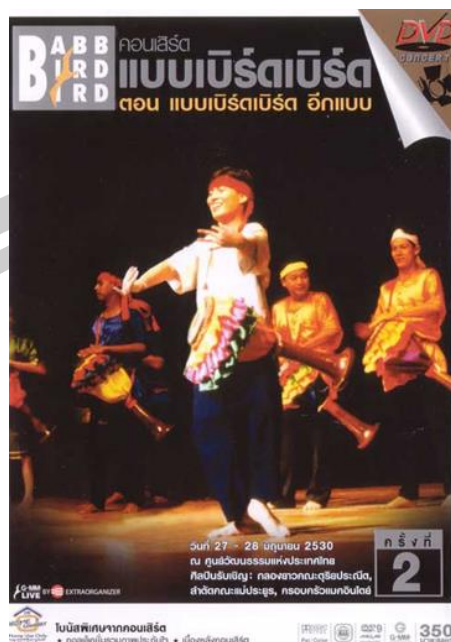
และในครั้งแรกนี้นอกจากผู้ชมทุกท่านจะได้รู้จัก ธงไชย แมคอินไตย์ ในรูปแบบของศิลปิน และได้รู้จักกับผู้ให้การสนับสนุน รวมถึงเพื่อน พี่ น้อง ผู้ร่วมงานในรูปแบบศิลปินแล้ว เราควรจะแนะนำผู้ชมให้รู้จักกับครอบครัว แมคอินไตย์ ครอบครัวที่อบอุ่น และรักในดนตรีและเสียงเพลง มาร่วมร้องเพลงกับ ธงไชย โดยคุณแม่อุดม แมคอินไตย์ ในเพลง "บ้านหลังน้อย" ซึ่งเป็นเพลงที่คุณพ่อเจมส์ แมคอินไตย์ แต่งให้คุณแม่เมื่อครั้งที่ยังมีชีวิตอยู่ โดยพี่ชายทั้ง 4 คนเล่นกีตาร์ ไวโอลิน และคีย์บอร์ด เป็นคอนเสิร์ตแรกในประเทศไทยที่ ศิลปินและครอบครัวร่วมแสดงคอนเสิร์ตด้วยกัน สร้างความประทับใจ และถ่ายทอดบรรยากาศครอบครัวที่อบอุ่นและทำให้ผู้ชม รู้จัก ธงไชย แมคอินไตย์ มากขึ้น ปิดท้ายความประทับใจกันด้วยเพลง "ด้วยรักและผูกพัน"และ "BYE BYE LOVE" โดยเชิญแขกรับเชิญทั้งหมดออกมาร่วมกันร้องเพลงอีกครั้ง นับว่าเป็นคอนเสิร์ตแบบเบิร์ดเบิร์ด ครั้งที่สร้างความประทับใจกับผู้ชมเป็นอย่างมากถือได้ว่าประสบความสำเร็จโดยสมบูรณ์แบบ ทำให้ผู้ชมได้ทราบถึงวิธีการถ่ายทอดคอนเสิร์ตในรูปแบบ ว่าไรตี้ มีความหลากหลายในการนำเสนอบทเพลง มีที่มาในแต่ละช่วงของการแสดง พร้อมยังสอดคล้องนำเอาความเป็นสถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันหลักในการสร้างกำลังใจ ความอบอุ่นที่มีให้แก่นักไปถึงความกตัญญู ที่เป็นพื้นฐานแบบแผนแห่งการประพฤติดีของคนในทุกยุคทุกสมัย

พูน บัญชีโต ชีว

การแสดงที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 1 บทเพลงที่ใช้ในคอนเสิร์ต

ตาราง 1 รายการการแสดง

เพลงที่ใช้ในการแสดง	ศิลปิน / แกร็บเชิญ	แกร็บเชิญ
ช่วงที่ 1. เพลงแล้วเธอก็จากไป, เพลงจะบ่นไปทำไม, เพลงของของนาย, เพลงบันทึกหน้าสุดท้าย, เพลงผ่านมา-ผ่านไป เพลง The Rhythm Of The Heat เพลงอย่าไปหาเลยเธอ	ธงไชย แมคอินไตย์	-
ช่วงที่ 2. เพลง Don't You Just Know It เพลง Close To You เพลงเรามีเรา เพลงหนุ่มนาข้าวสาวนาเกลือ เพลง That's What Friends Are For เพลง What A Wonderful World เพลงฝากฟ้าทะเลฝัน , เพลงเทียนหมีมี เพลงเป็นอย่างไรกัน เพลง Say You Say Me	ธงไชย แมคอินไตย์ ธงไชย แมคอินไตย์ ธงไชย แมคอินไตย์ ธงไชย แมคอินไตย์ ธงไชย แมคอินไตย์ ธงไชย แมคอินไตย์ ธงไชย แมคอินไตย์ ธงไชย แมคอินไตย์ ธงไชย แมคอินไตย์	นันทิดา แก้วบัวสาย นันทิดา แก้วบัวสาย ฐิติมา สุตสุนทร ฐิติมา สุตสุนทร ผุสชา โทณะวณิก ผุสชา โทณะวณิก - - -
ช่วงที่ 3. เพลงบ้านหลังน้อย เพลงเกิดเป็นตัวละคอน เพลงด้วยรักและผูกพัน เพลง Bye Bye Love	ธงไชย แมคอินไตย์ ธงไชย แมคอินไตย์ ธงไชย แมคอินไตย์ ธงไชย แมคอินไตย์	คุณแม่อุดม แมคอินไตย์และพี่ชาย ทั้ง 4 คนของธงไชย แมคอินไตย์ - นันทิดา แก้วบัวสาย , ฐิติมา สุตสุนทร , ผุสชา โทณะวณิก

ภาพประกอบ 10 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด ครั้งที่ 2

ที่มาของภาพโดย : th.wikipedia.org

ครั้งที่ 2 คอนเสิร์ตแบบเบิร์ดเบิร์ด “ตอน อีกแบบ” เป็นชื่อตอนของคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ดโชว์ ทีมงานมีแนวคิดที่จะนำเสนอความหลากหลายในตัวของ ชงไชย แมคอินไตย์ เพราะนอกจากจะสามารถ ร้องเพลง เต้น และเป็นนักเอ็นเตอร์เทนเนอร์แล้วนั้น สิ่งหนึ่งที่ ชงไชย แมคอินไตย์ ชื่นชอบและให้ความสนใจคือ ศิลปะการแสดงของไทย โดยแหกรับเชิญ ครอบคร้ว แมคอินไตย์ , กลองยาวคณะดุริยประณีต , ลำตัดแม่ประยูร คอนเสิร์ตครั้งนี้ เบิร์ด ชงไชย ได้นำเสนอเอกลักษณ์ความเป็นไทย ประเพณี รวมถึงการแสดงที่เป็นที่รู้จักทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ถ่ายทอดออกมาในรูปแบบคอนเสิร์ต ร้องเพลง เต้นรำ ฟ้อน ร่วมกับนักเต้นจนเกิดเป็นการแสดงที่สร้างความประทับใจ อีกทั้งคอนเสิร์ตครั้งนี้ยังได้สอดแทรกแนวคิดเกี่ยวกับความผูกพันในสถาบันครอบครัว เพื่อต้องการถ่ายทอดถึงความอบอุ่นของคนในครอบครัว และได้สร้างความประทับใจให้กับผู้ชมอีกครั้ง

และคอนเสิร์ตแบบเบิร์ดเบิร์ด “ตอน อีกแบบ” ครั้งที่ 2 จัดทำการแสดงขึ้นในวันที่ 25 - 28 มิถุนายน 2530 สถานที่จัดการแสดงคือ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย รวมจำนวน 7 รอบการแสดง และอีกครั้งกับจำนวนผู้ชมกว่า 14,000 คน นับได้ว่าประสบความสำเร็จและสร้างกำลังใจให้กับ ชงไชย แมคอินไตย์ พร้อมทีมงานอีกครั้ง

ศิลปะการแสดงที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 2 บทเพลงและการแสดงในคอนเสิร์ต

ตาราง 2 รายการการแสดง

ลำดับ	บทเพลง	ศิลปิน / ศิลปินรับเชิญ	รูปแบบการแสดง
1	วันของเรา	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง
2	บันทึกหน้าสุดท้าย	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง
3	ใครหนอ	ธงไชย และครอบครัว	ร้องร่วมกับครอบครัว
4	รักปอนปอน	ธงไชย ครอบครัวแมคอินไตย์	ร้องร่วมกับครอบครัว
5	บ้านของเรา		
6	Tonight +Singing In The Rain	ธงไชย / อารีย์ สหเวชภัณฑ์	โชว์ร้องเด่นลักษณะ
7	+ One	ธงไชย / อารีย์ สหเวชภัณฑ์	บรอดเวย์
8	พอลจะมีสิทธิ์ไหม	ธงไชย / อารีย์ สหเวชภัณฑ์	โชว์ร้องเด่นลักษณะ
	เพลง La Vie En Rose ,เพลง Suki-yaki ,เพลง Neele Gaganke Tale,		บรอดเวย์
	เพลง Pepito ,เพลงสาวจันทร์กั้งโกบ		โชว์ร้องเด่นลักษณะ
9	เพลงฝากฟ้าทะเลฝัน ,เพลงสบายสบาย	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง
10	เพลงเหมือนเป็นคนอื่น ,เพลงเหงา	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง
11	เพลงรำกลองยาว ศิลปะวัฒนธรรมไทย	ธงไชย / กลองยาวคณะดุริยประณีต	โชว์รำกลองยาว
12	เพลงลำตัด	ธงไชย / ลำตัดแม่ประยูร	ลำตัด
13	เพลงฝากใจไว้ , เพลงเกิดเป็นตัวละคร	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง
14	เพลงวอนลม , เพลงเขายังคอย	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง
15	เพลงเป็นอย่างไรกัน	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง
16	เพลงวันของเรา	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง
17	ด้วยรักและผูกพัน	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง

ภาพประกอบ 11 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต ครั้งที่ 3

ที่มาของภาพโดย : th.wikipedia.org

ครั้งที่ 3 คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โซว “ตอน จะบินไปให้ไกลสุดขอบฟ้า” เป็นชื่อตอนของคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โซว จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 3 ด้วยการพัฒนารูปแบบการแสดงภายใต้แนวคิดที่แปลกใหม่ โดยการสร้างจินตนาการ แล้งบันดาลใจ ความฝันของมนุษย์ ที่ฝันอยากจะมีอิสระ ฝันที่จะบินได้เหมือนนก นั่นคือที่มาในการสร้างสรรค์น นอกจากจะมีการเต้น ผสมผสานการร้องเพลง อย่างสนุกสนาน สอดแทรกความมีเสน่ห์ในการพูดคุยกับแฟนเพลงในแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของธงไชยแล้ว เทคนิคพิเศษประกอบการแสดงคือสิ่งใหม่ที่ทีมงานสรรหามานำเสนอคือ การนำเอาเทคโนโลยีระบบแสง คือแสงเลเซอร์ ซึ่งในยุคนั้นถือเป็นความแปลกใหม่และสร้างความตื่นตื้นให้กับผู้ชม สอดคล้องกับลักษณะท่าเต้นที่คล้ายนก เมื่อนำมาผสมผสานกันนั้นคือความแปลกใหม่ในการแสดง จึงทำให้ผู้ชมเกิดความสุขและสนุก ร่วมกับการแสดง รวมไปถึงแขกรับเชิญครั้งนี้คือ เด็กๆ จากสโมสรฝั่งน้อย ที่มาร่วมทำการแสดงในบทเพลง หนูอยากเป็นอะไร ก็ได้สร้างความน่ารัก น่าเอ็นดูให้กับผู้ชม ความหลากหลายของโซวทำให้ผู้ชม รู้สึกสนุกสนาน ประทับ สมกับชื่อตอน จะไปให้ไกลสุดขอบฟ้า จึงเป็นอีกคอนเสิร์ตที่ประสบความสำเร็จอย่างมากอีกครั้ง

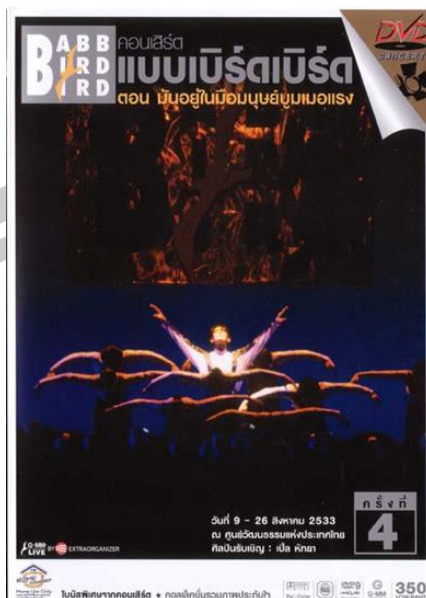
การแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โซว ครั้งที่ 3 ทำการแสดงในวันที่ 9 - 19 กุมภาพันธ์ 2532 สถานที่แสดงคือ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จำนวนรอบการแสดง 14 รอบ จำนวนผู้ชม 28,000 คน ซึ่งนับได้ว่าเป็นจำนวนผู้ชมที่เพิ่มขึ้นกว่าครั้งก่อนหน้าเป็นหนึ่งเท่าตัว แสดงถึงความสำเร็จและเสียงตอบรับที่เพิ่มขึ้นกับในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โซว อย่างต่อเนื่อง

ศิลปะการแสดงที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 3
บทเพลงและการแสดงในคอนเสิร์ต

ตาราง 3 รายการการแสดง

ลำดับ	บทเพลง	ศิลปิน/ ศิลปินรับเชิญ	รูปแบบการแสดง
1	เพลงสบาย สบาย	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง เปิดคอนเสิร์ต
2	เพลงเราจะยิ้มให้กัน , เพลงด้วยรักและผูกพัน , เพลงขอบใจจริง	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้องเพลงในบรรยากาศเทศกาลตรุษจีน
3	เพลง Hava Nagila	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้องและ เต้นแบบอินเดีย
4	เพลงหนอยากเป็นอะไร	ธงไชย และสโมสรม้วนน้อย	ขับร้องและเต้น
5	เพลงว่าง ๆ ก็มารักกันหน่อย	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้องและการแสดงเชิงละครเวทีแฟนตาซี
6	เพลงคนข้างบ้าน	ธงไชย / จารุณี สุขสวัสดิ์	ขับร้องและเต้น
7	เพลงพอจะมีสิทธิ์ไหม	ธงไชย / จารุณี สุขสวัสดิ์	ขับร้องและเต้น
8	เพลง La Bamba , เพลง I Saw Her Standing There	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้องเพลงสากล
9	-	ธงไชย แมคอินไตย์	Talk Show
10	เพลงใจเย็น ๆ	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง
11	เพลงเลิบกระซิบ	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้องและโชว์ประกอบแฟนตาซี
12	เพลงใต้แสงจันทร์	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง
13	เพลงใครจะรู้ , เพลงจับมือกันไว้	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้องและเต้น
14	เพลงนางนวล	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้องและโชว์ไฟเลเซอร์ปิดคอนเสิร์ต

พหุ ม ปณ สก โต ชีเว

ภาพประกอบ 12 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด ครั้งที่ 4
ที่มาของภาพโดย : th.wikipedia.org

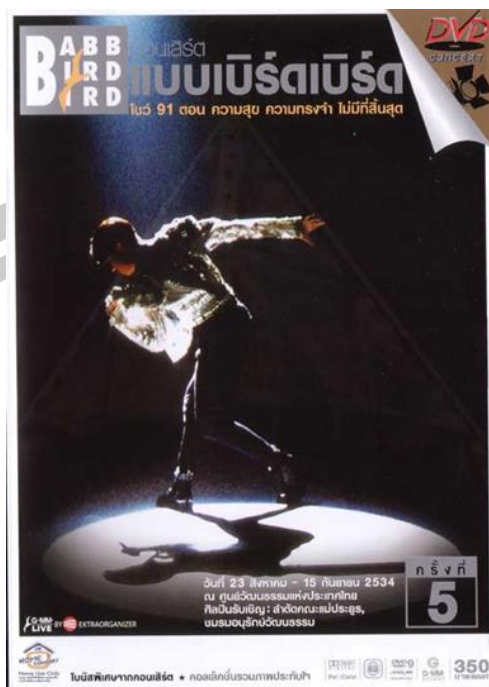
ครั้งที่ 4 คอนเสิร์ตแบบเบิร์ดเบิร์ดโชว์ 1990 ชื่อ “ตอน มั่นอยู่ในมือมนุษย์บูมเมอแรง” คอนเสิร์ตครั้งนี้เป็นผลงานที่ทำให้ ธงไชย แมคอินไตย์ ได้รับฉายาว่าเป็น Super Star ของเมืองไทย ด้วยกระแสเพลงในอัลบั้ม บูมเมอแรง และกระแสความนิยมในผลงานเพลงในอัลบั้มนี้ ส่งผลให้ผลงานเพลงของธงไชยได้รับความนิยมไปทั่วประเทศ จนมียอดขายอัลบั้มเพลงทะลุ 3 ล้านตลับ ถือเป็นปรากฏการณ์ยอดขายอัลบั้มสูงที่สุดในยุคนั้น โดยเฉพาะ สัญลักษณ์ บูมเมอแรง จนกลายเป็นอีก 1 ปรากฏการณ์คือ บูมเมอแรง ฟรีเวอร์ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องประดับ ต่างหู สร้อย ภาพที่ถูกตีพิมพ์ลงบนเสื้อคือ รูปของ บูมเมอแรง

คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ดครั้งนี้ จัดขึ้นในวันที่ 9 - 26 สิงหาคม 2533 จัดแสดงที่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จำนวน 22 รอบ จำนวนผู้ชม 44,000 คน แกรับเชิญในครั้งนี้คือ หัทยา เกษสังข์ ซึ่งแสดงเป็นนางเอกมิวสิกซีรีส์เพลง บูมเมอแรง ให้กับ ธงไชย ในยุคนั้น จนกลายเป็นเพลงฮิตระเบิดแห่งปี รูปแบบของ แบบเบิร์ดเบิร์ดโชว์ ในครั้งนี้ เป็นการแสดงถึงเหล่าผู้ใช้แรงงาน (มนุษย์บูมเมอแรง ที่เรียกตามคอนเสิร์ต) จึงเน้นไปที่การแสดงต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับมือเช่น ภาษามือ การแสดงเงามือ และเป็นครั้งแรกของทีมงานที่ใช้เทคนิคพิเศษ สามารถทำให้ฝนตกลงบนเวทีคอนเสิร์ตได้ และฉากสะท้อนแสงโดยจำลองธรรมชาติที่งดงามในรูปแบบดารสะท้อนแสง สร้างความประทับใจให้กับผู้ชมอย่างยิ่ง

ศิลปะการแสดงที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 4
บทเพลงและการแสดงในคอนเสิร์ต

ตาราง 4 รายการการแสดง

ลำดับ	บทเพลง	ศิลปิน/ ศิลปินรับเชิญ	รูปแบบการแสดง
1	การแสดงเปิดคอนเสิร์ต	ธงไชย / Dancers	การแสดงเงามือ เปิด
2	เพลงบูมเมอแรง ,เพลงคืนนี้ไม่เหมือน	ธงไชย / Dancers	คอนเสิร์ต
3	คืนนั้น	ธงไชย / Dancers	ขับร้องและเต้น
4	เพลงหมอกหรือควัน	ธงไชย / Dancers	ขับร้อง และเต้น ภาษามือ
5	เพลงต่อเวลา	ธงไชย / Dancers	ขับร้องและเต้น
6	เพลงกราวกีฬา	ธงไชย / นักแสดง	ขับร้องและเต้นและโชว์การ
7	การแสดงละครเวที	ธงไชย / นักแสดง	เคลื่อนไหวย้ายฉาก
8	เพลง A Time For Us	ธงไชย / Dancers	การแสดงเชิงละครเวทีและ
9	เพลง Day – O	ธงไชย แมคอินไตย์	โชว์การฟันทาบ
10	เพลง Hitori No Seinen (Lonely Heart) เพลงการดี	ธงไชย / Dancers	การแสดงเชิงละครเวทีและ ขับร้อง เต้นรำ ขับร้อง และเต้นรำสไตล์ ฮาวาย ขับร้องและเต้น
11	Talk Show	ธงไชย/ หัทยา เกษสังข์	โชว์การอ่านสเปคโฆษณา
12	เพลงเจ้าสาวที่กลัวฝน,เพลงรักปอน	ธงไชย/ หัทยา เกษสังข์	อย่างรวดเร็ว
	ปอน,		ขับร้องและเต้นรำ
	เพลงคางคกร่าเริงเลย,เพลงป๊อป,		บรรยากาศฝนพรำ
13	เพลงวันของเรา	ธงไชย แมคอินไตย์	
14	เพลง Rhythm Of The Rain Talk Show	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้องประกอบบรรยากาศ ฝนตก
15	เพลงคู่กัด (Version บอร์ดเวย์),เพลง	ธงไชย / Dancers	ขับร้องและเต้นรำโดย
	คู่กัด (Version กลองยาว) เพลงคู่กัด		นำเสนอหลากหลายรูปแบบ
16	เพลงพักตรงนี้ , เพลงบ้านของเรา	ธงไชย / นักแสดง	ทั้งแบบบอร์ดเวย์และกลอง
17	เพลงจับมือกันไว้	ธงไชย / Dancers	ยาว
			โชว์ขับร้องเพลงประกอบ
			แสง สี แพนตาซี
			จบคอนเสิร์ต

ภาพประกอบ 13 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด ครั้งที่ 7

ที่มาของภาพโดย : th.wikipedia.org

ครั้งที่ 5 คอนเสิร์ตแบบเบิร์ดเบิร์ด “ตอน ความสุข ความทรงจำ ไม่มีที่สิ้นสุด” โดยคอนเสิร์ตครั้งนี้ทีมงานและ ธงไชย มีความคิดเห็นที่ตรงกันในการนำเสนอรูปแบบคอนเสิร์ต คือที่ผ่านมาในการจัดคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด ทั้ง 4 ครั้ง ธงไชย และทีมงาน ได้พยายามสร้างสรรค์งานในรูปแบบต่างๆมากมาย และหลากหลาย จนมาถึงในครั้งนี้นี้จึงต้องการสร้างสรรค์งาน ในรูปแบบที่ทำให้คนดูได้ย้อนกลับไปถึงเรื่องราวในอดีตที่ทำให้เราได้มารู้จักกัน ร่วมร้องเพลงและ ร่วมสนุกไปด้วยกัน จึงเกิดเป็นชื่อตอน ความสุข ความทรงจำ ไม่มีที่สิ้นสุด จัดขึ้นวันที่ 23 สิงหาคม -15 กันยายน พ.ศ. 2534 จัดแสดงที่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จำนวน 29 รอบ จำนวนผู้ชม 58,000 คน แหกกรี๊ดเชิญ คือ ลำตัดแม่ประยูร, สโมสรมี้งน้อย, ชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

คอนเสิร์ตแบบเบิร์ดเบิร์ด “ตอน ความสุข ความทรงจำ ไม่มีที่สิ้นสุด” ครั้งที่ 5 นี้ เป็นคอนเสิร์ตที่จำนวนรอบสูงสุดเป็นประวัติการณ์ของคอนเสิร์ตที่ทำการแสดงใน ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย และเป็นคอนเสิร์ตแรกของ ธงไชย ที่ใช้เวลาแสดงประมาณ 3 ชั่วโมง เป็นแสดงคอนเสิร์ตทั้งท้ายก่อนที่ ธงไชย จะขอยุติพักงานในวงการบันเทิงรวมถึงการแสดงคอนเสิร์ตชั่วคราวเป็นเวลา 2 ปี นับได้ว่าเป็นการนำเอาความสุข ความทรงจำ กับการแสดงครั้งที่ผ่านๆ มา กลับมาทำการแสดงอีกครั้ง เพื่อให้ผู้ชมย้อนไปในช่วงเริ่มต้นของคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ นี่คือการสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงในเชิงอิทธิพลความสุข ที่ได้รับการตอบรับจากผู้ชมและแฟนเพลงของ ธงไชย จนถือเป็นประวัติการณ์วงการศิลปินไทยในยุคนั้น

ศิลปะการแสดงที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5

บทเพลงและการแสดงในคอนเสิร์ต

ตาราง 5 รายการการแสดง

ลำดับ	บทเพลง	ศิลปิน / ศิลปินรับเชิญ	รูปแบบการแสดง
1		ธงไชย แมคอินไตย์	Talk Show ทักทายคนดู เปิดคอนเสิร์ต
2	เพลงจับมือไว้	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง และ เต้น
3	เพลงผู้ชายใจน้อย, เพลงคืนนี้ไม่	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง และ เต้น
4	เหมือนคืนนั้น	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้องและจอภาพแสดงภาพคนดู
5	เพลงขออ้อมหน่อย เพลงฝากไว้	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง และ การแสดงภาษามือ
6	เพลงหนอยากเป็นอะไร	ธงไชย / สโมสรมิ่งน้อย	ขับร้อง
7	เพลงDo Ra Me , เพลงร้องเพลง	ธงไชย / สโมสรมิ่งน้อย	ร้องประสานเสียง และ เต้น
8	กันหนอย เพลง So Lone Farewell	ธงไชย / สโมสรมิ่งน้อย	ร้องประสานเสียง และ เต้น
9	เพลง Memory, เพลง Somewhere Out , เพลง Unchained Melody , เพลง Speak Softly Love , เพลง That's Amore , เพลง Raindrops Keep Falling On My Head , เพลง I Just Called To Say I Love You , เพลง The Sound Of Silence	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้องเพลงรูปแบบ Medley Memory Collection (เพลงสากล)
10	การแสดงรำกลองยาว , รำลาวกระทปไม้,	ธงไชย / ชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย	โชว์การแสดงนาฏศิลป์ไทย
11	พ็อนกะลา การแสดงลำตัด ศิลปะวัฒนธรรมไทย	ธงไชย / ลำตัดแม่ประยูร	โชว์การแสดงลำตัด ศิลปะวัฒนธรรมไทย

ครั้งนี้จัดขึ้นในวันที่ 16 - 28 สิงหาคม 2537 สถานที่ทำการแสดง ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จำนวนรอบการแสดงคือ 16 รอบ และและจำนวนผู้ชม 32,000 คน

การกลับมาของคอนเสิร์ตครั้งนี้หลังจากหยุดพักเป็นเวลา 2 ปี จากประสบการณ์ที่ผ่านมา จึงทำให้การกลับมาครั้งนี้ ครบรส ครบถ้วนในเรื่องของการแสดงโชว์เด่น ประกอบเพลง รวมไปถึงการแสดงละครเพลงหรือ มิวสิคคัล ถือเป็นครั้งแรก ที่มีการแสดง มิวสิคคัลร่วมกับการแสดงคอนเสิร์ต และการเรียนเชิญศิลปินชั้นครูอย่างท่านอาจารย์เสรี หวังในธรรม บรมครูทางด้านศิลปะการแสดงทางนาฏศิลป์ร่วมแสดงในโชว์ “ลิเก” ได้อย่างลงตัว นับได้ว่าเป็นการนำเสนอศิลปะการแสดงของไทย มานำเสนอในรูปแบบคอนเสิร์ตอีกครั้ง ทำให้เกิดศิลปะการแสดงที่หลากหลายในเวทีคอนเสิร์ต และเป็นการสืบทอด เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมการแสดง อันดีงามของไทยให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย สร้างความสุข ความสนุก ความทรงจำที่ดีงามให้กับผู้ชมสมกับการรอคอยตลอด 2 ปีที่ผ่านมา

ศิลปะการแสดงที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 6

บทเพลงและการแสดงในคอนเสิร์ต

ตาราง 6 รายการการแสดง

ลำดับ	บทเพลง	ศิลปิน / ศิลปินรับเชิญ	รูปแบบการแสดง
1	เพลงมีเธอ , เพลงวันหนึ่ง วันนี้	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับ ร้อง เปี ด คอนเสิร์ต
2	เพลงเหมือนเป็นคนอื่น , เพลง อย่าต่อรองเพลงหัวใจ , เพลง เก็บใจเธอไว้	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง
3	เพลงถึงใจ	ธงไชย / Dancers	ขับร้อง และ เต้น
4	เพลงเหนื่อยไหม	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง
5	เพลงติดอยู่ในหัวใจ	ธงไชย / นัท มีเรีย	ขับร้อง
6	เพลงภารติ , เพลงครั้งเดียว คงไม่พอ	ธงไชย / Dancers	ขับร้อง และ เต้น
7	การแสดงลิเก	ธงไชย / อ.เสรี หวังในธรรม , ประสาท ทองอร่าม	การแสดงลิเก
8	Talk Show	ธงไชย แมคอินไตย์	ร้องเกริ่นก่อนเข้า
9	เพลงเธอ...ผู้ไม่แพ้	ธงไชย แมคอินไตย์	ช่วง ละครเพลง
10	เพลงใครจะรู้	ธงไชย / วันชัย เผ่าวิบูลย์	การ แสดง ละคร
11	เพลงลูกทะเล	นักแสดงประกอบละครเพลง	เพลง
12	เพลงวันวาน	ธงไชย แมคอินไตย์	การ แสดง ละคร
13	เพลงรักแท้	นัท มีเรีย	เพลง
14	เพลงพรุ้งนี้		

		ธงไชย, นัท มีเรีย, ดวงกมล ลิมเจริญ , ศรัทธา ศรัทธาทิพย์, นักแสดง ประกอบละครเพลง	การแสดงละคร เพลง
15	พายุ (เพลงบรรเลง)		การแสดงละคร เพลง
16	เพลงแฟนตาซีชีวิต	-	การแสดงละคร เพลง
17	เพลงเจ้าชายสไบ , เพลง	ธงไชย/นักแสดงประกอบละคร	การแสดงละคร
18	สไบ สไบ	เพลง	เพลง
19	เพลงอ้อมแขนที่ว่างเปล่า	ขจรศักดิ์ รัตนนิสสัย	การแสดงละคร
20	ท้าววล (เพลงบรรเลง)	ธงไชย / นัท มีเรีย	เพลง
21	เพลงรัตติกาล	-	
22	เพลงเธอคนเดียว	นักแสดงประกอบละครเพลง	
23	เพลงเวลาแห่งความหวัง	ธงไชย แมคอินไตย์	ดนตรีประกอบการ แสดงละครเพลง
24	เพลงรักแท้จริง	นักแสดงประกอบละครเพลง	การแสดงละคร
	เพลงลูกทะเล	ธงไชย / ขจรศักดิ์ , นัท มีเรีย นักแสดงประกอบละครเพลง	เพลง
			การแสดงละคร เพลง
			การแสดงละคร เพลง
			ดนตรีประกอบการ แสดงละครเพลง
			การแสดงละคร เพลง
			การแสดงละคร เพลง
			การแสดงละคร เพลง
25	เพลงเสียดาย , เพลงถึงใจ	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง และ เต้น
26	เพลงฝากใจไว้	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง / ปิด คอนเสิร์ต

ภาพประกอบ 15 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต ครั้งที่ 9
ที่มาของภาพโดย : th.wikipedia.org

ครั้งที่ 7 คอนเสิร์ตแบบเบิร์ดเบิร์ด “ตอน ละครเพลง อรุณ จอมยากับยาใจ” ถือเป็นครั้งแรกที่คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ได้นำเสนอความแปลกใหม่บนเวทีคอนเสิร์ต โดยการนำเสนอละครเพลงแบบเต็มรูปแบบ ละครเพลงที่มีนักแสดงประกอบ และร่วมแสดงด้วยมากมาย การนำเสนอเนื้อเรื่องผ่านบทเพลง บนเวทีคอนเสิร์ต การแสดงครั้งนี้ จัดขึ้นในวันที่ 15 - 30 เมษายน 2543 สถานที่ทำการแสดงคือ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย รวมจำนวนรอบการแสดง 20 รอบ และจำนวนผู้ชม 40,000 คน

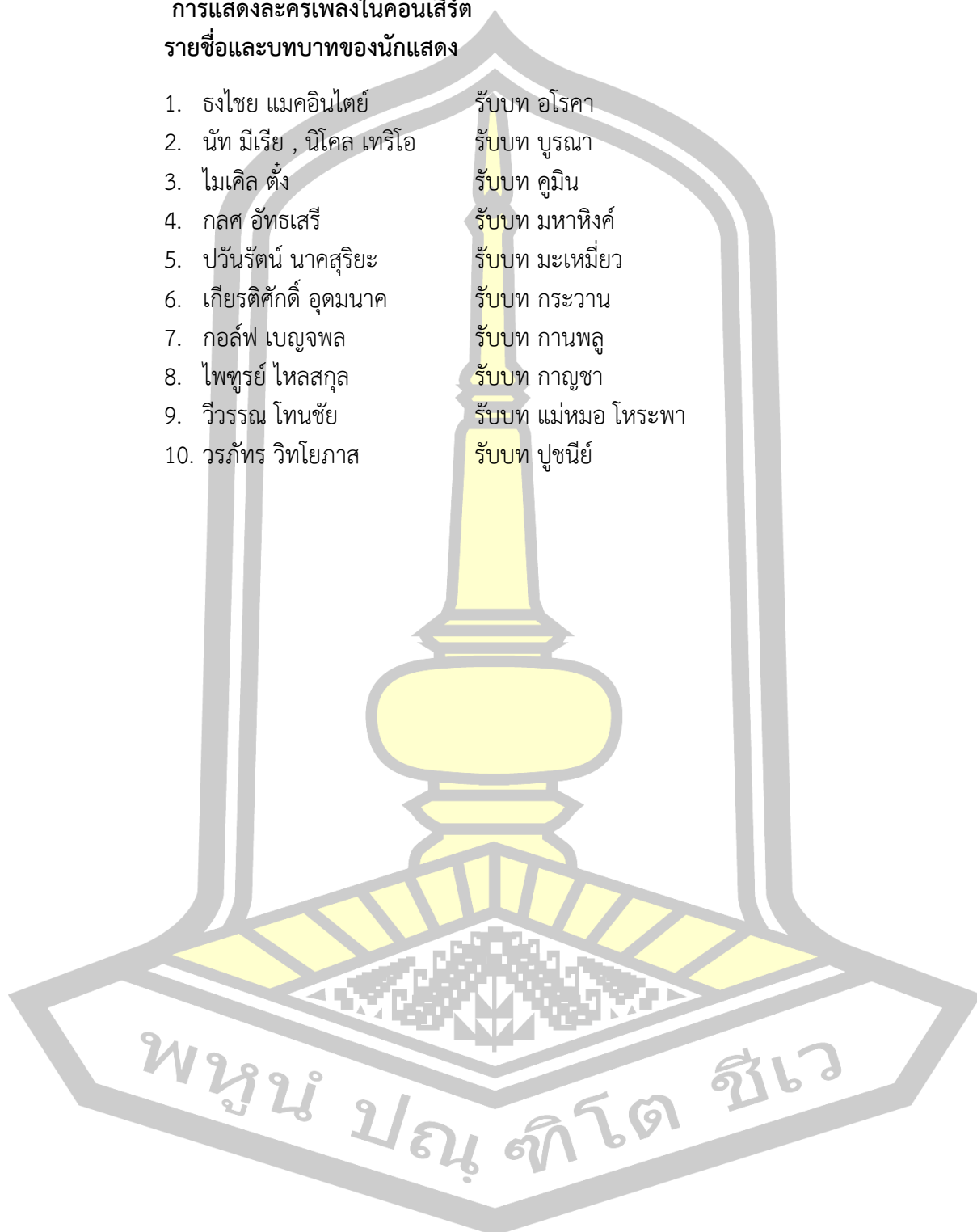
เป็นคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งแรกและครั้งเดียวที่นำเสนอในรูปแบบละครเพลงตลอดทั้งการแสดงคอนเสิร์ต หลังจากคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 6 ได้มีการแสดงคอนเสิร์ตผสมผสานกับการแสดงละครเวทีแล้วนั้น การแสดงครั้งนี้ถือเป็นบทพิสูจน์ความสามารถด้านศิลปะการแสดงอีกขั้นของ ธงไชย โดยครั้งนี้มีนักแสดง นักร้องรับเชิญ ร่วมแสดงด้วยนั้นคือ นัท มีเรีย , นิโคล เทริโอ รับบทนางเอกและสลับกันแสดงในแต่ละรอบ หลังที่ประสบความสำเร็จจากการทำมิวสิกคัลในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต ครั้งที่ 6 จึงสร้างความมั่นใจ และความท้าทายของทีมงานในการสร้างสรรค์คอนเสิร์ตมิวสิกคัลเพลงอย่างเต็มรูปแบบในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต ครั้งที่ 7 นี้ โดยเนื้อเรื่องแบ่งออกเป็น 3 องก์การแสดงคือ องก์ที่ 1 ชื่อสองโลกที่แตกต่าง กล่าวถึงโลกในความเป็นจริงและโรคแห่งเวทมนต์ องก์ที่ 2 ชื่อพบรักแล้วพลัดพราก กล่าวถึงความรักที่ไม่สมหวัง และองก์ที่ 3 ชื่อจอมยากับยาใจ ท้ายที่สุดแล้วความรักก็ชนะทุกอย่าง มิวสิกคัลครั้งนี้สร้างกระแสนิยมและความประทับใจให้กับผู้ชมอย่างมาก ด้วยองค์ประกอบ ฉาก แสง สี เสียง บทเพลง นักแสดงร่วม ที่มากด้วยความสามารถ จึงทำให้การแสดงแบบเบิร์ด เบิร์ตครั้งนี้เป็นการแสดงที่สมบูรณ์แบบอย่างยิ่ง

ศิลปะการแสดงที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 7

การแสดงละครเพลงในคอนเสิร์ต

รายชื่อและบทบาทของนักแสดง

1. ธงไชย แมคอินไตย์	รับบท อโรคา
2. นัท มีเรีย , นิโคล เทริโอ	รับบท บุรณา
3. ไมเคิล ตั้ง	รับบท คูมิน
4. กลศ อัทธเสรี	รับบท มหาหิงค์
5. ปวันรัตน์ นาคสุริยะ	รับบท มะเหมี่ยว
6. เกียรติศักดิ์ อุดมนาค	รับบท กระวาน
7. กอล์ฟ เบญจพล	รับบท กานพลู
8. ไพฑูรย์ ไหลสกุล	รับบท กาญชา
9. วิวรรณ โทนชัย	รับบท แม่หมอ โหระพา
10. วรภัทร วิทโยภาส	รับบท ปูชนีย์

ตาราง 7 รายการการแสดง

องค์ที่	ชื่อองค์	ฉากที่	ชื่อฉาก	บทเพลง	นักแสดง
1	ส่องโลกที่แตกต่าง	1 2 3	ตำนานเมือง ป่าหม่น...คน...กับ ยาพิษ ผีเสื้อ ดอกไม้ หุ่นข้าว และ ดวงดาว	อโรคา อโรคา และ คูมิน โลกของบุรณา พ่อกับลูก ถามดาว ฉันจะไป...เธอจะมา	อโรคา และ คูมิน และกองทัพบ บุรณา บุรณา / ปุชนีย์ บุรณา บุรณา/โหระพา/ หมาหิ้งค์ /กราวาน /กานพลู/อโรคา
2	พบรักแล้ว พลัดพราก	1 2 3 4 5	แรกพบ ทำหาย ครอบงำ อโรคากับกระจก (วิเศษ) มารยา	กฏ-กติกา เธอคือใคร ไม่ธรรมดา ทำไมไม่ลอง คูมินกำชับกานชา อโรคาของคุณ เสน่ห์หญิง	ม ห า หิง ค์ / มะเหมี่ยว อโรคา / บุรณา อโรคา /กระวาน / กานพลู อโรคา / บุรณา คูมิน / กาญชา อโรคา มะเหมี่ยว
2(ต่อ)	พบรักแล้ว พลัดพราก	6 7	ในฝัน สัญญา	ตามไปดูฝัน ไม่อาจควบคุม ทำไมต้องเธอ	อโรคา / บุรณา อโรคา / บุรณา / คู มิน/อโรคา
3	จอมยากับ ยาใจ	1 2 3 4 5 6 7 8	ยาใจ กับ ยาพิษ จอมยากลับคืนโลกมืด สลายอำนาจคูมิน ตำนานต้นไม้ รักแท้ ปาฏิหาริย์ธรรมชาติ รวมกันเป็นโลกเดียว แต่ยาใจ	พ่อกับลูก หมดศรัทธาในรัก ความรักตายแล้ว / ความจริงปรากฏ / ปลดปล่อย ตำนานต้นไม้ มองฉัน ฟังฉัน (ดนตรีประกอบการ แสดง) ยาของหัวใจ อโรคยาปรมาลาภา	บุรณา / ปุชนีย์ อโรคา อโรคา/โหระพา/คู มิน /กองทัพบทหาร โหระพา อโรคา (เทคนิคแสง สี เสียง บนเวที) อโรคา / บุรณา ร ว ม นั ก แ ส ต ง ทั้งหมด

ภาพประกอบ 16 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต ครั้งที่ 10

ที่มาของภาพโดย : th.wikipedia.org

ครั้งที่ 8 คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ 2003 “คอน TOGETHER ด้วยมือ ด้วยใจ ด้วยกัน” การแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งนี้ ถือเป็นครั้งสุดท้ายที่ได้จัดทำการแสดงในสถานที่เวที ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 8 นี้ จัดขึ้นในวันที่ 10 - 27 กรกฎาคม 2546 จำนวนรอบการ 21 รอบ (รวมรอบกาล่า) และจำนวนผู้ชม 42,000 คน จากคอนเสิร์ตมิวสิคคัลเพลงในครั้งที่ผ่านๆ มา หลังจากนั้นทีมงานและธงชัย ใช้เวลาประมาณ 3 ปี ในการสะสมข้อมูลต่างๆ ศึกษารูปแบบการแสดงที่แปลกใหม่ จึงเริ่มเตรียมงานและจัดคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 8

ครั้งนี้จากประสบการณ์ที่มากมายทางด้านดนตรีและการแสดง และจากการทุ่มเทมากกว่า 3 ปีนั้น จึงได้นำเอาความหลากหลายของดนตรีในหลายๆรูปแบบมาผสมผสานกับการแสดง เต้น ในรูปแบบของ ธงชัย พร้อมทั้งการเชิญศิลปินรุ่นใหม่ในยุคนั้น ที่กำลังได้รับความนิยมมาร่วมแสดงกับธงชัย อาทิเช่น โบ สุนิตา , รฐา โพธิ์งาม และนักดนตรีความสามารถระดับประเทศ โก๋ มิสเตอร์ แซกแมน (KOH Mr.Saxman) เป็นนักประพันธ์เพลง และเป็นนักดนตรีแซกโซโฟน ที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งในประเทศไทย นี่คือการสร้างสรรค์งานและการพัฒนางานภายใต้กระแสนิยมอย่างแท้จริง และการนำเสนอรูปแบบแนวเพลงดนตรี นานาชาติ เพื่อสร้างความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ในการรับชมการแสดงด้านดนตรี จึงทำให้เกิดการแสดงที่ผู้ชมได้รับความสุขในรูปแบบใหม่ๆ สอดคล้องกับคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ถือเป็นเอกลักษณ์ของคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ที่ผู้ชมยากที่จะคาดเดาว่าจะได้รับชมการแสดงในรูปแบบใดในแต่ละครั้ง

ศิลปะการแสดงที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 8

บทเพลงและการแสดงในคอนเสิร์ต

ตาราง 8 รายการการแสดง

ลำดับ	บทเพลง	ศิลปิน / ศิลปินรับเชิญ	รูปแบบการแสดง
1	เพลงจับมือกันไว้ / เพลงแฟนจำ	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง และเต้น
2	เพลงทำไมต้องเธอ	ธงไชย แมคอินไตย์	เปิดคอนเสิร์ต
3	เพลงกอดกัน	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง/ดนตรีจังหวะใหม่และฉายภาพจากคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ตโชว์ครั้งก่อน ๆ ขับร้อง และเต้น
4	เพลงบูมเมอแรง, เพลงอย่าต่อรอง	ธงไชย / โกว์ (Mr. Saxman)	ขับร้อง
5	หัวใจ	ธงไชย/สุนิตา/เสาวนิตย์ / หฤทัย / โกว์ (Mr. Saxman)	ขับร้อง
6	เพลงคืนนี้ไม่เหมือนคืนนั้น / เพลงรักเธอเสมอ	ธงไชย/สุนิตา/โกว์(Mr. Saxman)ธงไชย/เสาวนิตย์/โกว์(Mr. Saxman)	ขับร้อง
7	เพลงแพ้ใจ	ธงไชย/สุนิตา/โกว์(Mr. Saxman)	ขับร้อง
8	เพลงรักเธอที่สุด	ธงไชย/สุนิตา/โกว์(Mr. Saxman)	ขับร้อง
9	เพลงคนไม่สำคัญ	ธงไชย/สุนิตา/โกว์(Mr. Saxman)	ขับร้อง
10	เพลง No Matter What	ธงไชย/หฤทัย/โกว์(Mr. Saxman)	ขับร้อง
11	เพลงขอใจจริง ๆ (A cappella)	ธงไชย/สุนิตา/เสาวนิตย์ / หฤทัย / โกว์ (Mr. Saxman)	ขับร้องแบบประสานเสียง
12	เพลงใจให้ไป	ธงไชย/สุนิตา/เสาวนิตย์ / หฤทัย / โกว์ (Mr. Saxman)	ขับร้องแบบประสานเสียง
13	เพลงสาละวัน , เพลง Can't Take My Eyes Off You	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง และเต้น
14	เพลง What's a wonderful world	ธงไชย/ รฐา / แอนนิต้า	เปิดช่วงนานาชาติ
15	เพลง Hava Nagila	ธงไชย / บัณฑิต / พิมพ์ มาตา	ขับร้อง และเต้น
16	เพลง I Love You / Kimi Ga Ireba Sore De Li	ธงไชย / ไขนาคดอลล์	ขับร้อง และเต้น
17	เพลง Tian Can Bian , หมยนี้คะ	ธงไชย / ปวีณรัตน์	ขับร้อง และเต้น
18	เพลง Neele Gaganke Tale		ขับร้อง และเต้น
19	เพลง แก้วตา - แก้วโตว + มาทำไม		ขับร้อง และเต้น

		ธงไชย / รัชฎา / แอนนิต้า / บัวชมพู / พิมพ์มาดา / ไชน่าคอลลี/ปวันรัตน์	ขับร้อง และเต้น แนวจีน ขับร้อง และเต้น แนวอินเดีย ขับร้อง และเต้น
17	เพลงพักตรงนี้, เพลงเธอคนเดียว, เพลงเวลาแห่งความหวัง, เพลงรัก แท้จริง, เพลงพรุ้งนี้	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง ประกอบ แสงสี, โชว์เลเซอร์ , โชว์แฟนตาซี
18	เพลงโอโรคยาปรมาลาภา	ธงไชย แมคอินไตย์	
19	เพลงเล่าสู่กันฟัง , เพลงด้วยรักและ ผูกพัน , เพลงเหนื่อยไหม , เพลงหมั่น คอยดูแลและรักษาดวงใจ , เพลงคิดถึงทุกเวลา , เพลงหมอกหรือ ควัน , เพลงเงียบ ๆ คนเดียว , เพลงก็ เลิกกันแล้ว , เพลงถ่านไฟเก่า , เพลงก้อนหีนกับนาฬิกา, เพลงคู่แท้, เพลงความสุข ความทรงจำ ไม่มีที่ สิ้นสุด	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง และเต้น
20	เพลงจับมือกันไว้ , เพลงรักกันไว้เถิด	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง

ภาพประกอบ 17 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด ครั้งที่ 11

ที่มาของภาพโดย : th.wikipedia.org

ครั้งที่ 9 คอนเสิร์ตแบบเบิร์ดเบิร์ดโชว์ 2008 “ ตอน MAGIC MEMORIES อัจฉริยะแห่งความทรงจำ สิ่งเหล่านี้คือความเป็นเรา...ตลอดไป ” ในปี พ.ศ. 2551 ครั้งแรกที่จัดคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ กับสถานที่ใหม่ อิมแพ็ค เมืองทองธานี เป็นสถานที่ขนาดใหญ่ ที่สามารถรองรับผู้ชมได้มากถึง 10,000 คน ต่อ 1 รอบการแสดง และอีกครั้งกับการสร้างปรากฏการณ์ จำนวนรอบการแสดงถึง 12 รอบการแสดง และผู้ชมถึง 120,000 คน และเว็บไซต์ Sanook.com ได้จัดอันดับให้เป็นหนึ่งในคอนเสิร์ตที่ยอดนิยมที่สุดแห่งปี

โดยมีรูปแบบของคอนเสิร์ตทั้งร้อง เล่น เล่นโชว์ ทุกรูปแบบ พร้อมแขกรับเชิญที่มาร่วมสร้างความสนุกอย่างมากมาย นอกจากการแสดงคอนเสิร์ตแล้ว ยังมีการโชว์ในรูปแบบของโรแมนติค ดราม่า และแฟนตาซี กับความอลังการของโชว์ที่มาพร้อมกับเรือลำใหญ่บนเวทีพร้อมแขกรับเชิญเรียกเสียงหัวเราะจากนักแสดงตลกนอกจากนั้นมีการโชว์เทคนิคการแสดงในรูปแบบเลเซอร์รูปคนแล้วกลายเป็นนกบินผ่านคนดูคอนเสิร์ต (เหมือนที่เคยโชว์เมื่อปิดคอนเสิร์ตแบบเบิร์ดเบิร์ดโชว์ ครั้งที่ 3 เมื่อปี 2532) ระบบแสงสีเรียงแสงของ ผีเสื้อ ดอกไม้ และ ปิดท้ายด้วย มิน้ำพุหลายหลากสีพุ่งขึ้นลงบนขอบเวที คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งนี้ได้รวบรวมความตื่นตา ตื่นใจ ความสนุก ความสุขที่ผ่านมาของคอนเสิร์ตครั้งก่อนนำกลับมาสร้างความประทับใจให้กับผู้ชมอีกครั้ง และยังสร้างความทรงจำเดิมในที่ใหม่ สร้างความทรงจำที่ดี งดงามอย่างมากให้กับผู้ชมและศิลปิน พร้อมทีมงานอีกด้วย

ศิลปะการแสดงที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 9

บทเพลงและการแสดงในคอนเสิร์ต

ตาราง 9 รายการการแสดง

ลำดับ	บทเพลง	ศิลปิน / ศิลปินรับเชิญ	รูปแบบการแสดง
1	เพลงวันของเรา , เพลงมีเธอ	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง เพลง เปิด
2	เพลงบูมเมอแรง	ธงไชย แมคอินไตย์	คอนเสิร์ต
3	เพลงคิดถึงทุกเวลา	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง และเต้น
4	เพลงอย่าหลบตาฉัน , เพลงทำหลอม , เพลงเรือนแพ , เพลงยามรัก	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง และเต้น
	เพลงหมอกหรือควัน	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้องและเล่นกับคนดู
5	เพลงช่วยรับที	ธงไชย แมคอินไตย์	
6	เพลงคนไม่มีแฟน	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง ประกอบภาษามือ
7	เพลงไอ้ละหนอ...My love	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง ขับร้องและเต้นดนตรี จังหวะใหม่ ขับร้อง และเต้น

8	เพลงแฟนจ๋า, เพลงแก้วตา – แก้ว โตว เพลงไม่ใช่แฟนทำแทนไม่ได้ เพลงไว้ใจได้กา เพลงรักกันมัย	ธงไชย / ชลดา / เชนนิจ / สาวิกา ธงไชย / ชลดา ธงไชย / เชนนิจ ธงไชย / สาวิกา	ขับร้อง และเต้น
9			โชว์ตลกหน้าม่าน
10	รักหนักแน่น (A cappella)	ธงไชย/ค่อม ขวนชื่น / โกะตี้ / ยม เป็นต่อ /	ขับร้อง และเต้น
11	เพลงวันวาน, เพลงเหงาเพลงมีแต่ คิดถึง, เพลงเถียงกันทำไม, เพลง ทำไมต้องเธอ, เพลงใต้แสงจันทร์	วอก เป็นต่อ ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง
12	-	ยม เป็นต่อ/วอก เป็นต่อ/ อู๊ด เป็นต่อ	โซ วั ค ลี น ม นุ ช ย์ (Wave) / คลื่นทะเล โดยผู้ชมในคอนเสิร์ต
13	เพลงวันวาน, เพลงเหงา, เพลงมีแต่ คิดถึง, เพลงเถียงกันทำไม, เพลง ทำไมต้องเธอ, เพลงใต้แสงจันทร์	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง
14	เพลงคืนนี้ไม่เหมือนคืนนั้น (	ดา Endorphine / แก้ม	ขับร้อง และเต้น
15	Ballroom Version) เพลงอ้อมแขนที่ว่างเปล่า	The Star ธงไชย / นัท มีเรีย	ขับร้อง
16	เพลงเธอคนเดียว, เพลงถามดาว	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง
17	เพลงชีวิตลิขิตเอง	ธงไชย / นันทิดา	ขับร้อง
18	เพลงเธอผู้ไม่แพ้	ธงไชย / นันทิดา / ดา Endorphine / แก้ม	ขับร้อง
19	เพลงเล่าสู่กันฟัง	The Star ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง และขึ้นคอน กระเข้าไปหาคนดู
20	เพลงความสุข ความทรงจำ ไม่มีที่ สิ้นสุด	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้องประกอบแสง สี และขับร้องประกอบ น้ำพุดรอบเวที
21	เพลงนางนวล, เพลงพักตรงนี้,	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง และเต้น
22	เพลงโลกสวยด้วยมือเรา		โชว์เลเซอร์ และโชว์
23	เพลงจับมือกันไว้	ธงไชย แมคอินไตย์	แฟนตาซี

	เพลงชาติก่อนมาลี...ชาตินี้แคโรน , เพลงมาทำไม , เพลงพริกขี้หนู , เพลงคู่กัด	ขับร้อง และ เต้น ประกอบแสง สี เสียง ขับร้อง และเต้นปิด ท้ายคอนเสิร์ต

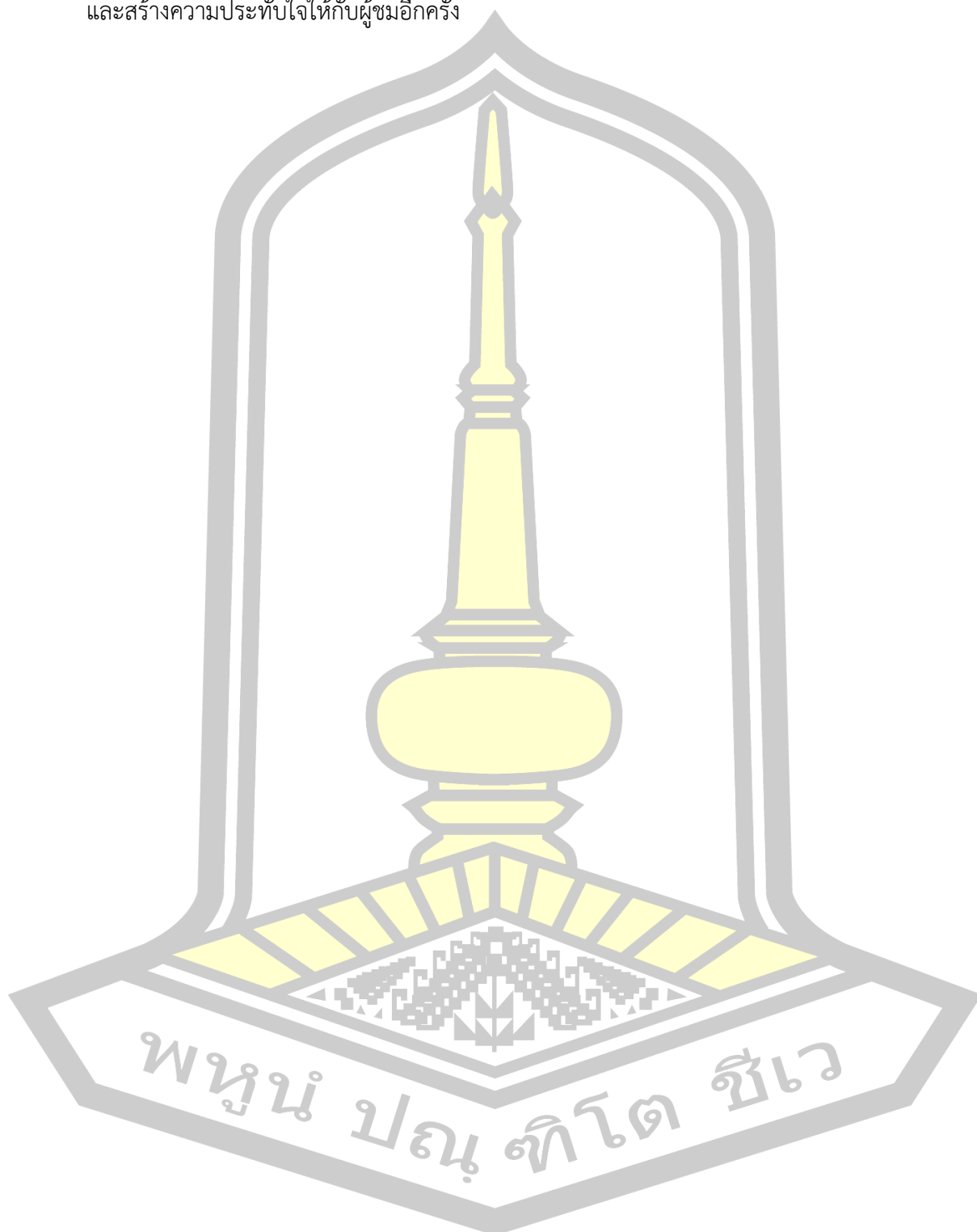

ภาพประกอบ 18 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต ครั้งที่ 10
ที่มาของภาพโดย : th.wikipedia.org

ครั้งที่ 10 คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ 2012 “ตอน วันของเรา Young อยู่” หากนึกย้อนกลับไป กับคอนเสิร์ตที่ผ่านมาทั้ง 9 ครั้ง จนมาถึงครั้งนี้คือ ครั้งที่ 10 คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ตอน วันของเรา Young นั้นหมายถึงแนวคิดที่นำมาเป็นชื่อตอนการแสดงในครั้งนี้ แม้เวลาจะผ่านไปกี่ปี ความสุขที่ รัชชชัย มอบให้กับคนดู ยังคงอยู่ คอนเสิร์ตที่มีผู้ชมคอนติตตาม และสนับสนุนผลงานนี้ ยังมีอยู่ และในปี พ.ศ. 2555 ซึ่งเป็นวาระฉลอง 25 ปี ของแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ได้จัดขึ้นที่ อิมแพ็คเมืองทองธานี จากการจำหน่ายบัตรต่อเนื่องในคราวเดียว สร้างปรากฏการณ์ยอดผู้ชมสูงสุดในเมืองไทย กว่า 100,000 คน จาก 10 รอบการแสดง ถือได้ว่าเป็นการแสดงรูปแบบคอนเสิร์ตที่ได้รับกระแสนิยมมาโดยตลอด หากมีการแสดงเกิดขึ้น

และในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งนี้เป็นการรวมเพลงในอดีตของเบิร์ด ร่วมกับศิลปินอื่นๆด้วย มีการแสดงละครเพลงต่อจากละครโคราในแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 7 พร้อมทั้งช่วงแฟนตาซีโชว์ด้วยการแสดงแสง สี เสียง ที่จำลองขึ้นเป็นท้องทะเล ประกอบบทเพลง และการแทรกศิลปะวัฒนธรรมไทยโดยการนำนาฏยศาสตร์ หุ่นละครเล็กของโจหลุยส์ พร้อมกับการนำเสนอเพลงเร็วแบบต่อเนื่องให้ผู้ชมได้ร่วมเต้นและสนุกสนานไปด้วยกัน และปิดท้ายกับฉากน้ำพุขนาดใหญ่ที่ขึ้นลงตามจังหวะเพลงบนเวที นับได้ว่าเป็นคอนเสิร์ตที่สมบูรณ์แบบ ทั้งหมดที่กล่าวมา คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด

เบิร์ต โช่ว 2012 “ตอน วันของเรา Young อยู่ครั้งที่ 10 ถือเป็นการสร้างปรากฏการณ์กระแสนิยม
และสร้างความประทับใจให้กับผู้ชมอีกครั้ง

ศิลปะการแสดงที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 10

บทเพลงและการแสดงในคอนเสิร์ต

ตาราง 10 รายการการแสดง

ลำดับ	บทเพลง	ศิลปิน / ศิลปินรับเชิญ	รูปแบบการแสดง
1	เพลงอยู่คนเดียว	นักแสดง Yong เบิร์ด	โชว์ร้องเพลงก่อนเริ่มคอนเสิร์ต
2	เพลงจับมือกันไว้ , เพลงบูมเมอแรง	ธงไชย แมคอินไตย์	VTR เปิดตัว นับวัน (เวลา)ของเรา
3	เพลงคีนี่ไม่เหมือนคีนี่นั้น, เพลงภารดี, เพลงครั้งเดียวคงไม่พอ, เพลงแฟนจ๋า, เพลงแก้วตา-แก้วโตว, เพลงมาทำไม	ธงไชย แมคอินไตย์	Medley Dance Show
4	Talk Show	โก๊ะดี และ ตู่กี้	Sport Day สนทนาตลก
5	เพลงคิดถึงทุกเวลา	สุดารัตน์	หน้าม่าน
6	เพลงรักหนักแน่น	ธงไชย แมคอินไตย์ ธงไชย แมคอินไตย์/ โก๊ะดี และ ตู่กี้ สุดารัตน์	ขับร้อง และป่นจักรยาน รอบฮอลล์ ขับร้อง และป่นจักรยาน รอบฮอลล์
7	เพลงไม่แข่งยิ่งแพ้, เพลงเธอ...ผู้ไม่แพ้	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง
8	เพลงร้องเพลงกันหน่อย, เพลงโด้ เร มี	นันทิดา /ชนม์ทิดา	ขับร้อง และ เต้น
9	เพลงเรามีเรา, เพลงมีเธอ, เพลงรักเธอเสมอ	ธงไชย,นันทิดา และ	ขับร้อง
10	เพลงทำไมต้องเธอ (A cappella)	ฐิติมา	ขับร้องแบบประสานเสียง
11	เพลงนับวัน(เวลา)ของเรา,เพลงหมอกหรือควัน,เพลงคนไม่มีแฟน,เพลงผิดตรงไหน,เพลงอย่ารักกันเลย,เพลงอย่าทำอย่างนี้ไม่ว่ากับใคร...เข้าใจไหม,เพลงอย่าต่อรองหัวใจ,	ธงไชย,นันทิดา,ฐิติมา ชนม์ทิดา และเต็มฟ้า	ขับร้อง Medley To Remember
12	เพลงก่อนหिनกับนาฬิกา เพลงคิดมาก,เพลงกรุณาฟังให้จบ,เพลงใจ นักเลง, โปรดส่งใครมารักฉันที,เพียงกระซิบ	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง Medley Rock

13	เพลงโอโรคาและคูมิน	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง
14	เพลงไม่ธรรมดา, เพลงต้นแอ็บแอ็บ	ธงไชย แมคอินไตย์/ โก๊ะตี้ และ ตู๊กกี้	ขับร้องและแสดงละคร เพลง
15	เพลงทำไมไม่ลอง, เพลงกลับมาเป็น	สุดาร์ตน์	
16	เหมือนเดิมได้ไหม	ธงไชย และ ชมพู่	ขับร้องและแสดงละคร
17	เพลงปลดปล่อย	อารยา	เพลง
18	เพลงยาของหัวใจ	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง
	เพลงโอโรคาปรมาลาภา	ธงไชย และ ชมพู่	ขับร้องและแสดงละคร
		อารยา	เพลง
		ธงไชย /ชมพู่	ขับร้องและแสดงละคร
		อารยา/โก๊ะตี้ /ตู๊กกี้	เพลง
19	เพลงมีแต่คิดถึง	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้องและVTR.ย้อน
20	เพลงฝากฟ้าทะเลฝัน	ธงไชย แมคอินไตย์	อดีตแขกรับเชิญในแบบ
			เบิร์ด เบิร์ด โชว์
21	เพลงด้วยรักและผูกพัน	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้องและโชว์แฟนตาซี
			กับหุ่นกระบอกโจหลุยส์
			ศิลปวัฒนธรรมไทย
			ขับร้องและขึ้นคอน
			กระเข้าไปหาคนดู
22	เพลงพูดด้วยก็ไม่วิตด้วย, เพลงโอ้ละหนอ..	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง และ เต้นร่วมกับ
	My Love , เพลงพริกขี้หนู , เพลงคู่กัด, เพลง		Dancers
	ชาติก่อนมาลี..ชาตินี้แครอน, เพลงเรามา		
23	Sing , เพลงให้ทำ	ธงไชย/ศิลปินรับ	
	เพลง Too Much So Much Very Much	เชิญ	ขับร้อง และ เต้นร่วมกับ
			Dancers
24	เพลงความสุข ความทรงจำ ไม่มีที่สิ้นสุด	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้องประกอบน้ำพุ
			รอบเวที ปิดท้ายจบการ
			แสดงคอนเสิร์ต

ภาพประกอบ 19 ภาพโปสเตอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด ครั้งที่ 11

ที่มาของภาพโดย : th.wikipedia.org

ครั้งที่ 11 คอนเสิร์ตแบบเบิร์ดเบิร์ดโชว์ 2018 “ตอน DREAM JOURNEY” (ดรีม เจอร์นีย์) ในปี พ.ศ. 2561 เป็นปีที่ 32 นับจากคอนเสิร์ตแบบเบิร์ดเบิร์ดโชว์ครั้งแรก โดยจัดที่ อิมแพ็ค เมืองทองธานี จำนวนรวม 5 รอบซึ่งบัตรการแสดงจำหน่ายหมดทุกที่นั่ง ผู้ชม 50,000 คน และมีการเปิดรอบรีสเตจอีก 2 รอบการแสดงในเดือนมีนาคม 2562 รวมแล้ว 7 รอบการแสดง ในการแสดงคอนเสิร์ตครั้งนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรเป็นการส่วนพระองค์ เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน โดยก่อนหน้านั้นในรอบวันที่ 17 พฤศจิกายน พลุกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ก็ได้เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรเป็นการส่วนพระองค์ด้วยเช่นกัน

ด้วยรูปแบบการสร้างสรรค์โชว์ให้มีความตื่นตาตื่นใจ และมีความสุขไปกับเสียงเพลง รวมถึงเสน่ห์เฉพาะตัวของ เบิร์ด ธงไชย หลากหลายองค์ประกอบของการแสดง รวมถึงประสบการณ์ในการพัฒนาโชว์ให้ดีขึ้นในทุกๆ ครั้ง จึงทำให้การแสดงครั้งนี้เป็นกระแสที่ถูกกล่าวถึงในสื่อทางโทรทัศน์และสื่อโซเชียล ส่งผลให้ศิลปินรับเชิญในคอนเสิร์ตครั้งนี้เป็นที่รู้จักมากขึ้น และได้แสดงความสามารถหลากหลายนอกเหนือจากการแสดงละครทีวี เช่น แต้ ณัฐพร นางเอกดังมีความสามารถพิเศษในการเต้น และ ปราง กัญญ์ณรัณ มีความสามารถทางด้านดนตรี คือการเล่นไวโอลิน คอนเสิร์ตแบบเบิร์ดเบิร์ด จึงถือได้ว่าเป็นคอนเสิร์ตที่ทำทลายความสามารถของนักแสดงรุ่นใหม่ พร้อมทั้งให้โอกาสทางการใช้ฝีมือทางด้านอื่นๆ ถือเป็นเวทีที่มอบโอกาสและความสำเร็จไปพร้อมๆ กัน

ศิลปะการแสดงที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 11

บทเพลงและการแสดงในคอนเสิร์ต

ตาราง 11 รายการการแสดง

ลำดับ	บทเพลง	ศิลปิน / ศิลปินรับเชิญ	รูปแบบการแสดง
1	เพลงมีแต่คิดถึง , เพลงกว่าจักรวาล	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้องเพลง เปิด
2	เพลงบูมเมอแรง 2018	ธงไชย แมคอินไตย์ /	คอนเสิร์ต
3	เพลงคืนนี้ไม่เหมือนคืนนั้น, เพลงภารดี ,	Dancers	ขับร้อง และเต้น
4	เพลงครั้งเดียวคงไม่พอ, เพลงลองซิจ๊ะ	ธงไชย แมคอินไตย์ /	ขับร้อง และเต้น
5	เพลงซอม่ได้	Dancers	
6	เพลงสบาย สบาย , เพลง Okay (A cappella)	ธงไชย แมคอินไตย์ /	ขับร้อง และเต้น
7	เพลงหมอกหรือควัน	Dancers	ขับร้องประสานเสียง + เต้น
8		ธงไชย แมคอินไตย์ /	
9		Dancers	ขับร้อง ประกอบภาษามือ
10		ธงไชย แมคอินไตย์ /	
11		Dancers	
12		ธงไชย แมคอินไตย์ /	
13		Dancers	
14	เพลงชีวิตลิขิตเอง , เพลงสิ้นสุดคือจุดเริ่มต้น , เพลงเธอ...ผู้ไม่แพ้	ธงไชย / ปองกูล / ปราโมทย์	ขับร้อง และสนทนาหน้าม่าน
15	เพลงขอจันทร์	ปองกูล / ปราโมทย์	ขับร้อง
16	เพลงรัก	ธงไชย / ปรางกัญญ์ณรัณ	ขับร้อง และเต้นรำ
17	เพลงแก้วตา - แก้วโต	ธงไชย แมคอินไตย์ /	ขับร้อง และเต้น
18	เพลงชั้นหมากระต๊อใจ, เพลงไอ้ละหนอ...	Dancers	ขับร้อง และเต้น
19	My Love	ธงไชย แมคอินไตย์ /	
20	เพลงลอยกระทง	Dancers	ขับร้อง และเต้น
21		ธงไชย แมคอินไตย์ /	
22		Dancers	
23	เพลงหมั่นคอยดูแลและรักษาดวงใจ , เพลงอย่าต่อรองหัวใจ, เพลงก้อหนีกับนาฬิกา , เพลงก็เลิกกันแล้ว	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง

14	,เพลงเจี๊ยบๆ คนเดียว ,เพลงคนไม่มีแฟน , เพลงไม่แข่งยิ่งแพ้ ,เพลงผิดตรงไหน ,เพลง เหนียวไหม ,เพลงถ่านไฟเก่า, เพลงทำไมต้องเธอ, เพลง เล่าสู่กันฟัง จับมือกันไว้ + รักหนักแน่น	ธงไชย/นัก วอลเลย์บอลทีมชาติ ไทย	ขับร้อง และเต้น
15	เพลงอย่าทำอย่างนี้ไม่ว่ากับใคร...,เพลง เข้าใจไหม ,เพลงชอบใจจริง ๆ	ธงไชย / ปองกูล / ปราโมทย์	ขับร้อง และเต้น
16	เพลงพริกขี้หนู ,เพลงคู่กัด	ธงไชย / Dancers	ขับร้อง และเต้น
17	เพลงรักกันมัย ,เพลงคุกกี้เสี่ยงทาย (Piano Version)	ธงไชย / ณฐพร BNK 48	ขับร้อง และเต้น
18	เพลงคุกกี้เสี่ยงทาย	ธงไชย / BNK 48	ขับร้อง และเต้น
19	เพลงหยดน้ำ	BNK 48	ขับร้องประสาน
20	เพลงแฟนจำ	ธงไชย/ Dancers	เสียง + เต้น
21	เพลงเรามา Sing , เพลงให้ทำ	ธงไชย/นัก/แคท/จิน	ขับร้อง และเต้น
22	เพลงชาติก่อนมาลี...ชาตินี้แคโรล	ธงไชย/แขกรับเชิญทุก	ขับร้อง และเต้น
23	เพลง Too Much So Much Very Much	ท่าน/Dancers	ขับร้อง และเต้น
24	เพลงความสุข ความทรงจำ ไม่มีที่สิ้นสุด	ธงไชย แมคอินไตย์	ขับร้อง และปิด คอนเสิร์ต

พัฒนาการการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ นับจากคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 1 ผ่านไปได้รับการตอบรับจากผู้ชม และสื่อมวลชนเป็นอย่างดี ทีมผู้สร้างสรรค์ นำทีมโดยผู้กำกับการแสดงคือ บุชบา ดาวเรือง ในยุคนั้นจนถึงปัจจุบัน บุชบา ดาวเรืองคือผู้คิดสร้างสรรค์ และดูแลผลงานของ ธงไชย แมคอินไตย์มาโดยตลอด ธงไชย แมคอินไตย์ก่อนจะมีคอนเสิร์ต มีผลงานเพลงให้ผู้ชมและผู้ฟังติดตามผลงานมาโดยตลอด ในช่วงยุคปี 2530 คือยุคของวงการเพลงไทยสากล ยุคของคลื่นวิทยุ และมีศิลปินหลากหลายแนวเพลง ธงไชย แมคอินไตย์ คือศิลปินที่มีผลงานมาก และเป็นกระแสดังไปทั่วประเทศไทย ดังนั้นกระบวนการการสร้างสรรคการแสดงและการบริหารจัดการ จึงเกิดจากในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 1 คือการนำเอาบทเพลงที่ได้รับความนิยม นำมาเรียงลำดับความนิยม ปรับดนตรีให้มีความทันสมัยมากขึ้นตามยุคสมัยและกระแสนิยม รวมถึงการสร้างสรรคการแสดง รูปแบบการแสดงเพื่องานคอนเสิร์ตขึ้นมานั้นคือ การเต้นประกอบเพลงของนักเต้น หรือ ในปัจจุบันเรียกว่า Dancers การผสมผสานศาสตร์แห่งศิลปะการแสดงเข้าด้วยกันทั้งดนตรี และศาสตร์ของการแสดงเข้าด้วยกัน จนเกิดเป็นการแสดงที่สมบูรณ์และลงตัวและถูกถ่ายทอดโดยศิลปินที่มากด้วยความสามารถทั้งการในร้องและเต้น นั่นคือกระบวนการคิดสร้างสรรค์การแสดง

ภายใต้องค์ประกอบที่สมบูรณ์ จึงทำให้การแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต สร้างความประทับใจให้กับผู้ชมเสมอ จากความคิดอยากลอง อยากทำ การไม่หยุดนิ่งกับความคิดที่จะสร้างสรรค์ผลงานด้านการแสดงคอนเสิร์ตจุดเริ่มต้นจากการเปิดตัวศิลปิน ธงไชย แมคอินไตย์ โดยการแสดงคอนเสิร์ตในรูปแบบการร้องเพลงประกอบการแสดงดนตรีสด ต่อยอดพัฒนาตนเองทั้งศิลปินและทีมงานโดยการนำเสนอการร้องเพลงประกอบการแสดง และการนำเสนอแนวเพลงที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น รวมถึงการนำเอาเอกลักษณ์ศิลปะการแสดงในรูปแบบวัฒนธรรมไทยมาร่วมแสดงในคอนเสิร์ต ความสนุกที่จะสร้างสรรค์ผลงาน ได้พัฒนามาจนถึงการนำละครเพลง ละครเวทีมานำเสนอในรูปแบบคอนเสิร์ต ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำหายความสามารถทั้งตัวศิลปินเองและทีมงาน รูปแบบการนำเสนอที่ยังคงอยู่ควบคู่ไปกับการพัฒนาคือ กลวิธีการสื่อสารระหว่างศิลปินและผู้ชม การสร้างความผูกพัน ผวนกับผลงานเพลงที่ได้รับการยอมรับและเป็นกระแสนิยมเสมอมา คือความเชื่อมโยงที่ทำให้ ธงไชย แมคอินไตย์ได้รับการตอบรับที่ดีเสมอมาจากแฟนเพลงและผู้ชม รูปแบบการพัฒนางานแสดงที่ทีมงานและศิลปินกล้าที่จะเปลี่ยนและนำเสนอผลงานใหม่ เดินทางศึกษาค่านิยมต่างๆในแต่ละช่วงยุคสมัย การนำศิลปินดารา นักแสดงที่มีชื่อเสียงและเป็นที่นิยมในแต่ละยุคมาร่วมแสดง นั่นคืออีกหนึ่งความกล้าที่ปรับปรุงผลงาน และยอมรับให้เกียรตินักแสดงท่านอื่น มาร่วมสร้างสีสัน ผสมผสานกับการนำเสนอรูปแบบการแสดงที่หลากหลาย เทคโนโลยีต่างๆที่พัฒนาตามยุคสมัยนำเข้ามาสนับสนุนการแสดงให้เกิดความตื่นตา ตื่นใจสำหรับผู้ชม ถือเป็นจุดสำคัญที่ทำให้คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ในแต่ละครั้งที่ผ่านเป็นที่น่าสนใจและให้ผู้ชมให้การตอบรับและประสบความสำเร็จมาโดยตลอด

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ทั้ง 11 ครั้งที่ผ่าน ผู้วิจัยพิจารณาข้อมูล และทบทวนข้อมูลเบื้องต้นตามเนื้อหาที่กล่าวมา พบว่าหากจะดำเนินการวิจัยเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และการดำเนินการวิจัย คือ ศึกษาและวิเคราะห์กระบวนการสร้างสรรค์ การบริหารจัดการและ พัฒนาการศิลปะการแสดงในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ตโชว์ และ ศึกษาและวิเคราะห์กลวิธีการในการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ตโชว์ ในรูปแบบการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย จำนวน 3 ครั้ง ในช่วงปีพ.ศ. 2530 และ ปีพ.ศ. 2534 และปีพ.ศ. 2561 ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ทั้ง 3 ครั้งดังต่อไปนี้

- คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2 “ตอนอีกแบบ” ปี พ.ศ. 2530
- คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5 “ตอน ความสุข ความทรงจำ ไม่มีที่สิ้นสุด” ปี พ.ศ. 2534
- คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 11 “ตอน Dream Journey ” (ดรีมเจอร์นีย์) ปี พ.ศ. 2561

4.2 กระบวนการสร้างสรรค์และการบริหารจัดการ การผลิตการแสดงรูปแบบที่ส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมไทยในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์

โดยจัดระเบียบเรียบเรียงฐานข้อมูลและ องค์ความรู้ด้านกระบวนการความคิดสร้างสรรค์ และขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ภายใต้วิธีการวิจัยและการการศึกษาหาข้อมูลตามหัวข้อต่อไปนี้

4.2.1 คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2

1) กระบวนการสร้างสรรค์

(1) การกำหนดแนวคิดการออกแบบการแสดง สำหรับแนวคิดการสร้างผลงานคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2 “ตอนอีกแบบ” ที่จัดขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2530 คอนเสิร์ตครั้งนี้มีพัฒนาการ จากคอนเสิร์ตครั้งที่ 1 อย่างเห็นได้ชัดโดยวิธีการศึกษาข้อมูลจากตัวศิลปิน เป็นหลักในดำเนินการ การ สร้างงานและต่อยอดด้านการแสดงที่จะปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2 นี้ บุชบา ดาวเรือง โปรดิวเซอร์หลักของทีมงานในตอนนั้น ได้ศึกษาแนวทางการทำงานครั้งนี้ โดยการศึกษา ข้อมูลตัวศิลปิน และข้อมูลจากผู้ชมในการจัดครั้งแรกที่ผ่านมา นั่นคือการศึกษาหาข้อมูลเพื่อนำมาสู่ กระบวนการสร้างสรรค์งาน

ภาพประกอบ 20 บุชบา ดาวเรือง (โปรดิวเซอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์)

ที่มาของภาพโดย : รายการเรื่องของเรื่อง

ศึกษาข้อมูลจาก ศิลปิน อันได้แก่ การศึกษาถึงความสามารถ ความถนัดในด้านการแสดง ңызัย แมคอินไตย์เป็นผู้มีความสามารถด้านการร้องเพลงในทุกๆรูปแบบ เช่น ร้องเพลงไทย ,เพลงสากล รวมไปถึงเพลงภาษาต่างประเทศ และยังมีความสามารถในการร้องเพลงประกอบการแสดงของ ไทย เช่น ลำตัด และ ลิเก อีกทั้ง ңызัย แมคอินไตย์ยังชื่นชอบการเต้นรำ ฟ้อนรำ เป็นพิเศษ ңызัย คิดเสมอว่า “ ในวันนี้เขาเป็นศิลปินและผู้ชมเป็นของตัวเองแล้ว มีผู้ชมที่พร้อมจะติดตามชมผลงาน การแสดงของเขา เขาจะทำทุกอย่างเพื่อให้ผู้ชมของเขามีความสุข ” (บทสัมภาษณ์ ңызัย แมคอินไตย์) เมื่อได้ทราบถึงข้อมูลและความพร้อมความถนัดในการแสดงด้านต่างๆของศิลปิน ขั้นตอนการดำเนินการต่อไปคือ การหาข้อมูลในการจัดสรรครายการ การแสดง เพื่อจัดหาทีมงานที่ เกี่ยวข้องและร่วมสร้างสรรค์การแสดงสำหรับศิลปินต่อไป

จากการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 1 ที่ผ่านทีมงานพบว่านอกจาก ธงไชย แมคอินไตย์ จะมีความสามารถด้านการร้องเพลง การเต้นในรูปแบบต่างๆ และการสื่อสารกับผู้ชมอย่างเป็นกันเองในรูปแบบ วาไรตี้ ทอล์คโชว์จนเกิดความประทับใจแล้วนั้น อีกหนึ่งการแสดงที่น่าสนใจและเป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย คือ การฟ้อนรำ การแสดงนาฏศิลป์ของไทย ซึ่งเมื่อทีมงานนำเสนอการแสดงรูปแบบนี้กับ ธงไชย แมคอินไตย์ เพื่อปรึกษาหารือในความเป็นไปได้สำหรับการแสดง การฟ้อนรำ นาฏศิลป์ของไทย ที่ ธงไชย แมคอินไตย์ เองไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนนั้น ธงไชย แมคอินไตย์ ผู้เป็นศิลปิน เจ้าของคอนเสิร์ตมีความคิดเห็นอย่างไร ตามที่ ธงไชย แมคอินไตย์ได้เคยให้สัมภาษณ์ไว้

ภาพประกอบ 21 ธงไชย แมคอินไตย์ (ศิลปินเจ้าของคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์)

ที่มาของภาพโดย : รายการเรื่องของเรื่องออกอากาศปี พ.ศ. 2555

กล่าวคือสิ่งที่ทีมงานเก็บรวบรวมข้อมูลมา และ ธงไชย แมคอินไตย์ คือ ศิลปิน และเปรียบเสมือนเป็นหนึ่งในทีมงานเช่นกันและเรามีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือมอบความสุข ความสนุก รอยยิ้มให้ผู้ชมผ่านการแสดงของเรา ไม่ว่าจะเป็นการแสดงในรูปแบบไหน ฝึกซ้อมยากเพียงใด ขอให้ ธงไชย แมคอินไตย์ ได้ทดลองทำและฝึกซ้อมก่อนเพราะเชื่อเสมอว่าการทุ่มเท และตั้งใจจริง สิ่งที่ได้ตอบกลับแทนกลับมาย่อมเป็นความสุขที่ได้ลงมือทำและความสำเร็จที่ทำได้แน่นอน นาฏศิลป์ของ ธงไชย แมคอินไตย์ นั้นยุคนั้นค่อนข้างน้อยและยังไม่มีประสบการณ์มากนัก ทีมงานจึงได้รวบรวมการแสดงนาฏศิลป์ไทยที่มีกระบวนการทำอยู่ในระดับพื้นฐาน และใช้เวลาฝึกฝนไม่มาก มีนักแสดงสมทบรวมแสดงเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่สนุกสนาน เหมาะสมที่จะนำเสนอผู้ชมให้รู้สึกสนุกสนานไปกับการแสดง และนั่นคือ การแสดงชุดรำกลองยาว เมื่อความคิดเห็นตรงกัน และพร้อมที่จะทดสอบ ลองผิดลองถูกไปด้วยกัน ความสามัคคีในการทำงาน และความรับผิดชอบในหน้าที่ของทีมงานในแต่ละฝ่ายจึงเกิดขึ้น และพร้อมจะเริ่มกระบวนการ การดำเนินงานในขั้นตอนต่อไปพร้อมๆกัน

(2) นาฏยะประดิษฐ์ ศิลปะการแสดงที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 2 เป็นการแสดงที่ส่งเสริมด้านศิลปการแสดงวัฒนธรรมของไทย คือ การแสดงรำกลองยาว การแสดงชุดนี้

เป็นการนำเสนอการแสดง รำกลองยาวในรูปแบบประยุกต์ การแสดงช่วงนี้ได้มีการประยุกต์ใช้ นักแสดงจำนวน 2 คู่ เพื่อให้จำนวนนักแสดงสมส่วนกับพื้นที่เวที โดยประกอบด้วย

- กระบวนท่า ในการแสดงครั้งนี้ได้นำการแสดงรำกลองยาวมาปรับประยุกต์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วงการแสดง คือช่วงที่ 1 ธงไชย รำเดียวกับกลองยาว กระบวนท่าที่ใช้คือ มือขวาตั้งวงสูงแทงมือไปด้านข้างระดับขนานกับพื้น มือซ้ายประคองกลอง และขาซ้ายยกขึ้นวางเท้าขนานกับพื้นเวที กระโดดหมุนรอบตัวเอง 1 รอบ จากนั้นพ้อนรำเดินเข้าฝั่งซ้ายของเวทีเพื่อไปรับนางรำมาพ้อนรำ ร่วมกันด้านหน้าเวที

ช่วงที่ 2 ธงไชย พ้อนรำคู่กับนางรำ โดยใช้กระบวนท่าฝ่ายหญิงรำสายมือขวาป้องแก้ม เมื่อถึงจุดกึ่งกลางเวที รำคู่กันฝ่ายหญิง กระโดดสลับกับ

- นางรำ ลักษณะการแต่งกาย นุ่งผ้าซิ่นมีเชิงยาวกรอมเท้า สวมเสื้อแขนกระบอกคอปิด ผ่าอกหน้า ห่มสไบทับเสื้อ สวมสร้อยตัวคาดเข็มขัดทับนอกเสื้อ สร้อยคอ และต่างหู ปลอยผมทัดดอกไม้ ด้านซ้าย ในส่วนของกระบวนท่านั้น และนักดนตรี รวมถึงการใช้พื้นที่ในการแสดง หากนำลำดับการแสดงมาเรียงเรียงแล้วจะ การแสดงในช่วงนี้ใช้พื้นที่บริเวณด้านหน้าสุดของเวที เพื่อศิลปินได้ใกล้ชิดกับผู้ชม และพื้นที่เหมาะสมกับจำนวนนักแสดง

ภาพประกอบ 22 การแสดงชุด รำกลองยาว ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด ครั้งที่ 2
ที่มาของภาพโดย : Domo Draken

ช่วงที่ 3 เป็นการฟ้อนรำลักษณะรำคู่ โดยฝ่ายชายสะพายกลองไว้ด้านหลัง ฝ่ายหญิงฟ้อนรำตามแบบฉบับการแสดงรำกลองยาว จำนวนท่าในการแสดงลดทอนลงเพื่อให้เหมาะสมกับระยะเวลาในการแสดงสั้นลงเพื่อให้เหมาะสมกับการแสดงคอนเสิร์ต

ภาพประกอบ 23 การแสดงชุด รำกลองยาว ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 2

ที่มาของภาพโดย : Domo Draken

(3) ดนตรีประกอบการแสดง การแสดงชุดรำกลองยาว โดย ธงไชย แมคอินไตย์ และกลองยาวคณะดุริยประณีต สร้างความประทับใจแรกแก่ผู้ชมตั้งแต่ช่วงแรกเริ่มของการแสดง ไม่ว่าจะเป็นเสียงโห่ร้องขอคณะนักดนตรีกลองยาว อีกทั้งเนื้อร้องที่ทั้งผู้ชมและศิลปิน ธงไชย แมคอินไตย์ และนางรำ ร่วมไปถึงผู้ชมที่รู้จักและคุ้นเคยเป็นอย่างดี นั่นคือเนื้อร้องประกอบดนตรี กลองยาวที่กล่าวว่า

เอ้ามาละเว้ย เอ้ามาละเว้ย

เอ้ยมาละวา เอ้ยมาละวา

มาแต่ของเขา ของเราก็ไม่มา ตาลาลา...

ใครมีมะกรูด มาแลกมะนาว

ใครมีลูกสาว มาแลกลูกเขย

เอวอะเอาเหว้ย ลูกเขยกลองยาว

ตาลาลา... หุย..ฮา..โห..ฮิ้ว

ในช่วงของการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทยนอกจากการแสดงรำกลองยาวที่สร้างความสนุกสนานแก่ผู้ชมแล้วนั้น ลำดับต่อไปการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 2 นี้ยังได้นำเสนออีก 1 ความสามารถพิเศษในการขับร้องเพลงของ ธงไชย แมคอินไตย์ อีกอย่าง นั่นคือ การร้องเพลงลำตัด ร่วมกับ แม่ประยูล และคณะลำตัดแม่ประยูลอีกด้วย ถือเป็นการนำเอาการแสดงและการละเล่นพื้นบ้าน ในภูมิภาคกลางของไทย และมาเสนอในรูปแบบคอนเสิร์ต เพื่อเป็นการเผยแพร่ศิลปะและประเพณีการแสดงของไทยแก่ประชาชน โดยรูปแบบการแสดงครั้งนี้ ธงไชย แมคอินไตย์ ได้รับการฝึกฝน จากชาวคณะลำตัดแม่ประยูล และฝึกการฟ้อนรำ ขึ้นพื้นฐานเพื่อใช้ประกอบการแสดงคอนเสิร์ตจาก คณะครูประจำภาควิชานาฏศิลป์ไทย กรมศิลปากรเนื้อร้องลำตัดในการแสดงครั้ง

นี้เกิดจากการประพันธ์ เนื้อร้องโดยแม่ประยูร ยมเยี่ยม และ วาณิช จรุงกิจอนันต์ นักเขียนนวนิยาย ได้รับรางวัล รางวัลซีไรต์ พ.ศ. 2527 จากนวนิยายเรื่อง ซอยเดียวกัน รวมทั้ง บุษบา ดาวเรือง โปรวติเซอร์คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ร่วมเสนอรูปแบบการแต่งเนื้อร้องลำตัดให้เข้ากับการแสดง ในรูปแบบ โดยมีเนื้อหา ข้อมูลที่น่าสนใจ ทันทเหตุการณ์ ผู้ชมสามารถรับฟังและเข้าใจใน เนื้อหาได้ง่าย อีกทั้งเหมาะกับตัวศิลปิน เจ้าของคอนเสิร์ต ธงไชย แมคอินไตย์ ที่จะร่วมแสดงและร่วม ขับร้องกับแม่ประยูร ในครั้งนี้ด้วย

ภาพประกอบ 24 วาณิช จรุงกิจอนันต์ นักเขียนรางวัลซีไรต์ พ.ศ. 2527

ที่มาของภาพโดย : เว็บไซต์ <https://www.goodreads.com/author/show/>

โดยมีเนื้อร้องลำตัด ดังนี้ เริ่มต้นการแสดงด้วยการร้องเพลงมาลัย โดย ธงไชย แมคอินไตย์ และ ผู้ชม ร่วมร้องตอบ รับกันอย่างสนุกสนาน

...เออละเหยลอยมา ลอยมาแล้วอย่าลอยไป...เพราะรักดอกก็จึงได้มา เปิดใจมาหาและ
อยากไหหัวใจ..หัวใจที่มันมีร้อยห้อง เอามอบให้น้องร้อยห้องหัวใจ พวงเจ้าเอ๋ย พวงมาลัย แม้รัก
ธงไชยก็รับไปเถิดเอ๋ย...

เปิดตัวแม่ประยูรขับร้อง....พ่อเอ๋ยพ่อประเสริฐแบบเบิร์ด เบิร์ต นี่มันเป็นก็ยั้งไง แบบเบิร์ด
เบิร์ดนี่ยังมีอีกแบบ ทั้งเจ็บทั้งแสบเขาเรียกว่าแบบ ธงไชย

นักดนตรีร้องรับพร้อมกัน : คอนเอยคอนเสิร์ต แบบเบิร์ด เบิร์ต นี่มันเป็นก็ยั้งไง แบบเบิร์ด
เบิร์ดนี่ยังมีอีกแบบ ทั้งเจ็บทั้งแสบเขาเรียกว่าแบบ ธงไชย

แม่ประยูรขับร้อง : สวัสดิ์ทุกๆท่านที่รักการดนตรี ที่พากันมาในวันนี้เพราะมีดนตรีในหัวใจ..
แม่หนูเนื่อนี่มาเห็นรอยยิ้มอยู่ในหน้า ไม่ต้องบอกก็รู้ว่าเสน่ห์หาธงไชย ..เสน่ห์หาบัวทองเหมือนดอก
พะยอมยามเย็น ยามท่วงท่ายไม่ได้เห็น พาลำเค็ญจับใจ น่ายินดีคอนเสิร์ตเพราะว่าเบิร์ดเขาวันนี้ เขา

ติดต่อไมตรีและจัดให้มีร่วมสมัย หนูๆที่นั่นๆคงอยากจะฟังเบิร์ดร้อง คงสนใจหมายปองอยากจะมามอง ใกล้ๆ อยากจะจับ อยากจะจูบ อยากจะลูบอยากจะคลำ ถ้าเบิร์ดใจเขาไม่คำจะจับจะคลำเขาได้ เมื่อหาหนุมน้อย เมื่อเห็นรอยยิ้มแย้มอยากชวนเชิญให้เขามาชิมว่าเนื้อจะมีรสสักแค่ไหน อยากชิมแทนหนูๆ ที่นั่งอยู่แน่นถนัดเข้าไปกอดและเข้าไปรัด และเข้าไปพืด ธงไชย

นักดนตรีร้องรับพร้อมกัน : คอนเอยคอนเสิร์ต แบบเบิร์ด เบิร์ด อีกแบบ ทั้งเจิบทั้งสแปเขา เรียกว่าแบบ ธงไชย

ธงไชย ขับร้อง : คอนเอย คอนเสิร์ต ถ้าเป็นแบบเบิร์ด เบิร์ด ก็คือสบาย สบาย ขอบคุณแพนๆ ที่ยังเหนียวแน่น ยังเป็นแพน ธงไชย...สวัสดิ์พี่น้องมาฟังเบิร์ดร้องลำตัด นี่ยังไม่ค่อยจะล้นทัดไม่เจน จัดแจ้งใจ ขอขอบคุณที่มากันอุ่นหนา ฝากล้ง ถ้าลำตัดผิดพลั้งหวังว่ายังคงอภัย อยากกอด อยากรัด อยากจะพืดดั่งว่ามันกึ่งกลิ้งกึ่งกล่าไม่รู้จะเป็นยังไง เนื้อของเบิร์ดนั้นมันไม่นิ่มถึงเชลล์มาชิมก็คงจะซัง หรือแม่ชอบบร่อยซังก็คงผิดหวังกลับไป อยากจะชิมเพราะกลัวซ้ำ เพราะโดนขี้ขี้แต่อยากจะลองดู ซักที นื่องว่าจะลองดีหรือว่าจะยังง คนเอื้อเพื่อเกื้อกูลนี้แม่ประยูรอาสาชิมแทนนื่องๆถ้วนหน้า อันนี้ มันน่าสนใจ แม่ประยูรนี้เขาถนัดเรื่องกอดรัดพืดเพ่น นึกแล้วหัวใจเต้น ลุ้นว่าจะเป็นหรือจะตายแต่มี ข้อแม้อันหนึ่ง อย่าให้ถึงกับเนื้อยับ เพราะพอแม่พืดเสร็จล้นต้องให้เบิร์ดหลับ สบาย สบาย

นักดนตรีร้องรับพร้อมกัน : คอนเอยคอนเสิร์ต แบบเบิร์ด เบิร์ด อีกแบบ ทั้งเจิบทั้งสแปเขา เรียกว่าแบบ ธงไชย

ภาพประกอบ 25 การแสดงชุด ลำตัดแม่ประยูรและคณะ ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 2
ที่มาของภาพโดย : Domo Draken

แม่ประยูรขับร้อง : ลองดู ลองดี ฉันมาวันนี้อากลองดี ธงไชย ลองดี ลองดู อีกประเดี๋ยวก็รู้ว่าใครจะอยู่หรือจะไป...เมื่อเห็นหน้าเบิร์ดหนุมนุ่มมันร้อนรุ่มในอก อยากจะโอบเอาไว้กับอกเป็นแม่ยก ธงไชย ฉันไก่อ่แก้วแก้วไม่ใช้ไก่อ่สาวรุ่นกะเต๊าะ ได้ลึกับเบิร์ดคงจะเหมาะ กว่าได้อะไ้วะตัวไหน ฉันไก่อ่แก้วกัน และก็ชำนาญไม่หยอกเลี้ยกลูกเจี๊ยะมาหลายคอกจนเป็นไอ้โต้งกันไป อยากเลี้ยงลูกเบิร์ดเอาใจ ไม่ยอมให้ตรอมตรม จะหิวน้ำและหิวนมจะหาเอามาป้อนให้

ธงไชย ขับร้อง : นมอะไรเล่าหนอ..เป็นนมห่อหรือนมกล่อง เป็นนมถุงนมพ่องที่เรียกพลาสติก เจอร์โลท นมหนองโพไข่ม้อย หรือว่าเป็นไทยเดนมาร์ก หรือโฟมทกต์ี่มากหรือได้มาจากตราเรือใบ ตรามะลิก็ได้ ตราหมึกนกก็ชม อ้าวแล้วตกลงว่าที่จะป้อนนมให้ผมนั้นมันนมชนิดไหน

แม่ประยูรขับร้อง : นมจากเต้า

ธงไชย ขับร้อง : อย่า อย่าทำนมหลุด

แม่ประยูรขับร้อง : มันไม่ใช่นมโค หรือหนองโพ ตราหมี เป็นนมสดชั้นดีบอกนี่คือ นมไก่

ธงไชย ขับร้อง : ไก่อะไรมีนม รสมันขมหรือมันหวาน แล้วรูปพรรณสัณฐานละมันก็ยังไม่

แม่ประยูรขับร้อง : อันนมไก่เบิร์ดอยากดู ต้องปลอมเป็นงูที่มีตีน ให้เดินได้ป่ายป็นถึงอยู่ในดิน ก็เดินได้ ฉันทจะปลอมเป็นไก่แต่เบิร์ดต้องไปเป็นงู ฉันทเองก็อยากรู้ อยากเห็นงู ธงไชย

นักดนตรีร้องรับพร้อมกัน : คอนเออยคอนเสิร์ต แบบเบิร์ด เบิร์ด อีกแบบ ทั้งเจ้ทั้งแสบเขา เรียกว่าแบบ ธงไชย

ก่อนจะจบการแสดงในช่วงลำตัดนี้ ในเทปบันทึกการแสดง ธงไชย แมคอินไตย์ ได้ขออนุญาต แม่ประยูรร้องเพลง สบาย สบาย ในทำนอง ลีเก เพื่อเป็นกล่าวลา และขอตัวไปด้านหลังเวที เพื่อเตรียมตัวทำการแสดงในลำดับต่อไป โดยมีเนื้อร้อง ดังนี้

ธงไชย ขับร้อง : สบาย สบาย ถูกใจก็ครบกันไป เพราะฉันทเป็นคนไม่สนอะไร ไม่เคยคิดกวนใจใคร รอบประเดียนะทุนหัวเบิร์ดขอตัวไปข้างใน (ขับร้องสื่อสารกับผู้ชม)

แม่ประยูรขับร้อง : ไม่เห็นจะแปลกเมื่อรู้จากปาก ว่าเบิร์ดจะจากฉันทไป ถึงยังงิที่นั่งกันอยู่ ก็ขอให้ดูแบบสบาย สบาย

นักดนตรีร้องรับพร้อมกัน : ไม่เห็นจะแปลกเมื่อรู้จากปาก ว่าเบิร์ดจะจากฉันทไป ถึงยังงิที่นั่งกันอยู่ ก็ขอให้ดูแบบสบาย สบาย

แม่ประยูรขับร้อง : ไม่เห็นจะแปลกเมื่อรู้จากปาก ว่าเบิร์ดจะจากฉันทไป ถึงยังงิที่นั่งกันอยู่ ก็ขอให้ดูแบบสบาย สบาย หากเราจะคบกันไป ฉันทขอเพียงความรักและความจริงใจ ไม่เคยต้องการอะไร สบาย สบาย

พูน ปณ สิโต ชีเว

ภาพประกอบ 26 การแสดงชุด ลำตัดแม่ประยูรและคณะ ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 2
ที่มาของภาพโดย : Domo Draken

จากบทร้องที่กล่าวมาในข้างต้น การแสดงลำตัดระหว่างแม่ประยูร และ ชงไชย แมคอินไตย์ เป็นการสร้างความสนุกสนานโดยการถ่ายทอดผ่านจิตทำทาง กิริยาเกี้ยวพาราสีกัน และลีลาการขับร้องที่ชวนให้ผู้ชมจินตนาการตามในบางบทร้องที่มีลักษณะสองแง่สองง่าม ดังเนื้อร้องที่กล่าวว่า

ชงไชย ขับร้อง : นมอะไรเล่าหนอ..เป็นนมท้อหรือนมกล่อง เป็นนมถุงนมพ่องที่เรียกพลาส
เจอร์ไลท์ นมหนองโพไข่ม้อย หรือว่าเป็นไทยเดนมาร์ค หรือโฟมทกต์ดีมากหรือได้มาจากตราเรือใบ ตรา
มะลิก็ดี ตราหมึกนกก็ชม อ้าวแล้วตกลงว่าที่จะป้อนนมให้ผมนั้นมันนมชนิดไหน

แม่ประยูรขับร้อง : นมจากเต้า

ชงไชย ขับร้อง : อย่า อย่าทำนมหลุด

กิริยาการแสดงในช่วงการขับร้องนี้ ชงไชย แมคอินไตย์ และแม่ประยูร สามารถถ่ายทอดการแสดงพร้อมทั้งลักษณะ จิตทำทางในการแสดงคล้ายๆนำเสนอ เชิญชวนให้ผู้ชมรู้สึกคล้อยตามไปกับการแสดง การขับร้องประสานโต้ตอบกันพร้อมกับเสียงดนตรี และเสียงร้องของนักดนตรีที่คอยรับส่ง ในจังหวะเนื้อหาที่สนุกสนาน สร้างความบันเทิงใจให้กับผู้ชมตลอดการแสดง

จบการแสดงในช่วงส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทย การแสดงชุดรำกลองยาว และ ลำตัดแม่ประยูรและคณะ นั่นคือ 2 ชุดการแสดง ที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 2 หลังจากจบการแสดงทั้ง 2 ชุด ชงไชย แมคอินไตย์ กลับเข้ามาในเวทีอีกครั้ง พร้อมเปลี่ยนชุดสำหรับการแสดงในช่วงต่อไป การกลับมาในครั้งนี้เพื่อมากล่าวขอบคุณ นักแสดงกลองยาวคณะดุริยประณีต และ ลำตัดแม่ประยูรและคณะ พร้อมทั้งกล่าวชื่นชมและเชิญชวนผู้ชมร่วมสนับสนุนพร้อมทั้งร่วมอนุรักษ์ศิลปะการแสดงวัฒนธรรมไทยอันดีงามนี้ให้สืบทราบนานเท่านั้น

ภาพประกอบ 27 ธงไชย แมคอินไตย์,นักแสดงกลองยาวคณะดุริยประณีต และลำตัดแม่ประยูร และคณะ ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2
ที่มาของภาพโดย : Domo Draken

(4) การสื่อสาร กระบวนการสร้างสรรค์การแสดงที่ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ครั้งที่ 2 นั้น มีแนวคิดในการสร้างสรรค์และที่มาคือ ในส่วนการศึกษาข้อมูลจากความรู้สึกของ ผู้ชม เป็นข้อมูลสำคัญ กล่าวคือตลอดระยะเวลาการทำการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 1 ของธงไชย แมคอินไตย์ นั้นสิ่งที่สังเกตเห็นได้ชัดจากผู้ชมคือ รอยยิ้ม ความสุข เสียงกรี๊ด ให้กำลังใจในทุกๆช่วงของการแสดง สิ่งเหล่านั้นแสดงให้เห็นถึง พฤติกรรมความชื่นชอบ ชื่นชมและพร้อมที่จะสนับสนุน ในทุกๆการแสดงของศิลปิน ช่วงร้องเพลงของศิลปิน ผู้ชมก็มักจะร้องตาม ช่วงทำการแสดงการเต้นรำ ฟ้อนรำของศิลปิน ผู้ชมก็จะปรบมือ ส่งเสียงกรี๊ด ชื่นชมให้กำลังใจ นั้นแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมด้านอารมณ์ของผู้ชมที่มีต่อศิลปิน และการแสดงของศิลปิน การส่งสารจากศิลปินถึงผู้ชมที่ทำให้ผู้ชมคล้อยตาม และมีจินตนาการร่วมไปกับการแสดงคือ การนำความเป็นไทย การแสดงของไทยที่ผู้ชมคุ้นเคยนำมาประยุกต์ สอดแทรก ลีลา จริต ท่าทางประกอบกับบท ร้อง ดนตรี และองค์ประกอบต่างๆในการแสดง เช่น ฉาก เวที ที่ไม่ดึงดูดความสนใจผู้ชมมากนัก ทำให้ผู้ชมได้มีสมาธิในการรับชมการแสดงของศิลปิน ระบบแสงไฟประกอบการแสดง ที่จัดระบบให้มีแสงที่ทำให้เห็นนักแสดงได้อย่างชัดเจนอย่างสม่ำเสมอ ดนตรีคือส่วนประกอบที่สำคัญ จังหวะดนตรีที่สอดคล้องกับการแสดงในการรับ ส่ง คำร้อง ทำนอง ทำให้การแสดงสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สิ่งเหล่านั้นคือสารถูกส่งออกมาด้วยความเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมผสมผสานกับการสร้างสรรค์การแสดงเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับอารมณ์ ความรู้สึกของผู้รับสาร

2) กระบวนการบริหารจัดการ งานคอนเสิร์ต

(1) การกำหนดแผนการดำเนินงาน จากข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการสร้างสรรค์การแสดงที่ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2 โดยวิเคราะห์จากเทป

บันทึกการสัมภาษณ์ บุชบา ดาวเรือง (โปรดิวเซอร์ คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์) และ ธงไชย แมคอินไตย์ ร่วมถึงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทีมงานที่มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์การแสดง คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2 พบว่าปรากฏอยู่ช่วงที่ 5 ของลำดับการแสดงคอนเสิร์ต ถือเป็นช่วงการแสดงที่สำคัญคือ ช่วงที่ ธงไชย แมคอินไตย์จะได้ถ่ายทอดศิลปะการแสดงของไทยในรูปแบบการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม จากลำดับการแสดงคอนเสิร์ตที่ผ่านมาทั้ง 4 ช่วงการแสดงแล้วนั้น ทุกช่วงการแสดงได้วางรูปแบบการนำเสนอไว้อย่างชัดเจนและลงตัวเพื่อให้เกิดการแสดงในช่วงต่อไปได้อย่างสมบูรณ์ ทีมงานเข้าใจถึงที่มา ที่ไปจนทุกฝ่ายสามารถดำเนินงานในหน้าที่ของตนให้สอดคล้องเกี่ยวกับรูปแบบการแสดงผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์และอธิบายรูปแบบการบริหารจัดการและจำแนกเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

(1.1) วิธีการคัดเลือกชุดการแสดงที่เหมาะสมสำหรับการแสดง คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2 ตอนอีกแบบ คือคัดเลือกจากความสนใจ และความสามารถของ ธงไชย แมคอินไตย์ ร่วมถึงการแสดงกลองยาว และลำตัดแม่ประยูร เป็นชุดการแสดงที่ผู้ชมคุ้นเคยและเข้าใจการแสดงได้ง่าย มีจังหวะที่สนุกสนาน เมื่อมาผสานกับความสามารถในเชิงดนตรีของนักแสดง ผู้สร้างความบันเทิง จะสามารถสร้างให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วม ความสุขและความประทับใจแก่ผู้ชม จากนั้นทีมงานสรุปการประชุม ประเมิน และหาข้อมูล รวมไปถึงการติดต่อประสานงานกับทีมงานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการวางแผนดำเนินงานลำดับต่อไป

(1.2) การสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2 คือการแสดงรำกลองยาว บุชบา ดาวเรือง และ ประสาท ทองอร่าม หรือ (ครุฑมิต) ผู้ที่นำเสนอกลองยาวคณะดุริยประณีต เพื่อเข้าร่วมการแสดงในครั้งนี้ ได้มีการออกแบบประยุกต์ การแสดงให้กระชับมากขึ้น โดยใช้นักดนตรีจำนวน 13 คน เพื่อให้เสียงดนตรีประกอบมีความดังโดยทั่วทั้งพื้นที่การแสดง และดึงดูดความสนใจของผู้ชม ส่วนนักแสดง ชาย 1 คน หญิง 2 คน หากนับรวมกับ ธงไชย แมคอินไตย์ จะได้จำนวนนักแสดงรำกลองยาวจำนวน 2 คู่ การกำหนดนักแสดงเพียง 4 คน เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชมให้มุ่งเน้นไปที่นักแสดงหลักนั้นคือ ธงไชย แมคอินไตย์ ลีลาเฉพาะตัว จริตสายตาในการแสดงที่พยายามสื่อถึงผู้ชมของ ธงไชย แมคอินไตย์คือเสน่ห์ที่ทำให้ผู้ชมมีอารมณ์ร่วมไปกับการแสดง และการแสดงชุดลำตัดแม่ประยูรและคณะ คือการแสดงที่มีการดัดแปลงเนื้อร้องให้เกิดความสนุกสนาน การเล่นคำที่ชวนผู้ชมขบคิด โดยการประพันธ์เนื้อร้องของ แม่ประยูร และ วาณิช จรุงกิจอนันต์ ความดั้งเดิมของภาษาและบทประพันธ์ที่ใช้ถ้อยคำปรับให้ทันสมัย ในยุคนั้น ผสมผสานกับดนตรีกลองรำมะนาที่ปลุกเร้าอารมณ์ สร้างความบันเทิงใจให้กับผู้ชม

2) การกำหนดตัวบุคคลในส่วนงานต่างๆ เนื่องจาก ธงไชย แมคอินไตย์ เป็นผู้ที่มีความสนใจในศิลปะการแสดงทั้ง การเต้นรำ และในการแสดงครั้งนี้คือ การฟ้อนรำ และร้องลำตัด การแสดงที่ปรากฏดังข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้เวลาทุ่มเทในการฝึกซ้อม ทั้งการฝึกฟ้อนรำ และการฝึกร้องลำตัด การท่องจำเนื้อร้องลำตัด รวมไปถึงเทคนิค ลีลา ในการแสดง ด้วยหวังให้การ

แสดงออกมาสมบูรณ์ที่สุด จึงจำเป็นต้องคัดเลือกผู้ที่มีความสามารถเฉพาะทางมาฝึกสอนให้กับ ธงไชย แมคอินไตย์อย่างใกล้ชิด โดยการแสดงชุดกลองยาว บุซบา ดาวเรือง ได้พยายามสอบถามข้อมูลจากผู้ที่มีชื่อเสียงด้านการแสดงนาฏศิลป์ไทย จนได้รับคำแนะนำจาก ประสาท ทองอร่าม (ครูมีด) ผู้เชี่ยวชาญผู้มีความรู้ความสามารถด้านนาฏศิลป์ไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร ผู้ให้คำแนะนำในการแสดงกลองยาวและเสนอ คณะดุริยประณีต ให้มาร่วมการแสดงในครั้งนี้ ประสาท ทองอร่าม ยังเป็นผู้ออกแบบการแสดงโดยการคัดเลือกกระบวนการทำการแสดงลำกลองยาว เพื่อให้เหมาะสมกับการแสดงในรูปแบบคอนเสิร์ต คือตัดทอนกระบวนการทำและระยะเวลาในการแสดงให้สั้นและกระชับ เพื่อให้ธงไชย แมคอินไตย์ จัดจำกระบวนการที่ใช้ในการแสดงสำหรับให้ง่ายขึ้น

และการแสดงชุดลำตัด ด้วยความสามารถในการร้องเพลงได้หลากหลายรูปแบบของธงไชย แมคอินไตย์ โดยฉพาะเพลงไทยอันได้แก่ เพลงลูกทุ่ง เพลงลูกกรุง บุซบา ดาวเรืองจึงได้คิดการแสดงที่จะสามารถประยุกต์และนำเสนอในรูปแบบคอนเสิร์ตได้ และในช่วงปี พ.ศ. 2530 การแสดงลำตัดคณะแม่ประยูรได้รับความนิยมมาก โดยแม่ประยูรเป็นผู้ริเริ่มนำการแสดงลำตัดมาจัดทำในรูปแบบเทปคาสเซ็ท และวิดีโอเทปออกจำหน่ายจึงทำให้การแสดงลำตัดแม่ประยูรเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ด้วยความมีชื่อเสียงด้านการแสดงลำตัดของแม่ประยูร อันเป็นการแสดงที่สื่อให้เห็นถึงศิลปวัฒนธรรมของไทย บุซบา ดาวเรืองจึงได้เรียนเชิญแม่ประยูรและคณะมาร่วมการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2 นี้เพื่อส่งเสริมให้การแสดงมีความโดดเด่นและน่าสนใจ อีกทั้งเป็นการเผยแพร่ศิลปการแสดงและวัฒนธรรมอันดีงามของไทย

ในส่วนของการฝึกซ้อมและควบคุมการแสดง ทั้งนี้ฝ่ายประสานจึงต้องออกแบบตารางซ้อมการแสดงต่างๆให้ลงตัวและเหมาะสมกับสภาพร่างกาย สมาชิก ของธงไชย แมคอินไตย์ ในยุคแรกเริ่มของคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ในครั้งที่ 2 นี้ ที่เริ่มมีความคิดในการนำเอาศิลปวัฒนธรรมไทยมานำเสนอในรูปแบบคอนเสิร์ตนั้น การเตรียมงานจึงอยู่ในช่วงของการทดลอง ลองคิด ลองทำ และลองดู ท้ายที่สุดแล้วผลที่ได้รับจะออกมาในรูปแบบใดนั้น ทีมงาน ศิลปิน นักแสดงที่มีส่วนเกี่ยวข้องในครั้งนี้ ถือได้ว่าเป็นบทเรียนที่จะนำไปสู่การพัฒนาผลงานของตนเองในครั้งต่อไป การบริหารจัดการในยุคแรกเริ่มนี้จึงเกิดจากการร่วมมือ ร่วมใจ ท่วมเท มากกว่าการวางระบบในการทำงาน

3) การกำกับดูแลดำเนินงาน โดย บุซบา ดาวเรือง ในหน้าที่โปรดิวเซอร์ หรือ ผู้กำกับและควบคุมการผลิต คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2 ได้วางแผนการกำกับและควบคุมการผลิตงานตามกรอบระยะเวลาการทำงานประมาณ 6-8 เดือนสำหรับการเตรียมงานในทุกๆขั้นตอน โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วงการทำงานคือ

(3.1) ช่วงเตรียมงาน การนำเสนอรูปแบบงาน (Pre-Production) คือการรวบรวมข้อมูลกระแสนิยมในเรื่องผลงานเพลง แฟชั่น ค่านิยมจากต่างประเทศ และความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีการรวบรวมบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และผู้ที่มีผลงานในด้านที่เกี่ยวข้องกับการแสดง ในการ

ขอความร่วมมือและสร้างสรรค์ผลงานร่วมกัน ช่วงการเตรียมงานนี้ใช้เวลาประมาณ 2 เดือน และในทุกๆ 2 สัปดาห์จะมีการประชุมเพื่อนำเสนอความคืบหน้าและหาข้อสรุปในการทำงานร่วมกัน

(3.2) ช่วงการผลิตงาน (Production) เมื่อได้ข้อสรุปจากการเตรียมงานในช่วงที่ 1 ระยะเวลา 3 เดือนต่อจากนี้ไป คือ การดำเนินงานในแต่ละฝ่ายการทำงาน เช่น ฝ่ายโปรดักชั่นฉาก-เวที , ฝ่ายเทคนิคระบบแสง-เสียง , ฝ่ายสร้างสรรค์การแสดง , ฝ่ายออกแบบชุดเสื้อผ้า , ฝ่ายนักดนตรี , ฝ่ายบันทึกการแสดง , ฝ่ายสถานที่ และฝ่ายประชาสัมพันธ์ และวิธีการกำกับดูแลของ บุชบา ดาวเรือง จะดำเนินงานวางแผนการทำงานควบคู่กับผู้ช่วย และหัวหน้าฝ่ายแต่ละฝ่าย เพื่อสอบถามวิธีการดำเนินงาน แนวทางการแก้ไขหากเกิดปัญหาระหว่างการทำงาน ในช่วงการทำงานนี้จะติดตามการทำงานของแต่ละฝ่ายโดยการประชุมงานย่อย คือ ประชุมนำเสนอความคืบหน้าแต่ละฝ่ายเท่านั้น ยกตัวอย่างเช่น ในสัปดาห์ที่ 2 ของการดำเนินงาน บุชบา ดาวเรือง จะดำเนินการประชุมเพื่อติดตามงานของฝ่ายสร้างสรรค์การแสดง และนัดหมายการประชุมเพื่อติดตามผลงานในครั้งต่อไป เป็นต้น

(3.3) การนำเสนองาน (Post Production) เป็นการดำเนินงานจากช่วงที่ 2 โดยเป็นการดำเนินงานภายใต้เป้าหมายและขอบเขต รูปแบบการทำงานที่ผ่านการสรุปผลจากการประชุมรวม การดำเนินงานในช่วงนี้ บุชบา ดาวเรืองจะเข้ามาเข้มงวดกับทุกฝ่ายการทำงาน โดยเฉพาะการฝึกซ้อมการแสดง ดนตรี และเทคนิคพิเศษที่ใช้ในการแสดง ควบคู่กับการประชาสัมพันธ์งานให้ผู้ชมทราบถึงงานคอนเสิร์ตที่จะเกิดขึ้นเป็นการกระตุ้นยอดจำหน่ายบัตรเข้าชมการแสดงและผู้สนับสนุนการแสดง รวมถึงการเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขงานในแต่ละฝ่ายระหว่างการทำงานในช่วงนี้ เพื่อเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่างๆ ตั้งแต่เริ่มการแสดงรอบแรกจนรอบสุดท้ายของการแสดง

4) การประเมินผล

การประเมินผลในการบริหารจัดการ โดยศึกษาข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ดังนี้ 1) บุชบา ดาวเรือง 2) ธงไชย แมคอินไตย์ 3) ชลชัย ปุเวกิจ

(4.1) การประเมินผลการกำหนดแผนการดำเนินงาน ในส่วนของการวางแผนการดำเนินงานได้วางแผนระยะการทำงานประมาณ 8 เดือนก่อนถึงวันแสดง ซึ่งเป็นระยะช่วงเวลาที่เหมาะสมทำให้ทุกฝ่ายมีการวางแผนการดำเนินงานและปรับแก้ไขและสรุปงานได้ตรงตามแผนการดำเนินงาน

(4.2) การประเมินผลการกำหนดตัวบุคคลในส่วนงานต่างๆ จากประสบการณ์ในการจัดการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่1 ทำให้การกำหนดตัวผู้ร่วมงานมีการปรับเปลี่ยนไปตามรูปแบบการแสดง แต่ในส่วนของทีมงานด้าน Production และ ด้านดนตรีประกอบการแสดงมีการปรับเปลี่ยนเฉพาะตัวบุคคลเท่านั้น ทั้งนี้เหตุผลในการปรับเปลี่ยนคือต้องการบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางและมีความเชี่ยวชาญ อีกทั้งต้องมีเวลาให้กับงานนี้อย่างเพียงพอและพร้อมจะปรับแก้ไขงานได้ตามระยะเวลาที่กำหนด ในส่วนของการกำหนดตัวบุคคลในการทำงานจึงไม่พบปัญหามากนัก

(4.3) การประเมินการกำกับดูแลการดำเนินงาน ด้วยการวางแผนงานของบุษบา ดาวเรือง ที่ได้กำหนดการทำงานออกเป็น 3 ช่วงการดำเนินงานนั้น การกำกับดูแลมีระบบการทำงานที่ชัดเจนในการบริหารงานและการรายงานผลความคืบหน้าของแต่ละฝ่าย ปัญหาที่เกิดขึ้นจึงไม่พบในระหว่างการผลิตผลงาน แต่จะพบปัญหาในช่วงระหว่างทำการแสดง เช่น การเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ประกอบการแสดงเข้าไปในพื้นที่เวทีไม่ทันตามระยะเวลาที่กำหนด เนื่องจากการไม่มีการซ้อมการเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ประกอบการแสดงก่อน วิธีแก้ปัญหาคือ แจ้งธงไชย แมคอินไตย์ ศิลปินทำการพูดคุยกับผู้ชมเป็นระยะเวลาประมาณ 5-10 นาที เพื่อให้การเคลื่อนย้ายอุปกรณ์สำเร็จสมบูรณ์และดำเนินการแสดงต่อไป

4.2.2 คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 5

1) กระบวนการสร้างสรรค์

(1) การกำหนดแนวคิดการออกแบบการแสดง คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 5 นับได้ว่าทีมงานทุกฝ่ายได้แก่ ศิลปิน โปรดิวเซอร์ และทีมงานในส่วนอื่นๆ ได้สะสมประสบการณ์ และผ่านปัญหา รวมถึงเรียนรู้วิธีแก้ไขปัญหาต่างๆ มากมายพอสมควร การมีทีมงานหรือมีผู้ร่วมงานเข้ามาเพิ่มระหว่างทาง มาช่วยกันคิดช่วยกันสร้างสรรค์การแสดง และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่างๆ เพื่อเพิ่มแลพัฒนาการแสดง คอนเสิร์ตแบบ เบิร์ด โชว์ ให้ดีและสมบูรณ์แบบ จวบจนมาถึงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 5 โปรดิวเซอร์ บุษบา ดาวเรือง และ ธงไชย แมคอินไตย์ ได้ปรึกษาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันว่า จากระยะเวลาที่ผ่านมา 4 ครั้งของการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ เราผ่านเรื่องราวในการสร้างงานมากมาย เราคิด เราทำ เราพยายามทำงานและ สร้างสรรค์งานกันมาในหลากหลายรูปแบบ จนมาถึงครั้งที่ 5 จึงเกิดความคิดหนึ่งขึ้นมามีว่า พวกเราทุกคน ควรจะหยุดและทบทวนถึงเรื่องราวที่ผ่านมา ทั้งข้อดีและข้อเสีย ทั้งส่วนที่ต้องพัฒนาต่อไปและส่วนที่ต้องปรับปรุง ทีมงานทุกคนเชื่อว่า การที่เราเว้นระยะเพื่อหยุดพักและหาพื้นที่ให้กับความคิด และการดูแลสร้างพลังให้ตัวเอง นั้นคือสิ่งสำคัญในช่วงเวลานี้ที่ต้องตัดสินใจ

ด้วยสถานการณ์ที่กล่าวมาข้างต้น จึงสรุปได้ถึงการวางแผนจัดคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 5 ในตอนที่มิชื่อ่ว่า “ความสุข ความทรงจำ ไม่มีที่สิ้นสุด” ในครั้งนี้จะเป็นการการแสดงที่บอกเล่าถึงความประทับใจในอดีตที่ผ่านมาของการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 1-2-3-4 รวบรวมความประทับใจในการแสดง รวบรวมบทเพลงที่เป็นกระแสนิยมตลอดในช่วงเวลาที่ผ่านมา รวมถึงพัฒนาการรูปแบบโชว์ การพัฒนาของรูปแบบโปรดักชั่น (Production) สิ่งต่างๆ จะถูกรวบรวมและนำมาจัดการแสดงอีกครั้ง และในส่วนของการแสดงที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ที่ส่งเสริมด้านศิลปะและวัฒนธรรมจากการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ในครั้งที่ 2 คือ การแสดงทางด้านนาฏศิลป์ไทย การแสดงชุด กลองยาว และการแสดง ลำตัดแม่ประยูร และคณะแน่นอนว่าการแสดงในช่วงนี้ได้รับกระแสตอบรับเป็นอย่างดี โดยการนำเสนอข่าวผ่านสื่อมวลชนในยุคนั้น และในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 5 นี้จึงได้นำเสนอการแสดงส่งเสริมด้านศิลปะและวัฒนธรรมอีกครั้ง ในรูปแบบที่ได้รับการพัฒนาให้เข้ากับยุคสมัยมากขึ้น

(2) นาฏยประดิษฐ์ ศิลปะการแสดงที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 5 และเป็นการแสดงที่ส่งเสริมด้านศิลปะการแสดงวัฒนธรรมของไทย คือ การแสดงชุดตีกลองสะบัดชัย , การแสดงชุดฟ้อนกะลา,การแสดงชุดฟ้อนลาวกระหนบไม้,และรำกลองยาว และต่อด้วยการแสดง ลำตัดแม่ประยูรและคณะ หากนำลำดับการแสดงมาเรียบเรียงแล้วจะพบว่า เป็นลำดับการแสดงในช่วงที่ 4 ช่วงนี้ถือเป็นการนำผู้ชมจากความสากลโดยบทเพลง สู่ความเป็นไทย โดยผู้วิจัยได้ศึกษา รวบรวมข้อมูลและจำแนกรูปแบบการแสดงได้ดังนี้

(2.1) การแสดงชุดที่ 1 ตีกลองสะบัดชัย โดย ธงไชย แมคอินไตย์และนักแสดงจากชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย การตีกลองสะบัดชัย เป็นกลองที่มีมานานแล้วนับหลายศตวรรษ เป็นการละเล่นพื้นบ้านของชาวภาคเหนือ กองสะบัดชัย มีที่มาจาก กลองชัยมงคล ที่ใช้ตียามออกศึกสงครามในอดีต เพื่อเป็นสิริมงคล เมื่อหมดศึกกองชัยมงคลก็ได้ตกอยู่กับเจ้านายของทางภาคเหนือ จนสุดท้ายกลองเหล่านั้นก็ได้ตกมาอยู่ที่วัดและใช้เป็นเครื่องส่งสัญญาณให้ชาวบ้านได้รับรู้ ไม่ว่าจะเป็นในการเรียกชาวบ้านมาชุมนุม หรือสัญญาณบอกเหตุร้ายให้รับรู้ จนมีวิวัฒนาการให้กลองชัยมงคลมาใช้อยู่ในขบวนฟ้อนรำ จึงได้นำมาใช้ไม้ทาบและทำกลองให้เล็กลงเพื่อความสะดวกในการเคลื่อนย้าย ซึ่งยังมีลูกทุกข้อมอยู่ด้วย ต่อมาได้วิวัฒนาการมาเป็นกลองบูชาที่ใช้กันในวันพระและในที่สุดก็วิวัฒนาการมาเป็นกลองที่ใช้ในแสดงกลองสะบัดชัยในปัจจุบัน เป็นการแสดงที่ชนชาวภาคเหนือของไทยมีความเชื่อว่าการตีกลองสะบัดชัยให้เสียงดังในจังหวะที่สร้างพลังความหึกเหิม สร้างขวัญและกำลังใจ เป็นการเริ่มต้นในการทำงาน หรือ ทำการแสดงได้เป็นอย่างดี การแสดงในช่วงนี้จึงเริ่มด้วยการตีกลองสะบัดชัย โดย ธงไชย แมคอินไตย์ สืบสานการตีมีลักษณะโดดเด่นเร้าใจมีการใช้อวัยวะหรือส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่นศอก เข่า ศีรษะ ประกอบในการตีด้วย ทำให้การแสดงการตีกลองสะบัดชัยเป็นที่ประทับใจของผู้ที่ได้ชม

พูน ปณ สกิต ชีเว

ภาพประกอบ 28 ธงไชย แมคอินไตย์,นักแสดงชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด

เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 5

ที่มาของภาพโดย : Domo Draken

(2.2) การแสดงชุดที่ 2 การแสดงชุดฟ้อนกะลา เป็นการรำอีสานพื้นเมืองจะรำเป็นคู่ชายหญิง ท่าทางท่ารำก็จะ เกี่ยวพาราซิกันและใช้กะโป้เป็นอุปกรณ์หลักในการรำ ท่ารำก็จะออกท่าทาง สนุกสนานการแสดงชุดนี้ได้นำเอาการละเล่นของชนชาวอีสานซึ่งดัดแปลงนำเอาวัตถุดิบอุปกรณ์ใน ธรรมชาติใกล้ตัว นำมาเคาะให้เกิดจังหวะและนำเสนอออกมาในรูปแบบการเกี่ยวพาราซิกะหว่างหนุ่ม สาวชาวอีสาน การแสดงชุดนี้มีต้นแบบจาก การแสดงชุดฟ้อนกะลา โดยวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรม ศิลปากร นาฏยประดิษฐ์ที่ใช้เป็นกระบวนท่าดั้งเดิมของกรมศิลปากร เพียงแต่นำมาดัดแปลงในส่วน ของการลดจำนวนกระบวนท่าและระยะเวลาในการแสดง เพื่อให้เหมาะสมกับการแสดงในรูปแบบ คอนเสิร์ต การแสดงครั้งนี้นำเสนอฟ้อนกะลาโดยใช้นักแสดงชาย หญิงเพียง 1 คู่ ส่วนนักแสดงหญิง จำนวน 3 ท่าน มีการแปรแถวให้อยู่บริเวณด้านหลังและด้านข้าง เพื่อให้สร้างจุดสนใจแก่ผู้ชมในการ รับชมเพียงนักแสดงคู่ชาย หญิง เป็นสำคัญ ลีลาท่าทางในการแสดงนั้นสื่อให้เห็นถึงความสนุกสนาน ทำให้ผู้ชมมีส่วนร่วมในการแสดงโดยการปรบมือไปพร้อมกับนักแสดง และยังมีความสนุกสนานเพิ่มขึ้น อีก หากต้องลุ้นมา ธงไชย แมคอินไตย์จะสามารถเคาะกพลาได้ตรงจังหวะ และกะลาที่เคาะจะแตก หรือไม่ สร้างความสุข ครั้นคร่งให้กับผู้ชมได้เป็นอย่างดี

พหุบัน ปณ สกิต ชเว

ภาพประกอบ 29 ธงไชย แมคอินไตย์,นักแสดงชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด
เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 5 / ที่มาของภาพโดย : Club BIRD

(2.3) การแสดงชุดที่ 3 การแสดงชุดรำลาวกระทบไม้ เป็นการละเล่นพื้นเมืองของชาวจังหวัดสุรินทร์ เดิมเรียกว่า "เต็นสาก" ด้วยนิยัรักสนุก หลังจากเลิกงาน จึงนำสากตำข้าวมากระทบกันเป็นเครื่องประกอบจังหวะ พร้อมกับการละเล่นให้เข้ากับจังหวะ แต่เดิมคงเป็นจังหวะตำข้าวในลักษณะยืนตำ 2 คน ต่อมาจึงลากไม้สากมาวางตามยาว มีคนจับปลายสาก หัว ท้าย ข้างละคน พร้อมทั้งใช้ไม้หมอนรองเคาะเป็นจังหวะ นาฏยประดิษฐ์ที่ปรากฏในการแสดงครั้งนี้คือ นำเสนอในรูปแบบตั้ประยุกต์ กระบวนท่า จังหวะดนตรีที่ใช้ในการแสดง ถูกคัดเลือกนำเสนอเฉพาะช่วงรำเข้าไม้เป็นส่วนหลักในการนำเสนอในรูปแบบคอนเสิร์ต สีสานในการรำรำ เน้นความสนุกสนานมากกว่ากระบวนท่าที่สวยงาม การแสดงชุดรำลาวกระทบไม้เป็นการเสนอการแสดงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมที่สร้างความสนุกสนาน ลื่นระทึก ถือเป็นภูมิปัญญาของชนชาวไทยที่ได้ประดิษฐ์คิดค้นการแสดงพื้นบ้านให้มีความสนุกสนาน สร้างความบันเทิง รื่นเริงได้เป็นอย่างดี สำหรับคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 5 นี้ การแสดงศิลปวัฒนธรรมไทยถือเป็นการแสดงที่ท้าทายความสามารถของ ธงไชย แมคอินไตย์อย่างยิ่ง ต้องใช้เวลาในการหุ่มเทฝึกซ้อม จดจำกระบวนท่า และอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง อีกทั้งจังหวะดนตรีเพื่อให้การแสดงออกมาสมบูรณ์แบบที่สุด

พหุณ ปณุ สกิต ชีเว

ภาพประกอบ 30 ชงไชย แมคอินไตย์,นักแสดงชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ในคอนเสิร์ตแบบ

เบิร์ด เบิร์ด โหว์ ครั้งที่ 5

ที่มาของภาพโดย : Club BIRD

(2.4) การแสดงชุดที่ 4 รำกลองยาว หรือการเล่นเถิดเทิง มีรูปแบบการแสดงของนักแสดงคือ กลองรำ หมายถึง ผู้ที่แสดงลวดลายในการรำรำ และกลองยี่น หมายถึง ผู้ตีกลองยี่นให้จังหวะในการรำ ในส่วนของนักแสดงตีกลองจะมีทั้งตีกลองยี่น และตีกลองรำ และผู้หึงฟ้อนรำประกอบจังหวะ เร่งเร้าอารมณ์ให้สนุกสนานในขณะที่ตีกลองด้วย นาฏยประดิษฐ์ของการแสดงรำกลองยาวที่ปรากฏ ในครั้งนี้ นำเสนอในรูปแบบกระบวนท่าตามแบบนาฏศิลป์ของ กรมศิลปากร โดยมีการประยุกต์ทำคือ กำหนดแสดงเฉพาะท่ารำคู่ หึง ชาย และลดจำนวนท่าเพื่อให้เหมาะสมกับการแสดงในรูปแบบ คอนเสิร์ต ผสมผสานกับจังหวะดนตรีที่สนุกสนานพร้อมทั้งสอดแทรก ลีลาการแสดงเฉพาะของชงไชย แมคอินไตย์ การสอดส่องสายตา เกี่ยวพาราชี กับฝ่ายหึง และช่วงท้ายของการแสดงมีการออกแบบ การแสดงโดให้ ชงไชย แมคอินไตย์ร้องเพลง คู่กัด ผสมผสานกับการดนตรีกลองยาว ด้วยจังหวะดนตรีที่ สนุกสนาน และบทเพลงที่คุ้นเคย ทำให้การแสดงชุดนี้สนุกสนาน เป็นการนำเอาเนื้อร้องเพลงไทย สากล สร้างสรรค์ออกมาให้ผสมผสานกับการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทยได้อย่างสมบูรณ์สร้างความ ประทับใจให้กับผู้ชม

ปณ ฤทธิเดช ชีวะ

ภาพประกอบ 31 ชงไชย แมคอินไตย์,นักแสดงชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ในคอนเสิร์ตแบบ
เบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 5
ที่มาของภาพโดย : Club BIRD

(3) ดนตรีประกอบการแสดง

การแสดงที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ครั้งที่ 5 นี้ ได้ใช้ดนตรีการประกอบการแสดงในทำนองดนตรีดั้งเดิม แต่นำมาปรับและประยุกต์และตัดทอนความยาวของการแสดงแต่ละชุดเพื่อให้เหมาะสมกับการแสดงคอนเสิร์ต และคัดเลือก รวมถึงการออกแบบการแสดงโดยใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาของการแสดงต่อด้วย การเลือกบางช่วงของการแสดงที่สร้างความสนุกสนานในกระบวนท่าและดนตรีประกอบการแสดง เช่น ฟ้อนกะลา จะเลือกช่วงเคาะกะลาให้เข้าจังหวะโดยไม่มีดนตรีประกอบ เพื่อสร้างจุดสนใจให้ผู้ชมในการรับชมกระบวนท่าพร้อมกับจังหวะการเคาะและเสียงของกะลา และ การแสดงชุดกลองยาวที่นำเสนอเฉพาะช่วงรำคู่ระหว่างหญิง ชาย เท่านั้น

พูน ปณ จิต ชีเว

ภาพประกอบ 32 ธงไชย แมคอินไตย์,นักแสดงชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ในคอนเสิร์ตแบบ

เบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 5

ที่มาของภาพโดย : Club BIRD

และการแสดงชุดลำตัดแม่ประยูรและคณะ การกลับมาอีกครั้งของแม่ประยูรและคณะ ดนตรีที่ใช้ในการแสดงยังคงเป็นดนตรีแบบวงคณะของแม่ประยูร ซึ่งประกอบไปด้วยนักดนตรีที่สามารถเล่นดนตรีและร้องเพลงรับส่ง กับแม่ประยูรและธงไชยได้ จากการแสดงในครั้งที่ผ่านมาแม่ประยูรได้ทำสืบเนื่องจากความประทับใจในลีลาเจ้าบท เจ้ากลอน ที่แม่ประยูรได้ถ่ายทอดให้กับ ธงไชย แมคอินไตย์ และสร้างความประทับใจให้กับผู้ชม ที่ได้เห็นความสามารถของศิลปินที่ตนเองชื่นชอบ มีความสนใจในศิลปะการแสดงของไทย อีกทั้งถ่ายทอดและนำเสนอออกมาได้ดีจนเป็นกระแส พ่อเบิร์ด ในยุคนั้นรูปแบบการแสดงลำตัดแม่ประยูร ที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 5 จึงได้มีการประพันธ์บทร้องลำตัดขึ้นมาใหม่โดยมีเนื้อหาประกอบการแสดง ดังนี้

เริ่มการแสดงโดย ธงไชย แมคอินไตย์ กล่าวบทกลอนนำเข้า “ศิลปะหลายกระบวนล้วนแยบยล ฝากเอยทุกคน อนุรักษ์ไว้คู่ไทยเถิด” พร้อมทั้งกล่าวสวัสดีผู้ชมและกล่าวเชิญชม ตอนรับเข้าสู่ช่วงลำตัดกับแม่ประยูรและกล่าวต้อนรับแม่ประยูร

พูน บุญศิริโต ชีว

ภาพประกอบ 33 ธงไชย แมคอินไตย์และแม่ประยูร ยมเยี่ยม ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โหว์
ครั้งที่ 5 / ที่มาของภาพโดย : บรรเจิดเร็ดสะแมนแดน

เริ่มการแสดงช่วงลำตัดแม่ประยูร

แม่ประยูรขับร้อง : ดีเอ๋ย...ดีใจ พบกันครั้งใหม่กับธงไชย อีกวัน

ธงไชย : เชิญแม่ประยูรและคณะ

แม่ประยูรขับร้อง : ดีเอ๋ย..ดีใจ พบกันครั้งใหม่กับธงไชย อีกวัน ความสุข ความทรงจำทุกถ้อย ทุกคำ
เจริญสุข เจริญกันทุกๆทวนถ้วนหน้า แหม่ ดีใจหนักหนาที่เราได้มาพบกัน

ธงไชยขับร้อง : เบิร์ดขอขอบพระเดช ขอบพระคุณ ที่แม่ประยูรเมตตา แหม่แม่จะกรุณาจะกรุณา
กับเบิร์ดมาคงหมั่น

แม่ประยูรขับร้อง : ไ้ว้ ก็พ่อเบิร์ดหน้าเอ็นดูอย่างนี้ ฉันก็อยากจะมีต่อไม่ตรีสัมพันธ์

ธงไชยขับร้อง : จะสัมพันธ์อันใด แม่ต้องได้บอกมา ก็ยืนข้างนี้ ยืนข้างหน้าก็มาให้ฆ่า มาให้ฟัน

แม่ประยูรขับร้อง : ฆ่าหนะไม่ฆ่าหรรอก แต่ฟันหนะไม่แน่ ไม่ใช่สัมพันธ์อันใดหรรอก แต่เป็นไ้กับงู
เมื่อครั้งที่แล้วเบิร์ดหนู พ่อเป็นงูของฉัน

ธงไชยขับร้อง : เมื่อครั้งที่แล้วก็จำได้แม่เป็นไ้มีนม เบิร์ดนี้ยังชื่นชมนิยมในนมแม่นั้น

แม่ประยูรขับร้อง : เมื่อครั้งที่แล้วเบิร์ดหนู พ่อเป็นงูตัวใหญ่ แหม่ ฉันเห็นธงไชยแล้วหัวใจฉันสั่น

ธงไชยขับร้อง : แล้วปีนี้ แล้วจะเป็นไ้ จะเอายังไ้กันดีละแม่

แม่ประยูรขับร้อง : ไม่ยากเป็นแล้วไ้แก่ กลัวอีกแย้ยักยัน

ธงไชยขับร้อง : ก็แม่ ก็เป็นชะไ้สาว อายุราวซัก 16

แม่ประยูรขับร้อง : อูย ไม่เอาสาว 16 กลัวงูฉกซักหัว

ธงไชยขับร้อง : ก็แม่เองก็เป็นไ้ จะกลัวอะไรกับงู

แม่ประยูรขับร้อง : ฉันกลัวมันแผ่แม่เบี้ยสู้ ฉันกลัวงูตัวสั้น ฉันกลัวงูตัวยาว และกลัวทั้งงูตัวใหญ่ แต่ถ้า
เป็นธงไชยแล้วเป็นไ้เป็นกัน

ภาพประกอบ 34 ธงไชย แมคอินไตย์และแม่ประยูร ยมเยี่ยม ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด

เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 5

ที่มาของภาพโดย : บรรเจิดเร็ดสะแมนแดน

ต่อมาเริ่มร้องเพลงแบบร่วมสมัย โดยการแปลงเนื้อร้องให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน

ธงไชยขับร้อง : เพลงเอ๋ยเพลงเรา เพลงไทยใหม่เก่าก็ร้องโดยเราคนไทย เก่าใหม่มีมาเฮฮาตามประสา
ไทย

นักดนตรีร้องรับ : เพลงเอ๋ยเพลงเรา เพลงไทยใหม่เก่าก็ร้องโดยเราคนไทย เก่าใหม่มีมาเฮฮาตาม
ประสาไทย

ธงไชยขับร้อง : เรื่องเพลงไทยโบราณก็นึกไม่ชำนาญ ไม่ค่อยถนัด แล้วยังเป็นเพลงลำตัดไม่ลัดทัด
เท่าไร

แม่ประยูรขับร้อง : แหม...ที่เบิร์ดร้องอยู่นี้ ก็ร้องดี ร้องเก่ง แต่ถ้าให้ครั้นเครง หากฉันร้องเพลงเบิร์ดได้

ธงไชยขับร้อง : ถ้าแม่คิดว่าแม่ชอบ ก็มาร้องเพลงป๊อบดูที เพราะเสียงแม่ก็ดี ดี หุ่นจี๋เซ็กซี่พอได้...พอ
ได้ เบิร์ดอยากจะชวนมาร่วมวง ร่วมร้องส่ง ร้องรับ แต่ไม่มีรำมะนา ฉิ่งฉับ เบิร์ดกลัวแม่รับไม่ไหว

แม่ประยูรขับร้อง : อูย...เรื่องรับส่งมันไม่ยาก ฉันรับมาหนักหนา ขอให้เบิร์ดส่งมาฉันเตรียมทำรับ
ได้ ถ้าเบิร์ดว่าเบิร์ดชอบเพลงป๊อบ ฉันก็ถนัด คงจะไม่จัดต่างจากลำตัดไปสักเท่าไร

ธงไชยขับร้อง : ถ้าร้องได้ไปดีนี่ก็อาจจะมีเพลงคู่ ถ้าแม่คิดว่าแม่สู้ นักร้องหนูเขาไหว เป็นนักร้องนี่มัน
ต้องเด็ดยากอยู่นะแม่ กระตุกกระเดี้ยคนแก่ มันจะแย้ไปกันใหญ่

พูน บัญชี โต ชีว

ภาพประกอบ 35 ธงไชย แมคอินไตย์และแม่ประยูร ยมเยี่ยม ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด

เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 5

ที่มาของภาพโดย : บรรเจิดเรตสะแมนแดน

แม่ประยูรขับร้อง : เต็มให้สาวๆครวญลูก เจ็บกระดูกฉันก็จะทน นักร้องสาวลัทธิคน ฉันว่าฉันชนะ กระเด็นได้

ธงไชยขับร้อง : ถ้าเสียงแม่เหมือนครมยันนะ หรือนั่นทิดา หรือว่าแหวน อยู่..คงขายเทปได้เป็น แสนๆและคงได้แฟนรุ่นใหญ่

แม่ประยูรขับร้อง : เรื่องสู้เรื่องเสียงไม่ลำบาก แต่มันยากอยู่ 1 อย่าง จะให้เหมือนรูปร่างพวก นั้นหนะ ผอมบางเกินไป นักร้องดีเสียงดังหนะ เสียงจะฟังดูดีต้องหุ่นแบบนี้เสียงถึงจะดีฟังได้ ถ้าเบิร์ด ว่าไม่ตีมันก็ไม่มีปัญหาจะลดขนาดฉันลงมาให้เหลือออก 35 พอไหม แล้วฉันจะร้องฉันจะเต้น ฉันจะเป็น นินจา สู้กับคริสติน่า ฉันคิดว่าฉันสู้ไหว นักร้องแก่เสียงดีมีแกรมมีสนับสนุน แล้วฉันจะเต้นให้หลุมุน นินจาประยูรตัวใหม่ หรือจะให้เป็นไม้ขีดไฟ สู้กับใหม่ เจริญปุระ ฉันคิดว่าฉันชนะไม่ว่าจะแบบไหน

ธงไชยขับร้อง : แม่ประยูรไม้ขีดไฟจุดเมื่อไหร่รู้เรื่อง ไม้ขีดกลับเปลือกมันจะเปลืองก้านไม้ แล้วไม้ขีด ประยูรปุ่นนี้ จะขีดก็ถึงจะติดแล้วยิ่งเลยวัยแซ่ดจะไปติดเขาปีไหน

แม่ประยูรขับร้อง : แหม...ถึงแก่เฒ่าขนาดไหน แต่ว่าไฟยังมีอยู่ ฉันเป็นไม้ขีดชั้นครู เปิดให้ดูกลัดได้ ฉันมีกลัดอยู่กับตัวแล้วจะกลัวว่าด้านกลัดฉันทำงาน หากเบิร์ดเป็นการไม้ขีดไฟ

นักดนตรีร้องรับ : เพลงเอ๋ยเพลงเรา เพลงไทยใหม่เก่าก็ร้องโดยเราคนไทย เก่าใหม่มีมาเฮฮาตาม ประสาไทย

หลังจากต่อลำตัดช่วงร้องเพลงแบบร่วมสมัยเสร็จเรียบร้อย ลำดับถัดไป แม่ประยูรกล่าวลาและของ คุณธงไชย

แม่ประยูรขับร้องกลอน : ลาแล้วลาที จากกันวันนี้ด้วยไมตรีน้ำใจ ลาแล้วอาลา เมื่อยามไปไกลตา ฉัน อาลา อาลัย มาเห็นเพียงครู่ๆ มาดูเพียงครั้ง ต้องลากลับรัง แต่ฉันก็ยังอาลัย คิดถึงเบิร์ดนักหนา เกรง ว่าจะลากันไปตลอด ก่อนจะลาจึงอยากกอด หอมแก้มสักพอดจะได้ไหม

ธงไชยขับร้อง : ฟอดเดียวนี้มันไม่ดี ต้องสาม สี่ ถึงจะถูก อะเบิร์ดนี่เป็นเหมือนลูก เขียวแม่ใช้จุมูกตามใจ

แม่ประยูรขับร้อง : ฉันทอมเบิร์ดเพียง 1 หน แทนทุกคนที่นี่ แต่สำหรับตัวเองหะอีกสาม อีกสี่ ไว้หลังเวทีก็ได้ ต้องลาเบิร์ดกลับบ้าน เสร็จจากงานฉันทก็จะลา จะมีโอกาสสาสนา แล้วคงจะมาพบกันใหม่เป็นความสุข ซาบซึ้ง และคงคิดถึงไปอีกนาน อยากหิวเบิร์ดกลับบ้านไปใส่พาน ตั้งไว้ แต่เกรงใจแฟนๆ ยังหวงแหนเบิร์ดอยู่ จะเก็บคนเดียวเอาไว้ดูกลัวหนูๆ จะตกใจ แหม่มั่นน่าเสียดายแท้ ไ้อฉันที้ก็แ่กเกินเวลา ถ้าตอนนี้อายุซัก 15 จะตามล่าธงไชย

ธงไชยขับร้อง : แม่จากไปคราวนี้ แม่มาอีกทีคราวหน้า ช่วยทำอายุให้เหลือ 15 แล้วรับมาหาธงไชย

แม่ประยูรขับร้อง : ลาเอย ลาก่อน จำใจ จำจร ฉันทลาก่อนธงไชย จงมีชัยมีโชค อย่ามีทุกข์มีโศก อย่ามีโรครมภัย นับว่าเป็นเจตนาที่ฉันทจะลาตรงนี้ อยากขอบใจไมตรีที่เบิร์ดเขามีมอบให้ ฉันทคนไทยคงทน และเป็นคนโบราณ เล่นลำตัดมากินาน เพลงพื้นบ้านทันสมัย สมัยนี้จะมีใครเขาสนใจรู้จัก

แม่ประยูรขับร้อง : ขอบใจเบิร์ดยิ่งนัก ที่พ่อรักความเป็นไทย สมัยใหม่ไทยเรายุคนี้เขาพัฒนา ลำตัดสมัยยายตา ก็เริ่มล้ำ ลำสมัย โอ้..เพลงพื้นเมือง พื้นบ้าน อีกไม่นานคงสิ้นสูญ แล้วคนแก่ออย่างแม่ประยูร จะอาดูนเพียงใด ได้ขึ้นเวทีคอนเสิร์ตของพ่อเบิร์ด อีกหนมาสู่สายตามหาชน ฉันทุเป็นคนยิ่งใหญ่ แม่เพลงแก่คนเก่าจะมีใครเขาเห็นค่า ก็มีพ่อเบิร์ดนี้ละหน้าที่เวทนาห่วงใย รักคนแก่แม่เพลงไม่กลัวเกรง เขาจะว่าไม่กลัวคำติฉินนินทาว่าเลิกลาลำสมัย ฉันทหะเปรียบเสมือนใบไม้แห้งคงตายด้วยลมพัด ต้องเย็นยะเยิบ เยียบสะงัด ไ้อลำตัดของไทย ขอบพระคุณคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด หนนี้ให้ฉันทได้ขึ้นเวทีเหมือนต่อชีวิตฉันทได้ ไม่มีฉันทวันใด แม้นมีน้ำใจเจ้าจุนช่วยบอกพ่อเบิร์ดด้วยนะคุณ ว่าแม่ประยูรขอบใจ ฉันทลาแล้ววันนี้ ไ้อเรื่องจะมีวันหน้าเป็นเรื่องของวาสนา วันนี้ฉันทขอลา ธงไชย

ภาพประกอบ 36 ธงไชย แมคอินไตย์และแม่ประยูร ยมเยี่ยม ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด

เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 5

ที่มาของภาพโดย : บรรเจิดเร็ดสะแมนแดน

(4) การสื่อสาร สำหรับการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 5 นี้ หากย้อนดูภาพในอดีตเมื่อครั้งคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 2 จะเห็นได้ว่า ระบบแสง และระบบเสียงมีความคมชัดขึ้น ภาพที่บันทึกการแสดงดูสดใส คมชัด อาจจะเป็นเพราะการพัฒนาอุปกรณ์ด้านระบบแสง และระบบเสียงอยู่ตลอด และ ชุดเครื่องแต่งกายของนักแสดง ที่ออกแบบให้มีสีสัน สวยงามสดใส แต่ยังคงไว้ซึ่งรูปแบบชุดที่เป็นแบบแผนของการแสดงในชุดนั้นๆ เช่น นางรำนุ่งผ้าถุง สวมเสื้อแขนกระบอกและห่มสไบ ส่วนนักแสดงชาย สวมเสื้อแขนสั้น นุ่งกางเกงขายาว และรัดผ้าโพกศีรษะ อีกทั้งมีผ้าคาดเอว พร้อมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงเช่น กะลา กลองยาว และลาวกระทบไม้ ตรงตามแบบนาฏศิลป์ไทยดั้งเดิม ในส่วนของฉากและเวที ที่ใช้สำหรับการแสดงในช่วงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ครั้งที่ 5 นี้ ยังยึดแบบเรียบง่ายโดยใช้พื้นบริเวณด้านหน้าสุดของเวที เป็นพื้นที่หลักในการแสดง ด้านหลังมีผ้าตาข่ายสีขาว เพื่อให้ชุดของนักแสดงดูเด่นและเห็นได้ชัดขึ้น และสมบูรณ์แบบโดยความเรียบง่าย

ภาพประกอบ 37 ธงไชย แมคอินไตย์ ในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 5
ที่มาของภาพโดย : บรรเจิดเรียดสะแมนแตน

2) การบริหารจัดการ งานคอนเสิร์ต

(1) การกำหนดแผนการดำเนินงาน จากข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการสร้างสรรค์การแสดง ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 5 โดยวิเคราะห์จากเทปบันทึกการสัมภาษณ์ บุษบา ดาวเรือง (โปรดิวเซอร์ คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์) และ ธงไชย แมคอินไตย์ รวมถึงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทีมงานที่มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์การแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด

เบิร์ต โซว์ ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์และอธิบายรูปแบบการบริหารจัดการและจำแนกเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

(1.1) วิธีการคัดเลือกชุดการแสดงที่เหมาะสมสำหรับการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ต เบิร์ต โซว์ ครั้งที่ 5 ตอนความสุข ความทรงจำ ไม่มีที่สิ้นสุด คือคัดเลือกจากข้อมูลของ ธงไชย แมคอินไตย์ และทีมงานฝ่ายรวบรวมข้อมูลโดยได้รับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ชม นักวิชาการ และสื่อมวลชน การแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ต เบิร์ต โซว์ ทั้ง 4 ครั้งที่ผ่านมา ช่วงการแสดงใดที่ผู้ชมให้ความสนใจและสร้างความประทับใจทั้งในตัวศิลปินและการแสดงโดยผู้วิจัยขอเสนอผลสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ดังนี้ การแสดงฟ้อนกะลา นอกจากความสนุกสนานที่ได้รับจากการแสดงคือการแสดงนี้สามารถสอดแทรกลีลา ท่าทาง กลวิธีเฉพาะของธงไชย แมคอินไตย์ ในการทำการแสดงที่ทำให้ผู้ชมมีอารมณ์สนุก ลุ้น ตื่นเต้นไปกับการแสดงได้ เช่น การเคาะกะลาให้ตรงจังหวะ สีหน้าท่าทางของธงไชย แมคอินไตย์ อาจจะสื่อให้เห็นถึงความไม่มั่นใจว่าจะเคาะได้ตรงจังหวะหรือไม่ แต่กิริยาท่าทางนั้น ผู้ชมกลับมองเห็นถึงความน่ารัก และเอ็นดูในความตั้งใจในการแสดงของธงไชย แมคอินไตย์

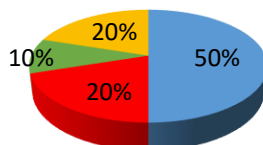
การแสดงชุดลาวกระทงไม้ เป็นชุดการแสดงที่ใช้ความสามารถในการแสดงค่อนข้างสูง หากผิดพลาดอาจได้รับบาดเจ็บจากการแสดงได้ แต่ทีมงานผู้สร้างสรรค์การแสดงกลับเลือกการแสดงชุดนี้เพื่อให้ธงไชย แมคอินไตย์ได้ถ่ายทอดความสามารถในการฟ้อนรำประกอบการเคาะไม้ เพื่อนำเสนอให้ผู้ชมลุ้นระทึกไปกับการแสดงอีกครั้ง การแสดงที่ธงไชย แมคอินไตย์ถ่ายทอดออกมาในการฟ้อนรำลาวกระทงไม้ นอกจากจะเป็นการฟ้อนรำที่สวยงามแล้วนั้น การแสดงที่สร้างความตื่นเต้นให้กับผู้ชมอีกด้วย ทำให้การแสดงแบบเบิร์ต เบิร์ต โซว์ เกิดความหลากหลายในการนำเสนอการแสดง

การแสดงชุดกองยาวจุดเด่นของการแสดงชุดนี้ที่ต้องการนำเสนอและเป็นจุดสำคัญในการคัดเลือกการแสดงชุดนี้คือ นอกจากกระบวนท่ารำ การแสดงดนตรีที่ผู้ชมมีความคุ้นชิน เพราะการแสดงกลองยาวเป็นการแสดงที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายแล้วนั้น การออกแบบสร้างสรรค์ของทีมงานที่ต้องการนำผลงานเพลงของธงไชย แมคอินไตย์มาผสมผสานกับดนตรีกลองยาว นั่นคือความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ด้วยจังหวะดนตรีกลองยาวที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ในบางช่วงทำนอง พอนำผสมผสานกับเนื้อร้องเพลงคู่กัด จึงสามารถร้องรวมกันได้อย่างสมบูรณ์ สร้างความสนุกสนานแปลกใหม่ให้กับผู้ชม

พูน ปณ สิโต ชีเว

รูปแบบการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5

- การขับร้องเพลงไทยและเพลงสากล
- การแสดงเต้นรำ(Dance) พร้อมกับเทคนิคพิเศษ
- Talk Show
- การแสดงรูปแบบส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย

ภาพประกอบ 38 ภาพแสดงสัดส่วนการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5

จากข้อมูลภาพแสดงสัดส่วนคือข้อมูลในการคัดเลือกการแสดงในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5 รวมทั้งข้อมูลจากศิลปิน ธงไชย แมคอินไตย์ ความสนใจและการเสนอรูปแบบการแสดงที่ต้องการนำเสนอกับผู้ชมในการแสดงรอบนี้ หากกล่าวถึงความถนัด ธงไชย แมคอินไตย์มีความชื่นชอบและความสามารถในการฟ้อนรำและความมีวินัยในการฝึกซ้อมการแสดงเป็นอย่างดี บุชบา ดาวเรือง ในฐานะ โปรดิวเซอร์จึงได้นำข้อมูลทั้งหมดปรึกษากับทีมชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เพื่อทำการคัดเลือกชุดการแสดงที่เหมาะสมสำหรับการแสดงในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5

(1.2) การสร้างสรรค์รูปแบบการแสดงให้เหมาะสมทั้ง ศิลปิน , นักแสดงร่วม และระยะเวลาที่ใช้ในการแสดง กล่าวคือ ในขั้นตอนนี้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องคือ โปรดิวเซอร์ และ ทีมสร้างสรรค์การแสดง (Creative) เมื่อเลือกชุดการแสดงที่เหมาะสมแล้ว นำการแสดงแต่ละชุดซึ่งประกอบด้วย การแสดงดีกลองสะบัดชัย การแสดงชุดฟ้อนกะลา การแสดงชุดลาวกระหน่ำไม้ และการแสดงชุดรำกลองยาว การแสดงทั้งหมดที่กล่าวผ่านการแสดงแบบเต็มรูปแบบ กล่าวคือ นักแสดงทำการตามรูปแบบนาฏศิลป์ และทีมงานผู้สร้างสรรค์การแสดง นำโดย บุชบา ดาวเรือง จะเป็นผู้วิเคราะห์และตัดทอนการแสดงตามความเหมาะสมและ ระยะเวลาในการแสดง ภายใต้การได้รับคำแนะนำจากอาจารย์จากกรมศิลปากรให้การแสดงออกมาสมบูรณ์แบบ

(2) การกำหนดตัวบุคคลในส่วนงานต่างๆ บุชบา ดาวเรือง โปรดิวเซอร์ได้กำหนดตัวบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5 ครั้งนี้ ออกเป็น 2 ส่วนการแสดงคือ

2.1 ผู้ดูแลฝึกซ้อมการแสดงนาฏศิลป์ไทย โดยได้รับความร่วมมือและร่วมแสดงจาก ชมรมอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์จากกรมศิลปากร เพื่ออำนวยความสะดวกและวางแผนการฝึกซ้อมสำหรับธงไชย แมคอินไตย์

2.2 ผู้ดูแลการฝึกซ้อมการแสดงชุดลำตัด โดยได้รับความร่วมมือและร่วมแสดงจากคณะลำตัดแม่ประยูร ยมเยี่ยม พร้อมทั้งการประพันธ์เนื้อร้องโดยวาณิช จรุงกิจอนันต์ นักเขียนรางวัลกวีซีไรต์ปี พ.ศ.2527 และบุชบา ดาวเรือง ร่วมเขียนบทเนื้อร้องในการแสดงครั้งนี้ด้วย แม่ประยูร และคณะเคย

ร่วมการแสดงลำตัดในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2 มาแล้ว จึงเกิดความคุ้นเคยกับทีมงาน และสามารถเข้าใจในรูปแบบการแสดงได้โดยง่ายและใช้เวลาการฝึกซ้อมไม่มากนัก

ด้วยความต้องการที่จะสืบทอดและร่วมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย ทีมงานคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5 จึงให้ความสำคัญในการแสดงและพยายามสร้างสรรค์การแสดงให้เข้ากับยุคสมัย เพื่อให้การแสดงมีความสนุกสนานและสอดแทรกศิลปวัฒนธรรมไทยให้ผู้ชมเกิดความประทับใจ

3) การกำกับดูแลดำเนินงาน โดย บุชบา ดาวเรือง ในหน้าที่โปรดิวเซอร์ หรือ ผู้กำกับและควบคุมการผลิต คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5 มีลักษณะการวางแผน การกำกับและควบคุมการผลิตงานตามกรอบระยะเวลาการทำงานประมาณ 6-8 เดือนสำหรับการเตรียมงานในทุกๆขั้นตอน โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วงการทำงานคือ

(3.1) ช่วงเตรียมงาน การนำเสนอรูปแบบงาน (Pre-Production) คือการรวบรวมข้อมูลกระแสนิยมในเรื่องผลงานเพลง แฟชั่น ค่านิยมจากต่างประเทศ และความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีการรวบรวมบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และผู้ที่มีผลงานในด้านที่เกี่ยวข้องกับการแสดง ในการขอความร่วมมือและสร้างสรรค์ผลงานร่วมกัน ช่วงการเตรียมงานนี้ใช้เวลาประมาณ 2 เดือน และในทุกๆ 2 สัปดาห์จะมีการประชุมเพื่อนำเสนอความคิดเห็นและหาข้อสรุปในการทำงานร่วมกัน

(3.2) ช่วงการผลิตงาน (Production) เมื่อได้ข้อสรุปจากการเตรียมงานในช่วงที่ 1 ระยะเวลา 3 เดือนต่อจากนี้ไป คือ การดำเนินงานในแต่ละฝ่ายการทำงาน เช่น ฝ่ายโปรดักชั่นฉาก-เวที , ฝ่ายเทคนิคระบบแสง-เสียง , ฝ่ายสร้างสรรค์การแสดง , ฝ่ายออกแบบชุดเสื้อผ้า , ฝ่ายนักดนตรี , ฝ่ายบันทึกการแสดง , ฝ่ายสถานที่ และฝ่ายประชาสัมพันธ์ และวิธีการกำกับดูแลของ บุชบา ดาวเรือง จะดำเนินงานวางแผนการทำงานควบคู่กับผู้ช่วย และหัวหน้าฝ่ายแต่ละฝ่าย เพื่อสอบถามวิธีการดำเนินงาน แนวทางการแก้ไขหากเกิดปัญหาระหว่างการทำงาน ในช่วงการทำงานนี้จะติดตามการทำงานของแต่ละฝ่ายโดยการประชุมงานย่อย คือ ประชุมนำเสนอความคิดเห็นแต่ละฝ่ายเท่านั้น ยกตัวอย่างเช่น ในสัปดาห์ที่ 2 ของการดำเนินงาน บุชบา ดาวเรือง จะดำเนินการประชุมเพื่อติดตามงานของฝ่ายสร้างสรรค์การแสดง และนัดหมายการประชุมเพื่อติดตามผลงานในครั้งต่อไป เป็นต้น

(3.3) การนำเสนองาน (Post Production) เป็นการดำเนินงานจากช่วงที่ 2 โดยเป็นการดำเนินงานภายใต้เป้าหมายและขอบเขต รูปแบบการทำงานที่ผ่านการสรุปผลจากการประชุมรวม การดำเนินงานในช่วงนี้ บุชบา ดาวเรืองจะเข้ามาเข้มงวดกับทุกฝ่ายการทำงาน โดยเฉพาะการฝึกซ้อมการแสดง ดนตรี และเทคนิคพิเศษที่ใช้ในการแสดง ควบคู่กับการประชาสัมพันธ์งานให้ผู้ชมทราบถึงงานคอนเสิร์ตที่จะเกิดขึ้นเป็นการกระตุ้นยอดขายบัตรเข้าชมการแสดงและผู้สนับสนุนการแสดง รวมถึงการเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขงานในแต่ละฝ่ายระหว่างการทำงานในช่วงนี้ เพื่อเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่างๆ ตั้งแต่เริ่มการแสดงรอบแรกจนรอบสุดท้ายของการแสดง

กล่าวโดยสรุป คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5 ประสบความสำเร็จและได้รับการชื่นชมจากผู้ชมและสื่อมวลชนในยุคนั้นเป็นอย่างยิ่ง เป็นความประทับใจที่เกินจะคาดเดาได้ว่า ธงไชย แมคอินไตย์ จะสามารถทำการแสดงทั้งร้องเพลง เต้นรำ ฟ้อนรำ หรือแม้กระทั่งการร้องเพลงลำตัด การแสดงทุกชุดที่เกิดขึ้นนั้นถือได้ว่า ธงไชย แมคอินไตย์ เป็นผู้มีความสามารถล้นเหลือ และด้วยการความทุ่มเทของ ธงไชย แมคอินไตย์ กับการฝึกซ้อมแล้วนั้น รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์การแสดงในชุด ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย ให้มีความลงตัวในกระบวนการทำดนตรี ประกอบกับระยะเวลาที่ใช้ทำการแสดงได้อย่างเหมาะสม คือไม่นานจนเกินไปจนทำให้ผู้ชมรู้สึกเบื่อหน่ายในการแสดง อีกทั้งการรำกลองยาวของ ธงไชย แมคอินไตย์และนักแสดงร่วม ยังสร้างรอยยิ้มด้วยความเบิกบานเอง เสน่ห์ด้านการแสดงเฉพาะตัวที่สอดแทรกระหว่างการแสดงรำกลองยาวนั้น ทำให้ผู้ชมสนุกและรู้คล้อยตาม ปรบมือแสดงความพึงพอใจไปกับการแสดง

4) การประเมินผล

การประเมินผลในการบริการจัดการ โดยศึกษาข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ดังนี้ 1) บุษบา ดาวเรือง 2) ธงไชย แมคอินไตย์ 3) ชลชัย ปุเวกิจ

(4.1) การประเมินผลการกำหนดแผนการดำเนินงาน ในส่วนของการวางแผนการดำเนินงานได้วางแผนระยะการทำงานประมาณ 8 เดือนก่อนถึงวันแสดง ซึ่งเป็นระยะช่วงเวลาที่เหมาะสมทำให้ทุกฝ่ายมีการวางแผนการดำเนินงานและปรับเปลี่ยนและสรุปงานได้ตรงตามแผนการดำเนินงาน

(4.2) การประเมินผลการกำหนดตัวบุคคลในส่วนงานต่างๆ จากประสบการณ์ในการจัดการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ในหลายๆครั้งที่ผ่านมา ทำให้การกำหนดตัวผู้ร่วมงานมีงานปรับเปลี่ยนไปตามรูปแบบการแสดง ในครั้งนี้ส่วนของทีมงานด้าน Production มีการพัฒนาเพิ่มเติมในส่วนองทีมงานมากขึ้นเนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนสถานที่ทำการแสดงที่มีขนาดใหญ่ และต้องศึกษาพื้นที่ในส่วนต่างๆเพื่อการป้องกันหากเกิดปัญหาฉุกเฉินระหว่างการดำเนินงาน

(4.3) การประเมินการกำกับดูแลการดำเนินงาน ด้วยการวางแผนงานของบุษบา ดาวเรือง ที่ได้กำหนดการทำงานออกเป็น 3 ช่วงการดำเนินงานนั้น การกำกับดูแลมีระบบการทำงานที่ชัดเจนในการบริหารงานและการรายงานผลความคืบหน้าของแต่ละฝ่าย ในส่วนของการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5 นี้ พบปัญหาเพียงเล็กน้อย เช่น ในส่วนของการบริหารการแสดงที่ต้องปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ในรอบนั้นๆ และต้องจัดเตรียมอุปกรณ์การแสดงให้เพียงพอและมีการเตรียมสำรองเผื่อการชำรุดเสียหายระหว่างการแสดง

4.2.3 คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 11

1) กระบวนการสร้างสรรค์

(1) การกำหนดแนวคิดออกแบบการแสดง การแสดงที่ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 11 โดยมีชื่อตอนคือ “ตอน DREAM JOURNEY” (ดรีม เจอร์

นี้) นั้นมีแนวคิดในการสร้างสรรค์และที่มาของการคัดเลือกการแสดงตามขั้นตอนคือ ด้วยรูปแบบการแสดงที่ต้องการจะนำผู้ชมเข้าไปพัวพันในโลกของ ธงไชย แมคอินไตย์ ภายใต้อารมณ์แบบการนำเสนอที่แปลกใหม่ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ระบบแสง สี เสียงที่ ทันสมัยมากขึ้น และเวทีการแสดงที่มีขนาดใหญ่ ทำให้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของทีม Producer และ ทีมออกแบบการแสดง ได้สร้างสรรค์การแสดงได้อย่างเต็มที่ และในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอศึกษา เฉพาะการแสดงที่ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทย ที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ครั้งที่11 “ตอน DREAM JOURNEY” (ดรีม เจอร์นี่) เท่านั้น จากการศึกษาหาข้อมูล ทั้งในรูปแบบข้อมูลสื่อมวลชนและข้อมูลจากเอกสาร รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่ามีการแสดงที่ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทย ที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ครั้งที่11 “ตอน DREAM JOURNEY” (ดรีม เจอร์นี่) จำนวน 3 ชุดการแสดง นั่นคือ การแสดงเต้นรำ ประกอบเพลงแก้วตา-แก้วโต , เพลงขึ้นหมากกระทึก และเพลงลอยกระทง

(2) นาฏยประดิษฐ์

(2.1) เพลงแก้วตา-แก้วโต ได้แนวคิดมาจากการเนื้อเพลงที่บ่งบอกถึงความรักและความจริงใจของชายหนุ่มที่มีต่อหญิงคนรัก แต่ด้วยรูปแบบของดนตรีประกอบเพลงที่มีกลิ่นอายความเป็นดนตรีทางภาคเหนือของไทย จึงทำให้ผู้สร้างสรรค์การแสดงชุดนี้ ตั้งใจนำเสนอออกมาในรูปแบบการฟ้อนรำจินตลีลา ประกอบเพลง โดยมีอุปกรณ์ประกอบการแสดง (Prop) เป็นเครื่องจักรสาร พุ่กระบอ ก ม้า ก้านกล้วย ที่ได้ออกแบบมาให้เหมาะสมและทันสมัยเหมาะกับการแสดงในยุคปัจจุบัน นาฏยประดิษฐ์ที่ปรากฏจะนำเสนอในรูปแบบจินตลีลา เน้นการตั้งวงช่วงขา และแขน ข้อมือ ให้มีลักษณะคล้ายๆ นาฏศิลป์ไทย การหมุนตัวเพื่อเป็นการเคลื่อนไหวในการแสดงคือลักษณะการแปรแถวให้เห็นถึงกระบวนการต่างๆ รวมถึงการใช้พื้นที่ให้เหมาะสมกับการแสดง อีกทั้งลักษณะการต่อตัวของนักแสดงเพื่อสนับสนุนให้ผู้ชมได้เห็น ธงไชย แมคอินไตย์ได้ชัดเจนมากขึ้น ในขณะที่มีนักแสดงจำนวนมาบนเวที อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบในการแสดง นักแสดงนำมาถือเพื่อสื่อถึงเหตุการณ์จากร้านที่ทรงคุณค่า และมีความสวยงาม ทำให้ผู้ชมหววนคิดถึงบรรยากาศชุมชนในชนบท การแสดงชุดนี้ ดนตรี เนื้อร้องคือองค์ประกอบหลักที่ผู้สร้างสรรค์ต้องถ่ายทอดออกมาให้สื่อถึงประเพณีและวัฒนธรรมของไทย

พูน ปณ ภัโต ชีเว

ภาพประกอบ 39 เพลงแก้วตา-แก้วโตว คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 11

ที่มาของภาพโดย : ทีม GMM BIRD

ภาพประกอบ 40 ชุดประกอบเพลงแก้วตา-แก้วโตว คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 11

ที่มาของภาพโดย : ทีม GMM BIRD

2.2 เพลงขันทมากระทีก และ เพลงไอ้ละหน่อ..My Love ได้แนวคิดมาจากเนื้อหาของเพลงทั้ง 2 เพลงที่นำมาร้อยเรียงกันทั้งทางด้านดนตรีและเนื้อร้อง ทำให้การแสดงมีความกระชับและเข้าถึงเนื้อหาของเพลงที่มีความสนุกสนาน ทั้ง 2 เพลงนี้ถือเป็นผลงานเพลงของ ธงไชย แมคอินไตย์ ที่ได้รับความนิยมมาโดยตลอด นาฏยประดิษฐ์ที่ปรากฏในเพลงนี้เป็นการผสมผสานระหว่างท่าทางของนาฏศิลป์ไทย และการเต้นรำแบบสากล เช่นกระบวนท่าการยกขาและกระโดดหมุนรอบตัวเอง และการยกแขนตั้งวงสูงลักษณะคล้ายท่านาฏศิลป์ไทย การย่อ ยียดตัว โยกตัว แต่มือและแขนจะแสดงท่าทางในแบบนาฏศิลป์ไทย การยกมือโปกไปมา พร้อมกับการเคลื่อนที่ไปรอบๆเวที คล้ายลักษณะการเดินขบวนแห่ขันทมากระทีก ทั้งหมดคือส่วนหนึ่งของการยกตัวอย่างกระบวนท่านาฏยประดิษฐ์ที่นำมาประยุกต์ และสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับการแสดงและพื้นที่เวที การแปรแถวหรือจัดระเบียบขบวนรอบๆเวที จะสังเกตได้จากภาพถ่าย ผู้สร้างสรรค์จะวางตำแหน่งของธงไชย แมคอินไตย์ที่เดินทางโดยพาหนะรถตุ๊กๆ เพื่อได้มีช่วงเวลาระหว่างการแสดงที่ได้ใกล้ชิดผู้ชม ความปลอดภัยของศิลปิน ส่วน

หนึ่งคือนักแสดงที่คอยระวังและให้การดูแลในเบื้องต้น เพื่อป้องกันอุบัติเหตุระหว่างการแสดง จึงจัดให้นักแสดงอยู่บริเวณช่วงต้นและช่วงท้ายของขบวน การใช้นักแสดงจำนวนมากและเคลื่อนที่ไปทั่วพื้นที่เวที ทำให้ผู้ชมรู้สึกสนุกและคล้อยตามไปกับบทเพลง เพราะความคุ้นเคยในบทเพลงเป็นอย่างดี แนวคิดในการสร้างสรรค์การแสดงในชุดนี้คือ การนำเอาประเพณีแห่ขันหมาก ซึ่งเป็นส่วนประกอบหลักในพิธีแต่งงานของคนไทย มานำเสนอในรูปแบบการแสดงที่สนุกสนาน

ภาพประกอบ 41 ชุดประกอบเพลงขันหมากระทึก คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 11
ที่มาของภาพโดย : Witty Witty Channel

ภาพประกอบ 42 ชุดประกอบเพลงขันหมากระทึก คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 11
ที่มาของภาพโดย : Witty Witty Channel

(3) ดนตรีประกอบการแสดง การแสดงที่ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทย ที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 11 “ตอน DREAM JOURNEY” (ดริม เจอร์นีย์) จำนวน 3 ชุดการแสดง นั่นคือเพลงแก้วตา-แก้วโตว เพลงแก้วตาแก้วโตวเป็นผลงานเพลงในอัลบั้ม ชุดรับแขก บ้านทีกเสียง และวางจำหน่ายเมื่อปี พ.ศ. 2545 แนวเพลงแดนซ์-ป๊อป รูปแบบเพลงและดนตรีนำมาปรับในเรื่องของจังหวะและความยาวของดนตรีเพื่อให้เหมาะสมกับการแสดงและเทคนิคพิเศษในการใช้มานเปิด-ปิดการแสดงรวมถึงการใช้เทิร์นเทเบิลในการแสดงเพื่อนำเสนออุปกรณ์ในการแสดง ส่วนเพลงชั้นหมากระทีกเป็นผลงานเพลงในอัลบั้ม ชุดรับแขก บ้านทีกเสียงและวางจำหน่ายเมื่อปี พ.ศ. 2545 แนวเพลงแดนซ์-ป๊อป เพลงนี้ได้มีการปรับปรุงดนตรีให้มีความสนุกสนานขึ้นด้วยการปรับจังหวะดนตรีให้มีความเร็วขึ้นให้เข้ากับยุคสมัยปัจจุบัน และเพลงลอยกระทง หรือเพลงร้างลอยกระทง ประพันธ์โดย ครูแก้ว อัจฉริยะกุล และอาจารย์อดิพร สุนทรสนาน ช่วงเมื่อปี พ.ศ. 2492-2493 ประพันธ์และเคยใช้บทเพลงนี้ร่วมการแสดงงานประเพณีลอยกระทง ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา โดยการบรรเลงดนตรีของวงดนตรีสุนทราภรณ์ จึงทำให้บทเพลงลอยกระทงเป็นที่นิยมและรู้จักอย่างแพร่หลาย ธงไชย แมคอินไตย์จึงได้นำเพลงนี้มาร่วมแสดงเนื่องจากช่วงจัดงานแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 11 อยู่ในช่วงเดือน พฤศจิกายน เป็นช่วงเทศกาลลอยกระทงของประเทศไทย เพื่อเป็นความต่อเนื่องของการแสดงและเป็นการสร้างบรรยากาศในช่วงการแสดงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย

(4) การสื่อสาร ศิลปะการแสดงที่ปรากฏในการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 11 ในรูปแบบการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย เป็นการนำเอาความร่วมมือของการแสดงด้านศิลปะการเต้น จินตลีลา มาผสมผสานการร่ายรำ เพื่อให้เข้ากับยุคสมัยและดนตรีประกอบการแสดง นอกจากกระบวนการท่า จังหวะดนตรีที่คุ้นเคยและเป็นเอกลักษณ์และภาพจำสำหรับแฟนเพลงและผู้ชมแล้วนั้น องค์ประกอบสำคัญที่เป็นตัวสื่อสารที่ทำให้ผู้ชมได้สัมผัสและเข้าใจถึงการแสดงคือ การนำเทคโนโลยีการแสดงภาพผ่านฉากประกอบการแสดงสื่อดิจิทัลแสดงผลผ่านระบบจอ LED ซึ่งทำให้ผู้ชมได้เหยบรรยากาศ ท่าทาง ชุดและอุปกรณ์ประกอบการแสดงในระยะใกล้ได้ชัดขึ้น อีกทั้งบริเวณพื้นที่เวทีที่มีขนาดใหญ่ และได้ออกแบบเวทีให้มีเส้นทางการเดินทางระหว่างทำการแสดงให้เข้าใจผู้ชมมากยิ่งขึ้น เป็นการสัมผัส การรับรู้ถึงความสุข ความสนุกสนานร่วมกันระหว่างศิลปินและผู้ชม อีกทั้งการแสดงท่าทางที่ผู้ชมสามารถทำตามนักแสดงและร่วมสนุกไปการแสดงได้ สร้างความสนุกและความประทับใจให้กับผู้ชม การแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ เดินทางมาถึงครั้งที่ 11 ด้วยเสน่ห์ในการแสดงที่ผู้ชมมีส่วนร่วมกับนักแสดง และการนำเอาวัฒนธรรมประเพณีที่คนไทยคุ้นเคยมาสอดคล้องเกี่ยวกับบทเพลงและการแสดงถือเป็นการเผยแพร่ และถ่ายทอด ศิลปะวัฒนธรรมของไทยในรูปแบบคอนเสิร์ต ซึ่งเป็นการแสดงที่สามารถนำเสนอให้กับผู้ชมทุกเพศ ทุกวัย

2) การบริหารจัดการ งานคอนเสิร์ต

(1) การกำหนดแผนการดำเนินงาน จากข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการสร้างสรรค์การแสดง ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 11 โดยวิเคราะห์จากเทปบันทึกการสัมภาษณ์ บุษบา ดาวเรือง (โปรดิวเซอร์ คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์) และ ธงไชย แมคอินไตย์

รวมถึงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทีมงานที่มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์การแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 11 ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์และอธิบายรูปแบบการบริการจัดการได้ดังนี้

วิธีการคัดเลือกชุดการแสดงที่เหมาะสมสำหรับการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 11 ตอน ตอน DREAM JOURNEY” (ดรีม เจอร์นี่) คือคัดเลือกจากข้อมูลของ ธงไชย แมคอินไตย์ และทีมงานฝ่ายรวบรวมข้อมูลโดยได้รับข้อมูลจากการปรึกษาทีมงานในแต่ละส่วนโดยเฉพาะทีมงานผู้ร่วมสร้างสรรค์การแสดง ทีมงานด้านการประพันธ์เพลงและออกแบบเพลง รวมถึงทีมงาน Production ในการนำเสนออุปกรณ์ประกอบการแสดงที่ทันสมัยในยุคปัจจุบัน เพลงเก่าตา-แก้วไต๋ ด้วยเนื้อหา คำร้องและดนตรีประกอบ รวมถึงภาพจำของผู้ชมในท่ายกมือทั้งสองข้าง ตั้งวงระดับสูง พร้อมทั้งขยับขึ้น-ลง ตามจังหวะ ลักษณะท่าทางนี้คือเอกลักษณ์ประจำเพลงที่ผู้ชมและแฟนเพลงของ ธงไชย แมคอินไตย์คุ้นเคยเป็นอย่างดี ทำให้ธงไชย แมคอินไตย์สามารถสื่อสารให้ผู้ชมมีอารมณ์กับการแสดงได้ เพลงขึ้นหมากระทีก เป็นผลงานเพลงที่ได้รับความนิยมมากเพราะด้วยดนตรีที่มีความสนุกสนาน พร้อมทั้งสอดแทรกเนื้อร้องที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของไทย เช่น ไหว้ร้องในแบบเพลง กลองยาว เป็นการทบทวนความรู้สึกลำพำในอดีตเคยร่วมร้องและร่วมสนุกกับธงไชย แมคอินไตย์ แลเพลงลอยกระทง ที่จัดมาอยู่ในช่วงการแสดงนี้ด้วยเพียงผลเดียวคือ ช่วงวันทำการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 11 ตอน ตอน DREAM JOURNEY” (ดรีม เจอร์นี่) คือช่วงเดือนพฤษภาคม โดยแนวคิดของบุษบา ดาวเรือง จึงได้นำเพลงลอยกระทง มาเติมเต็มบรรยากาศความเป็นไทย และได้ออกแบบการแสดงให้มีความสอดคล้องถึงประเพณีลอยกระทง หากคิดทบทวนและจินตนาการถึงภาพโชว์ ความสมบูรณ์แบบที่จะปรากฏในการแสดงรูปแบบคอนเสิร์ตถือเป็นโอกาสของธงไชย แมคอินไตย์ ที่จะถ่ายทอดการแสดงในรูปแบบส่งเสริมวัฒนธรรมไทย และ คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ครั้งที่ 11 นี้จึงเป็นการรวบรวมเทคนิคพิเศษต่างที่ทันสมัยไว้ในการแสดงคอนเสิร์ตครั้งนี้ สำหรับการแสดงในช่วงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยนั้น ได้คัดเลือกเพลงที่สอดคล้องกับการแสดงและความต่อเนื่องในลำดับการแสดง ซึ่งบุษบา ดาวเรือง ได้ออกแบบการแสดงโดยการนำนักแสดงหญิงที่เป็นที่นิยมจากบทบาทการแสดงในละครโทรทัศน์ นำมาสร้างเรื่องความรักระหว่างชาย-หญิง ร่วมแสดงกับธงไชย แมคอินไตย์ และการลำดับเรื่องราวนี้ให้สอดคล้องกับบทเพลงเพลงเก่าตา-แก้วไต๋ , เพลงขึ้นหมากระทีก และเพลงลอยกระทง ตามลำดับ

(2) การกำหนดตัวบุคคลในส่วนงานต่างๆ บุษบา ดาวเรือง โปรดิวเซอร์ได้กำหนดตัวบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 11 ครั้งนี้ ออกเป็น 2 ส่วนการแสดงคือ

2.1 ส่วนออกแบบการแสดง คือ การทำงานระหว่างผู้สร้างสรรค์การ (Creative Show) และ นักออกแบบการแสดง (Choreography) และ นักออกแบบดนตรี (Music Designer) อีกทั้งฝ่ายออกแบบชุดการแสดง (Costume Designer) เพื่อร่วมกันสร้างสรรค์งานด้านการแสดงภายใต้แนวคิดการนำเสนอการแสดงที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยโดยผลงานเพลงของธงไชย แมคอินไตย์ ที่ได้รับความนิยมและเป็นที่รู้จักของผู้ชมและให้เข้ากับช่วงเวลาในปัจจุบันของการแสดง

2.2 ส่วนออกแบบเวทีและเทคนิคพิเศษในการแสดง ผู้ที่รับผิดชอบและนำเสนอรูปแบบการแสดงในครั้งนี้คือ ฝ่าย Production Design และทีมเทคนิคพิเศษต่างๆระบบไฟ แสง สี เสียง และสื่อจอภาพขนาดใหญ่ (จอ LED) เพื่อให้การแสดงสอดคล้องกับการออกแบบการแสดงทั้งหมดและให้การ

แสดงที่สมบูรณ์ การทำงานในส่วนนี้จะใช้เวลาออกแบบและสร้างสรรค์ผ่านระบบการทำงานของคอมพิวเตอร์ และได้ทดลองใช้ระบบเต็มรูปแบบกับอุปกรณ์การแสดงในวันซ้อม และในพื้นที่การแสดงจริงเท่านั้น

3) การกำกับดูแลดำเนินงาน โดย บุชบา ดาวเรือง ในหน้าที่โปรดิวเซอร์ หรือ ผู้กำกับและควบคุมการผลิต คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 11 มีลักษณะการวางแผน การกำกับและควบคุมการผลิตงานตามกรอบระยะเวลาการทำงานประมาณ 6-8 เดือนสำหรับการเตรียมงานในทุกๆขั้นตอน โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วงการทำงานคือ

(3.1) ช่วงเตรียมงาน การนำเสนอรูปแบบงาน (Pre-Production) คือการรวบรวมข้อมูลกระแสนิยมในเรื่องผลงานเพลง แฟชั่น ค่านิยมจากต่างประเทศ และความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีการรวบรวมบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และผู้ที่มีผลงานในด้านที่เกี่ยวข้องกับการแสดง ในการขอความร่วมมือและสร้างสรรค์ผลงานร่วมกัน ช่วงการเตรียมงานนี้ใช้เวลาประมาณ 2 เดือน และในทุกๆ 2 สัปดาห์จะมีการประชุมเพื่อนำเสนอความคิดเห็นและหาข้อสรุปในการทำงานร่วมกัน

(3.2) ช่วงการผลิตงาน (Production) เมื่อได้ข้อสรุปจากการเตรียมงานในช่วงที่ 1 ระยะเวลา 3 เดือนต่อจากนี้ไป คือ การดำเนินงานในแต่ละฝ่ายการทำงาน เช่น ฝ่ายโปรดักชั่นฉาก-เวที , ฝ่ายเทคนิคระบบแสง-เสียง , ฝ่ายสร้างสรรค์การแสดง , ฝ่ายออกแบบชุดเสื้อผ้า , ฝ่ายนักดนตรี , ฝ่ายบันทึกการแสดง , ฝ่ายสถานที่ และฝ่ายประชาสัมพันธ์ และวิธีการกำกับดูแลของ บุชบา ดาวเรือง จะดำเนินงานวางแผนการทำงานควบคู่กับผู้ช่วย และหัวหน้าฝ่ายแต่ละฝ่าย เพื่อสอบถามวิธีการดำเนินงาน แนวทางการแก้ไขหากเกิดปัญหาระหว่างการทำงาน ในช่วงการทำงานนี้จะติดตามการทำงานของแต่ละฝ่ายโดยการประชุมงานย่อย คือ ประชุมนำเสนอความคิดเห็นแต่ละฝ่ายเท่านั้น ยกตัวอย่างเช่น ในสัปดาห์ที่ 2 ของการดำเนินงาน บุชบา ดาวเรือง จะดำเนินการประชุมเพื่อติดตามงานของฝ่ายสร้างสรรค์การแสดง และนัดหมายการประชุมเพื่อติดตามผลงานในครั้งต่อไป เป็นต้น

(3.3) การนำเสนองาน (Post Production) เป็นการดำเนินงานจากช่วงที่ 2 โดยเป็นการดำเนินงานภายใต้เป้าหมายและขอบเขต รูปแบบการทำงานที่ผ่านการสรุปผลจากการประชุมรวม การดำเนินงานในช่วงนี้ บุชบา ดาวเรืองจะเข้ามาเข้มงวดกับทุกฝ่ายการทำงาน โดยเฉพาะการฝึกซ้อมการแสดง ดนตรี และเทคนิคพิเศษที่ใช้ในการแสดง ควบคู่กับการประชาสัมพันธ์งานให้ผู้ชมทราบถึงงานคอนเสิร์ตที่จะเกิดขึ้นเป็นการกระตุ้นยอดขายบัตรเข้าชมการแสดงและผู้สนับสนุนการแสดง รวมถึงการเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขงานในแต่ละฝ่ายระหว่างการทำงานในช่วงนี้ เพื่อเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่างๆ ตั้งแต่เริ่มการแสดงรอบแรกจนรอบสุดท้ายของการแสดง

(4) การประเมินผล

การประเมินผลในการบริการจัดการ โดยศึกษาข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ดังนี้ 1) บุชบา ดาวเรือง 2) ธงไชย แมคอินไตย์ 3) ชลชัย ปุเวกิจ

(4.1) การประเมินผลการกำหนดแผนการดำเนินงาน ในส่วนของการวางแผนการดำเนินงานได้วางแผนระยะการทำงานประมาณ 8 เดือนก่อนถึงวันแสดง ซึ่งเป็นระยะช่วงเวลาที่เหมาะสมทำให้ทุกฝ่ายมีการวางแผนการดำเนินงานและปรับแก้ไขและสรุปงานได้ตรงตามแผนการดำเนินงาน

(4.2) การประเมินผลการกำหนดตัวบุคคลในส่วนงานต่างๆ จากประสบการณ์ในการจัดการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ในหลายๆครั้งที่ผ่านมา ทำให้การกำหนดตัวผู้ร่วมงานมีการปรับเปลี่ยนไปตามรูปแบบการแสดง ในครั้งนี้ส่วนของทีมงานด้าน Production และเทคนิคพิเศษประกอบการแสดง มีการพัฒนาเพิ่มเติมในส่วนของทีมงานมากขึ้นเพื่อให้การแสดงออกมาสมบูรณ์แบบ

(4.3) การประเมินการกำกับดูแลการดำเนินงาน ด้วยการวางแผนงานของบุชบา ดาวเรือง ที่ได้กำหนดการทำงานออกเป็น 3 ช่วงการดำเนินงานนั้น การกำกับดูแลมีระบบการทำงานที่ชัดเจนในการบริหารงานและการรายงานผลความคืบหน้าของแต่ละฝ่าย ในส่วนของการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 11 นี้ พบปัญหาไม่มากนักและในทุกๆปัญหาที่เกิดขึ้น สามารถหาแนวทางการแก้ไขร่วมกันจนผ่านไปได้ด้วยนี้ และในคอนเสิร์ตครั้งนี้ ปัญหาที่พบคือ การนำจอแสดงผล LED ขนาดใหญ่มาเป็นส่วนประกอบของฉาก ระหว่างการเคลื่อนที่ของจอจึงให้จอชำรุด แต่ด้วยทีมงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจึงทำให้สามารถแก้ไขและดำเนินการฝึกซ้อมและการแสดงผ่านไปได้ด้วยความสมบูรณ์แบบ

4.3 การวิเคราะห์กลวิธีที่ใช้ต้นทุนทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทย

ตลอดระยะเวลากว่า 30 ปี ที่คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ พยายามสร้างสรรค์การแสดงโดยนำเอาศิลปวัฒนธรรมของไทยเข้ามามีส่วนรวมในการนำเสนอการแสดง เพื่อเป็นการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของไทยให้คงอยู่ตลอดกาล ดังจะปรากฏรูปแบบการแสดงที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยอย่างเด่นชัด จำนวน 3 ครั้งการแสดง อันได้แก่ครั้งที่ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2530 และครั้งที่ 5 เมื่อปี พ.ศ. 2534 และครั้งล่าสุด ครั้งที่ 11 เมื่อปี พ.ศ. 2561 กลวิธี คือการใช้ การแสดงทางวัฒนธรรมทั้ง 4 ภาค เพื่อตอกย้ำความสามารถของธงไชย แมคอินไตย์ ที่เป็นการแสดงภาพลักษณ์ของผู้เข้าถึงศิลปวัฒนธรรม อันเป็นตัวแทนของความเป็นวิถีชีวิต ของคนทั้ง 4 ภาค ซึ่งนำไปสู่การสร้างภาพประทับใจ ทั้งผู้ชมในพื้นที่แสดงคอนเสิร์ต และผู้ที่ชมผ่านสื่อวีดิทัศน์ต่าง ๆ ที่มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง และปรากฏถึงพัฒนาการรูปแบบการแสดงที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยได้ดังนี้

คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์	การแสดงรูปแบบส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยที่ปรากฏ	รูปแบบการแสดง
ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ. 2530	การแสดงชุด ลำกลองยาว การแสดงขับร้องลำตัด	เป็นการนำเสนอในรูปแบบที่คล้ายคลึงกับการแสดงต้นฉบับ
ครั้งที่ 5 ปี พ.ศ. 2534	การแสดงชุด ตีกลองสะบัดชัย การแสดงชุด รำกะลา การแสดงชุด รำลาวกระทบไม้ การแสดงชุด ลำกลองยาว	ออกแบบสร้างสรรค์การแสดงให้สอดคล้องกับเวลาในการแสดง แต่ยังคงนำเสนอกระบวนการตามต้นฉบับ
ครั้งที่ 11 ปี พ.ศ. 2561	การแสดงประกอบเพลง แก้วตา - แก้วโต การแสดงประกอบเพลง ชันหมากกระตึก	เป็นการผสมผสานการพ็อพและการเต้นรำให้สอดคล้องกับเนื้อร้อง ดนตรีที่ใช้ประกอบในการแสดง

หากวิเคราะห์การแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ โดยใช้แนวคิดต้นทุนทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างค่านิยมและความเชื่อที่ผูกพันกับสังคมที่ชื่นชอบการแสดงด้านคอนเสิร์ต บุษบา ดาวเรือง ผู้กำกับและออกแบบการแสดง ได้คิดสร้างสรรค์งานด้านแสดงของ ธงไชย แมคอินไตย์ โดยได้นำเอาศิลปะและวัฒนธรรมของไทยมาเสนอในรูปแบบงานคอนเสิร์ต โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์และแบ่งรูปแบบการนำเสนอกลวิธีการใช้ต้นทุนทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทย ตามการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ดังนี้

การแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2 นำเสนอการแสดงที่ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมไทย การแสดงชุดลำกลองยาว การเลือกชุดการแสดงได้ขึ้นมานำเสนอในรูปแบบคอนเสิร์ตนั้นจะเห็นได้ว่าจะเริ่มจากความสามารถของผู้แสดง และความสามารถในการรับรู้ เข้าใจและสามารถเข้าถึงของผู้ชม ดังจะเห็นได้จากการเลือกชุดการแสดงกลองยาวนั้น อยู่ในความคุ้นเคยกับสังคมไทยมานาน เมื่อถูกนำมาจัดแสดงเป็นส่วนหนึ่งของคอนเสิร์ต ด้วยจังหวะกลอง การโห่ร้อง จังหวะที่สนุกสนาน จะกระตุ้นผู้ชมให้เกิดอารมณ์ร่วมกับการแสดง ประกอบกับความประหลาดใจที่กลายมาเป็นความประทับใจ ที่ธงไชย แมคอินไตย์ ได้ใช้ความสามารถเฉพาะตัวในการร้อง เล่น เต้น รำ อันเป็นคุณสมบัติของผู้สร้างตบตบบันเทิง (Entertrainer)

การเลือกผู้แสดงร่วมก็มีนัยยะสำคัญ พิจารณาจากการแสดงลำตัดจะเห็นได้ว่านอกจากความสามารถเฉพาะตัวของ ธงไชย แมคอินไตย์แล้ว การเลือกบุคคลขึ้นมาร่วมแสดงคู่ด้วยนั้นก็มีนัยยะสำคัญในแง่ของการซ่อม การร้อง รับและส่ง การแก้ และการเสริม กล่าวคือ คอนเสิร์ตนี้เป็นารแสดงลำตัดครั้งแรกของ ธงไชย แมคอินไตย์ การฝึกซ้อมมีระยะเวลาจำกัด ดังนั้นจึงต้องอาศัยผู้มี

ประสบการณ์ในการแสดงลำตัด รู้เคล็ดวิธี หลักคิด การร้อง การแก้ และจริตในการแสดงลำตัด และต้องเป็นผู้หญิง แม่ประยูรจึงได้รับเชิญมาทำหน้าที่ในการฝึกซ้อมนี้ และรวมถึงเป็นผู้แสดงร่วมกับ ธงไชย แมคอินไตย์ จะเห็นได้ว่าด้วยประสบการณ์ความเชี่ยวชาญของแม่ประยูร การร้อง รับและส่ง รวมถึงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าบางอย่างในการแสดง จึงทำให้การแสดงเป็นไปอย่างราบรื่น และสนุกสนาน สร้างความประทับใจแก่ผู้ชม และด้วยชื่อเสียงและความสามารถของแม่ประยูร มีส่วนอย่างยิ่งในการเสริมสร้างคุณค่าและความสำเร็จแก่คอนเสิร์ตครั้งนี้

4.3.1 รูปแบบการแสดงการใช้ทุนทางวัฒนธรรมในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2

รูปแบบการแสดง	การนำเสนอการแสดงชุด รำกลองยาว โดยการแสดงของ ธงไชยแมคอินไตย์ ศิลปินเจ้าของคอนเสิร์ต ซึ่งมุ่งเน้นถึงความชื่นชอบการแสดงชุดนี้เป็นการส่วนตัวและพร้อมที่จะได้รับการฝึกฝนเพื่อนำเสนอแก่ผู้ชม เป็นการสร้างความประหลาดใจและให้ผู้ชมได้ทราบถึงอีกหนึ่งความสามารถของตน การแสดงร่วมชุด ลำตัดแม่ประยูร และคณะ ธงไชย แมคอินไตย์ เป็นศิลปินที่มีความชื่นชอบในการแสดงขับร้องบทเพลงของไทย ไม่ว่าจะเป็นการขับร้องลิเก และการขับร้องลำตัด ด้วยความชื่นชอบจึงทำให้ และการแสดงลำตัดเป็นการแสดงรูปแบบการขับร้อง จึงทำให้ ธงไชย แมคอินไตย์เกิดความสุขและสามารถนำเสนอการแสดงออกมาได้ดี ในส่วนของการบริหารจัดการ การแสดง บุชบา ดาวเรือง ผู้กำกับ

พหุ ม ปณ สก โต ชีเว

การบริหารจัดการ

และผู้ออกแบบการแสดงได้มีการจัดวางและเรียบเรียงชุดการแสดง เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถ และความสมบูรณ์แบบของการแสดงโดยได้วางรูปแบบรายการแสดงออกเป็น 6 ช่วงการแสดง

- **ช่วงที่ 1** เปิดตัว ธงไชย แมคอินไตย์ พร้อมกับขับร้องบทเพลงที่ผู้ชมคุ้นเคย และเป็นผลงานที่ได้รับความนิยมในครั้งนั้น

- **ช่วงที่ 2** นำเสนอการแสดงที่เป็นภาพจำใจและสร้างความประทับใจให้กับผู้ชมในการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ครั้งที่ 1 นั่นคือการที่ ธงไชย แมคอินไตย์ ร่วมร้องเพลงกับ ครอบครัว เป็นการสร้างภาพลักษณ์และแบบอย่างที่ดี พร้อมทั้งเป็นการส่งเสริมสถาบันครอบครัว

- **ช่วงที่ 3** เป็นการนำเสนอความสามารถด้านการร้องเพลงสากล พร้อมทั้งการเต้นรำในรูปแบบ บอร์ดเวย์ ซึ่งครั้งนี้ ธงไชย แมคอินไตย์ ได้ร่วมแสดงกับ อารีย์ สหเวชภัณฑ์ (ครูสอนเต้นที่มีชื่อเสียงในยุคนั้น) การนำเสนอการเต้นรูปแบบนาฏศิลป์ตะวันตกสร้างความตื่นตาตื่นใจและความประทับใจให้กับผู้ชม

- **ช่วงที่ 4** เพื่อเป็นการผ่อนคลายจากการแสดงที่น่าตื่นเต้นและประทับใจ บุษบา ดาวเรือง จึงได้ออกแบบการแสดงในช่วงนี้ ให้ผู้ชมได้รับการขับร้องเพลงของ ธงไชย แมคอินไตย์ ในรูปแบบดนตรี และบทเพลงที่ให้ความรู้สึกสบาย และผ่อนคลาย เพื่อเป็นการดึงความรู้สึกของผู้ชมให้อยู่ในบทเพลงที่คุ้นเคย และคล้อยตามความสุขในเสียงเพลงนั้น เพื่อจะนำเข้าสู่ช่วงที่ 5 ต่อไป

- **ช่วงที่ 5** เป็นช่วงที่ บุษบา ดาวเรือง ต้องการสร้างความประทับใจให้กับผู้ชมอีกครั้ง โดยการนำเสนอศิลปะการแสดงของไทย ที่เป็นที่ยึดถือของคนไทยและต่างชาติ นั่นคือการแสดงกลองยาว รูปแบบการจัดลำดับการแสดงดึงความรู้สึกผู้ชมให้เกิดความตื่นเต้น และประทับใจอีกครั้ง เพราะไม่สามารถคาดเดาได้ว่า ธงไชย

การบริหารจัดการ (ต่อ)

	แมคอินไตย์ จะสามารถร่ำกลองยาวและตีกลองยาวประกอบการแสดงได้ -ช่วงที่ 6 คือช่วงขับร้องเพลงเพื่อเป็นการฝากผลงานด้านการขับร้องบทเพลง ของ ธงไชย แมคอินไตย์ เป็นการสร้างความผูกพันระหว่างผู้ชมกับศิลปิน ด้วยเสียงเพลง จบการแสดงโดยสมบูรณ์

4.3.2 รูปแบบการใช้ทุนทางวัฒนธรรมในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 5

ส่วนการบริหารจัดการ ผู้จัดการจะมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ อยู่ 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เข้าใจใน พลังความสามารถ ทั้งที่เผยแพร่ให้เห็นและซ่อนอยู่ในตัวผู้แสดง ดังนั้นการกำหนดการแสดงใดๆ จึงจะต้องออกแบบการแสดงให้ผู้แสดงได้ปลดปล่อยความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 2 ผู้จัดการแสดง เข้าใจในการสื่อสารทางอารมณ์ ความรู้สึกที่การแสดงชุดนั้นๆ นำเสนอออกมา ซึ่งนำมาสู่การวางแผนลำดับกำหนดการแสดงที่ ช่วงเวลา เปิดตัว เร่งเร้า ผ่อนคลาย สร้างความประหลาดใจ สิ่งเหล่านี้มีผลอย่างยิ่งในการสร้างความประทับใจให้เกิดแก่ผู้ชม และเป็นส่วนสำคัญของความสำเร็จนอกเหนือจากคามมีชื่อเสียงของผู้แสดง

พหุ อนุ ปณ จิต ชีวะ

รูปแบบการแสดง

การนำเสนอศิลปะการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ของไทยประกอบด้วย
ชุดการแสดงดังนี้

การแสดงชุด ตีกลองสะบัดชัย

การแสดงชุดนี้ต้องการนำเสนอรูปแบบการแสดงที่เป็นความเชื่อว่าการตีกลองสะบัดชัย เป็นการแสดงที่สื่อถึงความเป็นสิริมงคลและเป็นขวัญกำลังใจในการต่อสู้ของเหล่าทหารในสมัยก่อน จึงได้นำเอาการแสดงชุดนี้มานำเสนอในลำดับแรกเพื่อเป็นการสื่อในสร้างพลังกายพลังใจให้กับ ธงไชย แมคอินไตย์เอง

การแสดงชุด ฟ้อนกะลา เป็นการแสดงที่สนุกสนาน และมีกระบวนท่าร่าเริงระหว่าง หญิง ชาย พร้อมทั้งมีอุปกรณ์การแสดงคือ กะลา อีกทั้งจังหวะดนตรีที่เป็นส่วนประกอบสอดคล้องกับกระบวนท่าทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกคล้อยตามไปกับการแสดง

การแสดงชุด ลาวกระทบไม้ เป็นการแสดงที่ออกแบบให้ต่อเนื่องกับการแสดงฟ้อนกะลา เพราะเป็นการแสดงคู่ระหว่าง หญิง ชาย เป็นการแสดงที่ท้าทายความสามารถของธงไชย แมคอินไตย์ ในการ

รูปแบบการแสดง (ต่อ)

แสดง เพราะต้องฝึกซ้อมให้เข้ากับอุปกรณ์และดนตรีที่ใช้
ประกอบการแสดง

การแสดงชุด รำกลองยาว การแสดงชุดกลองยาว เป็นอีกหนึ่งชุด
การแสดงที่ ธงไชย แมคอินไตย์ ชื่นชอบและมีความถนัดเป็นพิเศษ
เนื่องจากเคยทำการแสดงชุดนี้มาแล้วในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด
ครั้งที่ 2

การแสดงร่วมชุด ลำตัดแม่ประยูรและคณะ ด้วยความสามารถของ
ธงไชย แมคอินไตย์ ที่สามารถขับร้องเพลงได้หลากหลายรูปแบบ การ
แสดงชุดลำตัดแม่ประยูร จึงถูกนำมาสร้างความประทับใจอีก
ครั้ง

การบริหารจัดการ	ในส่วนของการบริหารจัดการ การแสดงโดย บุษบา ดาวเรือง ซึ่งเป็นทั้งผู้กำกับและผู้ออกแบบการแสดง ได้มีการจัดวางและเรียบเรียงชุดการแสดงเพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถ และความสมบูรณ์แบบของการแสดงโดยได้วางรูปแบบการนำเสนอการแสดงออกเป็น 5 ช่วงการแสดงโดยมีแนวคิดบริหารจัดการดังนี้ -ช่วงที่ 1 เป็นการเปิดคอนเสิร์ตกล่าวต้อนรับผู้ชมโดย ธงไชย แมคอินไตย์ เพื่อเป็นการบอกเล่าถึงเรื่องราวสั้นๆเกี่ยวกับความเป็นมาของคอนเสิร์ตครั้งนี้ เนื่องจากหลังจากจบการแสดงในครั้งนี้ ทั้งศิลปิน และทีมงาน ขอพักระยะการจัดคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ออกไปเป็นระยะเวลา 2 ปี เพื่อเข้าไปทบทวน และสรรหาข้อมูลการแสดงในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้นและกลับมานำเสนออีกครั้งในครั้งต่อไป ต่อด้วยการขับร้องเพลงของธงไชย แมคอินไตย์ ที่ได้รับความนิยมและการเต้นประกอบการแสดงจากทีม Dancers อีกทั้งมีการฉายภาพคนดู ขับร้องไปพร้อมกับธงไชย การแสดงช่วงนี้บุษบา ดาวเรือง ต้องการสร้างภาพจำให้กับผู้ชม ให้นึกถึงผลงานเพลงของธงไชย แมคอินไตย์

การบริหารจัดการ (ต่อ)	-ช่วงที่ 2 ด้วยบทเพลง หนูอยากเป็นอะไร ซึ่งเป็นเพลงที่มีความหมายถึงการสื่อสารระหว่างผู้ใหญ่และเด็กในการบอกเล่าถึงความฝันของเด็กๆ บุษบา ดาวเรืองและทีมจึงได้จัดวางการแสดงช่วงนี้ไว้ในช่วงที่ 2 เพื่อให้ผู้ชมได้รับชมความน่ารักของเด็กที่ร่วมแสดงกับธงไชย แมคอินไตย์ ได้เห็นความมีเอ็นดูของ ธงไชย แมคอินไตย์ที่มีต่อเด็กๆ โดยการถ่ายทอดผ่านเสียงเพลงและการแสดงร่วมกัน -ช่วงที่ 3 ตลอดระยะเวลาที่ ธงไชย แมคอินไตย์ได้ทำการแสดงในรูปแบบคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ได้มีการขับร้องเพลงสากลมากมาย และมาถึงการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5 ในช่วงนี้จึงเป็นการรวบรวมเพลงสากลที่สร้างความประทับใจให้กับผู้ชมนำมาเรียบเรียงและขับร้องอย่างต่อเนื่อง สร้างความเพลิดเพลินให้กับผู้ชม เป็นการละลายความรู้สึกที่มีต่อเด็กๆจากช่วงการแสดงที่ผ่านมา -ช่วงที่ 4 การแสดงช่วงที่ 4 นี้ถือเป็นช่วงสร้างความประทับใจอย่างสูงสุด เรียกได้ว่าเป็นช่วงการแสดงพิเศษ ที่ไม่ว่าจะนำมาแสดงกี่ครั้ง ธงไชย แมคอินไตย์ จะสามารถถ่ายทอดออกมาได้ดีเยี่ยมและเป็นที่ประทับใจของผู้ชม การวางรูปแบบการแสดงด้านศิลปวัฒนธรรมไทยโดยคัดเลือกเฉพาะการแสดงที่มีความสนุกสนานและเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายไว้ในช่วงนี้ ถือเป็นการปลุกความสุข ความสนุกให้กับผู้ชมอีกครั้ง -ช่วงที่ 5 การนำบทเพลงที่ได้รับความนิยมของธงไชย แมคอินไตย์ในระยะเวลาตลอด 5 ปีที่ผ่านมา กลับมานำเสนอในรูปแบบผสมผสานกับเทคนิคพิเศษต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงรูปแบบแฟนตาซี การแสดงผสมผสานกับเทคนิคไฟเลเซอร์ รวมไปถึงบางบทเพลง ธงไชยร่วมขับร้องกับคนดูแบบไม่มีดนตรีประกอบ ทั้งร่วมร้องเพลงและเต้นรำไปด้วยกัน ความสุขของผู้ชมและศิลปินมีมากมาย จบด้วยบทเพลงสุดท้ายคือเพลงความสุข ความทรงจำไม่มีสิ้นสุด ประกอบกับการแสดงน้ำพุ บนเวทีคอนเสิร์ตนั้นคือทั้งหมดของการแสดงที่ทีมงานต้องการนำเสนอแก่ผู้ชมรับชมมีความสุขตลอดการแสดง
นาฏยสร้างสรรค์	การแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ในครั้งที่ 5 นี้ ได้มีการแสดงนาฏศิลป์สร้างสรรค์เข้าไปเป็นส่วนประกอบในการแสดง จำนวน 4 การแสดงประกอบด้วย 1. การแสดงตลกสองเสียดชัย 2. การแสดงฟ้อนกะลา

	3. การแสดงลาวกระทบไม้ 4. การแสดงรำกลองยาว ซึ่งการแสดงทั้ง 4 ชุด ได้ถูกตัดทอนระยะเวลาในการแสดง รวมถึง กระบวนท่าบางท่าที่ใช้ในการแสดงออกไป เพื่อให้เกิดความกระชับ เวลาและความต่อเนื่องในการแสดงที่หลากหลาย

4.3.3 รูปแบบการใช้ทุนทางวัฒนธรรมในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 11

เป็นการนำศิลปวัฒนธรรมมาสร้างสรรค์ในรูปแบบการแสดงร่วมสมัย แตกต่างจากครั้งที่ 2 และ 5 ที่ยังมีการรักษารูปแบบการแสดงตามขนบธรรมเนียม แต่ในครั้งนี้เป็น การสร้างสรรค์ใหม่ เน้นให้เห็นการแสดงทางวัฒนธรรมแบบสมัยนิยม เน้นความตื่นตาตื่นใจ ความใกล้ชิด และการมีส่วนร่วมของผู้ชมได้มีปฏิสัมพันธ์ มีกิจกรรมที่เสมือนว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงคอนเสิร์ต อีกส่วนหนึ่งของความสำเร็จของคอนเสิร์ต คือการสร้างความตื่นตาตื่นใจ ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ต่างๆ การออกแบบ เครื่องแต่งกายของผู้แสดง เป็นส่วนสำคัญที่สร้างประสิทธิผลต่อการแสดง

รูปแบบการแสดง	เป็นการนำเสนอรูปแบบงานแสดงที่ส่งเสริมวัฒนธรรมโดยใช้เพลงไทยสากลที่มีเนื้อร้องและบางช่วงของเพลงใช้ทำนองเพลงไทย สื่อให้เห็นถึงวัฒนธรรมทางด้านดนตรีของไทย เพลงแก้วตา – แก้วโต และเพลง ชันหมากกระทึกใจ ต่อด้วยเพลงไอ้ละหนอ..my love เป็นผลงานเพลงที่ได้รับความนิยมมาโดยตลอด ด้วยเนื้อร้อง และทำนองดนตรีเพลงที่สนุกสนาน จดจำง่าย และทำทางประเพลงเพลงที่ผู้ชมสามารถทำตามหรือทำไปพร้อมๆกับนักแสดงได้เลย การนำเสนอรูปแบบต่อเนื่องทั้ง 3 เพลง จึงเป็นการเพิ่มความสนุกสนาน ทำให้ธงไชย แมคอินไตย์ และ Dancers ร่วมกันกระตุ้นอารมณ์สนุกกับผู้ชมได้ดี
รูปแบบการแสดง (ต่อ)	

	ภาพการแสดงประกอบเพลง เพลงแก้วตา – แก้วโต
การบริหารจัดการ	ในส่วนของการบริหารจัดการ การแสดงโดย บุชบา ดาวเรือง ซึ่งเป็นทั้งผู้กำกับและผู้ออกแบบการแสดง ได้มีการจัดวางและเรียบเรียงชุดการแสดงเพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถ และความสมบูรณ์แบบของการแสดงโดยได้วางรูปแบบการนำเสนอการแสดงออกเป็น 4 ช่วงการแสดง โดยมีแนวคิดบริหารจัดการดังนี้ -ช่วงที่ 1 ช่วงแรกของการแสดงได้วางรูปแบบการแสดงให้เป็นไปตาม ธีมของการแสดงที่วางเอาไว้คือการนำผู้ชมโดยสารไปกับยานอวกาศของ ธงไชย แมคอินไตย์ ในโลกแห่งจินตนาการ ยานอวกาศนี้จะนำไปลงจอดในที่ใดบางและสถานที่นั้นจะพบเจอกับสิ่งใด เป็นแนวคิดการวางรูปแบบการแสดงให้สอดคล้องกับการแสดงในทุกๆช่วง และจุดจอดของยานอวกาศจุดแรกจะนำพาผู้ชมเข้ามารับชมการแสดงการร้องเพลง ประกอบการเต้น ของธงไชย แมคอินไตย์ และ Dancers เป็นความสนุกอย่างต่อเนื่องกับ 8 ผลงานเพลงที่ได้รับความนิยม -ช่วงที่ 2 เดินทางมาสู่อีกสถานที่ ที่เต็มไปด้วยผู้คนที่พักผ่อนจะสร้างกำลังใจ และมอบความรัก ความสนุกสนานให้แก่กันและกัน ช่วงนี้บุชบา ดาวเรือง ได้นำศิลปินในค่ายมาร่วมแสดงกับ ธงไชย แมคอินไตย์ ซึ่งศิลปินทั้ง 2 ท่าน มีความสามารถในการร้องเพลง และผลงานได้รับความนิยมมาโดยตลอด ต่อด้วยการแสดงร่วมกับนักแสดงรับเชิญ ที่ได้รับความนิยมในช่วงนั้นกับบทบาทการแสดงละครไทย ที่ทำให้นักแสดงท่านนี้ เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ด้วยความสามารถด้านการแสดงและการขับร้อง รวมถึงเล่นดนตรี เป่าวง ก็ยังฉฉฉฉฉฉ ฉจึงได้ถ่ายทอดการแสดงกับ ธงไชย แมคอินไตย์ ในผลงานเพลง รัก ได้อย่างน่าชื่นชม หลังจากนี้ บุชบา ดาวเรือง ได้วางรูปแบบการแสดงในช่วงนี้โดยใช้ความรู้สึกของ

การบริหารจัดการ (ต่อ)	ความรักที่พร้อมจะเคียงข้างกันตลอดไป การแสดงชุดต่อไปจึงเป็นการแสดงที่สื่อให้เห็นถึงวิถีชีวิตและประเพณีการแต่งงาน รวมไปถึงประเพณีลอยกระทงของไทย -ช่วงที่ 3 หลังจากที่ได้ชมได้รับความสุข สนุกสนานจากการแสดงช่วงที่ผ่านมา การดึงอารมณ์ผู้ชมให้รู้สึกผ่อนคลายและคล้อยตามไปกับบทเพลงของ ธงไชย แมคอินไตย์ นั้นคือรูปแบบการแสดงที่ บุชบา ดาวเรืองและทีมงาน นำมาใช้ในการวางรูปแบบการแสดงอยู่เสมอ การที่ผู้ชมได้รับฟังผลงานเพลงในจังหวะที่ช้าและดนตรีฟังสบาย ที่เป็นที่ยอมรับมาโดยตลอด ทำให้ผู้ชมเกิดความเพลิดเพลิน และในขณะเดียวกัน ธงไชย แมคอินไตย์ ก็ได้พักจากการเต้นรำ และได้นำเสนอการขับร้องเพลงและร่วมกันร้องไปกับผู้ชม เป็นการสร้างความใกล้ชิด และเป็นกันเองระหว่างผู้ชมกับศิลปิน ช่วงท้ายของการแสดง บุชบา ดาวเรือง ได้สร้างความประทับใจอย่างยิ่งให้กับผู้ชม โดยการเชิญนักวอลเลย์บอลทีมชาติไทย ที่เปรียบเสมือนขวัญใจประชาชนชาวไทยในด้านกีฬา มาร่วมร้องเพลงที่มีความถึงการสร้างกำลังใจ การมอบพลังใจ ความสามัคคีให้แก่นัก ก๊อเป็นเซอร์ไพรส์ที่ผู้ชมคาดไม่ถึง -ช่วงที่ 4 คือช่วงที่นำเสนอเทคนิคพิเศษต่างๆที่ใช้ประกอบการแสดง เช่น การจัดระบบไฟและลิฟท์ที่ใช้ในการแสดง ให้เข้ากับการออกแบบโชว์ที่ต้องเปลี่ยนชุดเครื่องแต่งกายระหว่างการแสดง รวมไปถึงการใช้อุปกรณ์เทคนิคพิเศษที่เรียกว่า เทิร์นเทเบิ้ล ผสมผสานกับจอ LED ขนาดใหญ่ที่สามารถใช้เป็นประตูสำหรับการเปิด-ปิด ระหว่างการแสดงได้ และช่วงนี้ยังนำเสนอแขกรับเชิญที่มีความสามารถทั้งการร้อง การเต้น และการแสดง เข้ามาร่วมมอบความสุขผ่านเสียงเพลงอีกมากมายหลายท่าน ถือเป็นความประทับใจที่สุดแสนจะยิ่งใหญ่ที่บุชบา ดาวเรืองและ ธงไชย แมคอินไตย์ พร้อมทั้งทีมงาน มอบให้กับผู้ชมให้ได้รับชมการแสดงที่ยิ่งใหญ่และสมบูรณ์แบบ
นาฏยสร้างสรรค์	นาฏยสร้างสรรค์ที่ปรากฏในการแสดงคอนเสิร์ตครั้งนี้ ที่ปรากฏเด่นชัดคือนาฏยสร้างสรรค์ประกอบเพลง เพลงแก้วตา – แก้วโต และเพลง ชันหมากกระทักใจ ,เพลงไอ้ละหนอ..my love การถ่ายทอดการแสดงที่

ต่อเนื่องและบอกเล่าถึงเรื่องราววัฒนธรรมและประเพณีของไทย ผ่านการสร้างสรรค์กระบวนการทางนาฏศิลป์ในรูปแบบใหม่ ให้เข้ากับยุคสมัย

จากการศึกษาเรื่องกระบวนการสร้างสรรค์ การบริหารจัดการ และพัฒนาการ ศิลปะการแสดงในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงครั้งที่ 11 ที่จัดขึ้นในปี พ.ศ. 2561 นั้น หากสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ ศึกษาพัฒนาการกระบวนการสร้างสรรค์และการบริหารจัดการแสดงในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ พ.ศ. 2529 – พ.ศ. 2561 และศึกษากลวิธีการสร้างรูปแบบการแสดงที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยในคอนเสิร์ต โดยเลือกกรณีศึกษาจากคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่มิติดการแสดงไทยเป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดการแสดงคอนเสิร์ตปรากฏคือ จุดแรกเริ่มของคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ เกิดจากกระแสนิยมในบทเพลงของศิลปินที่กำลังมีผลงานในช่วงปี พ.ศ. 2526 คือ ธงไชย แมคอินไตย์ โดยได้ทำการแสดงคอนเสิร์ตในรูปแบบพีรีคอนเสิร์ต เป็นวงดนตรี ที่มีนักร้องเท่านั้น ด้วยผลงานที่ได้รับการชื่นชอบและเป็นกระแสนิยมอย่างแพร่หลายเกือบทั่วประเทศไทย ธงไชย แมคอินไตย์ ใช้เวลา 2 ปี ในการสะสมผลงานและการแสดงคอนเสิร์ตในสถานที่ต่างๆ และเป็นที่น่าแปลกใจอย่างยิ่งเมื่อเกือบทุกผลงานเพลง ของ ธงไชย แมคอินไตย์ ได้รับการตอบรับที่ดีจากผู้ชม ผู้ฟัง (แฟนเพลง) มาโดยตลอด บทพิสูจน์นี้พิจารณาข้อมูลจากยอดจำหน่าย อัลบั้มเทปว่า 1 ล้านตลับ และในยุคแรกนั้นถือเป็นศิลปินชายเพียงคนเดียวที่สามารถจำหน่ายอัลบั้มได้สูงสุด นับได้ว่าเป็นความสำเร็จแรกเริ่มในการนำเสนอผลงานต่อยอดผลงานเพลงในรูปแบบ คอนเสิร์ต สำหรับธุรกิจค่ายเพลงของ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) และจากกระแสนิยมในตัวศิลปิน ธงไชย แมคอินไตย์ ผวนกับวิสัยทัศน์อันกว้างไกลทางด้านธุรกิจค่ายเพลง รวมถึงการต่อยอดสินค้า และการขยายผลงานเพลง บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) จึงทำให้ เรวัต พุทธินันท์ หนึ่งในผู้ก่อตั้ง บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) เกิดแนวคิดสร้างสรรค์งานคอนเสิร์ตเพื่อตอบสนองกระแสนิยมที่ผู้ชมมอบให้กับ ธงไชย แมคอินไตย์ และผลการเพลงทำให้เกิดพัฒนารูปแบบการ

ผลงานเพลงอย่างมากมายนับว่า จะเป็น นำเสนอในรูปแบบมิวสิควิดีโอ หรือการประชาสัมพันธ์ในสถานีวิถีต่างๆ รวมถึงเดินสายทัวร์พีรีคอนเสิร์ตตามเวทีต่างๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นยอดจำหน่ายอัลบั้ม และเป็นเก็บรวบรวมข้อมูลในการพัฒนางานให้ตรงตามกระแสความต้องการของแฟนเพลงและผู้ชม

จวบจนในปี พ.ศ. 2529 เรวัต พุทธินันท์ ได้มอบนโยบายในการพัฒนาสร้างสรรค์งาน และต่อยอดทางธุรกิจเพลง โดยศิลปิน ธงไชย แมคอินไตย์ ให้กับ บุษบา ดาวเรือง หนึ่งในทีมผู้บริหารงานของ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) และเป็นผู้ดูแลบริหารงานให้กับ ธงไชย แมคอินไตย์

ในช่วงนั้น โดยให้วิสัยทัศน์ในการต่อยอดธุรกิจเพลงคือ การจัดคอนเสิร์ตเดี่ยวให้กับ ธงไชย แมคอินไตย์ ในรูปแบบการจำหน่ายบัตรคอนเสิร์ต นั้นเป็นครั้งแรกที่ประเทศไทย มีการจัดแสดง คอนเสิร์ตในรูปแบบการจำหน่ายบัตร ทุกอย่างกระบวน และทุกขั้นตอนในการดำเนินงานถือเป็นครั้งแรก และเป็นก้าวแรกของคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์

กระบวนกาสร้างสรรคงานคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ในครั้งแรกนั้น เกิดจากการ รวบรวมข้อมูลจากตัวศิลปิน คือ ธงไชย แมคอินไตย์ ด้วยความสามารถเฉพาะตัว บุคลิกภาพ และ กิจกรรมที่ชื่นชอบหรือให้ความสนใจเป็นพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นการชอบร้องเพลงสากลของต่างประเทศ หรือชื่นชอบการเต้นรำ แม้กระทั่งกิจกรรมที่ ธงไชย แมคอินไตย์ ทำร่วมกับครอบครัวของเขาเป็น ประจำนั้นคือ การร้องเพลงและเล่นดนตรี ประกอบกับผลงานเพลงของ ธงไชยแมคอินไตย์ ภายใต้ สังกัด บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) ที่กำลังเป็นที่นิยมในขณะนั้น รวมกับแนวคิดของ บุษบา ดาวเรือง ที่ต้องการให้คอนเสิร์ตนี้เป็นคอนเสิร์ตที่ผู้ชม และแฟนเพลงได้รู้จักกับ ธงไชย แมคอินไตย์ มากขึ้น กล่าวคือ ภายใต้ต้นสังกัดบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) มีศิลปินท่าน ใดบ้าง คอนเสิร์ตครั้งนี้ของ ธงไชย แมคอินไตย์ และศิลปินเหล่านั้นจะมาร่วมร้องเพลง และแสดง ความยินดีรวมถึง เรวัต พุทธินันท์ ผู้บริหารและนักดนตรี,นักแต่งเพลง ที่มาร่วมแสดงและร้องเพลงกับ ธงไชย แมคอินไตย์ มีคอนเสิร์ตครั้งนี้ด้วย และอีกหนึ่งกลุ่มคนที่มีความสำคัญกับ ธงไชย แมคอินไตย์ คือครอบครัว แมคอินไตย์ ซึ่งมี คุณแม่ และ พี่ชาย ของธงไชย แมคอินไตย์ มาร่วมแสดงและร่วมร้อง เพลงด้วย สร้างความประทับใจและเป็นครั้งแรกที่ศิลปินนำครอบครัวมาร่วมแสดงคอนเสิร์ตด้วย นับ ได้ว่ากระบวนสร้างสรรคงานในครั้งนี้ เกิดจากความสามารถและผลงานเพลงของศิลปิน ผสมผสานกับ การแสดงดนตรีในรูปแบบคอนเสิร์ต ฉากเวที ระบบแสง เสียง และพื้นที่ ที่ใช้ทำการแสดงนั้นคือ ศูนย์ เยาวชนไทย-ญี่ปุ่นดินแดง ซึ่งเป็นหอประชุมขนาดใหญ่รองรับผู้ชมได้จำนวนมากเหมาะสำหรับการชม การแสดงได้อย่างลงตัว

ในส่วนของการบริหารและการจัดการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 1 นี้ถือเป็นการ เริ่มต้นในการศึกษาเรียนรู้ในองค์ความรู้ใหม่ของการทำงานทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการออกแบบเวที การออกแบบระบบแสง และเสียง การจัดระบบทีมงานในการมอบหมายหน้าที่ในการทำงาน รวมไปถึง การวางผังที่นั่ง ทีมงานทุกฝ่ายซึ่งประกอบด้วย ฝ่ายโปรดักชั่นฉาก-เวที , ฝ่ายเทคนิคระบบแสง-เสียง , ฝ่ายสร้างสรรค์การแสดง , ฝ่ายออกแบบชุดเสื้อผ้า , ฝ่ายนักดนตรี , ฝ่ายบันทึกการแสดง , ฝ่าย สถานที่ และฝ่ายประชาสัมพันธ์ทุกฝ่ายที่กล่าวมาคือต้องศึกษาและเรียนรู้การทำงานในรูปแบบ คอนเสิร์ตเองทั้งหมด เพราะนี่คือการแสดงคอนเสิร์ตครั้งแรก ในรูปแบบการจำหน่ายบัตร จากการ ทำงานในครั้งแรกของ คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ผ่านไปแล้วนั้นด้วยกระแสการตอบรับที่ดีจาก ผู้ชม และพลังใจพลังกายที่ล้นเหลือของศิลปิน ธงไชย แมคอินไตย์ จึงทำให้เกิดการแสดงคอนเสิร์ต แบบเบิร์ด เบิร์ด โชว์ ครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2530 ด้วยประสบการณ์จากการทำงานในครั้งนี้ 1

ข้อเสนอแนะจากทีมงานและผู้ชม ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น ประสบการณ์จากการทำงานเหล่านี้ถือเป็น ข้อมูลที่จะนำมาปรับปรุงและแก้ไข พัฒนางานต่อไป

ในส่วนของการประกวดการสร้างสรรค์ ความสามารถของ ชงไชย แมคอินไตย์ ที่มีและยังไม่ได้ นำเสนอคือ ความสามารถทางด้านการแสดงศิลปะและวัฒนธรรมไทย การฟ้อนรำ การเล่นดนตรี และการร้องเพลงในรูปแบบศิลปะวัฒนธรรมไทย นั่นคือสิ่งที่ฝ่ายสร้างสรรค์การแสดงต้องออกแบบ สร้างสรรค์งานและนำเสนอให้เหมาะสำหรับการแสดงรูปแบบคอนเสิร์ต และในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2 จึงได้กำหนดให้มีชื่อตอนว่า คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ “ตอน อีกแบบ” ความหมายและวัตถุประสงค์ในการนำเสนอแบบตรงไปตรงมาคือ คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 1 ที่ผ่านมานั้นคือ แบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์

คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2 “ตอน อีกแบบ” มีกระบวนการคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบการแสดงที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของไทย โดยได้คัดเลือกการแสดงที่เป็นที่รู้จัก และได้รับความนิยมตลอดมา นั่นคือการแสดงรำกลองยาว และการแสดงลำตัดแม่ประยูรและคณะ ซึ่งการแสดงทั้งสองชุดการแสดงนี้ได้รับคำแนะนำในการฝึกซ้อมพร้อมทำการสร้างสรรค์ชุดการแสดง ให้เหมาะสมกับการแสดงในรูปแบบคอนเสิร์ต อีกทั้งออกแบบการแสดงให้มีความต่อเนื่อง เพราะจัดอยู่ในช่วงของการแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย ดังนั้นการแสดงทั้งสองชุดการแสดงจะถูกตัดทอนให้สั้นลง จากการแสดงรูปแบบเต็ม เพื่อให้ระยะเวลาการแสดงจะไม่สั้นหรือยาวจนเกินไป เป็นการเฉลี่ยเวลา ให้กับการแสดงอื่นๆด้วย อีกทั้งการแสดงแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 2 นี้ที่ได้นำเอาศิลปะการแสดง ของไทย มาผสมผสานนำเสนอเป็นการแสดงภายใต้การแสดงรูปแบบคอนเสิร์ต นับเป็นปรากฏการณ์ ครั้งแรก ที่เกิดขึ้นในประเทศโดยศิลปิน ชงไชย แมคอินไตย์ ความสำเร็จครั้งนี้สร้างกระแสนิยมจากสื่อมวลชนและผู้ชมได้ดีเป็นอย่างมากยิ่งอีกทั้ง ความประทับใจในผลงานเพลงและการนำเสนอการ ศิลปะการแสดงในรูปแบบส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

ต่อมาในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5 แนวความคิดในการสร้างสรรค์การแสดงคือการรวบรวมผลงานการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ทั้ง 4 ครั้งที่ผ่านมา นำคัดเลือกการแสดง และบทเพลงที่ได้รับความนิยมมากที่สุด เรียงและจัดลำดับเพื่อนำเสนอในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5 ซึ่งมีชื่อตอนว่า “ความสุข ความทรงจำ ไม่มีสิ้นสุด” ความพิเศษของการแสดงครั้งนี้คือ เป็นการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งสุดท้าย ก่อนที่ทีมงานและผู้สร้างสรรค์งานจะ ขอยุติพักการแสดงในรูปแบบคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ เป็นระยะเวลา 2 ปี การแสดงในครั้งนี้ 5 นี้จึงได้มีกระบวนการคิดสร้างสรรค์ในส่วนของการแสดงในรูปแบบส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมโดย นำเอาการแสดงทางด้านนาฏศิลป์เข้ามาผสมผสานมากขึ้นโดยประกอบไปด้วยการแสดงดังต่อไปนี้

การแสดงชุดตีกลองสะบัดชัย , การแสดงชุดฟ้อนกะลา , การแสดงชุด ลาวกระทบบไม้ , การแสดงชุดรำกลองยาว และการแสดงลำตัดแม่ประยูรและคณะ การพัฒนาการแสดงด้านส่งเสริม

ศิลปวัฒนธรรมให้มีความหลากหลายขึ้น ถือเป็นความท้าทายความสามารถของ ธงไชย แมคอินไตย์ อย่างยิ่ง

แต่ด้วยความตั้งใจจริงของทีมงานที่ต้องการจะสืบทอดและเผยแพร่ศิลปะการแสดงอันทรงคุณค่าของไทย และความเชื่อมั่นในความสามารถของศิลปิน ธงไชย แมคอินไตย์ แล้วนั้นเชื่อว่าความทุ่มเท ใส่ใจให้ความสำคัญในทุกๆ การแสดงจะส่งผลให้การแสดงออกมาดีและเป็นที่ประทับใจสำหรับผู้ชม และการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่ 5 ในชื่อตอน “ความสุข ความทรงจำ ไม่มีสิ้นสุด” ถือเป็นคอนเสิร์ตที่ประสบความสำเร็จอีกครั้งด้วยจำนวนรอบการแสดงกว่า 29 รอบการแสดง และจำนวนผู้ชมสูงถึง 58,000 คนการแสดงครั้งนี้ถือเป็นบทพิสูจน์ที่สำคัญแสดงให้เห็นถึงคามนิยมในผลงานและศิลปิน ธงไชย แมคอินไตย์ ถือเป็นเครื่องหมายสินค้าที่สำคัญและมากด้วยคุณภาพภายใต้สังกัด บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)

วันเวลาผ่านไปจนเดินทางมาถึงปีพ.ศ. 2561 และเป็นช่วงเวลาที่ ธงไชย แมคอินไตย์ ได้สร้างสรรค์ผลงานการแสดงคอนเสิร์ต ผลงานเพลง และผลงานการแสดงต่างๆ มากมาย นับเป็นเวลา กว่า 30 ปี ที่ ธงไชย แมคอินไตย์ ได้มอบความสุข ผ่านเสียงเพลงและการแสดงต่างๆ ตลอดมา และในวาระครบรอบ 30 ปี คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ จึงได้กลับมาทำการแสดงอีกครั้ง โดยครั้งนี้ถือเป็นครั้งที่ 11 ภายใต้ชื่อตอน “ตอน DREAM JOURNEY” (ดรีม เจอร์นี่) การแสดงคอนเสิร์ตครั้งนี้มีพัฒนาการด้านการแสดงมากมาย ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการแสดงที่สอดแทรกเทคนิคสมัยใหม่ในด้านของงาน โพรดักชั่น และการแสดงที่ทีมงานและ ธงไชย แมคอินไตย์ ร่วมสร้างสรรค์เพื่อให้สอดคล้องกับโชว์ในรูปแบบส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของไทยในรูปแบบคอนเสิร์ตคือ การนำเอาบทเพลงของ ธงไชย แมคอินไตย์ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีอันดีงามของไทย กล่าวคือ นำเสนอบทเพลงชั้นมหากระติกและเพลงไอ้ละหนอ..My Love ในรูปแบบประเพณีขบวนแห่ชั้นมหากระติก และบทเพลงแก้วตาแก้วโต้ว ที่มีเนื้อร้อง ทำนองเพลงคล้ายดนตรีทางภาคเหนือของไทย เนื้อร้องบ่งบอกถึงความรักที่มีต่อหญิงสาวในรูปแบบวัฒนธรรมของไทย และการนำเอาเพลงลอยกระทง ของไทยมาสร้างสรรค์และนำเสนอในรูปแบบการเดินร่ายประกอบเพลง ให้เข้าบรรยากาศในวันที่ทำการแสดงอยู่ในช่วงเทศกาลลอยกระทงของประเทศไทย

การพัฒนารูปแบบการแสดงให้เข้ากับยุคสมัยเป็นเสน่ห์ที่ทำให้ผู้ชมถวิลหาบรรยากาศและเทศกาลนั้นๆ สร้างความสุข ความทรงจำร่วมกันกับศิลปินที่ผู้ชมชื่นชอบ กระบวนการสร้างงานด้านโพรดักชั่นต่างๆ ในยุคปี พ.ศ. 2561 นอกจากทีมงานหลักในแต่ละฝ่ายแล้วอันประกอบไปด้วยฝ่ายโพรดักชั่นฉาก-เวที , ฝ่ายเทคนิคระบบแสง-เสียง , ฝ่ายสร้างสรรค์การแสดง , ฝ่ายออกแบบชุดเสื้อผ้า , ฝ่ายนักดนตรี , ฝ่ายบันทึกการแสดง , ฝ่ายสถานที่ และฝ่ายประชาสัมพันธ์ แต่เดิมแล้วนั้นมาในยุคปัจจุบัน รูปแบบการสร้างสรรค์งานพัฒนาการมากขึ้น ทำให้เกิดงานผู้ผลิตแต่ละฝ่ายเพิ่มเข้ามา นอกเหนือจากทีมงานหลักนั่นคือ ฝ่ายโพรดักชั่นดีไซน์ คือ ฝ่ายออกแบบเวทีการแสดงที่ทันสมัยมาก

ชั้นฝ่ายเทคนิคพิเศษ คือ ฝ่ายที่สรรหาอุปกรณ์แปลกใหม่และทันสมัยเพื่อส่งเสริมให้การแสดงดูตื่นตาตื่นใจมากขึ้น เช่น ฝนกระตาศ , ไฟดาวตก , ไฟลูกบอลที่สามารถปรับลำดับขึ้น-ลงในรูปแบบต่างๆได้ รวมไปถึง จอฉายภาพขนาดใหญ่ (จอ LED) ที่ให้ความคมชัดในระดับสูง และฝ่ายการตลาด ที่จะดูแลเรื่องการสรรหาผู้สนับสนุนการแสดงในรูปแบบสปอนเซอร์ เพื่อเป็นการลดต้นทุนและเพิ่มกำไรให้กับบริษัท และฝ่ายประชาสัมพันธ์ที่พัฒนารูปแบบการทำงานให้ข่าวสาร เข้าถึงกลุ่มผู้ชมทุกเพศทุกวัย โดยการนำเอาเทคโนโลยีด้านการสื่อสารผ่านรับอินเทอร์เน็ต ซึ่งในปัจจุบันนิยมเรียกว่า สื่อออนไลน์ หรือสื่อโซเชียล เป็นอีกกลุ่มฝ่ายการทำงานที่มีการพัฒนารูปแบบการทำงานอย่างเห็นได้ชัดในยุคปัจจุบัน

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาระบบการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงในงานแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ โดย บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพัฒนาการกระบวนการสร้างสรรค์และการบริหารจัดการแสดงในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ รวมถึงศึกษากฎวิธีการสร้างรูปแบบการแสดงที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยในคอนเสิร์ต โดยเลือกกรณีศึกษาจากคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ที่ปรากฏศิลปะการแสดงไทยเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงคอนเสิร์ต โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย การสัมภาษณ์ สังเกตการณ์ และจากประสบการณ์ร่วมปฏิบัติงานของผู้วิจัย และได้นำข้อมูลมาจัดเรียบเรียง โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาพัฒนาการกระบวนการสร้างสรรค์และการบริหารจัดการแสดงในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ พ.ศ. 2529 – พ.ศ. 2561
2. ศึกษาวิธีการสร้างรูปแบบการแสดงที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยในคอนเสิร์ต โดยเลือกกรณีศึกษาจากคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ครั้งที่มิสศิลปะการแสดงไทยเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงคอนเสิร์ต

สรุปผล

จากการศึกษาพัฒนาการกระบวนการสร้างสรรค์และการบริหารจัดการแสดงในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ผู้วิจัยได้สรุปผลดังนี้ พัฒนาการสร้างสรรค์งานเกิดจากความกล้าคิด กล้าทำ ทั้งโดยศิลปิน พร้อมทั้ง โปรดิวเซอร์ และทีมงาน ด้วยความอยากรู้ ใฝ่รู้ และมีปัจจัยสำคัญคือการต่อยอดผลงานของบริษัทเพื่อเพิ่มมูลค่าและเพิ่มรายได้ จากจุดเริ่มต้นนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์พัฒนาการกระบวนการสร้างสรรค์ได้ดังนี้

1. การคัดเลือกสรรหาข้อมูลการแสดงที่หลากหลายรูปแบบเป็นขั้นตอนสำคัญในการสร้างสรรค์งาน และนำข้อมูลที่ได้มาทบทวนเพื่อ กำหนดรูปแบบการแสดงให้เหมาะสมกับศิลปินและรูปแบบการแสดง
2. การเชิญศิลปินผู้มีผลงานและมีชื่อเสียงเป็นที่นิยมในแต่ละช่วงยุคสมัยเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ด้วยความสามารถของศิลปินรับเชิญ และผลงานของศิลปินที่นำมาผสมผสานและสร้างสรรค์ในรูปแบบคอนเสิร์ต ทำให้เกิดการแสดงอีกหนึ่งรูปแบบไม่ค่อยปรากฏในเวทีคอนเสิร์ต การคัดเลือกชุดการแสดง รวมถึงทีมงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีผลงานเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลาย คือส่วนสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์งาน

3.ศิลปิน ชงไชย แมคอินไตย์ ธรรมชาติของตัวตน ความเป็นนักร้อง นักแสดง โดยอาชีพและสามารถรอบด้านในการแสดง รวมถึงบุคลิกภาพ ความเป็นสุภาพบุรุษและมีเสน่ห์ ทำให้ ชงไชย แมคอินไตย์ มีกลวิธีเฉพาะตัวในการแสดงเพื่อให้เข้าถึงความรู้สึกของผู้ชม

ในส่วนของการบริหารจัดการแสดง มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการแสดงอยู่ตลอด ด้วยกระแสนิยมในแต่ละช่วงปี พ.ศ.นั้นๆ การบริหารจัดการแสดง การวางแผนกำหนดลำดับขั้นตอนการแสดง เพื่อให้การแสดงออกมาสมบูรณ์แบบและสร้างความประทับใจให้กับผู้ชม จากการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ โดยส่วนมากในการจัดการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ในแต่ละครั้ง โปรดิิวเซอร์จะวางรูปแบบการแสดงออกเป็น 4 หรือ 5 ช่วงการแสดง จะประกอบด้วย

- การเปิดตัวศิลปินและร้องเพลงที่กำลังเป็นที่นิยมในยุคนั้น
- ศิลปินร่วมแสดงกับแขกรับเชิญ เช่น ครอบครัว , นักร้อง ศิลปิน นักแสดง ที่เป็นที่รู้จักในยุคนั้น
- การแสดงการเต้นรำ ประกอบเพลง โดยการออกแบบการแสดงที่สร้างความตื่นตาตื่นใจ และเพลิดเพลิน สนุกสนานไปกับการแสดง ทั้งผลงานเพลงของศิลปิน และการนำผลงานเพลงสากลนำมาแสดงเพื่อให้ผู้ชมเห็นถึงความสามารถที่หลากหลายของศิลปิน
- การแสดงที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย เป็นการนำเสนอความสามารถของศิลปิน ที่ทำให้ผู้ชมประหลาดใจ และสร้างความประทับใจทุกครั้งที่ทำการแสดงในรูปแบบ การขับร้องเพลงไทย การฟ้อน รำ ทำให้ศิลปินแสดงกลวิธีเฉพาะตัวในการสื่อสารกับผู้ชมผ่านการแสดง
- การขับร้องบทเพลงที่สร้างความทรงจำ ความผูกพันระหว่างศิลปินกับผู้ชม ให้รู้สึกอึดอัดใจ ปลื้มใจ ก่อนจบการแสดง

การวางลำดับการแสดงที่กล่าวสรุปมาข้างต้น คือการบริหารการจัดการแสดงที่เปรียบเสมือนกระบวนการขั้นตอนหลักของการจัดคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์

สำหรับกลวิธีการสร้างรูปแบบการแสดงที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์จากรูปแบบการแสดง ผู้วิจัยสรุปกลวิธีการสร้างรูปแบบได้ดังนี้ การคัดเลือกชุดการแสดง เป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างรูปแบบการแสดง ผสมผสานกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของศิลปิน ความสนใจ ความใส่ใจในการนำเสนอการแสดงที่เหมาะสมและเป็นความถนัดของตัวศิลปินเองคือสิ่งสำคัญ การแสดงที่มีรูปแบบส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมจึงไม่ปรากฏบ่อยครั้ง เนื่องจากผู้สร้างสรรค์และศิลปินให้ความสำคัญในการนำเสนอในรูปแบบคอนเสิร์ต การคัดเลือกชุดการแสดง การฝึกซ้อมจึงเป็นสิ่งสำคัญ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงในงานแสดงคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โซว์ บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) โดยศึกษาการแสดงที่ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมที่ปรากฏในคอนเสิร์ตแบบเบิร์ต เบิร์ต โซว์ ทำให้ได้ทราบถึงองค์ความรู้ดังนี้

กระบวนการสร้างสรรค์งานในรูปแบบส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของไทย วิธีการคัดเลือกชุดการแสดงที่เหมาะสมและสามารถนำมาพัฒนาเพื่อนำเสนอในรูปแบบคอนเสิร์ตได้ จากการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ต เบิร์ต โซว์ ครั้งที่ 2 ได้นำเอาการแสดงชุดกลองยาวมานำเสนอและยังมีการขับร้องลำตัดแม่ประยูร จนสร้างปรากฏการณ์การแสดงที่หลากหลายในเวทีคอนเสิร์ต ดังนั้นการคัดเลือกการแสดงที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยจึงถือเป็นสิ่งสำคัญ และในการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ต เบิร์ต โซว์ ครั้งที่ 5 ยังได้เพิ่มความหลากหลายให้กับการแสดงอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาคัดเลือกชุดการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ ที่ได้รับความนิยมและเป็นที่รู้ นามานในส่วนของกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานให้มีความสอดคล้องและลงตัวภายใต้การแสดงของศิลปินที่มากด้วยความสามารถ ธงไชย แมคอินไตย์ การแสดงที่ตีความสนใจ ความมีวินัย ความทุ่มเทในการซ้อมคือสิ่งสำคัญ และต่อมาในการแสดงแบบเบิร์ต เบิร์ต โซว์ ครั้งที่ 11 ในครั้งนี้ได้นำเสนอศิลปะการแสดงในรูปแบบส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีของไทย ผ่านผลงานเพลงของธงไชย แมคอินไตย์ และบทเพลงที่สื่อถึงบรรยากาศประเพณีของไทย เป็นการสร้างสรรค์การแสดงให้เข้ากับยุคสมัยในปัจจุบันและเข้าถึงกลุ่มผู้ชมทุกเพศทุกวัย

จากการอภิปรายที่กล่าวมาข้างต้นในส่วนของการแสดงคอนเสิร์ตแบบเบิร์ต เบิร์ต โซว์ จะพบว่า การกำหนดชื่อคอนเสิร์ตที่กล่าวถึงศิลปินเจ้าของผลงานนั้นถือเป็นสร้างภาพลักษณ์และการสื่อสารที่สร้างความเข้าใจให้กับผู้ชมได้ง่าย สอดคล้องกับหนังสือของ เสรี วงษ์มณฑา ที่กล่าวไว้ว่า “เราสามารถจำแนกภาพลักษณ์ออกเป็นหลายประเภทด้วยกัน ซึ่งในที่นี้จะขอศึกษา เฉพาะภาพลักษณ์ของตราสินค้าเท่านั้น เนื่องจากการศึกษาเรื่องของการจัดคอนเสิร์ตที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของนักร้อง ซึ่งเปรียบเสมือนกับตัวสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ในธุรกิจเพลงจำเป็น ต้องสร้างให้สินค้าของตนหรือศิลปินนักร้องเป็นสินค้าที่ประชาชนรู้จัก และจดจำได้ซึ่งจะกล่าวถึง ต่อไปในเรื่องของตราสินค้า ซึ่งเกี่ยวกับความหมายของภาพลักษณ์ตราสินค้านั้น ภาพลักษณ์ตราสินค้า เป็นการรับรู้ของผู้บริโภคที่มีต่อตราสินค้าหรือภาพของตราสินค้าที่เกิดขึ้นในใจของผู้บริโภค ดังนั้นจึงเป็นเรื่องของความรู้สึกนึกคิดมากกว่าข้อเท็จจริงในคุณภาพและลักษณะต่างๆ ของผลิตภัณฑ์” (เสรี วงษ์มณฑา.2538.14)

การแสดงคอนเสิร์ตแต่ละครั้งได้มีการพัฒนารูปแบบกระบวนการบริหารงานให้เป็นไปตามยุคสมัยภายใต้หลักปัจจัยในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยุทธ์ ศิริกุล ที่กล่าวไว้ว่า “การประยุกต์นาฏกรรมไทยร่วมสมัยสำหรับการแสดงคอนเสิร์ต” เป็นการศึกษาขั้นตอนการดำเนินการสร้างรูปแบบการแสดงคอนเสิร์ตและการประยุกต์นาฏกรรมไทยร่วมสมัยสำหรับการแสดงคอนเสิร์ต โดยศึกษาจากรูปแบบการแสดงคอนเสิร์ต ไทยธนาการ ภูมิใจไทยครั้งที่ 4-6 รวม 3 กรณีศึกษา การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสหวิธี (Mutiple Methodology) โดยผู้วิจัยเป็นทั้งผู้สังเกตการณ์และเข้าร่วมปฏิบัติงานในฐานะผู้ร่วมงานอิสระ (Freelance) ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การสรุปผลการวิจัยพบว่า รายละเอียดในการวิเคราะห์ลักษณะที่เป็นเหมือนและแตกต่างของคอนเสิร์ตไทย

ธนาคารภูมิใจไทย ครั้งที่ 4-6 ทำให้เข้าใจความต้องการหลักของผู้ชมและลูกค้า ผู้ให้การสนับสนุนการจัดแสดงคอนเสิร์ต ที่ต้องการรักษารูปแบบของคอนเสิร์ตไว้ในรูปแบบเดิมที่มีทั้งความเพลิตเพลินและผสมผสานกับเนื้อหาสาระของวัฒนธรรมไทยเป็นหลัก จากข้อสรุปในขั้นตอนนี้ทำให้พบว่า กลุ่มผู้ชมและลูกค้าผู้ให้การสนับสนุนมีความต้องการปรับเปลี่ยน หรือประยุกต์ใช้การนำเสนอที่สำคัญๆ เพียง 4 ส่วนเท่านั้นคือ 1. แนวความคิดหลักของการนำเสนอการแสดง 2. บทเพลงที่ใช้ในการบรรเลง 3. ศิลปิน 4. ระบบฉากและเทคนิคพิเศษ ”

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการแสดงดนตรีในรูปแบบคอนเสิร์ตที่แต่เดิมเป็นการแสดงดนตรีและการขับร้องของศิลปินเท่านั้น หรืออาจจะมีการแสดงเต้นรำประกอบรวมในสัดส่วนที่ไม่มากนัก หากประเมินจาก 100% ของทั้งหมดในการแสดง การเต้นรำประกอบเพลงจะปรากฏอยู่เพียง 20% เท่านั้น แตกต่างจากการแสดงแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การแสดงในรูปแบบศิลปะการแสดงที่ปรากฏในคอนเสิร์ตมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับแสดงขับร้องเพลงประกอบดนตรี ปรากฏสัดส่วนอยู่ที่ 50% ต่อ 50% ในทั้งหมดของการแสดงในรูปแบบคอนเสิร์ต ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการสอดแทรกการแสดงด้านศิลปะการแสดงเข้าไปร่วมแสดงและนำเสนอในรูปแบบต่างๆในเวทีการแสดงคอนเสิร์ตในทุกๆรูปแบบตามความเหมาะสมของรูปแบบการจัดงาน

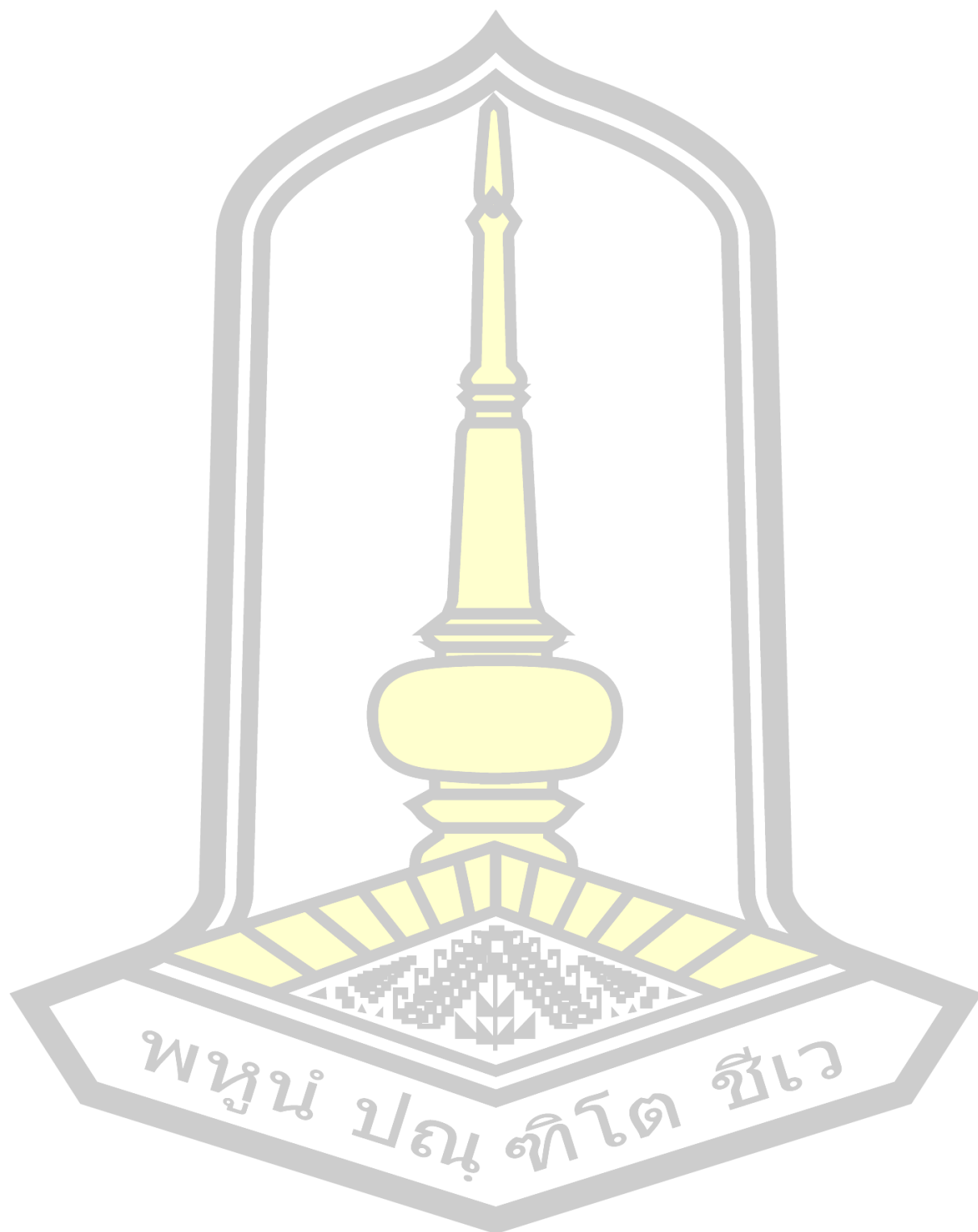
2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

คอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์ โดย บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน) เป็นคอนเสิร์ตที่นำเสนองานในรูปแบบการสร้างสรรค์การแสดงรวมกับการแสดงดนตรีในรูปแบบคอนเสิร์ต กระบวนการการบริหารงานเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบสำคัญซึ่งควรได้รับการเผยแพร่ในรูปแบบส่งเสริมสนับสนุนผู้ที่สนใจศึกษา การบริหารงานของบริษัทประกอบธุรกิจค่ายเพลงที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย

3. ข้อเสนอแนะทางด้านการวิชาการ

ในด้านการนำเสนอศิลปะการแสดงที่ปรากฏในงานคอนเสิร์ต ในผลงานด้านวิชาการยังไม่ค่อยปรากฏผลงานทางด้านการที่มุ่งเน้นศึกษารูปแบบการสร้างสร้งงานด้านศิลปะการแสดง ตรงข้ามกับนักออกแบบท่าเต้นหรือออกแบบการแสดง กลับมีผลงานมากมายสำหรับการแสดงเพื่องานคอนเสิร์ต ผู้วิจัยจึงขอเสนอให้มีการสนับสนุนและผลักดันให้เกิดงานวิจัยในรูปแบบศิลปะการแสดงเพื่อการเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆให้มากขึ้นเพื่อสำหรับสืบค้น และค้นคว้าหาข้อมูลสำหรับผู้สนใจต่อไป

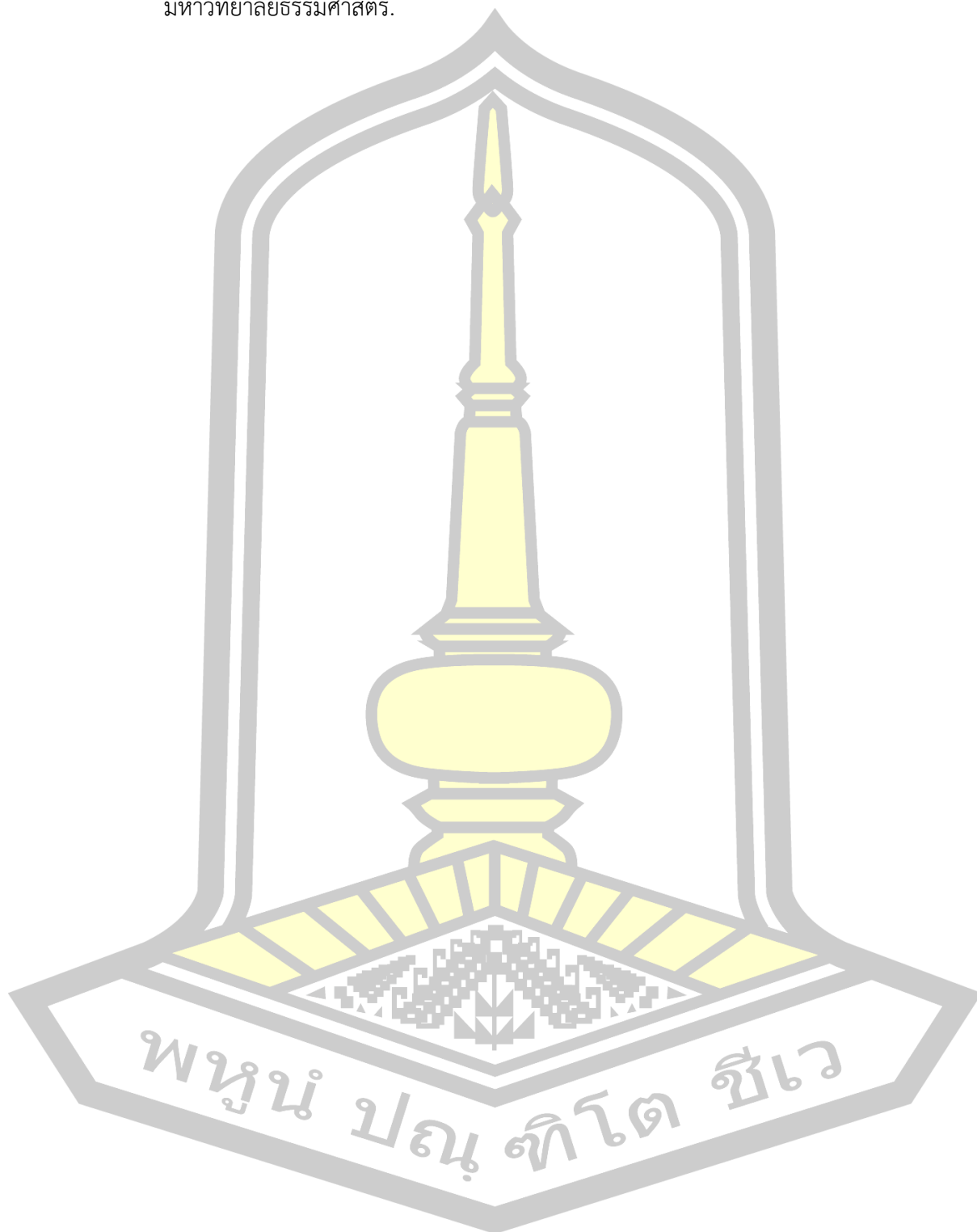
บรรณานุกรม

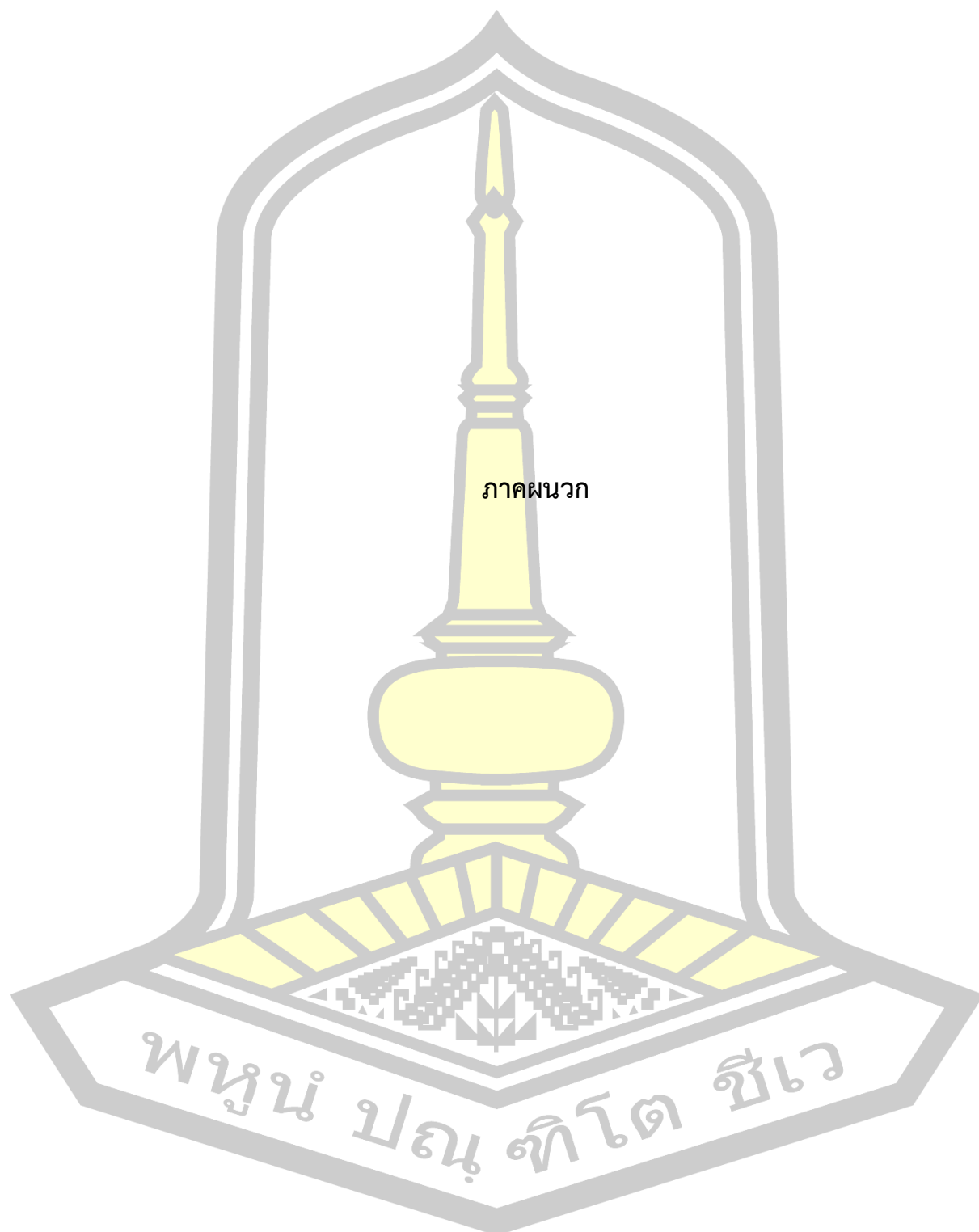

บรรณานุกรม

- ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. (2540). *วัฒนธรรมคือทุน*. กรุงเทพฯ : พี.เพรส.
- ดาริกา สังข์นาค. (2539). *การออกแบบท่าเต้นกับงานคอนเสิร์ตในประเทศไทย*.
วิจัยนาฏยปริญาบัณฑิต ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงพร คำบุญวัฒน์. (2541). *ภาพลักษณ์ : กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์สามเจริญพานิชย์ จำกัด.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2538). *เบิกโรง ข้อวิจารณ์นาฏกรรมในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประยุทธ์ ศิริกุล. (2551). *การประยุกต์นาฏกรรมไทยร่วมสมัยสำหรับการแสดงคอนเสิร์ต*. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พັນธิ์ เขยจรรยา เมตตา วิวัฒนานุกูล และถิรนนท์ อนวัชรศิริวงศ์. (2538). *แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์*.
กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- พีรพงศ์ เสนไสย. (2553). *กำกับการแสดง*. มหาสารคาม : ภาควิชาศิลปะการแสดง
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรรณฎีกา โกศการิกา. (2546). *กลยุทธ์การจัด แบบ เบิร์ต เบิร์ต โซว์ เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของ
ธงไชย แมคอินไตย์*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิรัช ชูสูงเนิน. (2521). *คีตศิลป์กับมนุษย์*. พิษณุโลก : แผนเอกสารและการพิมพ์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรจน์.
- รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. (2536). *ปาฐกถา “ทุนทางวัฒนธรรม” พิมพ์ครั้งที่ 1*. กรุงเทพฯ :
มูลนิธิไชยยัง ล้มทองกุล.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ : อักษรทัศน์.
- สาธิตา เขียวชะอุ่ม. (2539). *ความสำคัญของนักเต้นบนเวทีคอนเสิร์ต*. วิจัยนาฏยปริญาบัณฑิต
ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกรี เจริญสุข. (2532). *ฟังดนตรีอย่างไรให้เพราะ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- สุรพล วิสุทธิ์รักษ์. (2534). *นาฏศิลป์ปริทรรศน์*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุพรรณิ บุญเพ็ง. (2534). *การนำศิลปะการเต้นเข้ามาใช้ในการแสดงคอนเสิร์ต*
วิจัยนาฏยปริญาบัณฑิต ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรพล วิสุทธิ์รักษ์. (2543). *วิวัฒนาการนาฏศิลป์ในกรุงรัตนโกสินทร์*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2538). *พีอาร์.วิวัฒน์ : ประชาสัมพันธ์รูปแบบใหม่ยุค Intergration marketing*.
กรุงเทพฯ : กรมประชาสัมพันธ์.

อำนวย วีรวรรณ. (2537). ภาพพจน์ขององค์กรที่สังคมต้องการเป็นอย่างไร. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1

กลุ่มผู้อำนวยการผลิตงานคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์

เรื่อง : การศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงในงานแสดงคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์
บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
ศาสนา.....เชื้อชาติ.....อาชีพ.....
ที่อยู่ปัจจุบัน.....บ้าน.....ถนน.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....

ตอนที่ 2

ในการแสดงคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์ปรากฏรูปแบบศิลปะการแสดงแขนงอื่นๆในลักษณะใดบ้าง

1. การแสดงคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์ คืออะไร

.....
.....

2. งานศิลปะการแสดงที่ปรากฏ

.....
.....

3. ปรากฏรูปแบบศิลปะการแสดงแขนงอื่นๆในลักษณะใดบ้าง

.....
.....

พูน ปณ จิต ชีเว

แบบสอบถาม ชุดที่ 2

กลุ่มนักออกแบบการแสดงและทำเต็น

เรื่อง : การศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงในงานแสดงคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โซว์
บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
ศาสนา.....เชื้อชาติ.....อาชีพ.....
ที่อยู่ปัจจุบัน.....บ้าน.....ถนน.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....

ตอนที่ 2

1. การแสดงคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โซว์ ชุดการแสดงใดที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมของไทย

.....
.....
.....

2. มีกระบวนการสร้างสรรค์งานด้านศิลปะการแสดงที่สื่อให้เห็นถึงวัฒนธรรมของไทยอย่างไร

.....
.....
.....

3. การคัดเลือกวัฒนธรรมของไทยเพื่อนำเสนอออกมาในรูปแบบศิลปะการแสดงสำหรับงานคอนเสิร์ต
มีวิธีคิดอย่างและคัดเลือกอย่างไร

.....
.....
.....

พูน ปณ จิต ชีเว

แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 3

กลุ่มผู้ร่วมการผลิตงานคอนเสิร์ตแบบเบิร์ด เบิร์ต โชว์

เรื่อง : การศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงในงานแสดงคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์
บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
ศาสนา.....เชื้อชาติ.....อาชีพ.....
ที่อยู่ปัจจุบัน.....บ้าน.....ถนน.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....

ตอนที่ 2

ในคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์ ธงไชย แมคอินไตย์ มีกลวิธีทางด้านศิลปะการแสดงอย่างไร

1. การแสดงคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์ มีขั้นตอนการวางแผนดำเนินงานอย่างไร

.....
.....
.....

2.คอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์ มีวิธีการหาแหล่งข้อมูล วิธีการรวบรวม จัดระเบียบข้อมูลอย่างไร

.....
.....
.....

3. เป้าหมายสำคัญสำหรับทีมงานผู้สร้างสร้งงานคอนคอนเสิร์ตแบบ เบิร์ต เบิร์ต โชว์ คืออะไร

.....
.....
.....

พูน ปณ ภิโต ชีเว

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นางสาวรุฬพัชร์ ฤทธิชัย
วันเกิด 3 ธันวาคม 2527
สถานที่เกิด ขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 10 ม.1 ต.บ้านโนน อ.คำสูง จ.ขอนแก่น 40170
ตำแหน่งหน้าที่การงาน พนักงานบริษัท
สถานที่ทำงานปัจจุบัน บริษัท รฐาเอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด
ประวัติการศึกษา พ.ศ.2550 ปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ศป.บ.)
สาขาวิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ.2564 ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (ศป.ม.)
สาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์
และวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ฤทธิชัย